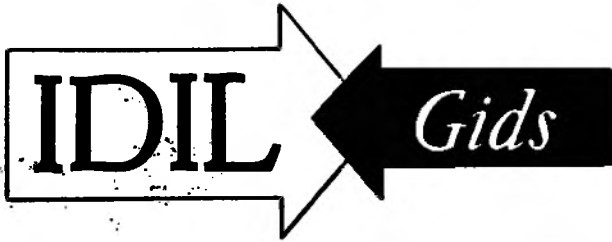

JULI/AUG. 1956 JAARGANG VIII NUMMER 1

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.L.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 3444-3512

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	3
<i>Correspondentie-Rubriek</i>	14
<i>Boeken veroveren de jeugd</i>	14
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Henri Arnoldus</i>	15
<i>Productie van jeugdlectuur</i>	17
<i>De Rafael-katalogus verschijnt</i>	
<i>weer</i>	17
<i>B.I.C.E.</i>	18
<i>Ván en vóór onze propagandisten</i>	22
<i>Winst voor het goede jeugd-</i>	
<i>boek,.... ook in Amerika!</i>	22
<i>Bibliografisch register</i>	23

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De Romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

- 3444 Met *De kleine diligence* van *Graham Greene* rijden we de nieuwe jaargang in, die, naar het zich laat aanzien, zeker meer dan een postkoets vol boeken zal brengen. De tegenhanger van „De kleine trein” geeft de geschiedenis van een goedhartig en geliefd kruidenier die het bijna af moet leggen tegen een groot levensmiddelenpaleis. Dank zij zijn oude diligence weet hij echter een glansrijke overwinning te behalen. Niet onaardig verteld, en schitterend geïllustreerd door *Dorothy Craigie*. (geb. f 3,30)
- 3445 Juweeltjes van illustratiekunst zijn ook te vinden in de zes nieuwe deeltjes van de *Gouden Boekjes*, de nummers 13 tot en met 18. *Margaret Wise Brown* vertelt in *Meneer de hond* hoe het hondje *Boudewijn Basje* een jongetje ontmoet dat „ook van zichzelf is”. Ze besluiten samen in *Basjes* huis te gaan wonen, omdat één alleen toch maar verdrietig is.
- 3446 *Christoffel en de Columbus*, door *Kathryn en Byron Jackson* verhaalt van het gelukkige jongetje *Christoffel* dat elke zaterdag met de veerboot *Columbus* mag overvaren en dan in zijn fantasie

allerlei avonturen beleeft... tot hij er écht een meemaakt, wanneer ze samen drie jongens van een onbewoond eiland redden.

Han G. Hoekstra bewerkte het bekende sprookje van het kleine meisje *Goudhaartje* dat terecht komt in het berenhuisje en nog juist op tijd ontsnapt. („Wie heeft er in mijn bedje geslapen?” enz.) *De drie beertjes* is hiervan de titel.

Lucy Sprague Mitchell, Irma Simon-ton Black en *Jessie Stanton* schreven *De gele taxi*, die met chauffeur *Willem* graag heel hard rijdt en een moeder met haar zoontje ondanks heel wat strubbelingen nog juist op tijd aan het station brengt. Nec, we zijn er nog niet! We hebben nog *De poes die dacht dat hij een muis was*, en het werd geschreven door *Miriam Norton*. Een muizenfamilie vindt een jong poesje. Dit wordt geheel als muis opgevoed. Als het diertje later een werkelijk poesenleven begint, blijft de vriendschap met het „pleeggezin” toch voortbestaan.

Tot slot dan *Roodkapje* van *Annie M. G. Schmid*. Het boekje is met de grootste zorg uitgevoerd, zowel in tekst als illustratie. Het is volkomen zuiver van

3447

3448

3449

3450

toon en sfeer. Noch het lieflijke, noch het gruwelijke van het sprookje wordt overdreven. Deze Gouden Boekjes met hun charmante plaatjes en aardige tekst zullen de kleintjes aanspreken en lenen er zich bijzonder toe om te worden verteld aan de hand van de plaatjes.

(p. dl. gec. f 1,50)

3451 Soortgelijke prentenboekjes zijn de volgende drie Teddy-Boekjes. Vroeger bespraken wij reeds een zestal deeltjes van deze reeks. De illustraties zijn buitengewoon rijk en fleurig, en winnen het van de tekst van *Duif*. In *De domme meneer Scotty* laat een hondje zich flink voor de mal houden door twee poesen.

3452 *Reintje Pippeling* gaat over een appeltje dat zich in z'n „hoofd” gezet heeft op de fruitschaal van de burgemeester te belanden en daar via enkele leuke avontuurtjes in slaagt.

3453 In *De tien Chineesjes* krijgen de kleintjes te horen hoe door een dommigheid telkens één Chineesje van een groep van tien afvalt en hoe ze allemaal hun parasolletje verliezen. (p. dl. geb. f 0,95)

3454 De in dit nummer geïnterviewde auteur *Henri Arnoldus* is in deze kroniek vertegenwoordigd met het sluitstuk van zijn *Tup en Joep*-serie, te weten *Tup en Joep gaan vliegen* en *Tup en Joep weer terug*. In het 9e deeltje ontsnappen de twee aapjes uit een circuswagen en komen als een paar ondeugende „blinde passagiertjes” in een vliegtuig terecht. Boven een warm land worden ze wegens hun stoute streken per parachute uit het vliegtuig gegooid. In het laatste deel wordt verteld hoe Tup en Joep weer in hun eigen bos terugkeren. Maar ook daar wachten hun nog enkele spannende avonturen met nikkers en wilde dieren. Natuurlijk redden de aapjes zich ook ditmaal uit de benarde situaties. Woordkeuze, zinsbouw en lettertype maken deze prettige boekjes heel geschikt voor onze kleinste lezertjes. De illustraties zijn weer leuk en welverzorgd.

(p. dl. geb. f 1,25)

3456 „Een vrolijk verhaal op rijm” van *Herman Broekhuizen* is *Knibbeltje en Knobbeltje*. Twee kabouters ontdekken op een

nacht een piano en zijn daar zó verrukt van, dat ze het instrument proberen na te maken. Wanneer de kabouterpiano klaar is, worden er nog enkele instrumentenbespelende dieren gevonden die tezamen een orkest vormen. Voor de koning wordt dan een mooi concert gegeven. Een aardig boekje, leuk geïllustreerd door Jan W. van Hillo.

(f 0.80; geb. f 1,20)

... Als er één boek over de dam is dan volgt er 'n serie! „De avonturen van Gripgrap en Grombrom is een serie bestaande uit vier boeken, waarin eveneens twee kabouters hoofdpersonen zijn. In *De Toverdrank* plagen zij een stoute kabouter Grobbel, verjagen hem uit hun bos en Grombrom drinkt tenslotte van een toverdrank, waardoor hij tot in de wolken groeit. Natuurlijk eindigt het verhaal bevredigend.

In *Feest in Dribbeldam* worden Gripgrap en Grombrom door de koning uitgenodigd op een feest. Maar de slechte Grobbel tracht het te bederven. Gelukkig krijgt hij zijn verdiende loon.

De boze kabouters vertelt hoe Grobbel en de even ondeugende Rekel, die het dieren- en kabouterleven in het bos verstoren, uiteindelijk het onderspit delven, dank zij de pientere Gripgrap en Grombrom.

De vliegtocht maakt het kwartet vol en we krijgen te lezen hoe onze twee kabouter vrienden met een zelfgemaakt luchtschip terecht komen in een circus en na veel wederwaardigheden veilig thuis terugkeren. Deze sprookjes zijn pit-tig en vrolijk door *J. J. Frinsel* geschreven, met ruime aandacht voor details, waardoor de kleintjes zich zo graag laten boeien. Ook om voor te lezen vindt men hier aantrekkelijke lectuur. Het tekenwerk van Wim Knotter is niet onverdienstelijk, maar kon iets kinderlijker en speelser zijn. (p. dl. f2,—; geb. f2,75)

Een smaakvol boekje uit de Vrij en Blij-serie is *De toversleutel*, door *Mary Francis*, Michieltje en Anne-Marie vinden de sleutel die op de deur van sprookjesland past. Zij mogen daar een feest meemaken. De hoofdzak zijn de

- geslaagde, kleurige plaatjes van Sylvia Holland. De simpele tekst sluit hierbij goed aan. (gec. f 1,25)
- 3462 Het derde deeltje van Jip en Janneke: *Hop maar Jip en Jan-ne-ke* is met o.a. de verkleedpartij, het bellen blazen en het scheepje varen al even vrolijk en origineel geworden als de voorgaande boekjes van *Annie M. G. Schmidt*. De aardige korte stukjes in eenvoudige bewoordingen en met sprekende leuke tekeningen in zwart-wit van Fiep Westendorp zullen de kinderen graag horen vertellen en zelf lezen. (geb. f 2,90)
- 3463 Een simpel verhaaltje, aardig voor protestantse kinderen, maar buiten de sfeer van het katholieke kind, schreef *J. L. Schoolland*. De titel is *De gulden, die in het laantje lag*. Beppie heeft voor haar verjaardag een spaarvarken gekregen en grootvader heeft er een gulden in gedaan. 't Varken valt stuk en op haar weg naar grootvader verliest Beppie haar gulden. Wanneer er op school geld wordt ingezameld voor de zending, durft zij het zakje thuis niet afgeven, omdat het verlies dan uit zal komen. Alles loopt goed af, doordat opa de gulden vindt. I.v.m. de zending voor onze jonge lezer-tjes niet begrijpelijk genoeg (er wordt bijv. een film afgedraaid in de kerk). Overigens goed verteld. (f 0,55)

Voor ietwat gevorderden

- Vervolgens een boekje van *Jeanette van Beilen*: *De botter van Kees*. Een Markens jongetje krijgt van zijn oom een bootje, dat deze uit een klomp heeft gesneden. Een toerist biedt hem er vijf gulden voor. Hij kan er slecht van scheiden maar hij wil zijn zieke moeder zo graag eau de cologne geven en daarom verkoopt hij 't scheepje. Hij verrast zijn moeder en weet oom Teun te ontroeren door deze mooie daad. Er wordt dan ook gauw een nieuw bootje gemaakt. Er hangt een echt kinderlijke sfeer in dit sympathieke boekje met uitgesproken protestant element. (f 0,45)
- 3464
- Voor ons ligt nu een zeer groot prentenboek (34 x 24) van *Walt Disney*, getiteld *Alice in wonderland*. Werkelijk overrijk plaatwerk naar de bekende film, prachtig gedrukt. De tekst is minimaal en behandelt het bekende droomsprookje op heel summiere wijze. Men verwachtte dan ook niet de evenaring der geheel eigen charme van het volledige verhaal van Lewis Carroll. Dit is en wil niet meer zijn dan een echt kijkboek.
- 3465
- Een alleraardigste tweeling-trilogie door *Jaap ter Haar* is nu aan de beurt: *Saskia en Jeroen, de tweeling; Saskia en Jeroen op stap en Saskia en Jeroen uit logeren*.
- 3466
3467
3468

De twee kleuters menen het altijd zo verschrikkelijk goed, maar ze denken nooit na, handelen louter impulsief en doen daardoor voortdurend alles net helemaal verkeerd, meestal tot groot ongerief van de grote mensen, die toch allemaal erg veel van die domme lieverdjes houden. Daardoor zijn dit echt zonnige en blijde boeken, die zeker in staat zijn de levensvreugde van de jeugdige lezertjes in belangrijke mate te vergroten. Ze zullen zich amuseren met de rare voorvallen die beschreven worden, maar tegelijkertijd het goede ervaren, dat de positieve achtergrond vormt van al de zotte gebeurtenissen, te wijten aan het onverstand van de tweeling. Deze boeken, buitengewoon aantrekkelijk verlicht door Rein van Looy, zijn ook goed afzonderlijk te lezen.

(p. dl. f 1,90; geb. f 2,75)

3469 Nog een tweelingboekje verscheen, met als hoofdfiguren de zevenjarige Koos en Minie. *De tweeling van de koster*. Ook deze beide kinderen zijn onafscheidelijk. Als Koos het glas water van de dominee van de preekstoel stoot, gaan ze dan ook samen hun excuses aanbieden. Simpel verhaalje door *R. de Groot*, van zeer geringe omvang in een voor katholieke lezertjes te uitdrukkelijke en specifiek protestantse omgeving. (f 0,50)

3470 *N. M. Schouten* schreef een eenvoudig boekje met een bijzonder mooi pedagogisch trekje: eerlijkheid tegenover ouders. Het gaat over een negenjarig meisje Doortje, in de wandeling Dorus genaamd, omdat ze eigenlijk een halve jongen is. Deze *Dorus Trommelgraag* die, zoals blijkt, dol op trommelen is, beleeft samen met haar vriendje Pieter, twee avonturen. Deze worden vlot verteld en leuk geïllustreerd. (f 0,45)

3471 Wij moeten hier een delicate kwestie aanroeren: het boek *Uit Jezus' kinderjaren. Joke Stook*, de schrijfster van dit mooie boek over Jezus' kinderjaren, moet een diepgelovig meisje geweest zijn. Gebrekkig van lichaam, was zij blijkbaar zeer fijn van geest en artistiek van aanleg. Zij heeft een gefantaseerd leven van het Kind Jezus durven schrij-

ven, waarvan het motto had kunnen zijn: „Hij nam toe in wijsheid”. Haar fantasiën en de door haar verhaalde wonderen dienen om te schilderen hoe Jezus als kind zich langzamerhand van zijn Goddelijk Zoonschap bewust werd. Dit onderwerp, de aangrijpende tegenstelling tussen de alwetendheid en het kind zijn van Jezus is precair en de niet-katholieke schrijfster maakt het ons niet aannemelijk. De moeilijkheid ligt hierin dat zij het Goddelijk Kind aanvankelijk *onbekend* laat zijn met Zijn Goddelijke Persoonlijkheid, wat iets ander is dan kinderlijke *onbewustheid*. Wat zij zegt over de inhoud van het zoonschap en over het vaderschap van Sint Jozef, lijkt ons wel voor goede uitleg vatbaar. Kerkelijke goedkeuring ontbreekt. Het is lectuur, waar gevormde lezers kennis van kunnen nemen, doch welke voor kinderen verwarrend werkt en als ongeschikt moet worden afgewezen.

(geb. f 4,90)

3472 Een boekje dat ons de West heel wat dichterbij brengt, is *Verjarie*, door *Dora van der Meiden-Coolsma*. De autrice hield het volkomen in Surinaamse sfeer. Carmen wordt tien jaar en we zien uitvoerig hoe ze dit feest viert, thuis en op school, vooral de „verjarie” thuis. Daar komen zo'n ruim dertig speelkameraadjes aan te pas, een heleboel familie en allerlei heerlijkheden als de beroemde „pom”. We krijgen een kleurig beeld van leven en omgang daar in Paramaribo; ook de eigen spreekwijze, de volksliedjes etc. komen goed naar voren. Dit 52ste deel uit de serie „naar 't zonlicht toe” kan ter lezing aanbevolen worden. (f 1,55; geb. f 1,95)

3473 Wanneer u geïnteresseerd bent in meer lectuur over kinderleven in vreemde landen, dan mogen we u wijzen op twee boeken van *Emma Gündel*, te weten *Elke* en *Elke op de Zonnenhof*, de twee eerste delen uit een serie van tien. Het zijn frisse meisjesboeken zonder overdreven avonturen en toch vol boeiende momenten. Elke wordt een sympathiek figuurtje, en gelukkig geen heldin zonder vlek of blaam, die er samen met haar

vriendin Käthe steeds op uit is iets goeds voor een ander te doen. Opbouwende boeken, zich afspelend in een Duitse omgeving, die nu wèl eens een vervolg waard zijn. (p. dl. geb. f 3,50)

3475 Gezien het enthousiasme waarmee de jeugd steeds afvliegt op de avonturen van Suske en Wiske, moeten deze beeldverhalen van *Willy Vandersteen* toch wel erg in de smaak vallen. De tekeningen zijn dan ook raak, de tekst is vol humor en de moraal goed. Als ontspanning ertussendoor heel geschikt en in het genre tot het beste behorend. We noemen hier *De speelgoedzaaiër*, *De ijzeren schelvis*, *De sterrenplukkers* en *Het geheim der gladiatoren*.

3477 (resp. f 2,40; f 2,50; f 2,50; f 4,50)

3476 Een prachtige aanwinst bij de kennis-
3477 making met natuurgemeenschappen is
3478 het vierde deel van de Dierenboeken van *Vader Bever*, door *Lida*. Het vertelt in uitstekende, eenvoudige taal het levensverhaal van *Roef de haas*. Veelvuldige voortref-

3479 felijke kleurenillustraties van *Rojan*. Aanbevolen. (f 2,75)

3480 In aangename verhaaltrant bespeelt *M. van Nuis-Zuidema* in *De waterval* een wat versleten thema: het schatrijke, ongelovige jongetje dat op vakantie komt bij arme, christelijke kameraden en dan door zijn speelmakkers wordt „bekeerd”. Het dient gezegd dat de schrijfster een prettige vertelling biedt, maar ondanks stilistische kwaliteiten blijft de bouw toch ietwat schamel. Het doet steeds onwaarschijnlijk aan, als jongens onderling „de Here Jezus” prediken (ofschoon ook onze jeugd wel wat apostolaatsgeest mocht leren). Voor Nederlandse begrippen doet zwemmen in adamskostuum vreemd aan. We vonden het daarom jammer dat zo'n zwempartij in het verhaal werd verweven. Dit protestante

boek, dat in Zwitserland speelt, is alles bijeen toch wel aardig geschreven en leuk geïllustreerd door *Adri Alindo*.

(geb. f 1,20)

Een boeiend historisch verhaal uit de tijd van *Philips II* schreef *P. de Zeeuw J. Gzn.* met *Gijzelaar in Londen*. Het is de authentieke geschiedenis van een Vlissingse schooljongen die als gijzelaar van de Spanjaarden in Londen terecht komt en later door *Huygens* bevrijd wordt. Jammer van de passage uit de afzwering van *Philips*, die hem brandmerkt als „vijand van de ware religie” en die hier met zulk een klaarblijkelijke instemming wordt aangehaald. Dit en de ook elders sterk op de voorgrond tredende protestante geestesgesteldheid maken dit overigens goed getypeerde verhaal voor de katholieke jeugd ongeschikt. (geb. f 1,50)

3481

Bastiaan Schaap toont in *De schade moet vergoed worden* de gewetensstrijd en overwinning van *Nanno*, die welp bij de padvinders is. Hij begint de eerste vacatiedag vol vuur met het in orde maken van zijn fiets voor het zomerkamp. Al gauw echter heeft hij er genoeg van en om weg te komen vindt hij een uitvlucht naar de fietsenmaker. Op straat kan hij het niet nalaten te voetballen met als ongelukkig gevolg dat hij een ruit intrapt. Als vader aan tafel van het geval vertelt en *Nanno* hoort dat de ruit twintig gulden kost, begint zijn geweten te spreken en offert hij zijn kampgeld en biecht thuis ook alles eerlijk op. De hele geschiedenis wordt spannend, begrijpelijk en zonder teveel moraliseren voorgesteld. Protestante mentaliteit. (geb. f 1,—)

3482

Stokken-Steven, een gebrekkige arme schoenmaker, is nog al eens het mikpunt van de spotzieke jeugd. Ook de beide vrienden *Aaike* en *Huib* bezondigen zich aan minderwaardige plagerij en zij zijn er zelfs oorzaak van dat *Stokken-Steven* in moeilijkheden komt. Het kost de twee knapen heel wat strijd voor alles weer in orde is gemaakt. Het thema en zijn tendentieuze uitwerking doen mogelijk een tikje ouderwets aan, maar het is

3483

- toch goed dat de jeugd, vaak alleen nog maar ontvankelijk voor sensatie, ook nog eens iets uit deze hoek geboden krijgt. Stokken-Steven is een schepping van *G. H. van Maren* en speelt in protestants milieu. (geb. f 1,10)
- 3484 Op een uitstekende manier vertelt *Gré van Tiel* in „*Vader!... kom toch!*” het verdriet en de strijd die de elfjarige Wim heeft door te maken. Moeder is gestorven, vader is in Indonesië, Wim en zijn zusje Josje zijn bij familie. Door omstandigheden komen ze terecht bij een kinderloze oom en tante. Wim kan er onmogelijk wennen. Heel zijn vrolijke natuur hunkert naar het gezellige kinderrijke huis van oom Jaap. De oude oom en tante begrijpen Wim niet, al doen ze wel hun best. Tenslotte komt er een gelukkige oplossing en gaan de beide kinderen een blijde tijd tegemoet. Dit in protestante geest geschreven boek kan de katholieke jeugd zonder bezwaar lezen, wanneer zij tenminste vertrouwd is met de afwijkende opvatting over het naar de kerk gaan op zondag. (geb. f 1,55)
- 3485 Een nogal op protestanse wijze moraliserend boek is *Die kwajongens!* door *K. Norel*. Enige jongens stelen een geit van een arme oude man, die een klein ziek meisje te verzorgen heeft. Een der jongens krijgt spijt en brengt de geit terug, doch breekt daarbij zijn been. Het zieke kind weet de hulpverlening te regelen. De kwajongens hebben spijt over hun daad en helpen nu door hout aan te slepen. Alles waar 't meisje om geboden heeft, is vervuld en de oude man vindt zijn geloof in God terug. (geb. f 0,80)
- 3486 Het is een heel vervelende geschiedenis voor *De jongens van „Olympia”* wanneer ontdekt wordt dat uit het kleedlokaal van de voetbalclub de grote wisselbokaal is verdwenen die Olympia binnen een paar dagen voor de derde keer zal moeten verdedigen. Als enige tijd later bij een grote wedstrijd blijkt dat de spelers bestolen zijn, komen de jongens op een spoor, ze bespioneren de verdachte, vergissen zich, doch krijgen
- later de echte dader te pakken. Niet groots, dit boek van *Ad Schorel*, maar toch behoorlijk leesbaar. O.a. een wel boeiend verslag van een wedstrijd. Vrij aardige karakterisering, maar wel wat wit-zwart waar het gaat om eigen sportiviteit tegenover „valsheid” bij de tegenstander. (geb. f 1,75)
- Guus Jansse* schreef een boek dat er om het aankweken van liefde voor de natuur, mag zijn. De titel ervan is *Avonturen op de Westerplas*. Drie verknochte vrienden, trots op hun landschap en vooral hun vogels, zien een vreemde man op een van de eilandjes aan voor een stroper, en leggen een dreigbrief in zijn tentje. De man blijkt echter een kundig vogelfotograaf te zijn, wat de jongens gewaar worden wanneer de man hen zegt hun antwoord ook weer op het eilandje te gaan halen en zij daar drie prachtige foto's van roerdompen vinden. Ondertussen slaat er op de plas een zeilboot om en de jongens weten de opvarenden te redden. Zij zijn nu de helden van dorp en krant, en het levert ieder nog een nieuwe fiets op ook. Wel een boek dat lezers zal vinden. (geb. f 1,50)

Voor grotere kinderen

In *Japie Jaspers spreekt met de melkweg* laat *Daan van Duin* zijn fantasie de vrije teugel en vertelt ons hoe *Japie Jaspers* leerling radio-monteur, in zijn vrije tijd aan een combinatie van radar en televisie prutst. Door een gelukkige vergissing bij het aansluiten der draden komt zijn radar-televisor werkelijk tot stand en brengt deze hem in contact met een bewoner van de „Multimokka”-planeet. Door middel van een telotel (taal-omvormer) weet deze zich verstaanbaar te maken en hij nodigt *Japie* en zijn baas uit tot een bezoek aan een ruimteschip, van zijn planeet afkomstig. Dit gebeurt, doch door tegenwerking van bewoners van een andere planeet moeten onze vrienden weer gauw terug naar de aarde. Verder contact is niet meer mogelijk door onklaar raken van *Japie's* toestel. Aardige fantasie zonder weten-

schappelijke basis, met veel jongensachtige verve verteld en daardoor soms niet zo fijn van taal. (geb. f 1,50)

3489

„Een vrolijk en spannend detective-verhaal uit het oude Rome voor de jeugd” zo noemt *Henry Winterfeld* zijn boek *Caius is een ezel*. Het is werkelijk een jeugd-detective van de allerbeste soort! Het verhaal speelt in het oude Rome. Een der leerlingen van de beroemde Xanthoschool, Rufus, schrijft op een wastabletje „Caius is een ezel” en hangt

dat aan de voormuur van de klas. Na een vechtpartij met Caius wordt hij weggestuurd, raakt van het ene avontuur in het andere en komt in de gevangenis terecht, verdacht van tempelschennis.

(Hier raakt het verhaal de werkelijkheid: op een tempel is nl. het opschrift gevonden, dat nu tot titel werd van een 20ste eeuws

jongensboek). Door toedoen van zijn onderwijzer Xantippus en zijn medescholieren wordt hij, na dolle verwickelingen, op het nippertje van de galeien gered. Een prachtboek, vol gezonde humor en spanning. Een enkele maal wordt wel wat onnauwkeurig met de namen omgesprongen. De tekeningen van Charlotte Kleinert passen zich kostelijk bij de tekst aan. Ten zeerste aanbevolen. (geb. f 3,90)

3490

„Kuifje” behoeft geen krans. Deze gezonde beeldroman-serie van *Hergé* wordt door velen gewaardeerd en inderdaad bevat ze vele goede hoedanigheden. In *De sigaren van de farao* ontdekt Kuifje met zijn hond een gevaarlijke opiumbende, die haar hoofdopslagplaats in het graf van een farao blijkt te hebben. Via

een heleboel avonturen en idiote situaties, waarbij een overspannen professor en de onhandige detectives Jansen en Jansen voor de vrolijke noot zorgen, wordt de bende opgerold. Leuke ontspanning. (geb. f 3,95)

Het is nu weer de beurt aan een drietal specifieke meisjesboeken. Op zes juli 1881 redde een klein meisje met inzet van eigen leven de aanstormende exprestrein van een zekere ondergang op de vernielde brug bij Moingona. Een boeiend onderwerp dat zeker waard is beschreven te worden. Hiertoe werd een poging gedaan door *Carla van den Burg* in *De kleine heldin*. Kate Shelley krijgt in dit boek een verhaal, zeker geen monument. Daarvoor is vooral het eerste gedeelte wel wat erg opgeschroefd. Afgezien daarvan is het overigens een boeiend en zeer sympathiek verhaal.

3491

(geb. f 1,25)

Van Het werd toch vriendschap, door *Rina van der Horst* valt beslist geen kwaad te zeggen, maar toch ook weinig bijzonder goed. Zowel de inhoud als de stijl van dit verhaal zijn daarvoor wat erg gewoontjes. Twee meisjes, die aanvankelijk vijandig tegenover elkaar staan, worden op den duur de beste vriendinnen. De gewone belevenissen van jonge meisjes van H.B.S. en huishoudschool passeren de revue. De persoon van mijnheer Montijn is toch wel aardig getekend. Trouwens, de dorpsfiguren oom Wim en tante Hanna doen het eveneens goed in het geheel der gebeurtenissen. Een zwak, maar niet onaardig boek.

3492

(geb. f 2,—)

Eerst Riet, toen Inge: de geschiedenis van twee zusjes. Ze hebben hun moeder verloren en vooral Inge mist haar ongetweten het meest. Zij steunt helemaal op haar oudere zusje en wanneer deze als kinderverzorgster naar Engeland gaat, is dat voor Inge een hele slag. Het bevalt Riet zo goed in het buitenland dat zij vader weet over te halen ook Inge te laten komen. Het meisje treft het goed bij de dame waar zij in het huishouden komt en zij heeft de gelegenheid zich van haar beste zijde te laten zien. Zij

3493

blijkt grote liefde voor bloemen te hebben en terug in Holland mag zij een opleiding in die richting gaan volgen. Dit dagboek van Inge, verwoord door *Marjan Jagtmans*, is een tamelijk leesbaar, wel aardig karakteriserend verhaal geworden. (geb. f 2,—)

3494 *Abraham op klompen* is de bijnaam die de Friese boerenjongen Auke van zijn vriend de dominee krijgt, wanneer hij, ondanks het verzet van zijn vader, thuis door blijft studeren om zijn ideaal: veearts te worden, te kunnen verwezenlijken. Financiële moeilijkheden en tegenslag op de boerderij zijn daarbij een zware handicap. Toch zet Auke door en tenslotte krijgt hij een aanbod om met een beurs verder te studeren. Na lang wikken en wegen, bijgestaan door de dominee en een vee-verloskundige, Johannes, een oude door veel ervaring wijs geworden man, neemt Auke het aanbod aan. Een leerzaam, uitgesproken boeren-verhaal door *C. A. Elink Schuurman*, dat stadskinderen minder goed zal liggen, maar dat de protestants-christelijke boerenjeugd zeker deugd zal doen. Het kwam als nr. 53 uit in de serie Naar 't Zonlicht toe.

(f 1,40; geb. f 1,80)

3495 Toen de padvinders Paddeltje en Pommetje met de Zeezwaluw een reis maakten naar Zuid-Amerika lag het voor de hand dat de auteur *André de Jong* ook de terugtocht van deze jongelui zou „verslaan”. Welnu, in *Paddeltje en Pommetje op thuisreis* worden hun wederwaardigheden, die wel heel erg veel van de goedgelovigheid van de lezers vragen, in geuren en kleuren verteld. Zij houden oud en jong een tijdje in spanning, waarmee dan ook alles gezegd is. Niet zo bijzonder. (geb. f 1,25)

3496 Voor de vierde maal is de hond Snuf een der hoofdspelers in een jongens-avonturenverhaal. Dit keer in *De zwerftocht van de IJsvogel*. Ook dit keer schreef *Piet Prins* een boeiend boek over een vakantie van drie vrienden, waarin een ontmoeting met een onguur troepje kermisgasten een hoop narigheid en avontuur brengt. Twee jongens komen

hierdoor zelfs in het cachot terecht. Het is een heel domme streek van nummer drie zijn kameraden aan de wettelijke macht te onttrekken, maar gelukkig keurt het boek dit later ook ernstig af. In dit geval heeft het verkeerde toch een goed gevolg: de jongens kunnen de echte boeven achterhalen en via een stroom van avontuur en spanning aan de politie overleveren. Een gezond jongensboek, al is het avontuurlijke er misschien wel een tikkeltje in „opgelegd”. (geb. f 3,75)

Het Vlaamse detectiveverhaal van *Lode Stevenberg: Piet Rielant, detective*, moeten wij helaas met de termen slecht geschreven, houterig en onevenwichtig betitelen. Het gaat over drie vrienden, die achter een smokkelbende aanzitten en deze met politiehulp inrekenen. Ten gevolge van de vele dialogen zeer vermoeiend om te lezen. (38 fr.)

Een boeiend historisch verhaal, dat zich afspeelt in Elborch omstreeks het jaar 1587 is *Tussen vriend en vijand*, geschreven door *H. Westerink*. Deventer is aan de Spanjaarden verraden en Elborch neemt een garnizoen van het statenleger op om de stad te beschermen. De soldaten krijgen geen soldij en slaan aan het muiten. Van de verwarring en ontevredenheid profiteren spionnen en verraders, waarvan de zoon van de Deventerse koopman Beerninck, de hoofdpersoon, bijna het slachtoffer wordt. Er zit een gezonde spanning in het boek, dat ook een levendig beeld geeft van die bewogen tijd. Jammer dat de onvermijdelijke zwart-wittekening, die aan iedere eenzijdige visie vastzit, ons dwingt het boek te ontraden voor de katholieke jeugd in het algemeen. Jongens van 14, 15 jaar bezitten meestal nog niet de gave des onderscheids om van de inhoud van de echt-protestantse geest in deze lectuur afstand te nemen. (geb. f 2,10)

Twee goede avonturenboeken openen de Eddie Wagram-serie, door *Piet Visser*. Het eerste heet *De Blauwe Ruiters van de Sahara*. Twee vrienden, Eddie Wagram en Oliver Strand, brengen hun vakantie door in Zuid-Marokko. Zij ken-

3497

3498

3499

nen het land op hun duimpje, want hun vaders bekleeden er sinds jaren hoge functies. Zij raken in een ingewikkeld complot verzeild, waarbij Eddie's vader het slachtoffer dreigt te worden van de sluwe majoor Larouse. Eddie en Oliver echter, geholpen door de edele Blauwe Ruiter Harka reddend hem en behoeden Frankrijk voor een bloedige oorlog in Marokko. De intrige en de ontkenning vragen wel wat goede wil van de jeugdige lezers, maar zij zullen deze gaarne opbrengen in dit drama van durf en trouw. (geb. f 3,90)

3500 In *De hacienda van de dood* vernemen we hoe majoor Larouse Marokko is weten te ontvluchten en is aangeland bij zijn broer in Mexico. Deze oefent daar een waar schrikbewind onder de boeren uit. Eddie en zijn vriend vermommen zich als veehoeders en slagen erin de macht van de landheer en zijn broer de majoor te breken. De Mexicaanse sfeer is goed getekend; op bijna elke bladzijde merkt men dat de schrijver daarvan goed op de hoogte is. Spannende momenten te over, vaak aan de erg bloedige kant. Een principiële stellingname met betrekking tot moord en wraak blijkt ternauwernood in dit jeugdboek, dat overigens goed en vlot geschreven is. (geb. f 3,90)

3501 Eigenlijk is er in het boek *Aarde: jaar 3000* nog niet eens zo erg veel veranderd. Nog steeds tracht men de maan te bereiken. Prof. Realy zal met zijn assistent Jacky in een zelfgebouwde raket de tocht wagen. De maan wordt niet bereikt, doch wel de planeet Fantasia, bewoond door proefnemers van een duizend jaar tevoren. Het is een zeer edel-aardige en ontwikkelde bevolking, daar op Fantasia, waar het leven alleen mogelijk is volgens de grondwet „Bemint God, bemint elkander”. Daaruit ontspruit de heersende welvaart en de levensvreugde der bewoners. Met behulp van een Fantasia-geleerde is het de professor en Jacky mogelijk naar de aarde terug te keren, om er de boodschap van vrede te brengen. Dit verhaal van *Corria Leeman* is interessant, maar zeer

fantastisch, misschien zelfs té, naar de smaak van sommige lezers. (35 fr.)

Een soortgelijke interplanetaire fantasie, dit keer doorspekt met flink wat pseudogewichtige technische termen ligt nu voor ons, en wel het derde deel van de Strato-Stervaart-serie: *Start de straalracer toch?*, uit het Engels bewerkt door *Willy van der Heide*. Het wil nog steeds niet vlotten daar rond de stratosfeer met de straalracers, want elk ogenblik raakt Tom Swift jr. weer dik in de sabotage. Dat is voor een keer wel leuk, maar het wordt hier wel een beetje een ziekte zonder einde. Ook niet leuk is het als van bewusteloze saboteurs met tape-recorders bekentenissen worden opgenomen met behulp van de dokter. Als je het allemaal goed uitlegt, dan kan het verhaal toch wel gelezen worden, al moeten die technische uitweidingen beter maar niet op wetenschappelijke juistheid getoetst worden. De natuurkundige Loring met zijn trawanten is Tom's tegen-speler. Gelukkig zijn er overal verraders die in hun eerlijke opvatting van recht hun bazen rustig verraden! Het lot van Loring? Daarover een ander deeltje.

(geb. f 3,90)

In de prachtige serie *De Albums van de Gouden Eeuw* kwam een berijmde vertaling van Jan Prins uit van enige *Fabels van La Fontaine*. Het plaatwerk van Simonne Baudoin is onbeschrijfelijk mooi en kleurig. De tekst van de bekende fabels, hier weergegeven in rijm, is echter juist mede door dat rijm zo gekunsteld geworden, dat alleen ervaren lezers ze klein zullen kunnen krijgen. Alle eenvoud is aan de tekst dan ook vreemd. Als vertelboek, waarbij de fabels op eenvoudige wijze worden weergegeven, een kostelijk albumboek. (geb. f 3,95)

Het 37ste en naar het zich laat aanzien voorlopig laatste deeltje van *De avonturen van Kapitein Rob* is getiteld *Om het goud van Midian*. Kapitein Rob en zijn hond Skip beleven weer de spannendste avonturen waarvan het effect deze keer nog verhoogd wordt door de omstandigheid dat de beeldschone Janine, dochter van een Amsterdamse

3502

3503

3504

reder, van de partij is. Alles draait om het geheime paleis van Midian met zijn enorme schatten aan goud en andere kostbaarheden. Natuurlijk loopt het, vooral dank zij de weergalozе krijgsverrichtingen van Skip, allemaal nog wel goed af, maar vraag niet wat ze eerst hebben moeten doormaken voor het zover is. Of vraagt u het wel: het antwoord vindt u in deze boeiende beeldroman, die zich niet aan vals of overdreven sentiment te buiten gaat. De tekst is betrekkelijk uitvoerig en op behoorlijk peil, zodat naast het kijken ook het lezen voldoende aandacht krijgt. (f 0,75)

Voor de rijpere jeugd

Dit slotgedeelte is geheel gewijd aan meisjeslectuur, die blijkbaar vlotter uit de pen vloeit dan leesstof voor knapen van zestien, zeventien jaar.

3505 Eerst dan: *O Marolleke*, „herinneringen van een moeder”, door *Maria Rosseels*. Met een buitengewoon vaardige pen beschrijft een Vlaamse moeder haar beide kinderen, speciaal de oudste, Marolleke. Tussen deze beschrijvingen in, geeft zij fragmenten uit haar eigen jeugd en meisjesjijd. Dit zeer zuiver aangevoelde boek, waarin geen bijzondere dingen gebeuren, boeit niettemin van het begin tot het einde. Het is doordrenkt van een zeer gezond catholicisme. Wij kunnen dit in zijn eerlijke eenvoud sympathieke verhaal van harte aanbevelen.

(f 4,50; geb. f 6,50)

3506 *Emigrante tegen wil en dank*, door *Hella Jansonius* is de geschiedenis van Ilja de Regt, die zich op de dag waarop haar ouders, broers en zusjes naar Australië emigreren, schuil houdt, omdat zij vindt dat ze bij haar verloofde moet blijven. Op hetzelfde ogenblik beginnen echter de moeilijkheden: zij moet een nieuwe betrekking zoeken, de „verloofde” blijkt helemaal geen trouwplannen te hebben en heeft meer „vriendinnetjes”, zij zakt voor haar examen en zo meer. Gelukkig is er een verstandige tante en doemt er weldra een nieuwe verloofde op, die zij met vreugde volgt naar het nieuwe

vaderland. Bijzondere verdiensten heeft dit boek uit de Zonne-reeks niet; het graaft niet diep en er wordt overmatig veel aandacht aan niet ter zake doende details besteed. Hier en daar is het wel boeiend. (geb. f 4,50)

Drie meisjes en een vakantiecamp is de titel van het derde deel van de Wanda Moens-serie, geschreven door *Sylvia Sillevis*. Drie Nederlandse meisjes krijgen een baan in een Engels vakantiecamp waar het nogal dwaas aan toe gaat. Interessant wordt het wanneer Wanda, de meest serieuze, van inspecteur Griffith van Scotland Yard de opdracht krijgt een roodharige dame in het kamp op te sporen, die een juwelendiefstal op haar geweten heeft. Tegelijk maken de drie meisjes het mee hoe het geld van de maatschappij verdonkeremaand wordt door de twee leiders van het kamp. Het woord „nonsens-gekleets” dat we ergens in dit boek genoemd vonden, zou op menige bladzijde van dit verhaal zelf van toepassing kunnen zijn. Voor de oudere meisjes heeft het geen andere waarde dan dat het hen een uurtje in spanning zal houden en dat ze misschien even zullen glimlachen om wat als humor bedoeld schijnt te zijn. (geb. f 4,90)

Lenie Schaafsma-Muller voert ons met *Villa Tierelantijn* binnen in het milieu van de jonge kunstenaars, pas afgestudeerd op de academie. Mia, verwend, vol eigendunk en koppigheid, ervaart dat het helemaal niet meevalt aan opdrachten te komen. Na de nodige botsingen met haar familie, gaat ze met haar vriendin Conny op kamers wonen in een artistenhuis, Villa Tierelantijn. Hier hebben ook Peter en Hans hun atelier. Hans, al vanouds de vriend van Mia, doet erg kribbig, maar uiteindelijk is dit maar een houding en 'n misverstand en komt het tussen die twee in orde, evenals tussen Conny en Peter. Aardig, vlot verteld, omgang wel wat vrij. (geb. f 2,90)

Vervolgens een romannetje van *Mary Dutrieux*, *In veilige haven*. De gezondheidstoestand van Elly, cum laude geslaagd voor haar doctoraal biologie, is

3507

3508

3509

precair. Toch aanvaardt ze onmiddellijk een baan als wetenschappelijk werkster in een laboratorium. Het wordt echter steeds erger met haar zenuwen. Ook een vriendin, de weduwe Helga van Lunteren, die een vader zoekt voor haar zoon-tje, kan Elly niet uit de put helpen. Zelfs bij een instorting wil zij niet de hulp van een zenuwspecialist aanvaarden. De dood van een pas aangeschaft hondje breekt haar echter volkomen. Dan komt enige tijd later de ontmoeting met Bert, een van haar collega's, die op een zeiltocht is om robben te filmen, en Ellie, reeds behoorlijk opgeknapt, ontdekt dat ze met Bert in veilige haven stuurt. Niet onaardig, wel leesbaar romannetje, dat in zijn slotontwikkeling echter niet geheel logisch werd uitgewerkt. (geb. f 2,90)

3510

Voor de oudste categorie meisjes schreef *Frouck van der Hoening* een goed, gezellig verhaal, spelend in de noordwesthoek van Overijssel. Vollenhove maakt zich op om de zeshonderste verjaardag van het verkrijgen van de stadsrechten te vieren. Zij vertelt in *Evelyn ontdekt het leven*, over de vreugden en verdrietigheden van enkele jongens en meisjes, H.B.S.-leerlingen, uit gave gezinnen,

waar nog geloof en idealisme wonen. Evelyn is een fris kind uit een notarisgezin, die ondanks gemene intriges haar Joep van de dokter natuurlijk toch krijgt. Geschreven vanuit zeer principieel protestants-christelijke opvatting, maar ook voor katholieke oudere meisjes overal aanvaardbaar.

(f 3,50; geb. f 4,90)

De Goud-Elsje-serie groeit gestaag en in het zesde deel is *Riet Berkhout*, Goud-Elsje's zusje, de hoofdpersoon. Als 23-jarig onderwijzeresje heeft ze, op aandrang van haar familie, een betrekking aanvaard buiten haar geboortedorp. Tante Jet, een oudere collega, wordt een goede vriendin, die haar over haar heimwee heen helpt en haar door woord en voorbeeld leert dat het geluk voor de vrouw bestaat in het zich geven voor anderen. Riet's gehechtheid aan haar familie wordt opnieuw de oorzaak van veel strijd als Warner, een Canadese emigrant, in haar leven verschijnt. Haar liefde overwint echter. Dit boek van *Max de Lange-Praamsma* ademt weer de echt-christelijke geest van al haar andere werken. Geen ingewikkelde intrige, maar het verloop van een zuiver meisjesleven. De bijbelaanhalingen zouden we ons in wat moderner vertaling wensen, opdat ook het katholieke meisje, niet gewend aan de taal van de Statenbijbel, er de diepte van zou verstaan.

3511

(geb. f 4,90)

Tot slot een boek uit de Ster-reeks en wel *Ik wil niet alleen zijn*, door *Co van der Steen-Pijpers*. Bij het verongelukken van haar ouders sterft in Vera van Waeveren de liefde tot God en tot de mensen. De oude stijve tantes die het meisje opnemen, begrijpen haar niet. Ze wordt verpleegster, vindt wel bevrediging in haar werk, maar blijft steeds beheerst door haar ongestild verlangen naar liefde en begrip. Ze gaat daarom naar een ander ziekenhuis en deelt als 29-jarige haar kamer met Noortje Harkema een levenslustig, argeloos kantoormeisje van 20 jaar. Als deze zich verlooft, voelt Vera haar gemis weer dubbel zwaar, geeft voor ook een verloofde te hebben,

3512

maar raakt in een geestelijke crisis. Aan haar broer, uit Aruba overgekomen, bekent zij haar moeilijkheden en met hem gaat ze mee om een nieuw leven te beginnen. Een diep geloof spreekt uit dit boek, waartegen de cynische opmerkingen van de sceptica Vera schril afsteken. Dat jaloezie de vrouw tot onoirbare daden kan voeren, is zeker waar. Maar dat een overigens normaal en toegewijd verpleegster hier tot kinderachtige fantasielugens komt, is minder aanvaardbaar. Doch wellicht verdiept het jonge meisje, voor wie dit boek veel schoons bevat, zich niet in dit psychologische probleem. De sfeer is vroom-protestants. (geb. f 4,90)

CORRESPONDENTIE- RUBRIEK

(Vragen voor deze rubriek kunnen worden ingezonden aan: Idil, afd. Keurraad — Postbus 510, Tilburg)

1: *Mej. P. te B.* zou graag weten, wat Idil-Keurraad denkt over het aanschaffen van boeken in protestantse geest geschreven, voor de schoolbibliotheek.

Antwoord: U zult er op de eerste plaats op moeten letten, of dergelijke boeken met (P) of met P staan aangegeven. Bij de verklaring van de tekens op de omslag van de *Idil-Gids* zult u vinden, dat (P) betekent: speelt in protestants milieu, terwijl P zegt, dat het in protestantse geest is geschreven. Dit laatste wil zeggen, dat u op protestantse principes en opvattingen kunt stuiten, die voor de katholiek niet aanvaardbaar zijn. Zolang het kind dus nog niet in staat is op dit gebied een eigen oordeel te vormen, moeten zulke boeken taboe voor hem blijven. Bij (P) is dit echter niet het geval. Dit kan zelfs een aanbeveling zijn boven veel zgn. „neutrale” lectuur.

Verder zal de leeftijd, de ontwikkeling en het milieu er veel aan afdoen, of (P)-boeken aangeschaft kunnen worden of niet. Ik kan mij voorstellen, dat in een katholieke streek het geval anders ligt dan in een streek met gemengde be-

volking, waar de kinderen dagelijks met andere levensopvattingen in aanraking komen. Voor de allerjongsten zou ik bovendien zoveel mogelijk boeken met (P) uit de klassebibliotheek weren. Niet, omdat die niet zeer goed kunnen zijn, maar de zeven- tot negenjarigen moeten op die leeftijd, als ik het zo zeggen mag, in het eigen katholieke milieu nog „ingroeien”. Voor deze leeftijd mogen in geen geval de katholieke gezinsverhalen ontbreken!

Naarmate de kinderen ouder worden, kunnen ook de (P)-boeken in aanmerking komen. Dat kinderen tussen 9-12 jaar en vooral in de puberteit kennis maken met de gedachtenwereld en het levensmilieu van onze andersdenkende broeders en zusters in Christus is iets, wat zij in onze oecumenisch denkende tijd zeker nodig hebben. Bovendien zullen het diepe geloof en de grote liefde tot Christus, die uit zo menig goed geschreven protestants boek spreken, ook in de ziel van het katholieke kind hun sporen nalaten.

Een goed (P)-boek kan m.i. boven een minder goed geschreven †-boek gaan en uiteraard boven veel neutrale lectuur. Maar zeker geldt ook hier, dat het godsdienstige er in geen geval met de haren mag bijgesleept zijn. v. H.

BOEKEN VEROVEREN DE JEUGD

Wenn man in der Eisenbahn sieht, was unsere Jugend und was die breite Masse des Volkes liest und verschlingt, dann möchte man bezweifeln, dass diese Leserratten, die sich mit solcher Kost den Geschmack verderben, je an ein vernünftiges Buch heranzubringen sind. Wie ganz anders, wenn man in der Bahn einmal jemand mit einem anständig gebundenen und gedruckten Buch sieht. Man hält ihn sofort für einen besseren, gebildeten Menschen. Was einer liest, ist ja auch eine Visitenkarte, die ihn empfiehlt oder ihn herabsetzt. Man spürt sofort eine persönliche Note, etwas von Wärme und Kultur. Man hat Respekt. Und das ist nicht unbegründet.

DER SONNTAG

Mogen wij u voorstellen:

HENRI ARNOLDUS

De Zeeuw, stoer en zwijgzaam, lijkt op het eerste gezicht niet geschikt tot het schrijven van kinderboeken. Doorzettingsvermogen en trouw aan het gestelde doel hoeven niet altijd vergezeld te gaan van de daartoe zo nodige fantasie. Er blijken echter niet weinig uitzonderingen op de regel te bestaan en een ervan hebben wij het genoegen aan u voor te stellen: Henri Arnoldus, geboren en getogen Zeeuw, die zijn geboortestad Middelburg trouw is gebleven, waar hij reeds zijn 12½-jarig jubileum vierde als onderwijzer aan de R.K. Lagere School.

In 1937 behaalde hij op 18-jarige leeftijd zijn onderwijzersdiploma en het blijkt wel geen sprong in 't duister geweest te zijn toen in 1946 een bekende uitgever hem uitnodigde zijn krachten op „schoollesboeken” te beproeven.

Sindsdien werkte Henri Arnoldus mee aan verschillende bekende series. We noemen ervan *Lees mee* en *Van wijde verten*. Kort geleden verscheen de *Veldboeket-serie*, waarin hij met Carel Beke samenwerkte. Er zullen heel wat kinderen zijn die het boekje *De Bokkenrijders* hebben gelezen: dit was wel een van de bekendste schoolboekjes. Zo verschenen er in totaal 16.

De klas acht de auteur de beste toetssteen voor deze lectuur. De kinderen krijgen dan ook meestal de primeur, voordat de manuscripten in zee gaan. Ook zijn eigen spruiten helpen mee critiek-vooraf te leveren.

Het is echter niet alleen het terrein van de schoollectuur, waarop Henri Arnoldus zijn sporen heeft verdiend: Een veertiental boekjes voor de kleintjes en de groteren bewijzen dat zijn talent het jeugdboek ten goede is gekomen. Het is bovendien wel een bijzonderheid dat hij tot nog toe nooit „motu proprio” heeft gewerkt: steeds schreef de auteur in opdracht van verschillende uitgevers.

Wij vroegen de heer Arnoldus voor welke jeugdgroep hij nu wel 't liefst schreef. Over het algemeen vond hij de *Tup en Joep serie* voor de kleintjes 't prettigst om te schrijven. Zijn vrouw geeft hem daartoe steeds goede „tips” en ze leest elk manuscript kritisch door. Dat de *Tup en Joeps*, buiten eigen verwachting, in zo'n korte tijd de weg naar de jeugd gevonden hebben, bewijst wel hoe gelukkig deze samenwerking is.

Zijn liefste werk is echter *Deze wonderse wereld*, dat voor oudere jongens is bestemd.

Plannen voor de toekomst? Ja, die heeft Henri Arnoldus genoeg! Enkele ervan zijn trouwens reeds uitgewerkt: naast de Tup en Joep boekjes zal — eveneens voor de kleintjes bestemd — nog een nieuwe serie verschijnen en ook is hij druk bezig met het schrijven van geschiedkundige romans voor de jeugd. Zoals bij de meeste auteurs, kwam ook hier de positie van het jeugdboek, het *goede* jeugdboek, ter sprake. En de mening van deze auteur wijkt weer niet af van die van zijn collega's: die positie zou veel gunstiger kunnen zijn als er niet zoveel prullaria verschenen. Arnoldus verfoeit vooral de boeken, waarin allerlei onmogelijke en onbestaanbare figuren en situaties voorkomen. Een verhaal moet echt gebeurd (kunnen) zijn. Uiteindelijk wint dit genre het zeker bij de jeugd.

En nu de taak van de jeugdschrijver, vragen we nog.

Die ligt op zeer hoog niveau. Velen kunnen dat niet begrijpen en slaan maar eens aan 't schrijven... Misschien is er wel 'n uitgever te vinden! Voor de schrijver van schoolleesboekjes wordt de zaak nog moeilijker: hij heeft een mooie, maar allesbehalve eenvoudige taak, want aan deze lectuur moeten zeer hoge eisen gesteld worden. Het is uitzonderlijk moeilijk de juiste woordkeus voor onze jeugdige lezers te treffen. Helaas zijn er nog heel wat auteurs die veel te hoog grijpen en denken dat ze met volwassenen te maken hebben.

Een jeugdauteur moet bovendien steeds voor ogen houden dat hij met zijn boeken de jeugd niet alleen maar wat aangename verpozing biedt.

Door zijn boeken immers kan hij meewerken aan de opvoeding en aan de verrijking der kennis van 't kind.

Er zijn altijd nog vele niet-lezers van de Idil-Gids voor Jeugdlectuur, ook onder hen die toch zeker geacht zouden mogen worden te kunnen, te *moeten* toetreden tot de lezerskring. Het deed ons dan ook groot genoegen dat deze auteur, die toch wel — gezien zijn prestaties — gezag moet hebben op zijn terrein, de lezers van de Idil-Gids een propagandistische taak toedenkt ten opzichte van de overigen. Steeds moeten zij, zo is zijn raad, de niet-lezers erop blijven wijzen dat men de jeugd goede lectuur in handen moet geven. Dat laat bij vele ouders en zelfs bij „pedagogie-insiders” nogal te wensen over...

Een eenvoudig voorbeeld?

Elk schooljaar stelt de auteur een klasbibliotheek samen. Hij gebruikt daarvoor die boeken welke de leerlingen zelf meebrengen. En welke boeken brengen de kinderen meestal mee?...

Bazarboeken!... maar die komen natuurlijk *niet* in de bibliotheek.

Zou er wel een betere illustratie mogelijk zijn van de noodzaak tot goede voorlichting?

PRODUKTIE VAN JEUGDLECTUUR

In 1955 is de produktie van Jeugdlectuur weer aanmerkelijk toegenomen, zoals uit onderstaand overzichtje blijkt. Zij bedraagt nu ruim 12% van de totale boekenproduktie. Het arbeidsterrein van Idil, afd. Keurraad voor Jeugdlectuur is dus niet gering en de noodzaak van goede voorlichting zal wel iedereen uit deze cijfers des te duidelijker worden.

Totale boekenproduktie:

1954	1955	vermeerdering
7019 st.	7353 st.	334 st. (10,5%)

Hiervan Jeugdlectuur:

1954	1955	vermeerdering
655 st.	807 st.	152 st. (12,3%)

DE RAFAEL-KATALOGUS VERSCHIJNT WEER

In opdracht van het Katholiek Lector-Centrum zal dit jaar de *vijfde editie* verschijnen van deze bekende jeugdboekengids, wederom onder de populaire titel „Boeken veroveren de jeugd”. Daarin wordt een keuze geboden van circa 400 aanbevolen titels en series uit de gangbare en ten dele allernieuwste boekenproduktie, voorzien van korte onderschriften, rubrieks- en leeftijdsaanduidingen, prijzen enz.

Het gidsje zal ongeveer 20 oktober a.s. gratis in de boekhandel verkrijgbaar zijn. Verleden jaar bedroeg de oplage 48.000 exemplaren. Het is een uitgave van de Stichting Idil en staat onder redaktie van de afdeling Keurraad voor jeugdlectuur. Verschillende jeugdbibliothecaressen staan de redactie met advies terzijde.

Aanwinsten voor Uw Klasse-bibliotheek !

PIMMETJE-serie (8-10 jaar)

door J. H. Secker

Omslag en platen van Ben Horsthuis

- **Uit de jeugd van Pimmetje** 120 blz.
 - **Pimmetje in de knel** 120 blz.
 - **Die Pimmetje toch!** 120 blz.
 - **Pimmetje als detective** 120 blz.
 - **Pimmetje in Zwitserland** 120 blz.
- per deel geb. f 2,95

Voor school en jeugd warm
aanbevolen.

„Bode van de H. Familie”

Echte jongensboeken met veel
spanning, avonturen en een
goede en gezonde inslag.

„St. Jans Klokken”

In de **GULDEN SPOREN-serie**
(10-14 jaar) verscheen :

deel 14. **DJENGIS KHAN**

Naverteld door H. de Bruijn.

104 blz. Geb. f 2,50

Het levensverhaal van de grote
Mongoolse vorst uit de 13e eeuw.
Ongetwijfeld zal de jeugd deze
Aziatische geschiedenis, waarbij zij
tevens kennis maakt met de antieke
beschavingen van het geheimzinnige
China en het sprookjesachtige Perzië,
met graagte lezen!

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE

B. I. C. E.

I

Zoals wij reeds in *Idil-Tijdingen* van 10 juli jl. schreven, vond van 23 tot en met 26 mei te Wenen een Congres plaats van *Bice*, afd. Presse Enfantine. Deze internationale organisatie: *Bureau International Catholique de l'Enfance* werd in 1947 op instigatie van Paus Pius XII opgericht met het doel: onderlinge samenwerking en waardevolle representatie inzake alle problemen betreffende het kind, met uitzondering van de specifieke onderwijsvraagstukken. Zij verleent goede diensten ten gerieve van de diverse nationale organisaties, mede door studie, onderzoek, enquêtes en documentatie. Zij organiseert en neemt deel aan internationale bijeenkomsten en is officieel erkend als *institut consultatif* door de *Uno*-organen: *Unesco* (Organisatie op opvoedkundig, wetenschappelijk en cultureel terrein) en *Unicef* (Kinder-noodfonds). *Bice* zelf is lid van de koepelorganisatie *Conférence des Organisations Internationales Catholiques: O.I.C.* Op het ogenblik omvat *Bice* de volgende afdelingen: *Médico-Sociale* et *Psycho-Pédagogique*; *Presse Enfantine*; *Education Préscolaire*; *Institutions* et *Communautés pour enfants privés* de milieu familial normal, en ten slotte: *Commission Plein Air*.

Het *Secrétariat Général* is gevestigd: 31, rue de Fleurus, Paris VI, alwaar men zich kan abonneren op *L'Enfance dans le monde*, Bulletin mensuel d'information et de documentation du *Bice*. Buiten de oprichtingssamenkomst in Parijs, werden congressen gehouden te Hilversum, Madrid, Konstanz, Venetië (en Wenen).

Het Congres te Wenen was voornamelijk gewijd aan *de jeugdperiodieken*. Vertegenwoordigd waren de landen: België, Canada, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Spanje.

Via het Katholiek Lector-Centrum was Nederland vertegenwoordigd door de *Stichting Idil, afd. Keurraad voor jeugdlectuur* en wel in de persoon van ons Keurraad-lid Zuster Emerentia, O.P. uit Reuver (L).

Het Congres stond onder voorzitterschap van de *Président de la Commission Presse Enfantine* dhr D. Volpi, hoofdredacteur van het Italiaanse jeugdblad *Il Vittorioso*.

II

Fräulein Eva Rasny (Oostenrijk) sprak over de problemen van de jeugdbladen voor kleine meisjes. Na gewezen te hebben op de grote invloed van het jeugdblad, ook omdat dit méér (dan b.v. de school) onopgelegd wordt ervaren en dus gerader geaccepteerd, pleitte zij voor méér aandacht voor wat het kleine meisje door haar bijzondere gaardheid speciaal nodig heeft voor haar individuele ontwikkeling. Zoals in het onderwijs leerkrachten en leerlingen veelal naar sexe gescheiden zijn, zo wenste zij, mede op die wijze rond het jeugdblad een speciaal klimaat te scheppen, een levendig contact te bevorderen tussen lezeresjes en redactie. Zij wil stimuleren tot zelf-werkzaamheid en vraagt aandacht voor opvoeding tot zelf-concentratie en voor verlevendiging van de fantasie van het meisje.

III

Mademoiselle Geneviève Flusin (Frankrijk) was verhinderd persoonlijk haar aangekondigde voordracht over bladen voor jonge meisjes te houden.

Ook zij benadrukte de noodzaak van speciale meisjesbladen, al onderstreepte zij de belangstelling die het meisje meestal heeft voor het jongensverhaal.

De moeilijkheden tot realisatie achtte zij echter zéér groot, zó groot, dat zij de middenweg (jeugdbladen voor jongens en meisjes, afgestemd op bepaalde leef-

tijd, waarin speciaal de meisjes ook aandacht krijgen) schoon niet volmaakt, toch als *de* oplossing zag.

Als bezwaren bracht zij o.m. onder de aandacht: redactionele moeilijkheden. Zo zijn jonge krachten, die dicht bij het meisje staan, haar psychologie begrijpend aanvoelen, zeer moeilijk te krijgen. Meestal moet men komen tot oudere, goedwillende dames. Resultaat navaant...

Ook tekenaars die de meisjes-psyche zuiver aanvoelen en weergeven zijn in Frankrijk schaars.

De grootste moeilijkheid leek haar de bestaansmogelijkheid van zulke specifieke meisjesbladen. Men krijgt er eenvoudig niet voldoende abonnees voor.

IV

De voorzitter van het Congres, dhr. D. Volpi, sprak over politiek-sociale problemen in de jeugdpers. De spreker onderscheidde drie soorten problemen, waarmede de jeugd te maken krijgt: 1. de problemen die uitsluitend het kind betreffen; 2. zaken die zowel betrekking hebben op de wereld van het kind als op die van de volwassenen en 3. zogenaamde grote-mensen-problemen waarbij de jeugd al te grif het zwijgen wordt opgelegd, maar die vooral de jongens ten zeerste intrigeren: politiek, wetenschap, sociale toestanden enz.

De eerste categorie heeft reeds lang alle pedagogische aandacht. De tweede soort problemen krijgt deze tegenwoordig ook meer (speciaal theoretisch) maar de derde soort, de grote-mensen-problemen, acht men nog vaak taboe. Zonder in de overdrijving van de communistische wereld te willen vervallen (die de jeugd met deze onderwerpen vaak volstopt) vraagt de spreker zich toch af, of wij de behoefte die de jeugd op dit punt heeft, wel volkomen onderkennen en opvangen. Dit leidt tot twee vragen: Wordt onze jeugd op dit punt voldoende ingelicht? En vooral ook, heeft zij de nodige vorming gekregen om zich langzamerhand zelf een gezond oordeel te kunnen vormen? De spreker constateert dat, zij

het misschien niet in theorie, dan toch wel in de praktijk, onze jongens te veel worden geïsoleerd van deze problemen. Soms is daarvan de oorzaak de instelling van het milieu, soms het onvermogen van zulk een milieu. Dhr Volpi acht het noodzakelijk, dat reeds in de schooljaren volle aandacht wordt gegeven aan de vorming van de jeugd, opdat zij de problemen kan opvangen.

Hun moet worden aangeleerd hoe op christelijke wijze, hetgeen in de wereld geschiedt, te interpreteren. Spreker stelt vast dat daartoe de houding van de jeugd tegenover die wereld moet zijn: optimistisch, waardebepalend (dus verder ziende dan het blote feit), zich richtend en op de feiten die de jeugd als vanzelf interesseren en op zulke feiten die niet direct aanspreken, maar toch zeker hun interesse moesten hebben. De belangstelling van de jeugd voor de grote-mensen-problemen is in onze tijd zeer groot. De spreker schrijft dit toe aan het volgende: deze zaken gaan haar normale leven aan; ze behoren tot de wereld van de volwassenen die zij immers met alle geweld zo dicht mogelijk wil benaderen, waarbij wij er van uitgaan dat die problemen in een voor haar passende vorm tot haar komen.

De hoofdredacteur van *Vittorioso* pleit dus voor actuele lectuur, zijn blad verschijnt dan ook in een soort kranten-vorm met op de laatste pagina van dit weekblad het „laatste” nieuws.

V

Ook de Portugese delegatie bracht interessante bijzonderheden naar voren. Zo werd kennis gemaakt met het tijdschrift *Lusitas*, een veertiendaagse uitgave voor meisjes van 7-12 jaar. *Het staat hoofdzakelijk onder katholieke invloed* en gaat uit van de Mocidade Portuguesa Feminina. Het tracht als de meeste Portugese jeugdbladen een sterke binding tot stand te brengen, ook met de jeugd van de koloniën. Het stimuleert beleving van het liturgisch jaar en werkt op tot medeleven met de grote afgemene katholieke gebeurtenissen.

Wat de jeugdbladen betreft is het tijdschriftwezen in Portugal weinig ontwikkeld. De delegatie zegt, dat getracht wordt dit gemis aan te vullen door de uitgave van goede jeugdboeken te stimuleren. Tegen de staatscensuur op jeugdlectuur had ze geen bezwaar.

VI

Als woordvoerder van Oostenrijkse leetuurdeskundigen sprak dr. Peter Lalic van *Buchklub der Jugend*.

Hij benadrukte de „samenwerking” van tijdschrift en boek, waarbij het een kan voeren tot het ander. Hij dacht daarbij aan activiteiten zoals de Katholieke Jeugd-Raad stimuleert in zijn *Boek van de maand*, het bespreken van boeken en dergelijke.

De Boekenclub tracht met haar beste boeken midden tussen de jeugd te staan en waar de spreker de tijdschriften uitnodigt vooral in de echte boekentijd (november/december) eens enkele fragmenten uit zeer goede boeken te publiceren om de lezers tot aanschaf van deze boeken te brengen, daar geeft de Boekenclub zelf jaarlijks vier delen uit waarin dit wordt gedaan en die aan de leden van de Club worden verstrekt. Werkelijk kostelijke en kostbare uitgaven die wel aan het doel zullen beantwoorden.

Dr. Lalic vertelde dan, hoe een commissie van staatswege (Oesterreichische Jugendschriftenkommission beim Bundesministerium für Unterricht) tot taak heeft de uitgave van goede lectuur te bevorderen en verspreiding van ongewenste lectuur te beletten.

De commissie stelt lijsten samen met aanbevolen boeken. Ze worden gepubliceerd in het officiële blad van de Regering en verder aan ouderorganisaties, scholen, jeugdorganisaties etc. gratis verstrekt.

De („neutrale”) *Buchklub der Jugend* zet het min of meer theoretische werk van het ministerie om in praktijk. De Club verspreidt de ideeën over goede lectuur en biedt haar leden de mogelijkheid ook goede boeken aan te schaffen. Bij elke boekhandel kunnen de leden

boeken van de „keurlijst” verkrijgen met een zeer aanzienlijke reductie.

In de gebouwen van de Buchklub kunnen de jongelui boeken lezen en ze schrijven dan zelf een beoordeling, die de leiders kunnen vergelijken met het eigen oordeel van hun deskundigen.

De Club neemt ook de strijd op tegen de minderwaardige lectuur, verzamelt handtekingen om maatregelen te vragen en licht de ouders elk jaar voor door een Ouderboekje.

VII

Als vrucht van de internationale samenwerking kwam een lijst tot stand met een overzicht van de beste *kindertijdschriften*, verder een *bronnenoverzicht* inzake folklore, legenden en nationale heldenfiguren.

Van alle kanten gaf men blijken van goede wil om tot vruchtbare samenwerking te komen en een van de belangrijkste aspecten van dergelijke congressen is dan ook het persoonlijk contact.

In een tijd zonder afstanden is het nationale plateau te eng en behoren, overeenkomstig de wensen van de H. Vader, in internationaal overleg en door goede samenwerking de grote problemen te worden bestudeerd en besproken om al lerend van elkaar overal met de meest doelmattige en getigende middelen tot de beste resultaten te geraken.

Het mag tot voldoening strekken dat katholiek Nederland in staat blijkt zijn aandeel daartoe bij te dragen en dat men te Wenen grote bewondering toonde voor wat in deze werd gepresteerd.

VIII

Het is dan ook in de geest van vriendschappelijke uitwisseling van gedachten dat onze opmerkingen en kort commentaar zijn op te vatten.

Wanneer wij spreken over jeugdtijdschriften dan onderscheiden wij om te beginnen twee soorten: de *algemene jeugdbladen* die als eerste doel hebben de jeugd in het algemeen lectuur te verschaffen en daarnaast de *bewegingsbladen* die zich tot een bepaalde categorie

van de jeugd richten en door hun lectuur een bepaalde bewegingsmentaliteit willen bevorderen. Als voorbeeld van de eerste soort kennen wij *De Engelbewaarder*, *De Gouden Wisk*, *Okkie*, *Taptoe*. De tweede soort is vertegenwoordigd bijvoorbeeld door een misdienaarsblad als *Serviam*, een verkennersblad als *Alle Hens* en dergelijke.

Daartussenin heeft men thans periodieken die oorspronkelijk bewegingsbladen waren, doch de laatste jaren een algemeen karakter prononceren a.d.z. *Eucharistische Jeugd*, *Zonneland* enz.

Nu is het opvallend dat in het buitenland de uitgesproken katholieke bladen uit de eerste categorie goddeels ontbreken. En wanneer dan in lezingen bepaalde beweringen naar voren komen die bij eerste waarneming afwijken van de onze, dan moge men zich bovenstaande opmerking herinneren. Wanneer bijvoorbeeld datgene wat door Fräulein Rasny gezegd is over de bladen voor kleine meisjes, in dit licht wordt gezien, dan is haar standpunt veel begrijpelijker en ook zelfs meer in overeenstemming met de Nederlandse toestanden. Inderdaad, wanneer het gaat om strikte *bewegingsbladen*, dan is er een strenge scheiding tussen jongens- en meisjesbladen. Immers die scheiding is er ook in de jeugdbeweging.

De Nederlandse algemene jeugdbladen zien een meer verantwoorde scheiding in een indeling naar *leeftijdsgroepen*, derhalve aangepast aan de ontwikkelingsfasen; dus geen samenvatting van lezers van 6 tot 17 à 18 jaren, gescheiden naar *sexes*. Evenwel, in deze jeugdbladen voor jongens en meisjes, krijgen toch beide categorieën de volle aandacht.

Een ander probleem dat zich aan ons opdrong is, dat in overwegend katholieke landen (als Portugal, Oostenrijk) zogenaamde „neutrale” uitgaven (bladen, boekenreeksen) bestaan, die dan, zoals dat heet: *overwegend katholiek georiënteerd* zijn. Schuilt hier niet het gevaar, wanneer men katholiciteit gaat interpreteren als een boven-kerkelijke ge-

zindheid, dat dan tevens de mogelijkheid dreigt van een on-kerkelijke gezindheid, ongeacht of deze eventueel zal voortvloeien uit levensbeschouwelijke (verslapping geloofsleven) of politieke oorzaken?

Ook Portugal heeft zijn anti-clericale periode gehad. (Men vergelijk eens de schooltoestanden in zulke omstandigheden!) Mede om dezelfde reden zijn wij huiverig voor censuur in staatshanden. En ondanks de grote bewondering die wij koesteren voor de prestaties in Oostenrijk (waarvan we veel kunnen leren), moeten wij toch bekennen, dat de vrij ver doorgevoerde staatsbemoeienis en het „neutrale” van de voorlichting, zaken zijn die ons niet best liggen.

Op het a.s. Congres in Canada (1957) dat als onderwerp krijgt *het godsdienstig element in de jeugdlectuur*, zal dit alles zeker nader besproken worden.

IX

De gulle gastvrijheid van de Oostenrijkers onder leiding van dr. Lussnig, de hoge officiële belangstelling van de zijde van Kerk (Aartsbisschop) en Regering (Minister), gaven het Congres een prettige, geanimeerde stemming, die niet weinig tot het welslagen heeft bijgedragen.

Bij het begin van deze nieuwe jaargang is het de geschikte tijd om de IDIL-GIDS in uw eigen kring aan te bevelen.

Dus :

WIN ER EEN ABONNEE BIJ

Ván en vóór onze propagandisten

Nu de ouderdag met al zijn beslommeringen weer tot het verleden behoort, kom ik U vriendelijk dank zeggen voor alle moeite, die U zich heeft getroost, om de spreekbeurt over het goede boek en de daaraan verbonden boekententoonstelling te doen slagen. Uw moeite is niet tevergeefs geweest: we zijn vol lof over de spreker... Ook de tentoonstelling viel geweldig in de smaak... Alles bij alles genomen zijn we zeer voldaan.

Ik hoop, in het belang van het goede boek, dat velen na ons van de prachtgelegenheid, die door de R.K. Keurraad wordt geboden, gebruik zullen maken.

Zr. Fr. te H.

Allereerst willen wij U danken voor het toegezonden tentoonstellingsmateriaal. Het was keurig verzorgd, in één woord af!

Misschien interesseert U de mate van succes die bereikt is. Er waren \pm 300 bezoekers ('t dorp O. telt 1400 inwoners). Er werd zeer druk door de ouders aan het personeel om voorlichting gevraagd.

M. B. te O.

We kunnen niet anders dan enthousiast zijn over de geweldige service en de mooie collectie boeken. De tentoonstelling is daardoor ook een succes geworden en we hopen het in de toekomst zeker nog 'ns te doen.

R. K. B. te E.

Winst voor het goede jeugdboek,... ook in Amerika!

Uit de pers trof ons een artikeltje over een verheugend verschijnsel: Het boek gaat de strijd met de T.V. winnen, tot grote vreugde van bezorgde ouders en opvoeders. Het is zeker geen uitzondering meer als men een kleine boekenwurm verdiept in zijn lectuur ziet zitten ... op enkele meters afstand van het flickerende televisiescherm.

Blijkbaar voelt het kind dat het boek hem een wereld opent, echter en anderzijds toch fantasierijker dan ooit de T.V. kan bieden.

Niet alleen is dit het gevolg van het wegvallen van het nieuwtje, maar de T.V. heeft ook direct haar invloed op deze ontwikkeling gehad: wilde men de aandacht van het kind blijven trekken dan moest men hogere eisen aan de uitzendingen stellen en juist daardoor werd het kind ertoe geprikkeld dieper op de geboden stof in te gaan. Daarbij bleek dat geschiedenis, sport, techniek en land- en volkenkunde pas interessant worden, wanneer zij gekoppeld worden aan 't leven van bepaalde personen.

Het is daarbij van grote waarde dat de schrijvers van jeugdboeken het intellect van hun lezertjes niet te laag aanslaan. Zelfs in echte kinderverhalen kan er — overigens zonder zucht tot moraliseren of propaganda — heel wat op cultureel, wetenschappelijk en historisch gebied worden verwerkt. Belangrijk is dat schrijvers en uitgevers de juiste maat weten te houden: de keuze is werkelijk gezond te noemen. Ook de verluchting speelt een grote rol:

„Echte” kunstenaars schamen zich er niet meer voor hun kunst in dienst van het kind te stellen.

De *Kinderboekenbeurzen*, kort na de aanvang van het nieuwe schooljaar gehouden, zijn van grote waarde om de kinderen kennis te laten maken met het goede boek, vooral als de onderwijzer zich wat extra tijd geeft om bepaalde onderwerpen op school te verduidelijken.

Ook hier geldt dus: Boeken veroveren de jeugd!

(OOST-BRABANT)

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

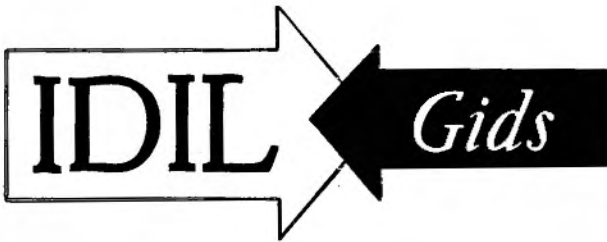
In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

Arnoldus, H.: Tup en Joep gaan vliegen (Stenvert) — VIc	3454
Arnoldus, H.: Tup en Joep weer terug (Stenvert) — VIc	3455
van Beilen, J.: De botter van Kees (Meinema) — VIB-c, (P)	3464
Broekhuizen, H.: Knibbeltje en Knobbeltje (Van Gorcum) — VIc	3456
Brown, M. W.: Meneer de hond (De Bezige Bij) — VIc	3445
van den Burg, C.: De kleine heldin (Het Goede Boek) — VIa-b, M, (P)	3491
Disney, W.: Alice in wonderland (Geïll. Pers) — VIB-c	3465
Duif: De domme meneer Scotty (Born) — VIc	3451
Duif: Reintje Pippeling (Born) — VIc	3452
Duif: De tien Chineesjes (Born) — VIc	3453
van Duin, D.: Japie Jaspers spreekt met de Melkweg (Het Goede Boek) — VIa-b, J	3488
Dutricux, M.: In veilige haven (Het Goede Boek) — IV-V, M	3509
Elink Schuurman, C. A.: Abraham op klompen (Van Gorcum) — VIa, J, P	3494
Francis, M.: De toversleutel (Strengholt) — VIc	3461
Frinsel, J. J.: De boze kabouters (De Sleutel) — VIc	3459
Frinsel, J. J.: Feest in Dribbeldam (De Sleutel) — VIc	3458
Frinsel, J. J.: De toverdrank (De Sleutel) — VIc	3457
Frinsel, J. J.: De vliegtocht (De Sleutel) — VIc	3460
Greene, G.: De kleine diligence (Desclée, de Br.) — VIc	3444
de Groot, R.: De tweeling van de koster (Jan Haan) — VIB-c, (P)	3469
Gündel, E.: Elke (Callenbach) — VIB, M	3473
Gündel, E.: Elke op de Zonnehof (Callenbach) — VIB, M	3474
ter Haar, J.: Saskia en Jeroen op stap (Van Holkema & Warendorf) — VIB-c	3467
ter Haar, J.: Saskia en Jeroen, de tweeling (Van Holkema & Warendorf) — VIB-c	3466
ter Haar, J.: Saskia en Jeroen uit logeren (Van Holkema & Warendorf) — VIB-c	3468
van der Heide, W.: Start de straalracer toch? (Hollandia) — V, J.	3502
Hergé: De sigaren van de farao (Casterman) — VIa-b	3490
Hoekstra, H. G.: De drie beertjes (De Bezige Bij) — VIc	3447
van der Hooning, F.: Evelyn ontdekt het leven (Rivière & Voorhoeve) — IV-V, M, (P)	3510
van der Horst, R.: Het werd toch vriendschap (Het Goede Boek) — VIa-b, M	3492

Jackson, K. en B.: Christoffel en de Columbus (De Bezige Bij) — VIc	3446
Jagtman, M.: Eerst Riet, toen Inge (Het Goede Boek) — VIa, M . . .	3493
Jansonius, H.: Emigrante tegen wil en dank (West-Friesland) — IV-V, M, N	3506
Jansse, G.: Avonturen op de Westerplas (Het Goede Boek) — VIb, J	3487
de Jong, A.: Paddeltje en Pommetje op thuisreis (J. N. Voorhoeve) — VIa, J	3495
La Fontaine: Fabels van La Fontaine (Casterman) — V, (VIb)	3503
de Lange-Praamsma, M.: Riet Berkhout (Callenbach) — IV-V, M, (P)	3511
Leeman, G. R.: Aarde: jaar 3000 (K.S.A. — Jong-Vlaanderen) — VIa, J	3501
Lida: Roef de haas (A. Voorhoeve) — VIb	3479
van Maren, G. H.: Stokken-Steven (Jan Haan) — VIb, (P)	3483
van der Meiden-Coolsma, D.: Verjarie (Van Gorcum) — VIb, M, (P)	3472
Mitchell, L. S., I. S. Black en J. Stanton: De gele taxi (De Bezige Bij) — VIc	3448
Norel, K.: Die kwajongens (Callenbach) — VIb, J, P	3485
Norton, M.: De poes die dacht dat hij een muis was (De Bezige Bij) — VIc	3449
van Nuis-Zuidema, M.: De waterval (Meinema) — VIb, (P)	3480
Prins, P.: De zwerftocht van de IJsvogel (Groenendijk) — VIa, J	3496
Rosseels, M.: O Marolleke (Lannoo) — IV-V, M †	3505
Schaafsma-Muller, L.: Villa Tierelantijn (Het Goede Boek) — IV-V, M	3508
Schaap, B.: De schade moet vergoed worden (Meinema) — VIb, J, P	3482
Schmidt, A. M. G.: Hop maar Jip en Jan-ne-ke (De Arbeiderspers) — VIc	3462
Schmidt, A. M. G.: Roodkapje (De Bezige Bij) — VIc	3450
Schoolland, J. L.: De gulden die in het laantje lag (Callenbach) — VIc, M, (P)	3463
Schorel, A.: De jongens van „Olympia” (Het Goede Boek) — VIb, J	3486
Schouten, N. M.: Dorus Trommelgraag (Callenbach) — VIb-c, (P)	3470
Sillevis, S.: Drie meisjes en een vakantiecamp (Stenvert) — IV-V, M	3507
van der Steen-Pijpers, C.: Ik wil niet alleen zijn (Callenbach) — IV-V, M, (P)	3512
Stevenberg, L.: Piet Rielant, detective (Altiora) — VIa, J	3497
Stook, J.: Uit Jezus' kinderjaren (W. Gaade) — III (VIb-c), P	3471
van Tiel, G.: „Vader!... Kom toch!” (Callenbach) — VIb, J, (P)	3484
Vandersteen, W.: Het geheim der gladiatoren (St. Boekh.) — VIb	3478
Vandersteen, W.: De speelgoedzaaier. (St. Boekh.) — VIb	3475
Vandersteen, W.: De sterrenplukkers (St. Boekh.) — VIb	3477
Vandersteen, W.: De ijzeren schelvis (St. Boekh.) — VIb	3476
Visser, P.: De blauwe ruiters van de Sahara (St. Boekh.) — VIa, J	3499
Visser, P.: De hacienda van de dood (St. Boekh.) — VIa, J	3500
Westerink, H.: Tussen vriend en vijand (Callenbach) — VIa, J, P	3498
Winterfeld, H.: Caius is een ezel (Lannoo) — VIa-b, J	3489
XX: Om het goud van Midian (Het Parool) — V	3504
de Zeeuw J.Gzn, P.: Gijzelaar in Londen (Jan Haan) — VIb, J, P	3481

SEPT.-OKT. 1956 JAARGANG VIII NUMMER 2-3

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 3513-3599

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	27
<i>Herdrukken vragen uw aandacht</i>	40
<i>Wij staan even stil bij:</i>	
<i>Een probleem rond kinderboek-illustraties</i>	41
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Rie van Ipenburg</i>	42
<i>Propaganda... Alleen maar nu?</i>	45
<i>Bibliografisch register</i>	47

Bijlage: Jeugdlectuurlijst 1956-'57

VERKLARING DER TEKENS

Vic = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

Vier deeltjes uit de Rinkelbel-reeks staan deze maand als eerste op het programma. Om te beginnen twee boeken van *Lina Berger*, met sprekend, kleurig tekenwerk van *Simonne Baudoin*. De bedoeling van **3513** *Mijn eerste woordenboek* is de kleintjes met dikwijls voorkomende woorden, die hier alfabetisch zijn gerangschikt, vertrouwd te maken. De nieuwe spelling bleek niet overal te zijn toegepast, wat overigens toch maar een kleine hindernis is voor dit aardige album, waarin de woordverklaringen uiteraard zeer summier zijn gehouden en bijna nergens gepoogd is tot een „definitie” te komen.

3514 *Mieke en de drie beertjes* bevat het bekende verhaal van het meisje dat in het berenhuisje belandt, op stoeltjes gaat zitten, kommetjes leeg eet en dan in bed door de beertjes ontdekt wordt. Prachtige platen bij een minimum aan tekst, die zich het best leent om voorgelezen te worden.

3515 In *Poesje en Notenkraker*, door *Gijs Haag* illustreerde *Fred Funcken* de hengeltocht van een poes en een eekhoorn-tje, die niet zonder avonturen verliep. Ze vangen zo'n grote vis dat Noten-

kraker zelfs overboord slaat. Het tekenwerk staat verre boven de tekst, waar ten aanzien van de woordkeuze weinig blijk wordt gegeven van inzicht in de leescapaciteit van de kleintjes.

Hetzelfde euvel treffen we aan bij *De vriendelijke beer*, een boekje van *Franz Weyergans*. De circusbeer *Gustaaf* gaat op stap en verricht enkele dappere daden. Uit dankbaarheid kopen de mensen hem vrij zodat hem een prettig leven te wachten staat. De illustratie was bij *R. Marsia* in goede handen; alleen moet hij 't boek zelf beter lezen: hij geeft 'n vuurrood pak waar in de tekst gesproken wordt over 'n wit!

(p. dl. geb. f 2,30)

Pinkeltje, het kleine mannetje met de blauwe puntmuts, hoort tot een van de steeds terugkerende figuren in de jeugdlectuur. Deze keer — in *Pinkeltje in Madurodam* — landt hij met muis *Snuffelsnuitje* in een helicopter uit de speelgoedwinkel op het vliegveld van het bekende miniatuurstadje, en beleeft daar een bonte reeks avonturen. Speciaal als voorleesboek weer een behoorlijk geslaagd deel in deze serie van *Dick Laan*. Het boek biedt ook een aantal aardige foto's van *Madurodam*, waarvan het op

3516

3517

cenvoudige wijze ontstaan en doel eveneens verklaart.

(geb. f 3,90)

3518 't *Geheim van Tip en Joosje* is een goedmoedig verhaaltje van *Charlotte Phaff* over een broertje en zusje die zich in de vakantie goed weten te vermaken met een oude kist. Ze hebben deze op een verborgen plekje in de tuin van een iegstaand buurhuis als „geheim huisje” ingericht. Als later nieuwe burens komen, blijken die ook twee kinderen te hebben, een jongen en een meisje. De kist wordt dan voortaan met vieren gedeeld.

(geb. f 1,95)

Voor ietwat gevorderden

3519 Een vervolgdeeltje op „Luuk vindt vrienden”, dat echter ook afzonderlijk gelezen kan worden is *Luuk komt te hulp*, door *Aafje Bruijn*. Luuk breekt een been en krijgt een shock wanneer hij twee kleine vriendjes op gevaarlijk ijs te hulp wil komen. Zijn genezing duurt een hele tijd en bezorgt vooral zijn tweede moeder heel wat hoofdbrekens. Tot de oude zuster *Sjouke* het heft in handen neemt, vader en moeder op vakantie stuurt en Luuk's genezing mogelijk maakt. Zo kan hij zelfs zijn ouders op hun zeereis verrassen in Port Said. Prettig en onderhoudend verteld.

(geb. f 2,90)

3520 We kennen al twee albums met het fraaie fotomontagewerk van *Suzi Pilet* over het jongetje *Zwammetje*. *Alexis Peiry* vertelt in het derde, *Zwammetje doet zaken*, hoe het ventje het benodigde geld voor een woonwagen, waarmee hij de wereld door wil trekken, bij elkaar weet te sparen. Hij begint daarvoor een handel in huisjesslakken, die hij zelfs aan een restaurant in Parijs levert! Als *Zwammetje* genoeg heeft, gaat hij met zijn vader, een concertviolinist, naar Parijs,

verneemt dat deze zo graag een stradi-varius zou willen hebben, en staat dan edelmoedig zijn verdiensten daarvoor af. Een aantrekkelijk uitgevoerd boek, met veel treffende gedachten. Het is erg jammer dat de uitgesproken Vlaamse vertaling het boek moeilijk leesbaar maakt voor jeugdige lezers in Noord-Nederland. (geb. f 5,70)

„Sprookjes, versjes, vertelsels en rijmpjes” vormen de inhoud van *Wattist*, door *S. Franke*. Het boek bevat een aantal belevenissen van een kleine jongen, die de naam „Wattist” draagt, omdat hij bij alles wat hij ziet, vraagt: „Wat is het?” Elk avontuur is een compleet verhaaltje, terwijl het boek tevens een vrij groot aantal berijmde vertellingen bevat, alsmede enige andere verhalen, spelend in Australië en Indoncsië. De versjes zijn van het nonsens-soort, en niet altijd even fijn. De verhalen hebben soms een beetje wrang nasmaakje: onbetrouwbaarheid van de mensen, juist alsof de auteur een beetje bitter is. Overigens een bonte afwisseling, die zich goed laat lezen. (f 4,65; geb. f 5,90) Evenals de voorafgaande bundel „Verhalen van de spinnende poes” is het vervolg *Nieuwe verhalen van de spinnende poes*, door *Marcel Aymé* — dat gerust ook op zichzelf gelezen kan worden — weer vol esprit en speelse humor. Weer beleven de zusjes *Delphine* en *Marinette* rond hun boerderij allerlei avonturen met dieren. Niet alleen tamme, nee, de heerlijke fantasie van de schrijver weet ook aan wolven, evers en zelfs een panter te komen. Wel zien we ook hier, als bij de meeste literair-superieure verhalen voor kinderen, dat de auteur over hun hoofdjes heen een publiek van grote mensen wenst te bekoren. Het moet gezegd dat daardoor voor klantjes van rond de tien de lectuur er hier niet pedagogischer op is geworden. Vader en moeder, wat zure boerenmensen, zijn de natuurlijke vijanden van de twee kinderen, die door alle dieren tegen hen in bescherming worden genomen. Dat gebeurt dan evenmin op de juiste opvoedkundige manier. Voor opvoeders zijn ze

1321

1322

een amusante narrenspiegel. Meer ontwikkelde ouders kunnen het best zelf van dit boek genieten en er uit voorlezen met ongemerkte tekstvervalsingen! Maar kostelijk blijft het allemaal. De vertaling uit het Frans van A. C. Tholema is in één woord onverbeterlijk. De geest van de schrijver werd perfect aangevoeld en, in een feilloze taalhantering, volledig gevangen. (geb. f 3,25)

3523 Vervolgens enkele meisjesboeken. In *Vleugellam* vertelt C. Th. Jongejan-de Groot hoe levenslustige Reina door kinderverlamming wordt getroffen, waaruit zij een lam been overhoudt. Reina is zonder godsdienst opgevoed, maar heeft in het huis van een vroegere buurvrouw veel godsdienstige indrukken opgedaan. Dat maakt haar tot een kleine Godzoekster. Een pleegbroertje heeft een goede invloed op Reina's opstandig gemoed, leert haar Jezus beter kennen, en als dan ook nog de eerste symptomen van genezing in het lamme beentje te bemerken zijn, wordt alles goed. Er ligt een vroom-protestante sfeer over dit boekje, dat ook voor katholieke kinderen geschikt is. (geb. f 1,35)

3524 *Trouwe vrienden* is een aardig verhaal van *Carla van den Burg* over Dineke, die op haar tiende verjaardag een hond krijgt. Deze wordt haar beste vriend en samen beleven ze allerlei avonturen, waarbij ze elkaar in grote gevaren weten te helpen. Geschikte lectuur met goede opvoedkundige trekjes en leuke huise-lijke omgang. (geb. f 1,75)

3525 Nu een boek van *Margaretha van Bom-mel* met als centrale figuur *Ivalo*, een *Eskimomeisje*. Hierin leren we heel wat over het leventje der Eskimo's in Groenland: hoe men daar, na de zomertijd in tenten te hebben doorgebracht, de donkere wintermaanden in hollen onder de grond moet huizen, om deze in de lente weer voor een sneeuwhut in te ruilen. We horen van de jacht op zeehonden en vogels, en de strijd met de — overigens daar zeldzaam voorkomende — ijsbeer. De negenjarige Ivalo wordt ziek en ze krijgt zelfs de kans samen met 'n vriendinnetje in een Hollands dorpje te gaan

logeren. Zij ontdekt dan een heel nieuwe wereld en kan genezen naar Groenland terugkeren. De goede opzet het kind wat over het leven in een vreemd land bij te brengen, had geslaagd genoemd kunnen worden, ware het niet dat de stijl nogal eens wat te wensen overlaat. Verschillende passages zijn tevens niet meer dan een opsomming van feiten, wat het geheel wat droog maakt. Ook lijkt het ons onwaarschijnlijk dat we in Nederland binnen drie maanden een herfst, een winter en een voorjaar kunnen meemaken. Afgezien van deze feilen, niet onaardig. (geb. f 1,50)

Een heel aardig boeiend jongensverhaal werd geschreven door *Niek van de Zee* en het draagt als titel *De geheimzinnige buurman*. Drie broertjes van elf, negen en zes jaar verkennen een leegstaand landhuis naast hun eigen woning en ontdekken onderaardse gangen en cellen, en ook een oude kist, die ze niet open kunnen maken. Later komt er een blinde heer in het huis wonen, die ze aanvankelijk voor een raadselachtige figuur aanzien. Bij een nadere kennis-making — na spannende momenten — blijkt alles anders: Meneer van Arkel werd blind door een laboratoriumongeluk. De kist blijkt werkelijk een schat te bevatten, wat een uitkomst betekent voor de blinde. Veel jongens zullen dit verhaal met een kleur van opwinding en in één adem uitlezen. (geb. f 1,25)

Voor grotere kinderen

Nieuws voor de frontpagina, dat is het wat Roffeltje, de jongste kracht op het bureau van „De Wereldkoerier”, weet te brengen. Want Roffeltje doet dapper zijn best en wacht zijn kans om vooruit te komen. Die kans neemt hij als in het Parkhotel een beroemde filmspeler komt logeren. Geen enkele verslaggever laat hij tot zich toe. Maar Roffeltje weet de „grote” man toch te benaderen, en komt met een denderend verslag bij de hoofdredacteur. En dat verslag is bijzonder sensationeel, aangezien Roffeltje de gewichtige filmster heeft ontmaskerd als

3526

3527

een doodordinaire juwelendief. Vlot en amusant verteld door *Daan van Duin*, soms een beetje „populair” van toon en soms eens een wat te gemakkelijk genomen leugentje om bestwil. Overigens een boek dat zich smakelijk laat lezen.

(geb. f 1,75)

3528 Een pittig verhaal waar werkelijk wat in zit en dat jongens wel zal boeien is *Het brugwachtershuisje van Larum*, door *J. F. Stulp*. Ruurd Dijkema komt als wees bij zijn grootvader. Het valt de twaalfjarige jongen niet mee in de nieuwe omgeving te wennen. Toch komt hij er langzamerhand in, totdat ... er een gemene diefstal gepleegd wordt, waarbij alle schijn tegen Ruurd is. Nu komt hij helemaal alleen te staan, zelfs grootvader meent hem hard te moeten behandelen. Na een hevige avontuur komt er eindelijk licht in die diefstal. De geschiedenis is gebaseerd op een goede christelijke grondslag. (geb. f 1,75)

3529 *De Fonteintjes* is de benaming van de zes kinderen van meester Fontein, die

zijn kinderen een degelijke katholieke opvoeding geeft en zich zelfs ontfermt over de twee belhamels van het dorp, de moederloze jongens van de dokter. Die

blijken langzamerhand betere eigenschappen te bezitten dan aanvankelijk, zelfs door hun eigen vader, gedacht werd. En van de „verbitterde vijanden” van de Fonteintjes worden het hun trouwste kameraden. Het lukt de kinderen dan zelfs samen een bende jeugdige kippendieven te ontmaskeren. Een gezellig boek door *Maria de Lannoy*, al wordt alles wel erg ideaal voorgesteld, en al loopt het daar bij de Fonteintjes allemaal wel erg op rolletjes. Desalniettemin wordt dit boek, met licht Vlaamse — doch zeker niet hinderlijke — inslag, aanbevolen. (geb. f 4,90)

Van de hand van *Wies Meertens* kwam uit *Een veelbewogen jaar*. Mireille, het enig dochtertje van een Nederlandse vader en een Franse moeder, is — na de vroegtijdige dood van haar moeder — opgevoed door haar grandmère in het zuiden van Frankrijk. Ze heeft 't daar erg naar haar zin. Als vader voor een jaar op reis moet, oordeelt hij het beter dat Mireille nu maar eens een jaartje in zijn vaderland gaat doorbrengen om haar opvoeding te voltooien. Ze komt bij familie in Leiden, waar ze een wat moeilijke tijd doormaakt, omdat haar nichtje Lody erg jaloers blijkt te zijn. Een ongeluk brengt de beide meisjes tot elkaar en het is een tevreden Mireille die na een jaar naar huis terug kan keren waar zij een nieuwe moeder zal vinden. De prettige verteltrant en de goede karakterisering maken het boek tot sympathieke lectuur. (geb. f 2,—)

3530 *De boot vertrekt zonder Claartje*, door *Miep Diekmann*, is naar stof en wijze van behandeling meer geschikt voor 10-13-jarigen, dan voor meisjes van 14-16 jaar, zoals de uitgever aangeeft. De emigratie van het gezin naar Canada staat Claartje als een spookbeeld voor de geest. In het bijzonder omdat ze Djoeska, haar hond, niet mee mag nemen. Dit verhaal gaat grotendeels over haar toberij en over de afscheidsfuijjes. Op de dag van het vertrek gaat ze nog eenmaal met de hond wandelen, ze verdwaalt in het onbekende Amsterdam en ... mist de boot. Ze moet nu met de eerstvolgen-

- de vertrekken, maar dan mag Djoeska mee! Een eenvoudig, weinig avontuurlijk en neutraal getint verhaal, dat toch wel geschikt is. (f 3,50; geb. f 4,50)
- 3532 De Windroosreeks wordt door *A. Luyts* geopend met *Ik weet het! Hoe deel ik het mee?* Een leerzaam boekje dat op onderhoudende wijze veel interessants vertelt over allerlei zaken met betrekking tot onze moderne communicatiemiddelen. We lezen hoe potloden en pennen vervaardigd worden. De werking van schrijfmachine, telefoon en telegraaf wordt verklaard, alsmede hoe en waarvan men papier maakt. Na elk hoofdstuk is er een vragenlijst, zodat kan blijken of alles goed gelezen en begrepen is. Een prettig boekje, iets Vlaams getint, dat bij het tegenwoordige onderwijs zeker erg welkom zal zijn. (20 fr.)
- 3533 Een groot natuurliefhebber toont zich *G. van Heerde* in *Matjan, de tijger*, een verhaal dat zich afspeelt op Sumatra. Bij een poging om Matjan te doden vindt de boer Luco, de heiden, die aan de goden zijn welstand toeschrijft, een herenjong (Gigli). Later krijgt Luco bezoek van zijn vader, die naar de zending heeft geluisterd en niet meer bang is voor de afgoden. Als er een grote bandjir losbreekt en alles verwoest, behouden Luco en zijn vader dank zij Gigli, die steeds maar in de richting van de bergen loopt, het leven. Luco ziet nu in dat het offer aan de godin van de rijst niets uithaalde, maar dat er een God is waar hij zich op kan verlaten. Een goed boekje, in protestante geest. (geb. f 0,80)
- 3534 *De gevangens van het oerwoud*, een boekje van *J. Naaykens*, bedoelt de absolute noodzaak van het werk van de Missie Verkeersmiddelen Actie (de „MIVA”) tot uitdrukking te brengen. Niet alleen is de schrijver in zijn opzet volledig geslaagd, maar hij geeft bovendien een werkelijk spannend verhaal van twee jongens die in het Braziliaanse oerwoud zijn verdwaald en op bijna wonderbare wijze aan de dood ontsnappen. Door goedgezinde Indianen naar een missie-statie gebracht, leren zij daar iets van de geweldige moeilijkheden waarmee de ge-loofsverkundigers te kampen hebben. Voor jong en oud boeiende en verrijken-de leesstof, die ook voor klassikaal gebruik zeer geschikt is. (f 0,40)
- Vervolgens vragen wij uw aandacht voor de derde reeks Historische Verhalen, bestaande uit tien deeltjes. Deze zijn voornamelijk afgestemd op de Belgische jeugd, doch de meeste boekjes behandelen onderwerpen, die ook de Nederlandse kunnen boeien. Zeer bruikbaar bijvoorbeeld is *De grote tocht naar de vuursteenmijnen*, door *M. E. Mariën*. Het voert ons terug naar de jaren rond 2000 voor Christus. Eekhoorn en zijn vader gaan in het gebied van Spiennes messen en bijlen halen en wij herkennen gedurende hun tocht de Sint Pietersberg en de Mont Saint-Aubert. Ze trekken tenslotte naar de Vuursteenberg. Daar wordt het werk in de mijnen bezichtigd. Een interessant boekje, kort en eenvoudig gehouden.
- 3535 *De schat van de Zilvermidstoren*, door *A. van Nerum* behandelt de geschiedenis van Annecessens, een van Brussels helden uit het verzet tegen Oostenrijk rond 1717. Deze gildeleider had zijn leven veil om de oude burgerlijke vrijheden te redden. Kort maar prettig wordt hier een moedig man ter bewondering voorgesteld en op een eenvoudige, duidelijke wijze wordt de situatie uitgelegd voorzover kinderen deze kunnen begrijpen. De stof, door *J. van Overstraeten* verwerkt in *Boeren in 't gewee* is weer meer aantrekkelijk voor Vlaamse kinderen. Nadat de Fransen eerst in 1797 met gejuich in België waren ontvangen, brak in 1798 de „Boerenkrijg” uit, waaraan voornamelijk de bevolking van het plateland deelnam. Over de oorzaken, het verloop en het slot van deze krijg vertelt dit boekje aan de hand van de belevenissen van Frans Verboven, een van de medestrijders. Het maakt een zeer betrouwbare indruk, mede door de voetnoten, en is als bijdrage tot België's geschiedenis zeker te waarderen.
- 3537 *Hendrik Diddens* leverde aan de reeks een bijdrage met *Meester Jan Palfijn chirurgijn 1650-1730*. Het woord van
- 3538

de grote Boerhaave „De zoeker van de kunst is vinder van de bedelzak” mag met recht op het leven van deze pionier der geneeskunde worden toegepast. Heel zijn leven heeft hij moeten strijden tegen vooroordeel, afgunst en kortzichtigheid. We krijgen een goed inzicht in de wetenschap van die dagen. Sterk Vlaams getint, met een enkele maal een ruwig „verdomme”.

3539 Nummer vijf in de serie werd geschreven door *Jules van Beylen* en getiteld *De schipbreuk van de Constant*. Het is de verschrikkelijke tocht van een Antwerpse driemaster die in 1858 op een koraalrif strandt. De bemanning verlaat het schip in drie boten, waarvan er al spoedig een moet worden opgegeven. De overige twee gaan ieder huns weegs en we volgen speciaal die met de kapitein en het merendeel der bemanning aan boord. Het wordt een tragische tocht, waarbij zelfs twee kleurlingen opgegeten worden. Na 79 dagen bereiken ze in de grootste ellende Nieuw-Guinea, waar ze hun behoud te danken hebben aan een protestantse zendelingenfamilie. Na nog meer ellende en een lange thuisvaart komen de overlevenden in Antwerpen terug. Aantekeningen geven, waar nodig, nadere toelichting aan dit spannende verhaal.

3540 *Karel Jeuninckx en Lo Vermeulen* hebben een inzicht willen geven in de tijd na Karel de Grote, toen menigmaal de huiveringwekkende roep weerklonk: *De Noormannen komen!* Dit verhaal speelt zich af rondom de Sint Bertijns-abdij. Deze is reeds een keer door de Noormannen verwoest en nu dreigt het gevaar opnieuw. De Noormannen — in hun zucht naar roem en rijkdom en vertrouwend op hun goden — schrikken voor niets terug, maar moeten het tenslotte toch afleggen tegen de bewoners van de lage landen, die met Gods hulp de zo gevreesde vijanden overwinnen. Dit brokje geschiedenis dat een goed beeld van deze angstige tijd geeft, is boeiende lectuur. Ook *Valseer van Kerkhove* draagt zijn steentje bij tot de geschiedschrijving met

3541 *De ingenieur der Nederlanden*, dat de

figuur behandelt van Simon Stevin van Brugge, wie het stervende stadje te duif wordt en die naar Antwerpen gaat. Daar geeft hij reeds blijk van zijn bijzonder helder inzicht in reken- en wiskunde. Later in Leiden maakt hij kennis met prins Maurits, eveneens student. Als Maurits zijn vader opvolgt neemt hij Stevin als leermeester, in welke functie deze buitengewoon belangrijk werk verricht. Het inrichten van legerkampen, uitbaggeringen, haven- en fortaanleg behoort tot zijn taak, terwijl hij tevens de uitvinding van het decimale stelsel en van de zeilwagen op zijn naam heeft staan. Interessant en ook voor het onderwijs een welkome aanwinst.

Maria Theresia van Oostenrijk had in de Zuidelijke Nederlanden de bijnaam van „goede keizerin”. Decennia lang ging het voorspoedig in Vlaanderen dank zij haar zwager *Karel van Lorreinen* (1712-1780), die in Brussel zetelde. Door zijn edele karaktertrekken was deze regent zeer geliefd bij het volk. Op eenvoudige wijze vertelt de letterkundige hoofdinspecteur van het onderwijs *Emiel van Hemeldonck* verschillende gebeurtenissen uit het leven van deze prins-bestuurder, die in het noorden weinig of geen bekendheid geniet.

We keren met *J. Humblé en C. van Rode* terug naar de tijd voor Christus toen *Julius Caesar* zich toelegde op de verovering van Gallië en op de onderwerping van de oud-Belgische stammen. De dapperheid van de aangevallenen moest meestal het onderspit delven tegen de listen van de vernuftige veldheer. Het boekje geeft o.a. in tekening en tekst een Romeins legerkamp weer. Voetnoten zullen vele vage begrippen verhelderen. Een goed bruikbaar deeltje.

Met *Leve prins Filips!*, door *Cyriel Verleyen* wordt de derde reeks besloten. Het laatste boekje geeft een goede karakterisering van de opvolger van Karel V, die geheel Spaans werd opgevoed en in zijn ongenaakbare strengheid ver af zou blijven staan van het volk van de Lage Landen. Na Karels laatste veldslag ontbiedt deze zijn zoon, die hij in vijf

- jaar niet meer ontmoet heeft, naar Brusel. Daar laat Filips zich inhuldigen als Karels opvolger. (p. dl. f 0,95)
- 3545 Voor de afwisseling nu weer eens wat daverend, knallend, stompdend, smijgend en spannend avontuur in de vorm van drie nieuwe delen in de Bob Evers-serie van *Willy van der Heide*. In *Trammellant op Trinidad* wordt een bende opgerold, die zich bezighoudt met illegale immigratie.
- 3546 *Vreemd kraakeel in Californië* bevat de jacht op een verdwenen filmscenario. Spoorwegsabotage, die een Amerikaanse maatschappij, welke een uraniummijn in Mexico exploiteert, treft, wordt door Bob, Jan en Arie ongedaan gemaakt in
- 3547 *Lotgevallen rond een locomotief*. Deze ontegenzeggelijk spannende en niet zonder humor geschreven boeken bezitten buiten het ontspanningselement geen enkele positieve waarde, die een reden zou kunnen zijn ze in een school- of huisbibliotheek op te nemen.
(p. dl. geb. f 4,50)
- 3548 Hechte vriendschap en liefde voor muziek zijn het onderwerp van een interessant jongensboek, *Drie jongens voor de microfoon*, geschreven door *Frans Soulier*. Drie jongens geven bij de afscheidsfuif van de H.B.S. als muzikaal trio een zo geslaagde uitvoering, dat ze, door dit succes aangemoedigd, hogerop willen. Ze komen in de omroepstad Hilversum terecht, maar hun eerste poging wordt een mislukking. De kleine kans die hun nog gelaten wordt, buiten ze in eendrachtige samenwerking zó goed uit, dat een tweede test bij de radio een daverend succes wordt. Voor een van hen is het zelfs het begin van een carrière bij de omroep. Het boek geeft een aardig inzicht in de wereld van de (vooral lichte) muziek, en in het radiobedrijf. (f 2,25; geb. f 3,50)
- 3549 Wie reeds het boek „De jacht op de Egyptische vaas” las, zal graag verder kennismaken met de originele geleerde Hartgenius en zijn jonge vriend Peter Fleming, door *P. Joh. Zonruiter*, zo leuk beschreven. In *De geheimzinnige oase* maken ze een Saharatocht om een verdwenen professor op te sporen en hun

woestijnvosje, dat heimwee kreeg, de

vrijheid terug te schenken. Ze krijgen van een Arabier die ze verpleegd hebben een papiertje, dat later in het alleroudste taalschrift blijkt te zijn gesteld. Het is van veel nut wanneer ze na een

overval in een geheimzinnige oase worden opgesloten. Ook het doel van de tocht wordt bereikt en alle problemen krijgen een gelukkige oplossing. Vlot, boeiend en olijk. (f 2,75; geb. f 3,90)

Eveneens een sympathiek boek is *Ridders van de weg*. *Ewout Spielman* vertelt hierin het jonge, bewogen leven van Kees Wegemans, de zorg die ze thuis hebben, en hoe moeder moet passen en meten om rond te komen. Vader heeft een monteurswerkplaatsje in de buurt van een grote weg. Bij de opening van deze nieuwe weg, komt de „Wegenwacht”. Kees begrijpt dat er nu voor vader geen cent meer te verdienen is en reageert fel tegen de mannen. Die overtuigen hem spoedig van zijn ongelijk, bezorgen vader een plaats als collega, en doen voor Kees een stralende toekomst opengaan. Een goed boek, waarin de humor soms iets geforceerd wordt.

3550

(f 3,50; geb. f 4,50)

Het zestal van 2-B is een gezins- en schoolverhaal van *Rina van der Horst*. Eerst zijn ze met vijf meisjes in de tweede klas van de H.B.S. Tot Dini er bij komt, wier ouders in Venezuela wonen. In 't begin voelt ze zich onwennig, maar van lieverlede leert ze de meisjes kennen en wordt ze in de club opgenomen. Ze delen elkanders vreugden en helpen als er moeilijkheden zijn. Als een van hen in een zangspel voor een zieke soliste in moet vallen, springen de vrienden

3551

- dinnen ook bij en helpen de rol instuderen. Een hartelijk verhaal zonder verwikkelingen, maar vol aardige gebeurtenissen uit het schoolleven. Flirt blijkt toch niet nodig te zijn om toch iets aantrekkelijks te brengen! (geb. f 2,—)
- 3552 *Marianne Jagtmans* tekent in *Het laatste huis van de rij* het gezin Wentink — de vader is directeur van de H.B.S. — met al zijn wel en wee. Na de dood van oom Hans, verhuizen ze vanuit de stad naar zijn huis aan de rand van de hei. Het verhaal heeft weinig om het lijf en de stijl is een enkele maal niet denderend. Karakterisering gaat wel. Leesbaar. (geb. f 2,—)
- Als je gezegend bent met vijf grote broers, die je bevaderen, plus een echte vader en je het jongste kind bent van amper dertien... dan ben je nog niet gelukkig. Zo is het met Mira, die geen moeder meer heeft. Het heftige commentaar van alle broers op haar slechte paarsrapport doet Mira er maar van afzien te vragen of ze naar Zuid-Limburg mag, waar ze is uitgenodigd. Mira krijgt echter bondgenoten in de vrouw en verloofden van enkele broers en ze mag gaan. Maar ze staat toch wel even raar te kijken wanneer in Valkenburg niet alleen pa, maar ook alle broers opdienen. Allemaal wel lastig en bemoeiziek... maar erg goed bedoeld. Wie dit levendige meisjesboek met veel grappige momenten wil lezen, neme *De zes vaders van Mira ter hand*, geschreven door *Louise Merkenstein*. (geb. f 1,75)
- 3553 De ons allen bekende Billie Bradley, de schepping van *Janet D. Wheeler* duikt weer eens op en wel in *Billie Bradley aan de top*. Haar kostschoolleven wordt nog steeds bemoeilijkt door de haar vijandige Amanda Peabody, die Billie er zelfs van beschuldigt haar kano te hebben laten kantelen, terwijl zij juist met eigen levensgevaar Amanda heeft gered. Haar grote rivale in de atletiek, Micky, weet Billie te bevrijden van haar stiefvader die haar voortdurend geld tracht af te persen. Verder heerst er een uitstekende geest onder de meisjes van Three Towers Hall die het niet zullen
- nalaten goed te doen waar dit vereist wordt. Wat ons echter tegenstaat is de onkinderlijke haat van Amanda jegens Billie. Het conflict komt niet tot een oplossing, en daardoor verliest het boek o.i. veel van zijn opvoedende waarde. Neutraal, in sterk Amerikaanse sfeer. (f 2,95; geb. f 3,95)
- 3555 *Hella Jansonius* behandelt heel geschikt het probleem „tweede moeder” in *Zo ben je, Freke!* Freke kan maar niet begrijpen dat vader, na vier jaar tijds, moeder al vergeten is en met „tante Jo” trouwt. Ernstige conflicten komen hieruit voort. Met veel tact van de kant van tante Jo komt langzamerhand de toenadering en Freke ervaart dat zij het uitstekend heeft getroffen met haar vader en nieuwe moeder. Vlot geschreven. (f 3,50; geb. f 4,50)
- Weer een lange reeks ligt klaar voor een bespreking, ditmaal zijn het de nummers 49 tot en met 60 van de Junior-Jongensboeken-serie, de bekende boekjes op klein formaat (12 x 8). Ze zijn te ongelijk van inhoud om ze in één waardeoordeel te kunnen onderbrengen. Naar onze smaak wordt echter de sensatiezucht wel héél erg bevredigd.
- 3556 *Robert Leighton: Ratelslang bevrijd*. Een gewetenloos sujet heeft het voorzien op „Ratelslang”, de farm van de weduwe Medicott. De strijd tegen de schurken wordt aangebonden o.a. door de zoon Dan, zijn broer Bob, die bij de Mounted Police is. Het gaat er nogal eens hard aan toe, maar het recht zegeviert weer eens! Alleen maar spannend.
- 3557 *Laurie Y. Erskine: Renfrew maakt schoon schip*. Twee flinke jongens, een kranig lid van de Canadese Mounted Police, een aantal oergemene schurken en een merkwuurde reus, half neger-half indiaan, half schurk-half naïef kind. Oorzakelijk verband of logische samenhang is niet steeds aanwezig, wel spanning, maar een spanning die steeds weer teleurstelt wegens de goedkoopte van de oplossing. Iets verkeerd staat er niet in het nogal bloederig verhaal; zelfs wordt er op gewezen dat jongens moeten leren!... Dat doen ze dan ook, veertien

- dagen, en maken dan meteen maar toelatingsexamen voor de universiteit.
- 3558 *Jack Vance: Vrijbuiters in het heelal.* Dick Murdock vertrekt van de planeet Venus naar de maan om daar bij zijn vader sterrenkunde te leren. Onderweg komt men langs het zogenaamde „kerkhof der ruimteschepen”. Een bende piraten valt op die plaats gewoonlijk de ruimteschepen aan en vernietigt ze. Dick ontraadselt alle geheimen en ontmaskert de leider der bende. Onschuldige, spannende fantasie.
- 3559 *C. Bernard Rutley: De gouden ring.* Dit boekje verhaalt over een legendarische Afrikaanse schat: de „Gouden Waan”, die in de wildernis bewaakt wordt door een Afrikaans opperhoofd, drager van een magische gouden ring. De manier waarop de jonge Alan Reeth de schat weet te bemachtigen bergt genoeg sensationeel avontuur in zich om jongens enige uren in spanning te houden. Hier en daar komen uitdrukkingen voor die niet getuigen van eerbied voor het leven van de medemens.
- 3560 *Bruce Campbell: Het mysterie van de Zwarte Duim.* Een detectiveverhaal waarin het „jongensachtige” alleen bestaat in het feit dat twee jonge mannen, Sandy Allan en Ken Holt, tenslotte de eigenlijke detectives zijn die de zaak tot oplossing brengen. De zaak is in dit geval een bankroof, waarvan Mr. Brown ten onrechte verdacht wordt. 't Boekje is ontegenzeggelijk spannend, maar dat is dan ook de enige verdienste.
- 3561 *Majoor J. T. Gorman: In de oerwouden van Birma.* Het zeer spannende relaas van Sten Fenton, de jongen die eigenlijk nergens slaagde, met examen en sport net altijd de eindrace won, en daarom door papa niet al te hoog wordt aangeslagen, zodat hij zijn zelfvertrouwen aangetast voelt. In de robijnmijn van zijn oom in Birma krijgt hij echter zijn kans wanneer op hem de verantwoordelijke taak komt te rusten en al lerkostbaarste robijn naar Mandalay te brengen. Via een ononderbroken stroom verschrikkelijke ervaringen weet hij zijn bestemming te bereiken. De prijs voor het heroveren van zijn zelfvertrouwen blijkt niet te hoog te zijn geweest.
- Richard M. Elam Jr.: Avonturen op Mars.* De familie Kenton reist per ruimteschip naar Mars, waar vader een wetenschappelijke taak wacht. Onderweg krijgen ze een „aanvaring”, waarna ze een noodlanding op de maan maken. Het leven op Mars later wordt heel aannemelijk beschreven, en we leren veel over de ruimtevaart en over het leven in buitenaardse omstandigheden in het algemeen maar of dit alles wetenschappelijk verantwoord is?... Spannend verhaal in neutrale sfeer.
- Norman Lee: Naar de ijsvelden van de Zuidpool.* Een ruig zeemansverhaal, opgesierd met een behoorlijke serie moorden, zeelui op hun slechtst en internationale boeven van wereldallure. Nu direct geen jeugdlectuur, al spelen twee jongens mee. Geen enkel positief element dat lezing zou kunnen verdedigen. Bewerkt door *Dra. M. G. Schenk: Robin Hood.* Het essentiële van de belevenissen van de beroemde, edele vrijbuiters uit het bos van Sherwood is goed weergegeven in een prettig leesbaar Nederlands. Enkele van de hinderlijkste passages zijn vermeden. Wel stelt het de geestelijkheid van die dagen vaak in een vreemd daglicht. Geschikt, al is het niet specifiek jeugdlectuur.
- Gilbert Dalton: Operatie Mistral.* De Engelse professor Hooper krijgt tijdens zijn verblijf in Zwitserland een ongeluk en moet tijdelijk het bed houden. Hij is de ontwerper van een nieuwe straal-motor en heeft het model in een grot verstopt. Zijn neefje lukt het tenslotte een veilige plaats te vinden, maar vraag niet hoe! Zulk een opwindende en toch gezond-sensationele jacht pakt zelfs de verwende volwassene, laat staan de jeugd. Prettig verteld met heel wat humor.
- Shannon Garst: Haska, de blanke Indiaan.* We maken kennis met Haska, „de lichthuidige”, als kleine jongen door zijn kameraden als 'n meisje veracht. Door zijn moed en doorzettingsvermogen weet hij echter elke proef te doorstaan en hij

krijgt zelfs een nieuwe — mannelijker — naam: Crazy Horse. Door de Grote Geest uitverkoren als leider van alle Sioux, leert hij de Indianen af te zien van het vechten om eigen eer alleen en wordt door zijn nieuwe tactiek een dodelijk gevaar voor de blanken. Uiteindelijk moet hij toch het onderspit delven en sterft bij zijn gevangenneming. Het verhaal leert veel over geloof en levensgewoonten van de Indianen, hun goede en slechte eigenschappen, vooral ook hun bittere haat. Voor wie het volk wil leren kennen heeft het boek zekere kwaliteiten; als jeugdlectuur ligt het wel erg ver uit de sfeer.

- 3567 *C. Bernard Rutley: Gevaar in de rimboe.* Dick Hammond, een weesjongen in Bristol, ontvlucht zijn hardvochtige baas. Per zeilschip vaart hij in 1847 naar Australië. Op zee redt hij het leven van een rijke jongen, Jack Robinson, waardoor een band voor altijd ontstaat. Dick wordt geadopteerd door de ouders van Jack en krijgt een opleiding tot veefokker. Wraakzuchtige struikrovers en rampen onder de schapen brengen de jongens er toe gouddelvers te worden. Daardoor verdienen ze een kapitaal, maar hebben veel last van 't geboefte rondom. Met het gespaarde geld kan de boerderij een nieuwe rooskleurige toekomst tegemoet gaan. Sensatie zal men genoeg vinden in dit opwindend verhaal. (p. dl. f 0,95)

- Als welkome afwisseling na deze lange reeks van bijna louter spanning gaan we verder met het bespreken van een boek dat voor de Nederlandse jeugd op de eerste plaats een kijkboek zal zijn. Het is getiteld *Belles chansons de France* en kwam uit in de Collection Farandole. Ook aan Nederlandse kinderen zullen verschillende van deze Franse volksliedjes niet onbekend zijn. En voor wie ze nog niet kent, is de melodie bij ieder liedje in keurig notenschrift aangegeven. Mede door het kleurige en mooie aquarelwerk van Simonne Baudoin een aantrekkelijk geheel. (geb. f 2,30)

- 3569 Even een meisjesboek er tussendoor: *Bibet heeft een buitenkansje*, door Guus

Beilem. Bibet, vijftien jaar oud en de oudste thuis, heeft een baan in een zaak van feestartikelen, waar zij allerlei grappigs beleeft. Vóór zij 's morgens het huis uitholt, is zij er steeds op bedacht, moeder, die een pensioen houdt, nog met van alles behulpzaam te zijn. Zij is in de zevende hemel wanneer zij in haar vakantie twee weken mag gaan helpen in een Zandvoorts kindertehuis, en na de vakantie blijkt dat Bibet haar ideaal: kinderverzorgster te worden, zal kunnen verwezenlijken. Een fris, optimistisch verhaal, naar situaties en personen aardig getypeerd en met een hartelijk menselijke inslag. (f 3,50; geb. f 4,50)

„Een spannend scheepvaartboek voor jongens” is de ondertitel van een boek van *Jan van Gent: Ship ahoy*. Tom Klooster, zoon van de directeur van de „Kaap-lijn” wil naar zee. Hij vergeet echter dat, wil men iets bereiken, ook voor het zeemansberoep een degelijke studie nodig is. Zijn vader besluit een proef te nemen en geeft Tom toestemming op een van zijn schepen te gaan varen als ketelbinkie. Tom verspeelt zijn liefde voor de zee niet, maar komt tot het besef dat hij heel wat moet blokken als hij bereiken wil wat hem voor ogen staat. Een zeer boeiend „handboek voor

3570

de aankomende zeeman". Het laat zich vlot en prettig lezen en is behalve spannend ook uitermate leerzaam.

(geb. f 5,90)

- 3571 Eveneens een boeiend en qua onderwerp tevens zeer actueel boek is *Paniek in de tunnel*, door *Johan de Vries*. De tunnelbouw vormt de entourage voor velerlei verwickelingen, verdachtmaking en sabotage, waar met name *Geert Velzeboer* (nomen est omen!) — wiens vaders boerderij opgeofferd dreigt te moeten worden — volop komt in te zitten. Het geheel is wat overladen; zal overigens door de jeugd wel geapprecieerd worden. (f 3,50; geb. f 4,50)

- 3572 *Otto en Lars*, de helden in *Overwinnaars van Andes en Amazone*, een boek van *Jaap ter Haar*, treffen het wel bijzonder. Na geslaagd te zijn voor het eindexamen H.B.S. mogen ze met *Lars' broer Karel* mee op expeditie naar Peru. Spannende avonturen maken de beide jongens mee, maar dapper overwinnen ze alle moeilijkheden en komen behouden uit het oerwoud weer in de beschaafde wereld. Aangename en ook wel leerzame lectuur, al gaat het niet al te diep. Het is een deel uit de *Sneeuwbalserie*. (f 1,60; geb. f 2,50)

- In deze serie kwam ook een vervolg uit op „*Strijd om Astropol*”, geschreven door *Pieter Nierop* en *Koert de Haan: Raket op drift*. De tijd waarin de drie Amerikaanse geleerden geen contact mochten opnemen met Mars, is verstreken en zij krijgen nu een uitnodiging opnieuw naar de maan, het proefterrein der Marsbewoners, te komen. En hiermee wordt een nieuwe reeks vreselijke avonturen en omzwervingen ingeluid. Dank zij de edele Mars-professor *Niro-podkhan* heeft een veilige thuiskomst plaats. Jongens met algemene ontwikkeling en onderscheidingsvermogen zullen deze nogal op hol geslagen fantasie wel graag lezen. Taal en stijl konden beter.

(f 1,60; geb. f 2,50)

- 3574 *Sergeant Boest van de X-14* gaat als chef-mecano mee op inspectiereis boven Nieuw-Guinea. Reeds onderweg naar *Farfalk* heeft de tocht vertraging wegens

redding van schipbreukelingen. Telkens wordt zo het werkschema onderbroken door tussentijdse opdrachten. De lezer maakt hierbij kennis met het leven der *Papoea's*; hij leert de moeilijkheden die vast zitten aan de cultivering van dit oude, primitieve ras. De achtervolging van een bende parelsmokkelaars zorgt voor verdere spanning. Een door *Henk Lokman* boeiend en vlot geschreven boek van mannelijk karakter en kameraadschap. (f 3,50; geb. f 4,75)

Jongens onderweg: naar een inbraak, maar tevens naar... Christus. Dit hevige probleem wordt door *Cor Ria Leeman* op Vlaams-gevoelige wijze behandeld. 'n Club van jeugdige boefjes onder aanvoering van een gewetenloze leider ontmoet een „vernieuwer”, die het Christus-monogram niet alleen op zijn blouse, maar ook in zijn hart draagt. De jongste van de club, *Jaantje*, weet hij door het toestoppen van appelsienen tot het goede te lokken. Dat deze bekering zonder slag of stoot gebeurt, laat zich indenen. Voor de smaak van een Nederlandse jongen is die „vernieuwer” te parmantig-bovennatuurlijk, vallen de boefjes door contrastwerking te zwart uit, is de genade in appelsienvorm wel wat zonderling verpakt en is tenslotte de toon van het verhaal („zijn hart hamerde op de kleine gouden tabernakel-deur”) wat te poëtisch-verheven. (25 fr.)

Voor de rijpere jeugd

In *Sleepboot Jonge Jan* zingt *K. Norel* het loflied op de rivier-sleepvaart, een bij uitstek Nederlands bedrijf, en hij doet dit in een stoer, meeslepend boek dat ook de volwassene nog tenvolle kan boeien. Hoe moeilijk het leven voor *Arie de Bok* ook is, hij verovert zijn *Jannie* van de „*Vrouw Gijsberta*” en de sleepboot „*Jonge Jan*”. Het verhaal, dat ons uiteindelijk voert naar de werkzaamheden tijdens en na de stormvloed, geeft een prachtig beeld van de sleepvaart, de karakters van de sleepers en hun lief en leed. De bladzijden over het dichten van de gaten, het gigantische werk, de

moed en volharding zijn meesterlijk. Een prachtig boek, waarin het protestants milieu voor katholieke jongelui niets hinderlijks betekent. (f 4,50; geb. f 5,90)

3577 **Ons sluitstuk, de meisjesromans, vangen we aan met de bespreking van drie delen uit de tweede Lila-reeks. In *De Goede haven* vertelt *Maria de Vleeschouwer-Verbraeken* over Eva Claes, een jonge Antwerpse journaliste. Op een fietstocht ontmoet zij een jonge Engelsman, tot wie zij zich sterk aangetrokken voelt. Langzamerhand ontdekt Eva echter dat deze Rob een bonvivant is en zij heeft de moed het met hem uit te maken, welk een zware wonde dit haar hart ook toebrengt. Ze heeft zich in de haven vergist. Er komt een moeilijke tijd wanneer ze als redactrice de scherpe kanten van het leven leert kennen in de krotwoningen van Brussel en in een gesticht voor abnormale kinderen. Ook lijdt ze sterk onder de telkens terugkerende conflicten met haar hoofdredacteur Marc Troch, de man die uiteindelijk voor Eva de goede haven blijkt te zijn. Een prettig leesbaar boek met Vlaamse inslag, voor idealistische jonge mensen. Het milieu is katholiek. (f 3,90; geb. f 4,90)**

3578 ***De wereld van Miek*, dat is de wereld van het jongste dochttertje uit een verarmd advocatengезin. Om de zorgen te**

verlichten, wordt zij winkeljuffrouw. Door haar zonnig karakter verspreidt zij overal geluk en vrolijkheid. Zij beleeft haar kleine avonturen en deelt innig in het wel en wee van haar kleine wereld. Als haar collega's hun bestemming bereiken hebben, vindt ook Miek al spoedig het geluk in de liefde. Een voorbeeld van goede lectuur, dit boek van *Carry van der Ryken*, omdat het 't mooie en het gevaarlijke van de gewone werkelijkheid goed schildert. De sfeer van het Utrechts katholiek milieu is goed getroffen. (f 3,90; geb. f 4,90)

Lente voor Marina gaf *Germaine Dyckhoff-Ceunen* haar nieuwe boek als titel. Marina leeft in een gezin, waar — mede door de slechte financiële omstandigheden — de eendracht ver te zoeken is. Zij wil dolgraag naar het conservatorium, doch eer het uiteindelijk zo ver komt moet er heel wat gebeuren o.m. via een baantje dat haar helemaal niet ligt. Zoals het bij dit genre meisjesboeken hoort, komt alles terecht en verschijnt er voor Marina en ook voor haar zusje de jonge man! Onder zijn soortgenoten neemt het boek een behoorlijke plaats in. Mooi getekende vriendschapsverhoudingen. De godsdienst komt slechts spaarzaam tot zijn recht. Vlaamse inslag.

(f 3,90; geb. f 4,90)

De lezeressen die haar hart aan de *Marjoleintje*-serie verpand hebben zullen met vreugde het nieuwe boek van *Freddy Hagers* begroeten: *Marjolein op nieuwe wegen*. Marjolein, met vakantie in Parijs, wordt letterlijk achtervolgd door een jong ingenieur die op het eerste gezicht liefde voor haar heeft opgevat. Voortdurend toont ze hem, dat zij van zijn avances niet gediend is en trouw wil blijven aan haar verloofde Bert, een medisch student. Aangezien de verlovings niet alleen op wederzijdse liefde, maar ook op wederzijds vertrouwen steunt kunnen we aan het einde van het boek afscheid nemen van een gelukkig bruidspaar op weg naar hun nieuwe woonplaats: Parijs! Een aardig boek dat onder de neutrale lectuur een goede plaats verdient. (f 2,75; geb. f 3,90)

3579

3580

3581 *Voor wie die rode rozen* van Gerda Nefkens is een nogal onwonderlijk meisjesboek met die overzoete romantiek, waar het nuchtere moderne meisje wel niet meer zo in zal vallen. Dat hopen we tenminste! Zofja, een Pools meisje, is de aangename dochter van een der eigenaars van een schuimrubberfabriek. Ze gaat er onder gebukt dat ze niets weet van haar ouders, maar ze vindt het ondanikbaar tegenover haar pleegouders weg te willen. Pleun, de dienstbode, heeft medelijden met haar en ze speelt klaar waar nog nooit iemand kans toe gezien heeft: zij spoort Zofja's familie in Amerika op. Zofja's vroegere buurjongen, Stasja, 'n Amerikaans soldaat in Duitsland, komt opdagen en zij herkent hem zomaar na vijftien jaar! Het happy ending is natuurlijk verzekerd. Een irrefeel gegeven rond een even irrefeel schepseltje. (f 3,50; geb. f 4,90)

3582 Uit niet minder fantastische toevalligheden heeft *Sanne van Havelte De verborgen fontein* opgebouwd. Klaartje Rijk van 't Hoff gaat met haar vader, een arme kunstschilder, emigreren naar Zuid-Afrika. Zij verliest een foto waar zij zelf opstaat met als onderschrift „Zo gaat Klaartje naar Zuid-Afrika”. Deze foto wordt gevonden door Daan (bekend als pleegzootje van Hanna en Bob uit „Hanna's vlucht”), die op slag op het meisje verliefd wordt. Hij wordt natuurlijk juist op tijd als ingenieur naar Zuid-Afrika gezonden. Pa Rijk is hier gaan koken in plaats van schilderen en Klaartje is de huishoudelijke bestuurster van het hotel „De verborgen fontein” geworden. Daan komt — hoe kan het anders — daar eveneens na vele omzwervingen terecht. Einde: Daan krijgt z'n Klaartje en pa de eigenares-weduwe van het hotel. De grootste verdienste van dit boek, dat lang niet de hoogte bereikte van de andere scheppingen van de autrice, is, dat het een goed beeld geeft van Zuid-Afrika. (f 3,50; geb. f 4,90)

3583 Drie meisjesfiguren markeren de volgende roman, *De muziek begon opnieuw*, geschreven door *Lenie Saris* en verschenen in de *Zonne*-reeks. Het zijn aller-

eerst de zonnige Kit, de door huiselijk leed gekweld en eerst zeer teruggetrokken Sonja en de beeldschone maar aanvankelijk oppervlakkige Cilly. Direct na haar eindexamen verlooft Kit zich met Sonja's broer Hans, en Sonja met Kit's broer Huug. Als Hans aan Kit een spoedig huwelijk voorstelt kan zij het verpleegstersberoep niet voor hem opofferen en de verloving wordt verbroken. Kit laat zien dat zij de serieuze Hans toch waard blijkt te zijn, wanneer zij haar geliefde ziekenhuis verlaat om Sonja, die haar eerste kindje verwacht, voor lange tijd te gaan verplegen. Dit vraagt harde zelfverloochening. Het grootste offer echter brengt Cilly, die zelf op Hans verliefd, een nieuwe ontmoeting bewerkstelligt tussen Kit en Hans, waarbij deze elkaar voor het leven hervinden. Twee aardige kleine kinderen, Lieske en Nikkie, vormen de trait d'union in dit godsdienstig wat kleurloze boek, waarin de schrijfster werkt met voorbeschikking en dromen. Met de ommekeer in de karakters gaat het voor kritische lezers wel wat erg gemakkelijk. Taal en stijl zijn goed. (geb. f 4,50)

Ook *Nel van der Zee* neemt het ziekenhuis als achtergrond voor een boek. Dat blijkt reeds uit de titel *Paviljoen III*. De verpleegster Marijke van der Waals houdt haar verloving met Hans van Elk, assistent van de neuroloog Parker, om tactische redenen geheim. Wanneer Hans zich laat inpalmen door een rijke klasse-patiënte en Parker hem wil ontslaan uit vrees voor nieuwe avances, weet Marijke dit te voorkomen door edelmoedig voor haar ex-verloofde haar invloed bij Parker aan te wenden. Het wordt voor haar een zware tijd, en bang als ze is voor een tweede teleurstelling, duurt het vrij lang voor ze de liefde van dokter Parker aanvaardt. Een voor menig meisje leerrijk boek, niet helemaal van het godsdienstige gespeend. (f 3,65; geb. f 4,90)

Een op zichzelf staand vervolg op „Martha” door *P. A. de Rover* kwam uit onder de titel *Het gebeurde bij Riccione*, „roman van een blijde reis”. Jammer dat dit mooi geschreven verhaal van een

3584

3585

reis met een caravan naar Rome, waarin de romantiek knap doorheen gevlochten is, beslist voor onze katholieke rijpere jeugd moet afgekeurd worden. Roel, de reisleader, weet jonge harten omhoog te brengen tot de Schepper van de schoonheid in natuur en kunst. De gewone protestantse vooroordelen echter tegen de katholieke Kerk komen herhaaldelijk op min of meer scherpe wijze tot uiting. Van Roel — en dus van de auteur — die zo aangrijpend mooi over St. Ambrosius, St. Augustinus en St. Franciscus weet te vertellen, zouden we wensen dat hij beter op de hoogte was geweest van de aflatenleer, de traditie als geloofsbron enz. (geb. f 6,90)

3586

Tot slot een roman van *Netty Coen-Conrad*, getiteld *Een, die anders was*. Om haar fijne innerlijk en haar romantische aanleg past Martha niet goed in het zakelijke milieu thuis. Vader, geheel opgaand in zijn kruidenierswinkel, heeft herhaaldelijk conflicten met zijn onzakenlijke dochter. Haar worsteling om haar roeping van schrijfster te volgen weet de autrice aantrekkelijk te beschrijven. Ook hoe Martha in een bejaarde leraar Nederlands een sympathieke mentor vindt. Tot plezier van de lezeressen eindigt Martha's eigen roman in een gelukkig slot van dit wel boeiende verhaal, dat bestemd is voor de oudste leeftijdsgroep. Mede om het aanbevelen van Couperus' werken — speciaal van Eline Vere — vergt het ook onderscheidingsvermogen. (f 3,65; geb. f 4,90)

HERDRUKKEN VRAGEN UW AANDACHT

Wij willen weer eens enkele boeken onder uw aandacht brengen, die het, blijkens hun herdruk, goed blijven doen.

Voor ietwat gevorderden

Een 3de druk verscheen van *Carel Beke*:

40

Maria en de herdertjes van Fatima. Dit grote prentenboek (32 x 22) met zeer kleurige volbladplaten van Lucie Wensing volgt de historie op de voet en vangt aan met de minder bekende verschijning van de Engel van Portugal. Als er een aanmerking gemaakt mag worden, dan zou het zijn op de tekst over en de plaat bij de hel: niemand weet welke de inhoud van het hellevisioen van Fatima geweest is. Zeker is, dat de kinderen er een heilzame afschrik van het kwaad en van de duivel door gekregen hebben. Maar dat kan wel op een heel andere manier gebeurd zijn als in dit boek wordt voorgesteld. In handen van een goede uitlegger, die de kinderen niet bang maakt met de hel voor het kwaad dat zijzelf gedaan hebben, zijn de plaat en de tekst echter niet nadelig. (f 1,95) Ook een 3e druk kreeg *Erich Kästner's Tijd Uilenspiegel*, van wie twaalf avonturen vrij bewerkt en naverteld werden door Ben van Eyselsteijn. In een inleiding wordt de lezer wat wegwijs gemaakt in het karakterbeeld van de Vlaamse en Duitse Uilenspiegel. De eenvoudige taal, de ruime woordkeus en de prachtige platen — waaronder een aantal gekleurde — van Walter Trier maken deze kostelijke uitgave tot een aanwinst voor iedere bibliotheek. (geb. f 4,90)

3587

3588

Vervolgens een jongensverhaal, in 2e druk. Het is getiteld *Driebeek* en werd geschreven door *Joh. Elzen*. Driebeek is een plaats aan de Duitse grens, waar Adri mag logeren bij een boer. Bij een wandeltocht klimt hij in een boom om zich te oriënteren, valt eruit en blijft bewusteloos liggen. De moeder van Dries, een smokkelaar, vindt hem en neemt hem in haar huis op. Adri verneemt dat Dries alleen smokkelt om de kost te verdienen, aangezien de boeren hem geen werk meer willen geven, omdat hij al een keer „gezeten” heeft voor dat smokkelen. Wanneer Dries opnieuw gesnapt wordt en zelfs gewond, is Adri zijn voorpraak, en komt alles in orde. Aardig verhaaltje in vroom protestants-christelijke geest, ook voor de katholieke jeugd aanvaardbaar. (f 0,60)

3589

Voor grotere kinderen

- 3590 Een boeiend en opvoedend boek in protestantse geest, dat speelt in een weinig beschreven milieu, de ambachtsschool, is *Jongens in overall*, door J. J. Frinsel (2e druk). Henk Bulthuis is aangenomen in de afdeling machine-bankwerken van de ambachtsschool. In deze afdeling is ook een zekere Gijs Pronk, even leergierig als Henk, maar zeer onsympathiek. Het loopt natuurlijk op ruzie uit tussen de twee rivalen. Dit gaat steeds verder, treiteren, elkaar benadelen en beschuldigen. Het eindigt met het wegsturen van Gijs, echter door een lage valse daad van Henk. Gijs valt steeds dieper, en zelfs de poging van Henk het onrecht te herstellen, kan niet meer verhinderen dat Gijs in een opvoedingsgesticht terecht komt. Een passage over zonde en vergeving daarvan doet het gemis van de biecht sterk voelen en vereist van de katholieke jeugd kennis van de afwijkende protestante opvatting. (geb. f 1,35)
- 3591 Een 3e druk viel ten deel aan *Claude Lightfoot*, door Francis Finn, dat zoals men weet de belevenissen van een twaalfjarige jongen op een Amerikaanse kostschool vertelt. In deze miserabele bewerking is het verhaal niet meer dan een soort 19e-eeuwse reliëf, waarvan men nauwelijks kan geloven dat het vroeger bij gezonde Hollandse jongens zoveel opgang kon maken. Wij hopen dat dit soort fondant-romantiek voor onze nuchtere en reële jeugd heeft afgedaan. Natuurlijk is alles katholiek, soms superkatholiek. Als „pensionaatslectuur” zou het aanleiding kunnen geven tot ongewenste overdreven vertedering tegenover jongere medeleerlingen. De taal van de Vlaamse bewerker is gruwelijk.
(f 3,90; 40 fr.)
- Ontspanningslectuur van wisselend peil is samengebracht in een zevental boeken van *Kapitein Zeldenthuis*. Het zijn detectiveverhalen en avontuurlijke geschiedenissen, in zeer vreemde en dikwijls erg onwaarschijnlijke situaties. Geen specifieke jeugdlectuur; eenieder die niet al te hoge eisen stelt aan zijn lectuur, kan er een paar uurtjes mee vullen. Een be-

paalde lijn is in de keuze niet te zien. Een 4e druk reeds kreeg het eerste boek: *De avonturen van Kapitein Zeldenthuis*; *Het lokkende voetspoor* bracht het tot een 3e en het resterende vijftal, te weten *De pirat van de pool*, *Gouden Mond*, *De piraat van de pool*, *Gouden Mond*, *der gouden nachtegale* en *De avonturen van Plum*, verscheen in 2e druk.
(p. dl. geb. f 2,25)

3592
3593
3594
3595
3596
3597
3598

Wij staan even stil bij:

Een probleem rond kinderboek-illustraties

De uitgaven in de *Rinkelbel-reeks* bevatten alle een aantal royale illustraties met een beperkte tekst. Ook in het deeltje *Tiny aan zee van Gijs Haag* speelt het verhaal een ondergeschikte rol. Het is nauwelijks een aaneengesloten verhaal, doch eerder een toelichting per tekening. Deze zijn door Marcel Marlier fraai getekend — misschien een tikje zoetelijk van kleur en voorstelling — maar toch zeker ook boeiend voor de kleinsten. Een compliment voor de perfect technische uitvoering is dan ook wel op zijn plaats. Anders staat het echter met de *pedagogische* waarde van de illustraties:

Voor vele kringen van kinderen zullen de — uiteraard zeer „luchtige” uitbeeldingen de aandacht te exclusief richten op het lichamelijke, juist door de cumulatie van het illustratiemateriaal. Het strandleven wezenlijk ervaren is voor een kind anders dan het in plaatwerk voor zich zien. Het plezier op 't strand zelf is dynamisch, het maakt de beleving voller, terwijl het statische zien meer uitsluitend gekeerd zal staan naar het lichamelijke. In het algemeen lijkt ons daarom dit kinderboek pedagogisch minstens aanvechtbaar, maar in concreto zal natuurlijk veel afhangen van de mate der gewinning in een bepaald milieu.

(geb. f 2,30)

3599

Mogen wij u voorstellen:

RIE VAN IPENBURG

*Het vraag- en antwoordspel in een interview heeft dikwijls zijn eigen be-
koring. Soms komt het moeilijk op
gang en pas na wederzijdse „verken-
ningen” weten interviewer en slacht-
offer elkaar te vinden. Met zuster
Sophia — dat is de kloosternaam
van de schrijfster — ging dat anders:
ogenblikkelijk was er 't juiste con-
tact en we hoefden niets anders te
doen dan haar te laten vertellen, op
haar eigen prettige en openhartige
manier. We laten daarom haarzelf
geheel aan 't woord.*

Geboren ben ik te Rotterdam. Mijn ouders waren protestant en de kinderen bezochten behalve de openbare school ook de zondagsschool. Wat later gingen we ook mee naar de Hervormde kerkdiensten. Naar school gaan vond ik vreselijk... ik lette meestal slecht op en de resultaten waren natuurlijk navenant. Wel was ik verzet op lezen, onverschillig wat het ook was. We woonden aan de buitenkant van de stad bij het sportterrein, de renstallen en de Maas met haar scheepswerven. Tussen renstal en Maas bewaart daaraan nog de herinnering. Heerlijke avonturen waren daar te beleven en we deden er veel aan sport. Ook was er de „Roomse kerk” in de buurt. Daar ging ik in de vakantie wel eens heen met katholieke kinderen uit onze straat en dan keek ik m'n ogen uit naar de kleuren; naar het in- en uitlopen van de mensen en de heen en weergaande „mannen en jongens in witte kleren” helemaal vooraan in de kerk. Onze verdere belangstelling voor het katholicisme kwam tot uiting door het

opengooien van de kerkdeur, hard naar binnen roepen en het gooien met water uit de bakken achteraan tegen de muur. Later kwam er op school een katholieke onderwijzeres, waar wij als bakvissen zonder uitzondering mee dweepten. Daardoor ontdekte je dat niet alle roomsen waren zoals je gedacht had. Toen ik 17 jaar was stierf onverwacht mijn vader. Dat was een grote klap: sterven gebeurde dus niet alleen in boeken of in andere families. Ondanks alle verdriet maakte ik van de gelegenheid gebruik hals over kop van school te gaan met het motief dat ik me opofferde om voor het gezin geld te verdienen. Van het inkomen van zestig gulden per maand dat ik op de buitenlandse incasso-afdeling van een bankinstelling genoot, is echter nooit veel in de schoot der familie terechtgekomen: ik kon het met gemak alleen opsouperen!

Het kantoorwerk verveelde al gauw. Veel nieuwe kennissen en 's avonds ontspanning zorgden een tijd lang voor compensatie. Maar het hart werd er niet door bevredigd. Het protestantisme bracht me geen geluk en vrede.

Met enkele lui van kantoor trokken we overal heen, ook naar de „conferenties voor andersdenkenden” van Pater Hendrichs s.j., in de oude „Bosjeskerk”. Het gaf stof tot hevige disputen en in stilte diep nadenken. Maar de vrees en de afkeer voor Rome zat diep...

Ten laatste zei ik vaarwel aan de bank en de zestig gulden per maand om een loopbaan te kiezen waar iets meer in zat dan in het omrekenen van vreemd geld op een rekenmachine. De journalistiek trok me sterk. Veel keus was er toen nog niet. Uiteindelijk werd het een cursus voor onderwijzeres. De familie was even stomverbaasd als ik zelf eigenlijk was. Je zal altijd de school gehaat hebben en het verlaten ervan als een bevrijding gevoeld hebben om er dan vrijwillig in terug te keren! Maar, ik hield van kinderen.

Bij mijn verdere nasporingen op godsdienstig terrein kwam ik in kennis met een pater Jezuïet, die me elke week in gesprekvorm onderhield over het katholieke geloof. Eerst zwak, maar toen steeds sterker, drong het zich aan me op: dit is het; hier is de waarheid. Hier is de Kerk van Christus. Ik begon weer te bidden, 's zondags de mis bij te wonen en geregeld de kapel aan de Eendrachtstraat te bezoeken. Op mijn 21e jaar werd ik opgenomen in de katholieke Kerk. De grootste genade van mijn leven! Waarom juist ik? Dat weet ik niet, want waard wás en ben ik het zeker niet.

Nog verder ging God. Hij riep me tot het kloosterleven. Ik wilde niet, wachtte onbegrijpelijkerwijze jaren lang. Toen gaf ik het over en trad op mij 28e jaar in het klooster van de zusters Franciscanessen van Bennebroek.

Het klinkt heel nuchter, maar dat wás en is het niet. Kloosterleven is het voortdurend veroveren van de grootste Liefde van je leven op een weg vol avonturen met soms krachttoeren die in het vlak van de eentonigheid liggen. Wie het niet aan kan gaat ten onder in de middelmatigheid of nog dieper.

Ik heb 7 boeken geschreven, waaronder een heiligenleven en een boek voor volwassenen *Zuster Martica*. Bibliotheken oordelen vaak: er staat niets verkeerd in dus... bij de rijpere jeugd. Maar vijftien-, zestienjarige vinden aan dit boek niets aan, omdat het boven hun religieuze rijpheid gaat.

Vlak voor ik intrad schreef ik m'n eerste boek: mijn bekeringsgeschiedenis *Lex* ('t is uitverkocht en ik laat het niet herdrukken).

Na het noviciaat volgde: *Sinte Clara; Novice; En tóch schijnt de zon; Een baantje voor Margriet*. Pas enkele jaren geleden schreef ik *Zuster Martica*, wat ik mijn beste boek vind, omdat een mens nu eenmaal geestelijk groeit en dus later iets geven kan, wat hem in zijn jeugd onmogelijk was.

Tegelijk met dit laatste boek schreef ik een jeugdboek voor een prijsvraag van het Davidsfonds. *Tussen renstal en Maas* werd toen bekroond met de eerste prijs. Het speelt in het stadsdeel waar ik geboren ben.

Plannen zitten er genoeg in m'n hoofd,

maar ze komen niet te voorschijn bij gebrek aan tijd.

Is het moeilijk een boek te schrijven?

Nee, maar het is wél moeilijk om een uitgever ervoor te vinden!...

De uitgave van een katholiek boek is een riskante onderneming voor een katholieke uitgever. Van te voren kan hij er zeker van zijn, dat niet-katholieken het niet kopen en bijna geen neutrale boekhandel het in voorraad neemt. Kort geleden wilde het gemeente-archief van Rotterdam *Tussen renstal en Maas* aanschaffen, maar geen boekhandel in de stad kende het. Pas bij de katholieke boekhandelaar kon men terecht. Feitelijk vindt iedereen dat gewoon.

En kochten de katholieken hun „eigen” boeken nog maar! Zelfs katholieke scholen en bibliotheken hebben dikwijls geen exemplaren van het toch al zo schaarse katholieke jeugdboek. Wel prijkt b.v. *Cissy van Marxveldt* volledig op de planken.

In de critieken lijkt het soms of men uit vrees niet „breed” te zijn een schaars plekje en luttele woorden aan het katholieke boek wijdt en voor het neutrale boek een halve pagina niet genoeg vindt. Ook Idil verdenk ik daar soms van!

Als het boek werkelijk goed is, laten we dan alsjeblieft met z'n allen hoera gaan zitten roepen net zo lang tot het bij iedereen is doorgedrongen.

Het schrijven van goede boeken is van groot belang. Voor een deel wordt het kind gevormd door de boeken die het leest. Maar door de reeds gesignaleerde vicieuze cirkel durft men de uitgave niet aan en er zijn katholieke schrijvers die angstvallig in hun boeken zelfs elke

toespeling op hun Kerk vermijden en dan het boek bij een neutrale uitgever voor een goed honorarium geplaatst krijgen.

Een katholieke opvoeder moet geen rust hebben voor hij in school en huisgezin de goede katholieke boeken heeft aangeschaft.

Maar een schoolhoofd kan niet tegen een katholieke boekhandelaar zeggen: „Ik heb nog f 400,— beschikbaar. Stuur me voor dat bedrag eens goede boeken voor de schoolbibliotheek.” Ongetwijfeld komt hij dan ook in het bezit van exemplaren die hij bij zorgvuldige lezing door een van de onderwijzers niet zou hebben gekocht. Een boek als „*Caprices*” b.v. hoort niet in de bibliotheek van een school, omdat er badinerend in gesproken wordt over huwelijkstrouw.

Natuurlijk worden onze kinderen op dat punt even vlot en gezellig bedorven door de film of de radio, maar dat neemt niet weg, dat *niet* onze katholieke school dat boek in hun handen moet spelen.

Ik kreeg eens een stukgelezen boek in handen uit de bibliotheek van een broederschool. Ik geef u de verzekering dat geen enkele broeder het ooit had ingezien, want het was schrikbarend wat de pedagogie betreft. Bij de kinderen in dat boek vergeleken waren alle Pietje Bells en Dik Trommen onze-lieve-heersbeestjes. 't Was een vertaald Amerikaans wanproduct...

Kunnen er van de echt fijne katholieke boeken ook niet meer exemplaren op één school zijn? De kinderen verslinden nog steeds het uitstekende boek van de even uitstekende jeugdschrijfster To Hölscher: „Toen moeder ziek was”. Waarom moeten er kinderen van school gaan

die zeggen: „Ik heb het niet gelezen, want alle kinderen van de klas moesten een beurt hebben en toen was het jaar om... Nec, in de leesbibliotheek van onze straat hebben ze dat boek niet, anders leende ik het dáár wel.”

Is het nodig dat Idil iedere novembermaand een lijst geeft met geheel *nieuwe* boeken? Kunnen de boeken van onze eigen jeugdschrijvers niet herhaaldelijk op deze lijst weer voorkomen? Ze zijn anders te gauw vergeten, zonder eerst een generatie beïnvloed te hebben.

Laat ik nu maar snel ophouden, want 'k heb het gevoel dat ik al behoorlijk over de schreef ben gegaan. Het zou eventueel tot een boek kunnen uitgroeien ... en dát is toch hier de bedoeling niet!

Het zal de lezer wel net zo gegaan zijn als ons: We vonden dat „over de schreef gaan” juist in het geheel niet erg. We konden ons nu bovendien eens bezinnen over de kritische opmerkingen die Rie van Ipenburg zo openhartig aan Idil's adres maakte. Maar toch vragen we ons af of de schrijfster het volkomen bij het rechte eind heeft als zij stelt dat Idil in zijn critieken soms (en dan ten onrechte natuurlijk) zekere voorrang geeft aan het neutrale boven het katholieke jeugdboek. In ieder geval zou dit dan toch niet zijn om „breed” te schijnen. Wat denken onze lezers ervan? En dan die jaarlijkse Jeugdlectuurlijst... Uiteraard zijn er een aantal rechtmatige redenen aan te voeren voor het vermelden van het wezenlijk nieuwe op de boekenmarkt, maar toch laten we gaarne de lezer de proef nemen een aantal lijsten van opeen-

volgende jaren naast elkaar te leggen. Dan blijkt wel dat lang niet alles nieuw is wat de klok slaat. Overigens mogen we zulke opbouwende kritiek wel: ze houdt ons wakker en „bij de tijd”!

Redactie

PROPAGANDA . . .

ALLEEN MAAR NU?

Ja, voor velen *schijnt* er maar één tijd in het jaar te zijn dat propaganda gemaakt kan worden voor het goede boek. Natuurlijk de Sint-Nikolaastijd. De cumulatie van aanvragen voor tentoonstellingen wijst daar wel op. De gevolgen van deze denkwijze blijven dan ook niet uit: Elk jaar opnieuw zijn er weer tientallen die teleurgesteld moeten worden omdat alle tentoonstellingsmateriaal reeds besproken is. En het komt meer voor dan men denkt, dat zo'n teleurgestelde redeneert: „Nou geef ik er de brui aan, nu wil ik eens „wat” doen en kan ik de spullen weer niet krijgen!”

Maar is het nu werkelijk zo dat alleen de maanden november en — in mindere mate — oktober de propagandamaanden zijn voor het goede boek?

Voor het boek zeker, immers in die tijd zijn er de beste verkoop-impuls; maar geldt dit evenzeer de propaganda voor het goede boek?

We betwijfelen het wel eens. In de laatste maanden van het jaar worden we overstelpt met propaganda voor lectuur: er komen catalogi, krantjes, lijsten en wat al niet meer. Men moet daarbij echter bedenken dat de najaarsproductie bij veel uitgevers juist op het nippertje gereed is, en er dus veel nieuwe lectuur

op de markt komt waarvan de keurende instanties nog geen kennis hebben kunnen nemen. Heel wat van het gebodene en aangeprezene in verkoopkrantjes e.d. is dus nog niet op waarde getaxeerd. De periodieken van Idil en Idil-Keurraad trachten wel zo veel mogelijk bij te zijn en de uitgaven, waarvan u daarin kennis kunt nemen zijn zorgvuldig geselecteerd; maar wat weten we van de rest?

En dan de tentoonstelling in deze tijd!... Lopen we niet het gevaar dat er onder deze z.g. „Sint-Nikolaas-omstandigheden” wat al te veel nadruk komt te liggen op de verkoop-*kwantiteit*, terwijl geen tijd voldoende kan gevonden worden om aan de *kwaliteit* de eerste aandacht te geven? Weet u dat de mooiste tentoonstellings-collecties eigenlijk eerst beschikbaar komen na 6 december? Dat ligt ook voor de hand: elke dag verschijnen nieuwe boeken en de collecties zijn eerst weer volledig aangevuld wanneer de boeken alle op de markt zijn en dat is pas rond Sint-Nikolaas.

Bovendien kunnen ook *dán* eerst de tentoonstellingslijsten weer behoorlijk „bij” zijn.

Daarom: maak gerust propaganda voor het goede boek in de dagen rond Sint-Nikolaas, maar vergeet vooral niet dat er nog een achttal andere maanden zijn waarin rustig en met overleg zeker zo goed activiteit mogelijk is!

Organiseer eens iets (tentoonstelling met spreekbeurt b.v.) *buiten* die overbezette herfstmaanden. U zult zien hoe goed dát zal bevallen... ook al zou het directe verkoopresultaat niet zo spectaculair zijn. U kunt verzekerd zijn op een durende nawerking, die zeker zo belangrijk is als de eenmalige aankoop van een of ander boek in de „spits-maanden”! Dus: Help mee de tentoonstellingsdata spreiden!

M.

Voor de Schoolbibliotheek!

Van Goor's ZILVERSERIE. 3e reeks.

Een serie onderhoudende, spannende verhalen voor 10—12-jarigen.

L. Roggeveen

TOON EN ZIJN VRIENDEN

Bernt Lie

EEN SCHOOLJAAR
VAN SVEN-BIJ-DE-WIND

E. Hansen

EEN OVERWINTERING
TEGEN WIL EN DANK

P. de Zeeuw J.Gz.

DE KAAPSE REBEL

Per deel in stevig omslag f 1,—

O. Kerssen

EXPERIMENT MET DE V.R.

Omslag en platen van de schrijver.
2e druk 180 blz. Geb. f 4,25

Een uiterst spannend boek dat juist nu, nu we in het atoom-tijdperk leven, op de jongens een bijzondere aantrekkingskracht zal hebben.

Cl. M. H. Bauer

DE IEZEGRIM

Roman voor oudere meisjes.

Omslag en platen van Irmgard Wille.
144 blz. Geb. f 3,95

Een sterk geschreven boek met prachtige karakertekeningen.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

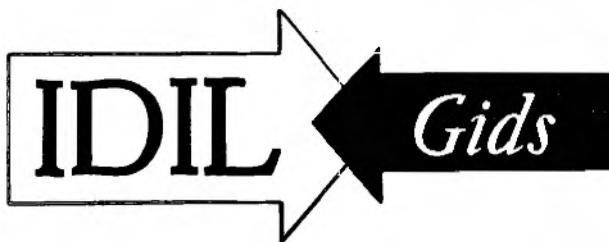
In dit nummer werden besproken :

(volgnummer)

Aymé, M.: Nieuwe verhalen van de spinnende poes (Van Breda) — VIb	3522
Beke, C.: Maria en de herdertjes van Fatima (S. Deutekom) — VIb †	3587
Berger, L.: Mieke en de drie beertjes (Casterman) — VIc	3514
Berger, L.: Mijn eerste woordenboek (Casterman) — VIc	3513
Betlem, G.: Bibet heeft een buitenkansje (West-Friesland) — V, M	3569
van Beylen, J.: De schipbreuk van de Constant (De Sikkel) — VIa	3539
van Bommel, M.: Ivalo, een eskimomeisje (Het Goede Boek) — VIb, M	3525
Bruijn, A.: Luuk komt te hulp (Roelofs van Goor) — VIb	3519
van den Burg, C.: Trouwe vrienden (Het Goede Boek) — VIb, M	3524
Campbell, B.: Het mysterie van de zwarte duim (De Verkenner) — V	3560
Dalton, G.: Operatie Mistral (De Verkenner) — VIa, J	3565
Diddens, H.: Meester Jan Palfijn chirurgijn 1650-1730 (De Sikkel) — VIa	3538
Dickmann, M.: De boot vertrekt zonder Claartje (West-Friesland) — VIa-b, M	3531
van Duin, D.: Nieuws voor de frontpagina (Het Goede Boek) — VIa-b, J	3527
Dyckhoff-Ceunen, G.: Lente voor Marina (Standaard-Boekh.) — IV-V, M	3579
Elam Jr., R. M.: Avonturen op Mars (De Verkenner) — VIa, J	3562
Elzen, Joh.: Drieboek (Jan Haan) — VIb, J, (P)	3589
Erskine, L. Y.: Renfrew maakt schoon schip (De Verkenner) — V	3557
Finn, F.: Claude Lightfoot (L. Opdebeek) — VIa, J †	3591
Franke, S.: Wattist (West-Friesland) — VIb	3521
Frinsel, J. J.: Jongens in overall (W. D. Meinema) — VIa, J, P	3590
Garst, S.: Haska, de blanke Indiaan (De Verkenner) — V	3566
van Gent, J.: Ship ahoy (De Bezige Bij) — V, J	3570
Gorman, J. T., Majoor: In de oerwouden van Birma (De Verkenner) — VIa, J	3561
Haag, G.: Poesje en Notenkraker (Casterman) — VIc	3515
Haag, G.: Tiny aan zee (Casterman) — VIc	3599
ter Haar, J.: Overwinnaars van Andes en Amazone (Kluitman) — V, J	3572
Hagers, F.: Marjolein op nieuwe wegen (Kluitman) — IV-V, M	3580
van Havelte, S.: De verborgen fontein (Van Holkema & Warendorf) — IV-V, M, (P)	3582
van Heerde, G.: Matjan, de tijger (J. N. Voorhoeve) — VIa-b, (P)	3533
van der Heide, W.: Lotgevallen rond een locomotief (Stenvert) — VIa, J	3547
van der Heide, W.: Trammelant op Trinidad (Stenvert) — VIa, J	3545
van der Heide, W.: Vreemd krakcel in Californië (Stenvert) — VIa, J	3546
van Hemeldonck, E.: Karel van Lorreinen (De Sikkel) — VIa	3542
van der Horst, R.: Het zestal van 2-B (Het Goede Boek) — VIa, M	3551
Humblé, J. en C. van Rode: Julius Caesar (De Sikkel) — VIa	3543
Jagtmans, M.: Het laatste huis van de rij (Het Goede Boek) — VIa, M	3552
Jansonius, H.: Zo ben je, Freke! (West-Friesland) — VIa, M	3555
Jeuninckx, K., en L. Vermeulen: De Noormannen komen! (De Sikkel) — VIa	3540

Jongejan-de Groot, C. Th.: Vleugellam (G. F. Callenbach) — VIb, M, (P)	3523
Kästner, E.: Tijl Uilenspiegel (H. P. Leopold) — VIb	3588
van Kerkhove, V.: De ingenieur der Nederlanden (De Sikkell) — VIa	3541
Koen-Conrad, N.: Een, die anders was (West-Friesland) — IV-V, M . . .	3586
Laan, D.: Pinkeltje in Madurodam (Van Holkema & Warendorf) — VIc	3517
de Lannoy, M.: De Fonteintjes (Standaard-Boekh.) — VIa-b †	3529
Lee, N.: Naar de ijsvelden van de Zuidpool (De Verkenner) — V	3563
Leeman, C. R.: Jongens onderweg (K.S.A.-Jong-Vlaanderen) — V, J †	3575
Leighton, R.: Ratelslang bevrijd (De Verkenner) — V, J	3556
Lokman, H.: Sergeant Boest van de X-14 (Van Holkema & Warendorf) — V, J	3574
Luyts, A.: Ik weet het! Hoe deel ik het mee? (Altiora) — VIa-b	3532
Mariën, M. E.: De grote tocht naar de vuursteenmijnen (De Sikkell) — VIa	3535
Meertens, W.: Een veelbewogen jaar (Het Goede Boek) — VIa-b, M	3530
Merkestein, L.: De zes vaders van Mira (Het Goede Boek) — VIa, M	3553
Naaykens, J.: De gevangene van het oerwoud (Miva-Centrale) — VIa	3534
Nefkens, G.: Voor wie die rode rozen (Kluitman) — IV-V, M	3581
van Nerum, A.: De schat van de Zilvermidstoren (De Sikkell) — VIa .	3536
Nierop, P., en K. de Haan: Raket op drift (Kluitman) — V, J	3573
Norel, K.: Sleepboot Jonge Jan (La Rivière & Voorhoeve) — IV-V, J M, (P)	3576
van Overstraeten, J.: Boeren in 't geweer (De Sikkell) — VIa	3537
Peiry, A.: Zwammetje doet zaken (Desclée, De Brouwer) — VIb	3520
Phaff, C.: 't Geheim van Tip en Joosje (Kluitman) — VIc	3518
de Rover, P. A.: Het gebeurde bij Riccione (Edecea) — III (V) P, L	3585
Rutley, C. B.: Gevaar in de rimboe (De Verkenner) — V, J	3567
Rutley, C. B.: De gouden ring (De Verkenner) — VIa, J	3559
van der Ryken, C.: De wereld van Miek (Standaard-Boekh.) — IV-V, M †	3578
Saris, L.: De muziek begon opnieuw (West-Friesland) — IV-V, M	3583
(Schenk, M. G., Dra.): Robin Hood (De Verkenner) — V	3564
Soulier, F.: Drie jongens voor de microfoon (Kluitman) — VIa, J	3548
Speelman, E.: Ridder van de weg (West-Friesland) — VIa, J	3550
Stulp, J. F.: Het brugwachtershuisje van Larum (Jan Haan) — VIa-b, J, (P)	3528
Vance, J.: Vrijbuiters in het heeel (De Verkenner) — V, J	3558
Verleyen, C.: Leve prins Filips! (De Sikkell) — VIa	3544
De Vleeschouwer-Verbraeken, M.: De goede haven (Standaard-Boekh.) — IV-V, M †	3577
de Vries, J.: Paniek in de tunnel (West-Friesland) — V, J	3571
Weyergans, F.: De vriendelijke beer (Casterman) — VIc	3516
Wheeler, J. D.: Billie Bradley aan de top (Kruseman) — VIa, M	3554
XX: Belles chansons de France (Casterman) — V	3568
van de Zee, N.: De geheimzinnige buurman (Het Goede Boek) — VIb, J	3526
van der Zee, N.: Paviljoen III (West-Friesland) — IV-V, M	3584
Zeldenthuis, Kapt.: De avonturen van kapitein Zeldenthuis (Het Goede Boek) — VIa, J	3592
Zeldenthuis, Kapt.: De avonturen van Plum (Het Goede Boek) — VIa .	3598
Zeldenthuis, Kapt.: Het concert der gouden nachtegalen (Het Goede Boek) — VIa	3597
Zeldenthuis, Kapt.: De cowboys van de poesta (Het Goede Boek) — VIa	3596
Zeldenthuis, Kapt.: Gouden Mond (Het Goede Boek) — VIa	3595
Zeldenthuis, Kapt.: Het lokkende voetspoor (Het Goede Boek) — V	3593
Zeldenthuis, Kapt.: De piraat van de pool (Het Goede Boek) — VIa	3594
Zonruiter, P. J.: De geheimzinnige oase (Kluitman) — VIa, J	3549

NOV.-DEC. 1956 JAARGANG VIII NUMMER 4-5

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 3600-3721

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	51
<i>Wij staan even stil bij:</i>	
<i>Pedagogie en Jeugdboek</i> :	62
<i>Herdrukken vragen uw</i>	
<i>aandacht</i>	63
<i>Sprookjes- en Vertelselboeken</i>	69
<i>Jeugdlectuur</i>	
<i>Toets der meningen</i>	72
<i>Correspondentie-rubriek</i>	76
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Hans van Amstel</i>	78
<i>Bibliografisch register</i>	81

VERKLARING DER TEKENS

Vic = Voor beginners (6-8 j.). Vlb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.).
 Via = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder).
 IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de
 rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voor-
 behouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal
 voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest ge-
 schreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet
 verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of
 vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling.
 N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een
 jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leef-
 tijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De
 hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven
 boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt
 achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd
 het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (Via) = Toelaat-
 baar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor
 13-15 jaar (Via).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

De overgrote produktie van jeugdboeken, die in deze maanden haar hoogtepunt bereikt, noodzaakt ons, de recensies in deze Kroniek hier en daar in te korten, hoe ongaarne wij dit ook doen. Wij blijven echter streven naar een verantwoord oordeel, waaraan de beknoptheid zeker geen schade zal doen.

3600 Eerst even een nagekomen Sint Nicolaas-verhaaltje, dat niet eerder kon worden opgenomen. *E. Fiks* schreef het en hij noemde het *Sinterklaas gefopt*. In de vrij schaarse sinterklaas-lectuur zou het een welkome aanvulling geweest zijn, ware het niet dat het in woord en vooral in illustratie vrij ouderwets is. Het gaat over twee kinderen uit een arm gezin, waar — door ziekte van de vader — Sinterklaas niet zal kunnen rijden. Ze mogen echter hun schoen zetten bij de rijke majoor en foppen zo de Sint, zodat deze daar cadeautjes brengt. Matig. (f 1,25)

3601 Met *Naar het bos met Alexander* geeft *Maur. Peeters* in rijmvorm de geschiedenis van twee kleine kinderen die met hun ezel het bos intrekken om paddestoelen te zoeken voor hun zieke moeder. Een aardig geheel met hier en daar een

klein Vlaamsigheidje. Sprekende en vlot moderne verlichting van *Tjienke Dagnelie* (f 1,50; geb. f 1,90)

Mies Bouhuys is ook in de kroniek vertegenwoordigd met een verzenbundeltje. *Grote oren* geheten. Het zijn zestien verrassend leuke versjes met eenvoudige, sterk sprekende illustraties van *Rie Kooyman*. Zeer aanbevolen. (geb. f 1,95) De nummers 9 en 10 van „Janbaas en de dieren” zijn uit. Geschikte verhaaltjes van *Jan E. Niemeijer* voor pas lezende dierenvriendjes, die zeker al uitzagen naar deze slotdeeltjes, te weten *Jan-baas en de hond* en *Jan-baas en de ark*. (p. dl. geb. f 1,45)

Ook de „*Gijs Grapjas-serie*” is uitgebreid en wel liefst met zes deeltjes. Eenvoudige verhaaltjes uit het gewone kinderenleven voor pas beginnende lezertjes brengt *Rie van Rossum* hiermee. Tekst en lettertype zijn hier volledig op hen afgestemd. Geslaagde illustraties van *Nans van Leeuwen*. De titels luiden: *Gijs mag niet buiten*, *Gijs gaat uit rijden*, *Gijs plakt een vlieger*, *Gijs krijgt een boot*, *Gijs staat op schaatsen* en *Gijs vangt een poes*. (p. dl. geb. f 1,—)

Ook een nieuwe serie deed haar intrede, die zowel in tekst als in illustratie door *Piet Broos* verzorgd werd. Het is de

3602

3603

3604

3605

3606

3607

3608

3609

3610

- „Toverfluit-serie” en de eerste twee deeltjes zijn getiteld *Van Miep en Willie* en *Van Stannie en Hannie*. Miep de muis wil bij haar vriendin Willie op verjaarsvisite, heeft allerlei pech op weg daarheen en bemerkt dan dat zij een dag te vroeg is. — Stannie en Hannie zijn twee jonge kabouterjes die iedere dag kattetkwaad uithalen. Als zij echter een keer zo brutaal zijn om de tovenaars te gaan bespotten, krijgen zij hun verdiende loon. Simpele, grappige vertelsels voor de kleintjes, fleurig en stevig uitgevoerd. Woordkeus kon soms iets eenvoudiger. (p. dl. geb. f 1,50)
- Voor ietwat gevorderden**
- 3611 Allereerst voor deze categorie een boek van *Joop Löbber*, die weer zelf tekende.
- 3612 Het heet *Het wonderlijk avontuur van Dorus en Klavertje* en vertelt van twee kabouters die het zieke maanmannetje gaan helpen en na hun maan-avontuur merken dat ze alles gedroomd hebben. De aardige tekst vergt wel enige leesvaardigheid. (geb. f 2,—)
- 3614 Ook deel vijf van de „Prins Ronald-serie” lijdt aan hetzelfde euvel als de voorgaande boeken. De grote-mensen-problemen, die ook in *Prins Ronald in de storm* weer aan de orde zijn, gaan boven het begrip van de jeugd. Leestechisch voor niet te jonge kinderen, op wie echter wel het plaatwerk is afgestemd. *Rie Cramer* heeft met deze serie, door haar zelf verlicht, niet zo'n gelukkige greep gedaan. (f 1,75; geb. f 2,50)
- 3615 Als vervolg op „O die Marijke” schreef *Coby Goedhart*: *Marijke leert het wel*, waarin we lezen hoe Marijke, enig kind met een egocentrisch karakter, zich al aardig leert aanpassen aan haar omgeving, hierbij geholpen door begrijpende ouders en een lieve opa. Een vriendelijk boek zonder bijzondere pretentie; protocr. achtergrond, maar ook heel geschikt voor katholieke meisjes. (geb. f 3,90)
- Een dolle klucht, zoals eigenlijk alleen een inwoner van de Sinjorenstad tenvolle zal kunnen smaken, wordt ons voorgezet door *Gaston M. van der Gucht* in een tweedelige geschiedenis: *De vrolijke avonturen van Mie Auw*. De auteur wil kennelijk de poes Mie Auw een Uilenspiegelrol laten spelen. Deze aardige opzet wordt dan geconcretiseerd in een aantal hoofdstukken waarin gooi-, val- en smijt-partijen hoogtij vieren. Allerdwaaste avonturen, geheel en al afgestemd op Vlaanderen. Voor Nederland hebben soms woorden en uitdrukkingen een minder aangename bijsmaak. De ondertitels van deze kolderboeken zijn *Mie Auw op avontuur* en *Het miljoen van Wannas Koestaart*. (p. dl. 45 fr; geb. 60 fr.)
- 3616 De 7de reeks van *De guitenstreken van Kwik en Flupke* bestaat weer uit een serie plaatverhalen in veelkleurendruk met een minimum aan tekst. De streken zijn meestal van een zeer goedmoedig karakter. Graag geziene kijkstof die sterk op de fantasie inwerkt en aandacht bijbrengt voor details en samenhang. *Hergé* verzorgde tekst en tekening. (geb. f 2,30)
- 3617 *Klaas van der Geest* voegde het derde deel toe aan zijn „Jan Bernard-serie” en noemde het *Jan Bernard en zijn vrienden*. Middelpunt is eigenlijk de dierenbeul Hans Jan Kamman die voor straf door alle kinderen wordt dood verklaard en daardoor in zijn eenzaamheid en stil verdriet domme dingen gaat doen. Het komt allemaal weer goed als blijkt dat Hans Jan zijn best doet om zijn ondeugd te overwinnen. In dit in goede stijl geschreven verhaal voelen we pijnlijk het gemis van een godsdienstige basis. (geb. f 2,95)
- 3618
- 3619
- Voor grotere kinderen**
- 3620 Een belangwekkend historisch verhaal, spelend in de laatste helft van de 18e eeuw onder het vrij slappe regiem van prins Willem IV, is *De deur met de druiventros*, door *Johan de Vries*. Tijdens de opstand voor de afschaffing van het gehate pachtstelsel, waardoor de burgerij uitgezogen wordt, helpen twee dappere jongens uit Haarlem mee de profiteurs en opchitsers te ontmaskeren en weten met hun vriend diens familie in veiligheid te brengen. Een spannend boek met goede typering.

(f 3,50; geb. f 4,50)

3621
3622

Vervolgens twee uit het Zweeds vertaalde meisjesboeken, te weten *Blijf bij ons, Astrid!* en *Astrid houdt haar woord*. De schrijfster hiervan is *Martha Sandwall-Bergström*. Het eerste deel behelst de belevenissen van het arme vondelingetje Astrid, dat als twaalfjarige op de Kulla-hoeve komt van het keuterboertje Karlberg en daar de verzorging krijgt van de vijf kinderen, het vee en het grootste gedeelte van het huishouden. Met bijna bovenmenselijke toewijding wijdt ze zich aan het gezin, ook als later blijkt dat zij de doodgewaande kleindochter van de landheer is. In het vervolg moet Astrid de strijd aanbinden tegen de nu verdronge erfgename freule Regina, die zelfs niet terugdeinst voor moord. De tweede poging, die zij hiertoe onderneemt, wordt haar wel zelf noodlottig, maar bezorgt bevendien Astrid het verlies van haar geheugen. Uiteindelijk keert zich alles natuurlijk ten goede. De boeken hebben qua verhaal zeker goede eigenschappen en zullen door Zweedse kinderen, op de hoogte van bepaalde toestanden in hun land, wellicht tenvolle genoten worden. Het Neder-

landse kind zal echter menige bladzijde ontgaan, waar de vertaler elke toelichting achterwege heeft gelaten. Erger is het zeer slechte Nederlands; wij betreuren het dat men de jeugd zulk een vertaling tracht te doen accepteren. Jammer, feilen van dergelijk formaat veroordelen een kinderboek zonder meer.

(p. dl. f 2,90; geb. f 3,90)

Hoe het *Netty Streefs* „Boendermartje” verder gegaan is vertelt *Hou je taai, Boendermartje*. Martje, die bij grootvader op het Vennehoefje woont, verlaat de dorpsschool en wordt als keukenmeisje aangenomen op een groot buitengoed. Daar heeft ze naast veel prettige ook wat onaangename ontmoetingen, doch haar blij en offerbereid hartje weet van lieverlee aller vriendschap te winnen. Het leven van iedere dag onder de eenvoudige mensen van een klein heidorp, wordt ons hier gepresenteerd in een taal die de kinderen verstaan. Een sympathiek boek, dat levensoptimisme kan brengen ook in het niet-rijke leven. Het protestante milieu bergt geen enkele hinderpaal voor katholieke lezersjes. Alleraardigste tekeningen van Tineke van de Weyer. (geb. f 3,90)

3623

De „Non-Stop-reeks” is sinds onze laatste bespreking weer met zes delen toegevoegd, de nummers 9 tot en met 14. We vinden er nu in opgenomen: *Hans Spoor: Rhani de tijger*. Een spannend en vlot verhaaltje over een bloeddorstige tijger, die een India's jungledorp dag in, dag uit bedreigt. Sommer, een jager op groot wild, die het dorp toevallig bezoekt, legt het ondiër neer. Het boekje geeft in zijn beknoptheid een aardige kijk op het bruisende leven in de jungle en op de angst van de dorpelingen voor de mensenetende panters en tijgers.

3624

Harry Baars: Saboteurs aan boord. Michaël Popoff is een zeventienjarige lichtmatroos, zonder ouders, zonder papieren, maar met een vriend, en dat is veel waard, ook in de meest zuidelijke uithoek der wereld, Kaap Magellaan. Hij komt aan boord van een walvisvaarder, en met zijn vriend ontmaskert hij een sabotageploeg. Geweldig is het verhaal — met

3625

een leugentje om bestwil — nu wel niet, maar toch wel leesbaar.

3626 *Frits Koch: Avonturen in Guatemala.* Twee Amerikanen krijgen toestemming voor een museum vier exemplaren neer te schieten van de quescal, een zeldzame prachtvogel in Midden-Amerika, die door de Indianen als heilig beschouwd wordt. Zij ondervinden veel tegenwerking van deze Indianen, die weliswaar tot het Christendom zijn bekeerd, maar toch nog hun heidense erediensten houden in het oerwoud. Zij slagen in hun opdracht dank zij een hun toegewijde Indiaanse jongen. Vrij interessant; men krijgt een duidelijk inzicht in de toestanden daar.

3627 *Herman Vreeburg: In Zipangu loert de dood.* De beroemde Duitse bioloog en ontdekkingsreiziger uit de 17e eeuw, Engelbert Kaempfer, wil land en volk van Japan leren kennen en vestigt zich in de Hollandse nederzetting op Decima. Hij verwerft zich een vriend in de jonge Japanner Utamaro, die zo graag medicijnen en chirurgie wil leren. Alles moet met de grootste geheimzinnigheid geschieden en vaak loert toch nog de dood. De haat tegen het christendom spreekt sterk. Belangwekkend.

3628 *Frans Dorel: Ruimteschip „Rm I” vliegt naar Mars.* Toby Torrin, journalist anno 1979, krijgt de kans als enig-verslaggever met een ruimteschip de proefvlucht naar Mars mee te maken. In dit deeltje maken we alleen de start mee en de tocht, die heel aangenaamlijk beschreven wordt. Het einde is het bericht aan de aarde dat een goede landing is gemaakt. Nummer 23 van de reeks zal het vervolg bevatten. Beheerst verhaal waarbij de mogelijkheden der moderne techniek goed in het oog zijn gehouden.

3629 *Harry Baars: Het geheim van het geknoopte koord.* Pepo, het ouderloze Indio-jongetje, wordt „opgevoed” door Zwarte José, een opiumsmokkelaar. Hij moet werk zoeken in een politiekamp, om zodoende de bende nuttige inlichtingen te kunnen geven. Dit doet hij door middel van een „knoop-taal”, die gebruikt werd bij de Quipu-Indianen.

Een jong Indiaans meisje, Maria, ontdekt het geheim van Pepo, weet hem te redden en speelt de bende in handen van de politie. Nobeles doelstelling, tot uiting gebracht in een boeiende geschiedenis. (p. dl. f 0,35)

Ook aan de bekende serie „De avonturen van Kuifje”, een schepping van Hergé, is een nieuw boek toegevoegd, getiteld *Kuifje en het zwarte goud*. De jonge held van het stripverhaal ontmaskert hier een professor die voor vreemde oosterse mogendheden olieleidingen ontklaart maakt en het vreselijk lastig zoonnetje van een sheik ontvoert. 't Verhaal, dat grotendeels in een woestijn speelt, heeft geen andere pretentie dan een paar uurtjes grappig amusement te geven, waar het zo nu en dan ook heel aardig in slaagt. Wat het „zwarte goud” in de titel doet, is ons een raadsel!

(geb. f 3,95)

Nu we toch met series bezig zijn, kunnen we nog wel even daarmee doorgaan. De „reeks” is heden ten dage wel in de mode. En het kost soms wel enige fantasie te onderkennen waarom bepaalde boeken onder één verzamelnaam zijn opgenomen. Zo treft men twee boeiende levensbeschrijvingen aan als deel vier en vijf van de „Heldenserie”, namelijk die van Marco Polo en Edison. Het hel-

dendom is wel zeer verschillend. Overbekend is de geschiedenis van eerstge-

- moemde, die 26 jaren doorbracht als gunsteling van een der machtigste vorsten die ooit op de wereld leefden. Minder bekend is misschien wat hier *J. D. De-greef* even naar voren brengt: het missen van misschien wel de grootste kans van het Westen in de wereldgeschiedenis: China tot het christendom te brengen. De titel van dit boekje luidt: *De gunsteling van Koeklai Khan*.
- 3632 *Sandor Kis* behandelt Edison in *De tovenaars van Menlo-Park*. Dit is het levensverhaal van de jongen die zich met tomeloze nieuwsgierigheid op alles stortte wat hem onder handen kwam, de jongen die te dom was voor zijn schoolje, maar het bracht tot natuurkundige en veelzijdig uitvinder, o.a. van de elektrische gloeilamp. Afgezien van een soms wat te gemakkelijk over de stof heenglijden, leerzaam en inspirerend. (p. dl. f 1,—) Minder te spreken zijn we over het eerste deel van de „Moed, Beleid en Trouw-serie”, *Parachutesprong boven het verwoed* geheten, en geschreven, door *Ben M. Koster*. Vier jongens maken — waarom ook niet! — een vliegtocht om de wereld, komen boven Afrika in noodweer, springen omlaag en komen in het verwoed terecht. Na veel avonturen, waarbij ze o.a. ook de sinds twee jaar verdwenen vader van de stewardess oppikken, komen ze weer in contact met de vliegtuigbemanning en kunnen ze naar huis terugkeren. De ontvangst op Schiphol gaat ieder begrip te boven. Zelfs het gemeentebestuur van Amsterdam belooft de jongelui nog met f 1000,—; waarvoor, dat begrijpt niemand. Later blijkt achter de hele tocht nog een diamantendiefstal te zitten, maar die wordt even voorspoedig opgeknapt. Ongeloofwaardige fantasie, die bovendien slordig en verward verteld is. (geb. f 2,90)
- 3634 Nog een reeks dient zich aan: de „Win-fair-serie”. Verheugend is het hierbij op te merken dat Indianenboeken niet altijd synoniem behoeven te zijn aan knok- en schietlectuur zonder meer. Zowel in *De rode mocassin* als in *Panätische, de held van de Zwarte Bergen*, beide geschreven door *Ray Franklin*,

wordt er met zorg naar gestreefd dat de houding van de betrokkenen edel en juist is, terwijl er geen overbodig spel wordt gespeeld met leven en dood. In het eerste deel trekken de Winfairs — vader Joe, moeder Ann en de jonge Frenk — met andere kolonisten weg uit de Bad Lands om een beter bestaan te vinden. In hun treffen met de Sioux weten zij het uiteindelijk tot vrede en vriendschap te brengen, al gaat dat allesbehalve van een leien dakje. In het tweede deel voeren Frenk en zijn jonge Indiaanse vriend Panätische een verbeterd strijd tegen blanke schurken en 'n stel Indianen die niets moeten hebben van het gesloten vriendschapsverdrag. Ook dit boek is doordrongen van christelijke opvattingen. Spannende verhalen — al munten ze niet altijd uit door originaliteit — die we de liefhebbers van dit genre gaarne aanbevelen. (p. dl. f 3,25; geb. f 4,35)

Een luimig jongensboek, waarin de (kwa) jongensfeer raak getekend is, bespreken wij vervolgens voor u. Sigi en Gop, de hoofdpersonen uit *Op het spoor van de gele martir*, van de Duitse auteur *Jörg Zoller*, ontdekken een soort samenzwering waar hun jeugdhuis bij betrokken is. Het blijkt echter een stunt te zijn zoals die tegenwoordig — terecht of ten onrechte — wel meer in de jeugdbeweging gebruikelijk is. Een werkelijke inbraak brengt de jongens toch de zeer verdiende roem en de bewondering van de echte speurder voor hun initiatief. Sigi en Gop zijn sympathieke heldjes die nergens superjongens worden. Jammer dat het Vlaams van J. de Belder voor ons nagenoeg onverteerbaar is.

(f 3,90; 40 fr.)

We blijven nog even bij de jongenslectuur en vervolgen met een interessant historisch verhaal van *Hans van Assen: Drie jongens in revolutietijd*. Het speelt zich af in Zwolle gedurende de eerste maanden na de omwenteling van 1795, toen de Republiek door het binnenrukken der Franse troepen werd weggevaagd. De drie jongens, dat zijn Hilbert, de zoon van een voerman, Matt, de zoon van een Zwols magistraat, en Bob, een

3636

3637

- jonge Vlaming, die als tamboer met de Fransen is meegekomen. Spannende ontwikkelingen, goed geschreven. Aanbevolen. (geb. f 4,90)
- 3638 Graag zal ook gelezen worden het spannende jongensboek van *Guus Betlem*: *Steven en de valse munters*. Ongewild wordt Steven Steensma betrokken bij een valsemuntersaffaire. Hij treedt wel wat eigengereid op, en komt zo in een moeilijk parket, maar dank zij de politie komt alles terecht. Het is een vlot boeiend verhaal geworden met hier en daar aardige humor, al is het geheel wel een tikje onwaarschijnlijk en fantastisch. (f 2,90; geb. f 3,90)
- 3639 Gezond jongensleven zonder sensatie-avontuur, maar toch met de nodige spanning maakte *C. Th. Jongejan-De Groot* tot onderwerp van *Spoorjongens*. Vier jongens, waarvan één de zoon is van de stationschef, krijgen een oude goederenwagen cadeau, en in die „hut“ beleven ze heel wat avonturen. Ben vindt in een oude tas een gouden ring en daardoor komen ze in contact met een fabriekseigenaar. Zijn zoon Floor is een prettige speelkameraad, prettiger dan Lex, de ouderloze jongen die bij Ben thuis inwoont. Door diefstal raakt Lex uit Woudlo weg, maar de jongens ontmoeten hem later weer bij de Friese meren. De „bekering“ van Lex ligt er wel wat al te dik bovenop, en de moraal van het hele boek is wel iets te veel aangedikt. Niettemin aanbevolen om de mooie kameraadschap en het christelijk blijde optimisme. (geb. f 4,90)
- En nu zijn we dan gekomen bij de bespreking van de eerste twaalf delen „Illustrated Classics“, de serie Nederlandse beeldverhalen met de Engelse verzamelnaam. Blijkens het voorwoord stelt deze reeks zich ten doel, via een beknopte uitvoering als beeldverhaal de lezer aan te zetten tot de lectuur van het oorspronkelijke werk. Wij achten het twijfelachtig of deze op zichzelf lofwaardige poging wel het gewenste resultaat zal hebben. Bij elk boekje (48 blz.) zal men zich ten eerste de vraag moeten stellen of de kwaliteit van het beeldverhaal
- aanvaardbaar is, en ten tweede in hoeverre lezing van het oorspronkelijke boek aan te bevelen zou zijn. Bovendien is het de vraag óf het beeldverhaal smaak naar meer zal opwekken of misschien juist zal afhouden van lezing van het oorspronkelijke werk, omdat men de inhoud toch al uit het plaatjesboek meent te kennen. En of de bewerkte boeken nu wel alle tot de „klassieke“ behoren? Oordeelt u zelf!
- Lewis Carroll*: *Alice in Wonderland*. 3640 Wel een geslaagde keuze zou men zeggen. Doch in deze uitvoering is de geschiedenis tamelijk moeilijk te volgen. De uitgave wekt de verwachting van een kolderfilm. Als recapitulatie meer geschikt dan als inleiding.
- Jules Verne*: *De reis naar de maan*. 3641 Qua verhaal en illustratie wel aanvaardbaar.
- XX*: *De avonturen van Kit Carson*. 3642 De lezing van deze historie kan naar geen klassiek verhaal voeren, aangezien dit niet bestaat. De woudloper Kit Carson, die leefde in de eerste helft van de 19e eeuw, doet zijn oorspronkelijke naam Christoffor nagenoeg nergens eer aan: Bij al zijn scherpschutterij valt er weinig te bespeuren van humaniteit tegenover de Indianen; laat staan van christendom. Heidens is de opvatting: „beschaving kan alleen daar komen, waar wagenwielen kunnen rijden“. Waardeloze illustraties.
- William Shakespeare*: *Hamlet*. 3643 Deze ware „klassieker“ is nog volkomen ongeschikt voor de jeugd. Het beeldverhaal schiet daardoor zijn doel radicaal voorbij. De uitvoering is overigens redelijk. Het feit dat hier, zoals trouwens aan elk deel, nog enkele echt ontwikkelende bladzijden worden toegevoegd, is toe te juichen.
- John Bakeless*: *Daniel Boone*. 3644 Het leven van de voortrekker uit de 18e eeuw die de kolonisten naar het Westen leidde. Wij twifelen er niet aan of hij was een hoogstaand mens, maar bij deze Indianenverhalen wordt het „object Indiaan“ wel erg gemakkelijk een lastig soort rat, waarvan de sluwheid, onbetrouwbaarheid en vechtlust er eigenlijk alleen maar zijn ter verheerlijking van de blanke

- „invaders”, die uiteindelijk hun land bezetten en de rechtmatige eigenaars met zelfbewuste eigendunk bestrijden. Daarom de nodige reserve. De tekst laat te wensen over, en de plaatjes nog veel meer.
- 3645 *H. G. Wells: Mars valt aan.* Het bekende verhaal „The War of the Worlds”, waarvan destijds de hoorspelbewerking in Amerika een paniek veroorzaakte. Met verbeelding-prikkelende plaatjes wordt het sensationele uit het verhaal op enkele bladzijden samengedrongen. Ontraden: de parallellen tussen de door Marswezens achtervolgde mens en door de mens vervolgde dieren zijn van een bedenkelijk allood.
- 3646 *Frank Buck: Ik vang dieren.* Buck's belevenissen als dierenvanger lenen zich zeer goed voor uitvoering als beeldverhaal. Kan er mee door.
- 3647 *Friedrich Schiller: Willem Tell.* Wanneer men de geschiedenis niet kent, zijn verschillende passages onbegrijpelijk. De optredende priester ziet er wat eigenaardig uit met zijn bisschop-achtig hoofdedksel.
- 3648 *Charles Nordhoff en James Norman Hall: De mouterij op de Bounty.* Deze in de laatste jaren populair geworden geschiedenis wordt hier op de voet gevolgd, en, zij het dan summier, vrij goed weergegeven. De liefdesidylle van de verteller (adelborst Roger Byam) op Haiti krijgt nogal wat nadruk. Geeft misschien enig inzicht in de harde tijd van de scheepvaart in die dagen.
- 3649 *Sir Henry M. Stanley: Zo vond ik Livingstone.* De behandeling van Stanley's tocht op zoek naar Livingstone is nogal pover en oppervlakkig. Gevechten met slavenvangers, leeuwen, krokodillen, luipaarden en slangen zorgen voor de sensatie.
- 3650 *XX: Jeanne d'Arc.* Het verhaal gaat over oorlog voeren, snode ridders en de jonge heldin, en is hier een zuiver feitenrelaas, 'n soort schema. Buiten de terloopse vermelding van Jeanne's heiligen is de geschiedenis geheel buiten de sfeer van het religieuze gehouden. De tekst maakt een primitieve indruk. Wij hopen dat de kinderen 'n schonere eerste indruk
- van de H. Jeanne d'Arc mogen krijgen. *XX: Davy Crockett.* De tegenwoordig zo populaire figuur van de Amerikaanse jongensverbeelding: Davy met zijn beremuts, een der grootste verkenners van de Amerikaanse troepen, bestrijder en tegelijk vriend van de Indianen en uiteindelijk de held van Alamo. Er is opvallend weinig verscheidenheid in gebeurtenissen; om Davy schijnt bijna alles legende geworden. De illustraties zijn niet al te best. (p. dl. f 0,80).
- Van de Classics, die niet altijd klassieke blijken te zijn gaan we naar een moderne kostschool die al evenmin het predicaat modern verdient. Het meisjesboek dat wij nu gaan bespreken, *Wies gaat naar kostschool*, geeft nl. een afschuwelijke karakter van het leven op een modern Nederlands internaat. Volgens de beschrijving van *Hella Jansonius* moet men de directrice en de meeste leraressen wel volslagen ongeschikt voor hun taak achten. De sfeer is hard, koud en liefdeloos. Godsdienst speelt geen rol; alleen wordt er plichtsgetrouw stilte in acht genomen voor het eten en 's zondags gelegenheid tot kerkbezoek gegeven. De lezing van dit boek kan voor geen enkel meisje enig nut hebben. (f 3,50; geb. f 4,50)
- De „Albums van Het Beloofde Land” zijn opnieuw verrijkt met een luisterrijke uitgave: *Het Nieuwe Verbond*. De tekst is van *Robert Bastin, O.M.I.* en de zeer mooie illustratieve verzorging lag in handen van *Fred Funcken*. Behandeld wordt voornamelijk het openbaar leven van

Jezus, Zijn lijden en dood, het laatste — evenals de jeugd — tamelijk summier. De parabelen worden alleen aangeduid; een ander album wordt daarvan in uitzicht gesteld. De auteur hield de stijl op een verheven peil en vergeet soms dat hij toch op de eerste plaats de jeugd wilde aanspreken, die de woordkeus soms wel wat moeilijk zal vinden. Overigens werd, waar dit gepast kon, het woord van de H. Schrift letterlijk gebruikt. Dit album is zeer dienstig om bij wat groteren belangstelling en liefde voor het Boek der boeken te wekken. Daartoe kunnen wij het graag aanbevelen. (geb. f 4.95)

Bij gelegenheid van het Rembrandtjaar 1956 schreef A. B. de Vries, directeur van het Mauritshuis, een levensschets van onze grootste schilder, Rembrandt.

Het werd een boeiend en uitermate deskundig overzicht, hetwelk onmiddellijk voert tot het werk van de meester. Belangwekkend zijn de beschouwingen over de groei van de kunstenaar waarbij de auteur ook durft te wijzen op het minder geslaagde. Zeker niet minder belangwekkend is het korte overzicht over de waardering van Rembrandt door de eeuwen heen, speciaal in onze dagen. Een kostelijk boekje, met 24 blz. reproducties, van echte cultuurhistorische alsook voorlichtende waarde. (f 1,75)
(Zie afb. hiernaast.)

3655 Een goed boek is ook *De storm*, door *Viva Lütken*. Na de dood van zijn vrouw

brengt kapitein Borge zijn dochtertje Agnete bij zijn ouders aan de Noorse kust. Het twaalfjarige meisje, dat op een schip is opgevoed, kan zich moeilijk aanpassen. Vooral met haar grootmoeder kan zij niet overweg. Ze krijgt vrienden die haar helpen, en als tenslotte het conflict met grootmoeder, bezeten van een diepe, jaloerse liefde voor haar kleinkind, opgelost wordt, is haar acclimatisering volkomen. Vader keert dan onder romantische omstandigheden terug, en Agnete is helemaal gelukkig. Een fijn boek, waarin ook God zijn plaats heeft. Door het geheel een lichte, open sfeer

die de lezing werkelijk aantrekkelijk maakt. (f 3,50; geb. f 4,50)

- Na de „Avonturen van Kapitein Rob” heeft een nieuwe soortgelijke serie haar intrede gedaan: de „Avonturen van Frank, de Vliegende Hollander”, ditmaal echter niet in het oblong stripformaat, doch in pocketvorm, waarbij de tekst ook de overhand heeft op de tekening. In
- 3656 *De koraalduikers van de Stille Zuidzee* weet Frank na geweldige avonturen een atoomfabriek te vernietigen, die ergens in Alaska haar geheimen voor de Amerikaanse marine tracht te verbergen en die zeer zwaar radio-actief geladen koraal als grondstof gebruikt.
- 3657 In *Het geheim van de Mount Everest* ontmaskeren Frank en het meisje Grace de Sneeuwmannen van de Himalaya, monniken, levend in een soort paradijselijke staat, waar het leven veel langer duurt dan op aarde. Zij hebben verschillende bergbeklimmers gevangen genomen, doch Frank weet alles te klaren. Spanning is het voornaamste bestanddeel van deze verhalen. Voor een uurtje verstrooiing. (p. dl. f 1,25)
- 3658 Dan hebben wij hier nog twee avonturenverhalen van J. G. *Thieme*, die zich afspelen in Midden- en West-Afrika. Het eerste heet *Goudmijn Kirondatal*. Lex Coster krijgt van zijn vader een goudmijn cadeau, die wel niets meer waard is, maar die Lex toch maar eens gaat bekijken met zijn vriend Marco. De vader van Marco blijkt de vroegere eigenaar te zijn geweest, maar hij werd vermoord. Door wie?... Dat uit de opsporing van de dader nogal wat verwickelingen voortvloeien, die uitermate spannend verlopen, spreekt vanzelf.
- 3659 Met het *Telegram uit Monrovia* wordt Lex door zijn vader naar Liberia geroepen. Papa blijkt in ernstige moeilijkheden te verkeren, nu hij van de regering de concessie over een gebied dat het zofel begeerde uranium bevat, heeft weten los te krijgen. Er zijn natuurlijk kapers op de kust, die voor geen misdaad terugschrikken. Na een serie zware avonturen slaagt Lex erin zijn gevangen vader nog op het laatste nippertje te bevrijden. We krijgen een aardige kijk op het bonte leven in Liberia in dit spannende, erg
- fantastische boek. Van christelijk besef echter geen spoor.
- (p. dl. f 3,50; geb. f 4,90)
- Nu eens een boek waar we een extra goed woord voor hebben, omdat het zo'n buitengewoon goede aanvulling is op de lectuur voor jongelui van ambachtsschool en vakopleiding. Het heet „*De Kruk*” op
- 3660 *drift* en 't werd geschreven door de in dit genre al bekende *Ewout Speelman*. De jonge stugge Drent, Jan Dekker, 16 jaar, mulo-diploma, wordt samen met een gezellige Amsterdamse Mulo-jongen bij de leerlingenopleiding van de hoogovens in IJmuiden geplaatst. Zijn onhandigheid verschaft hem de bijnaam „de Kruk”. Toch redt hij het. We volgen op prettig boeiende wijze heel de opleiding. Een van de jongens weet Jan te beïnvloeden tot een domme en zeer gevaarlijke daad, die bijna tot een drama leidt. De schrijver heeft zich goed georiënteerd, doch de sfeer van de reuze-onderneming heeft hij niet geheel kunnen vangen. Hierdoor wordt nog wel eens een verkeerde indruk gewekt, b.v. ten aanzien van de veiligheid in het bedrijf. Situaties als in dit boek geschetst, zijn in de praktijk niet denkbaar. Overigens een gezonde jeugdroman, die vooral jongens met interesse voor techniek, met plezier zullen lezen. Het is belangrijk dat door dergelijke boeken het besef door kan dringen dat handarbeid niet declassereert — ook economisch niet. Voor goede koppen van de bedrijfsschool staan zeer goed gesalarieerde functies open.
- (f 3,50; geb. f 4,50)
- Voor de rijpere jeugd*
- Voor deze categorie om te beginnen een gezellig boek over de opleiding van adelborsten, de „Jonkers”, tot officier: *Ferme jonkers, stoere knapen! W. N. van der Sluys* weet een paar interessante typen naar voren te brengen, die zich ontwikkelen tot mannen van stavast, zoals de marine ze nodig heeft. We zien heel veel van leven en opleiding in het Kon. Instituut der Marine te Willemsoord, bijge-
- 3661

naamd „Het Gesticht”, we nemen met de jonkers deel aan het reddingswerk bij

de watersnoodramp en maken tenslotte een tocht naar Curaçao mee op de „Zeven Provinciën” waar de „Loden Verrader” meegepikt wordt. We krijgen jammer genoeg geen inzicht in de godsdienstige vorming. Een fris boek dat menig een een paar amusante uren zal bezorgen. (f 3,25; geb. f 4,50)

3662

In de „Troubadour-reeks” kwam een lichtelijk sinister boek uit, spelend in de ontredde tijd na de Tweede Wereldoorlog in Duitsland. Het werd geschreven door *Herbert Leger*, en 't heet *Karavänen in de nacht*. Een misdadiger verzamelt een aantal jongelui om zich heen, die hij laat africhten tot auto-springers. Deze jongens laten zich des nachts uit bomen vallen op passerende vrachtwagens, snijden de dekzeilen door en werpen de vracht langs de weg, waar deze later weer wordt opgepikt. Ook Piet Baum, een flinke oppassende jongen, verzeilt in dit gezelschap, doch weet, met behulp van een inspecteur met veel menselijk gevoel, de aanvoerder van de auto-springers te ontmaskeren. Een niet-on-aardig gegeven, dat echter op een vrij dilettantische manier is verwerkt. Soms wat griezelig; misschien hebben leiders van asfaltjeugd er iets aan; voor de jeugd lijkt ons het boek wat al te veel in 't misdadige vlak te liggen.

(f 3,—; geb. f 3,90)

En nu zijn we dan weer bij de meisjesboeken aangeland. We steken van wal met het tweede drietal uit de tweede „Lila-reeks”. *Yvonne Pauwels* snijdt in *Bloesem in de storm* een voor jonge meisjes wel zeer bijzonder probleem aan, namelijk dat van het kind, het enige in dit geval, van gescheiden ouders. Beide partijen zijn een nieuwe verbintenis aangegaan, waaronder Vera, de hoofdpersoon, erg lijdt. Heel haar naar liefde hunkerend hart gaat uit naar een ongelovige jongen, die hun kennismaking na enige maanden verbreekt, wegens de familieomstandigheden van het jonge onderwijzeresje. Zij hervindt haar geloof in een betere toekomst, als de rector van haar vroegere school haar een betrekking bezorgt in een gezin in Zuid-Afrika. Een rijk katholiek boek door zijn diepe gedachten en zijn zuivere weergave van het diepe leed van een jong menskenkind. Mooie, lichtelijk Vlaamse taal. Slordige interpunctie. (f 3,90; geb. f 4,90)

3663

Vervolgens *Robijntje deserteert*, door *Dita Trio*. De achttienjarige Robijntje speelt met vuur als ze omwille van het rijkeluiszoontje Pim na haar avondlessen naar dansgelegenheden en nachtclubs gaat, en haar moeder bedriegt. Ze komt zover, dat ze een briefje van f 1000,— weghaalt uit de kas, om Pim te helpen. De jongen blijkt haar echter te bedriegen. Bitter verdriet en schaamte doen Robijntje bij een vriendin onderduiken. Ze wordt er zelfs ziek. Gerd, de vriend van haar broer, die zij eens hooghartig heeft afgewezen, vindt haar daar eindelijk. Nog voor die haar thuis heeft gebracht, zijn ze het al eens geworden. Geschikte ontspanningslectuur.

3664

(f 3,90; geb. f 4,90)

In *het portaalje van het leven* staat Liva op haar zeventiende verjaardag. Argeloos, ontvankelijk voor iedere vleierij, maar ook voor alles wat goed en schoon is, verwacht ze alles van het leven. Aan haar achterlijk zusje Marie Rose heeft zij een hekel, omdat zij zich voor haar schaamt. Vooral door een vriend van haar broer, André, leert ze haar ikzucht en menselijk opzicht overwinnen. Eerst

3665

meent ze in haar ontluikende liefde in Herwig een vriend gevonden te hebben, maar uiteindelijk schenkt ze haar hart aan André. Samen zullen zij eens een toevlucht voor kleine misdeelden openen: André zal er dokter zijn, zijn vrouw verzorgster. In boeiende beeldrijke Vlaamse taal toont *Yolande Verhavert* deze groei naar volwassenheid. Ofschoon spelend in katholiek milieu, heeft het godsdienstige zeer weinig aandacht. (f 3,90; geb. f 4,90) De „Ster-reeks” werd verrijkt met een prettig boek van *C. Th. Jongejan-De Groot: Marian's vergissing*. Deze vergissing bestaat hierin dat zij de zoon van nieuwe bureu, adelborst Guus, voor een verwend, halfzacht type houdt. Dat hij een tuberculeuze infectie heeft opgelopen, en zijn „vakantie” in Zwitserland een strenge kuur gaat worden, wil hij voor niemand weten. Het treft overigens als bar onwaarschijnlijk dat hij intussen mag rondartelen in het ouderlijk gezin vol kleine kinderen. Verder zijn er wat vriendinnen-perikelen en tenslotte komt alles goed als Guus geheel hersteld terugkomt en in de dienst mag blijven. De vrome alleenspraken, de psalmverzen en ernstige gedichten, waarin de personen op elk passend moment, pats, uitbreken, doen tē nadrukkelijk aan, omdat ze niet natuurlijk genoeg met de verdere tekst verweven zijn. Herhalingen zijn niet steeds vermeden: het sprookje dat Marian op pag. 21 verzint, is hetzelfde dat op pag. 112 in een manuscript van iemand anders voorkomt. Ook de commentaren bij Alice Nahon herhalen zich. Overigens een optimistische, diepmenselijke, soms wel wat onaannemelijk-mooie roman voor het jonge meisje, ook het katholieke. (geb. f 4,90)

In de uit het Zweeds vertaalde meisjesroman *Ochtendnevelen*, van de schrijfster *Stina Lindeberg* lezen we hoe Agnes Hultman, de rijke verweerde 17-jarige bankiersdochter, hevig met zichzelf in de knoop zit. Ook de verhouding tot haar moeder laat veel te wensen over. Zij is gaan houden van Lars Ekberg, de zoon van een arbeider, vol van atheïstische, communistische gevoelens en opvattin-

gen. Er zijn dan ook de nodige strubbelingen en verdrietelijkheden, en als Lars haar het hardste nodig heeft, schiet Agnes volkomen te kort door haar gebrek aan vertrouwen. Maar ze houden nu eenmaal van elkaar, en aan het eind van het boek „komt het weer goed”. Het is voor iedereen, behalve blijkbaar voor de schrijfster en de hoofdpersonen, duidelijk dat dit waarschijnlijk nooit een harmonisch huwelijk kan worden. Wat taal en stijl betreft staat dit boek boven de meeste bakvisromans, de sfeer echter is neerdrukkend. Katholieke meisjes die het boek willen lezen zullen merken dat de godsdienstige opvattingen niet de hare zijn: God immers wordt hier wel aanvaard, maar een dogmatisch geloof wordt verworpen. (f 3,65; geb. f 4,90)

Hella Jansonius heeft aan haar boeken over de journalistiek „Luuk gaat aan de krant” en „Luuk Boswijk, leerling-journaliste” nog een derde toegevoegd: *Luuk Boswijk, verslaggeefster*. Ook hier weer een aardig inzicht in het krantenvak, het vervelende bureauwerk en de reportage-opdrachten., waarbij evenmin alles rozengeur en maneschijn is. Ook Luuks particulier leven krijgt weer de volle aandacht. Ze heeft zich weten op te werken aan het grote landelijke blad, waar ze nu eindelijk als volwaardig wordt beschouwd. Haar ideaal is dat haar verloofde zich eenmaal een goede positie zal veroveren aan dit zelfde blad, maar Wim verkiest een zelfstandige functie aan „zijn” streekblad. Heel wat strijd en zelfs de dood van oom Peter zijn nodig om dit vervelend conflict tot een goede oplossing te brengen. Een aardig deel in deze serie. (f 3,65; geb. f 4,90) Om te besluiten een roman uit de „Zonne-reeks”, die geschreven werd door *Marga van Renkum* en als titel kreeg: *Er kon nog meer bij*. Een tennisclubje van acht jongelui, waaronder een pas getrouwd paartje als chaperonne, besluit met een Volkswagen-bus te gaan toeren via de Rivièra naar Rome en Venetië. Als reisverhaal heeft het boek zeer zeker verdienste. Psychologisch is het echter heel wat minder overtuigend. Beide

3666

3668

3667

3669

partners van een ernstig verloofd paartje (neef en nicht) verloven zich binnen één week tijd met een ander. Vooral het meisje wordt eerst voorgesteld absoluut niet buiten haar neef te kunnen. Overigens heerst er 'n goede kameraadschap, zonder geflirt. Van godsdienstig leven valt nergens iets te bespeuren; zelfs in de beschrijving van Rome mist men volkomen het element van „Moeder der christenheid”. Luchtige tijdspassing in goede stijl voor de rijpere jeugd, maar niet speciaal daarop afgestemd.

(f 3,25; geb. f 4,50)

ERRATUM

Op pag. 41, 2e kolom bovenaan van het vorige nummer (sept.-okt. 1956, Jg. VIII, no 2-3) zijn enige storende zetfouten ingeslopen. Wij laten hieronder de gehele alinea opnieuw volgen:

- 3592 Een 4e druk reeds kreeg het eerste boek:
 3593 *De avonturen van Kapitein Zeldenthuis;*
 3593 *Het lokkende voetspoor* bracht het tot een 3e, en het resterende vijftal, te weten
 3594 *De piraat van de pool, Gouden Mond,*
 3595 *De cowboys van de poesta, Het concert*
 3596 *der gouden nachtegalen en De avonturen*
 3597 *van Plum,* verscheen in 2e druk.
 3598 (p. dl. geb. f 2,25)

Wij staan even stil bij:

Pedagogie en jeugdboek

Klassieke jeugdverhalen botsen nogal eens met onze moderne pedagogische opvattingen. Het kan bijna niet anders... Ze werden in een tijd geschreven waarin men wat het jeugdboek betreft veel minder gespecialiseerd was, veel minder losgekomen van het grote-mensen-genre, eigenlijk op dezelfde manier waarop de kinderkleding uit die dagen niet méér was dan 'n kleine maat grottemensen-kleding. Bovendien richtte men zich niet tot het kind in het algemeen, maar slechts tot de jeugd uit de meer geletterde en bevoorrechte kringen.

Een sprekend voorbeeld daarvan is wel „The adventures of Huckleberry Finn” van *Mark Twain*, dat thans uit de „Margriet Jeugdbibliotheek” onder de enigszins misleidende titel *Verdere avonturen van Tom Sawyer* voor ons ligt. Het betreft hier wel een bewerking waar de harde kantjes al behoorlijk zijn afgezwakt, maar waarin toch genoeg overblijft om een pedagoog anno 1956 te doen huiveren. Daar zijn b.v. de verbluffend-vlotte leugenverhalen die Huck tegenover iedereen uit de mond rollen als hij het opportuun acht de waarheid voor zich te houden. Als iedere goede schrijver onthoudt Twain zich hierbij van moraliserend commentaar: hij tekent alleen het a-sociale klantje met zijn verwaarloosde opvoeding. Ook de wijze waarop Huck spreekt en denkt over zijn vader, een drankzuchtige zwerwer, is die waarop de burger toendertijd over een schooier sprak: realistisch, vaak met veel humor, maar zonder enige deernis of poging tot begrip. Voegen we daarbij de sappig-bloeddorstige taal van Tom en de door hem gecreëerde „roversbende” en wij zullen begrijpen, dat de huiver van de pedagoog niet misplaatst is. Toch moeten wij bedenken dat de figuur die hier in Huck getekend is, ondanks zijn verwildering, in de kern gaaf is; telkens wanneer hij op het punt staat iets werkelijk gemeens te doen — omdat hij het nooit beter geleerd heeft — merkt hij, dat dit hem niet goed afgaat. Bovendien was het boek niet bedoeld om in de handen van Huck's „gelijken” te komen, de „asfaltjeugd” zoals wij tegenwoordig zeggen. Wanneer wij bovendien dan nog het waardeoordeel van iemand als Prof. Van Kranendonk toevoegen, menen wij tot mildere conclusies te mogen komen. „Huckleberry Finn is een van de beste picaresque romans die ooit geschreven zijn, literair nog hoger staand dan Tom Sawyer... meer dan een boeiend avonturenverhaal. Het is een herschepping van een historisch verleden, een levendige schildering van het riviergebied, van het land en het volk van Missouri; een enigszins romantisch ge-

kleurd, maar scherp en helder herinneringsbeeld, essentieel, waar en realistisch" (vide „Enc. voor de Wereldliteratuur" door C. Buddingh').

Onze conclusies?

Wij zullen aan een dergelijk klassiek-geworden en waardevol boek andere en ruimere maatstaven moeten aanleggen dan aan een in onze pedagogisch voelende tijd verschenen kinderboek. Wij zouden het in handen willen geven van alle veertienjarigen uit enigszins ontwikkeld milieu, *en dan liefst met wat toelichting door de opvoeders*. Voor middelbare scholieren is het zelfs aan te raden dit te doen, zolang ze het origineel niet kunnen lezen.

Wat de uitgave zelf betreft: de vertaling leest vlot, maar is toch niet met voldoende talent en geest geschreven om de fijne, flegmaticke humor van het origineel volledig tot zijn recht te doen komen. De illustraties zijn voortreffelijk.

Van geheel andere aard wordt het probleem als de H. Schrift ermee is gemoed. Elk geoorloofd middel om de Bijbel tot de jeugd te brengen zullen wij toejuichen. Wij hebben er zelfs in principe niets op tegen als dat gebeurt in de vorm van een modern spannend „stripverhaal". Maar het zal dan toch in ieder geval catechetisch-pedagogisch verantwoord moeten zijn.

3671

Dit nu is *De Zwervers* van Willy Vandersteen (geb. f 2,95) zeker niet. Het is het vierde deeltje uit de serie „De avonturen van Judi" en het handelt over het „onsterfelijke" jongetje Judi, die hier een voorname rol speelt bij de tocht van de Israëlieten naar het Beloofde Land. Wilde fantasie en bijbelse gebeurtenissen zijn volledig dooreen geweven en wel zodanig dat het avontuurlijke karakter, vol wrede en magische scènes, de gewijde en geheimvolle sfeer van de H. Schrift overstemt en vaak geheel verdringt. Een kerkelijke goedkeuring — zoals nog wel in het eerste deeltje vermeld — ontbreekt hier bovendien, en die is toch wel vereist

(cc 1385/2 en 1394/1). — Wij verwijzen hierbij naar het artikelje in de Idil-Gids van januari 1953, jrg. IV no. 6, pag. 95: *Censuur op religieuze prentenboeken*. De 'conclusie kan kort zijn: *zó moet het in géén geval!*

HERDRUKKEN VRAGEN UW AANDACHT

Voor de kleinsten

Alle kleine meisjes zullen genieten van de belevenissen van hun leeftijdgenootje Milly-Molly-Mandy, die met haar ouders, grootouders, oom en tante in een aardig wit huisje met een rieten dak woont. Of zij zich niet verveelt tussen al die grote mensen? Verre van dat. In het dorpje waar zij woont valt heel wat te beleven en naast veel grote vrienden, heeft zij

uit: *Milly-Molly-Mandy*

ook een stel aardige kameraadjes. *Joyce Lankester Brisley* verwerkte deze kleine episoden uit het kinderleven in drie charmante boekjes, die doortrokken zijn van een blij en zuivere sfeer. Ze zijn getiteld *Milly-Molly-Mandy* (3e druk), *Milly-Molly-Mandy geeft een partij* (2e druk) en *Milly-Molly-Mandy vindt een nest* (2e druk). Alleraardigste tekeningen van de schrijfster. (p. dl. geb. f 1,95) De serie „Zelf Lezen" is klaarblijkelijk zo

3672
3673
3674

- goed' bevallen dat zes deeltjes hieruit herdrukt moesten worden. Het zijn dan ook aantrekkelijke boekjes van rond dertig bladzijden met vaak verrassend mooie illustraties. We zullen de zes boekjes stuk voor stuk even onder de loupe nemen.
- 3675 *A. Keijzer-de Jong: De grote reis van Peter en Mieke.* Twee kleuters maken op eigen gelegenheid — ze glippen zo maar tussen de andere passagiers door — een lange bustocht. Wanneer ze in een naburige stad door een agent meegenomen worden, ontmoeten ze gelukkig de juffrouw van school en dan komt natuurlijk alles weer goed. Ingesteld op de kleinsten, die sommige woordjes wel wat moeilijk zullen vinden. (f 1,10)
- 3676 *J. A. Visser-Bakker: Op het ijs.* Ijspret maar ook ijsverdriet, wanneer een troepje kinderen bij mist de weg naar huis niet meer terug kan vinden omdat alle slootjes op elkaar lijken. Leuk oefenboekje voor begintertjes; nog geen hoofdletters. (f 1,10)
- 3677 *Nel van der Velde: Hoe de poppen Marike beter maakten.* Marike verhuist van het dorp aan de rivier naar de grote stad en heeft daar zo'n heimwee, dat ze haar poppen gewoon vergeet. Deze maken voor haar verjaardag een wandkleed met de rivier erop, de boten en de vissen. Wanneer Marike dat ziet, gaat alle verdriet over. Leuke moderne tekeningen. (f 1,10)
- 3678 *Nel van der Velde: De kleine poes.* Hoe een eenzaam poesje een tehuis vindt, wordt in dit aardige verhaaltje verteld in korte zinnen met gemakkelijke woorden zonder hoofdletters. Overrijk geïllustreerd. (f 0,90)
- 3679 *C. van Vianen-Roosing: Moortje.* Beginnende lezertjes zullen stellig met veel plezier de belevenissen lezen van het hondje, dat in een nieuw tehuis moet aarden. Een charmant boekje met aller-aardigste tekeningen. (f 1,10)
- 3680 *Jac. van der Ster: Door gekleurde ruitjes.* Eenentwintig versjes, veelal van van het bekende nonsenstype, en vaak heel aardig getroffen. Een boekje voor een echt binnenpretje. (f 1,10)

Voor ietwat gevorderden

De schrijfster van *Grimbeltje het oude grijze konijn*, *Céline Schaake-Verkozen*, vertelde iedere avond een verhaaltje aan de kinderen van een herstellingsoord. Dit verklaart de vorm van de twee delen *Vertellingen van duin en strand* (3e druk) en *Vertellingen van bos en hei* (2e druk). Grimbeltje vertelt elke avond op het konijnenplein een verhaaltje aan zijn driehonderd neefjes en nichtjes. Aanvankelijk min of meer in het wilde weg, in het tweede deel meer opzettelijk als een soort ontwikkelingsverhalen over eetbare paddestoelen, rupsen, poppen, gallen enz. Versjes wisselen de tekst af, die zelfs op muziek te krijgen zijn. Voor gewoon lezen wel wat te opzettelijke stof met vrij veel herhalingen. Om voor te lezen echter goed bruikbaar.

3681
3682

(p. dl. geb. f 2,50)

Het derde boek van de „Zeven Jongensserie”, een creatie van *Leonard Roggeveen*, beleefde een derde druk. In *De zeven jongens in de lucht* mag de vriendenclub De Regenboog door toedoen van oom Jan gaan kamperen bij Hilversum. Bij een winkelvredstrijd in deze stad is het een van de club, die de enig goede oplossing inlevert. De prijs van vijftig gulden besteedt hij om met alle vrienden een rondvluchtje te maken vanaf Schiphol. Aardig en eenvoudig verteld, pedagogische juist. (geb. f 2,95)

3683

Elk kind, maar vooral dat met gevoel voor humor en fantasie, zal genieten van de twee boeken van *E. Nesbit*, waarin deze vertelt over het wel en wee van de zes Engelse kinderen Bastable. *Een ondernemend zestal* (3e druk) is wel een geschikte titel voor het eerste boek, waarin Oswald, de oudste, verhaalt over hun pogingen het verloren fortuin van de Bastables te herwinnen. De kinderen denken van alles uit, maar alles schijnt tot mislukking gedoemd. Uiteindelijk komt er een oplossing voor hun moeilijkheden opdagen in de gestalte van een rijke oom uit India, die ze eerst aanzien voor een arm man en die door hun medeleven en goedheid overrompeld wordt.

3684

De kinderfiguren zijn meesterlijk getekend en zij beleven hun avonturen in een frisse kinderlijkheid vol levendige fantasie. Godsdienst spreekt nagenoeg niet. Een origineel, geestig en hartveroverend boek, dat geëvenaard wordt door het vervolg *Goede voornemens* (3e druk). Ook hier is het weer Oswald, die zijn dagboek schrijft. In de vakantie worden de kinderen naar een oom gestuurd, die schrijver is en op een buitengoed woont. Een groot „wildernisavontuur” overtuigt hen ervan dat het heel nodig is gezamenlijk over te gaan tot levensverbetering en ze richten de club „De Goede Voornemens” op. Desondanks doen ze steeds weer dingen, die volgens volwassenen ondeugend zijn.

(p. dl. f 3,—; geb. f 3,95)

Voor grotere kinderen

3686 Een wat opzettelijke indruk maakt *Het lied van de Donau*, van *Franz Weiser S.J.*, dat hier in 4e druk voor ons ligt. Het is het verhaal van een troepje „hernieuwers” die met vakantie gaan. Bij de groep is natuurlijk een jongen die er de kantjes afloopt, niet te communicatie gaat enz. Door bidden, offeren en persoonlijke invloed wil een van de voormannen hem op het goede pad brengen. Dat dit eerst helemaal niet lukt, spreekt. Een gesprek op wacht brengt in de goede richting en onthult dat de jongen zijn eigen verbetering wil uitstellen tot zijn moeder zich bekeert. Het komt natuurlijk met hem in orde, en ook is er uitzicht voor moeders bekering. De Vlaamse vertaling is niet fraai te noemen. Dit boek zal bij Hollandse jongens wel niet zo in de smaak vallen. (40 fr.)

3687 Het vierde deel van de „Bibi-serie” werd ook herdrukt. In *Bibi en de gezworenen* laat *Karin Michaëlis* haar dertienjarige heldin een ongewone club oprichten: de „mazelenclub”! Ook wordt een grote dierenactie op touw gezet. Met Ole bezoekt ze Danzig, Koningsbergen, de barnsteengroeven en ze brengt enige tijd op de zweefvliedschool door. Met haar vier vriendinnen, de „gezworenen” mag ze op

grootvaders kasteel komen. Daar beleven ze een geweldig angstig avontuur, wanneer ze, op zoek naar een schat, ingesloten raken in geheime gewelven. Deze nieuwe avonturen van het zonnige meisje met haar originele invallen en godkarakter zullen de jeugd zeker doen genieten. Een enkele keer gebeurt wel eens

wat onwaarschijnlijk is en de vrijheid van de Deense meisjes lijkt ons soms wat erg groot. (f 3,40; geb. f 4,50)

Leonard Roggeveen is ook in deze rubric vertegenwoordigd, en wel met *Toon en zijn vrienden*. Dit boekje is er een uit de „Zilverserie”, waarvan we hierna nog twee delen zullen bespreken. Het is de 2e druk van „Onze vrolijke zesde klas”, een hartelijk verhaal, dat op elke bladzijde Roggeveens liefde voor zijn jongens verraadt. Alle kleine belevenissen uit het laatste schooljaar van een Haagse klas van vijftien jongens en vijftien meisjes worden door een van de jongens zelf eenvoudig, opgeruimd en eerlijk verteld, met het bekende meesterchap van de schrijver. Van enige godsdienst is echter niets te bespeuren.

(f 1,—)

„Een vergeten gebeurtenis uit het begin van onze eeuw” noemt *Erik Hansen* zijn in 3e druk verschenen verhaal *Een overwintering tegen wil en dank*. Twee jongens gaan een kijkje nemen bij een ballon. Wegens storm wordt die niet opgelaten maar wanneer zij zich in de mand bevinden, ontglipt de ballon uit de handen van het personeel dat hem juist op wil bergen. Zij komen in Groenland terecht en het zou slecht met hen afgelopen zijn, indien er niet dichtbij een slederoute gelopen had en zij zo ontdekt werden. De toenmalige afwezigheid van radio en vliegtuigen maakte de situatie

3688

3689

- 3690 nog hachelijker. Een boeiend en leerzaam boekje, waarin de auteur op sympathieke wijze ook menige godsdienstige gedachte weet in te vlechten. (f 1,—) Het derde boek uit de „Zilverserie” brengt ook een Scandinavisch geluid in *Een schooljaar van Sven Bij-de-Wind*, van de Noorse schrijver *Bernt Lie*, dat eveneens in 3e druk verscheen. Het verhaal speelt in Noorwegen, tamelijk lang geleden. Dit maakt het begrijpen en aanvoelen niet gemakkelijker, al worden hier de eeuwige jongensproblemen behandeld. Sven, bijgenaamd Bij-de-Wind, heeft zich op school altijd met kunst en vliegwerk staande kunnen houden. Op zekere dag bedriegt hij een leraar. Door na veel strijd oprecht te zijn, komt hij er toch nog goed van af, begint zijn leraren te waarderen en vindt een vriend onder de jongens. Dit, tezamen met bijlessen, geeft hem zelfvertrouwen en een zekere interesse in de studie, zodat hij tenslotte als eerste van de klas overgaat. In dit boekje heerst een echte school sfeer, zij 't een nagenoeg a-godsdienstige. Het leest prettig en heeft tevens opvoedkundige waarde door het belichten van twee schooljongensdeugden: ijver en eerlijkheid. (f 1,—)
- 3691 Niet alleen het interview met *Hans van Amstel* vermeldt het boek *De wraak van de Javaan*, maar ook in deze rubriek vindt het een plaatsje als herdruk van een gewaardeerd vervolg op „Jong Suriname op avontuur”. Dit deel geeft eigenlijk de bekroning van die geschiedenis. Er wordt ook veel verwezen naar het voorafgaande boek, hetgeen soms wat hinderlijk wordt. De jongens zijn goed getekend, vooral de hoofdpersonen Max en zijn Indiaanse vriendje Freddy, dat zich voor hem opoffert, wanneer Max door de Javaan Natiman met de dood bedreigd wordt. Als de godsdienst in het geding komt, vervalt de taal soms wel een beetje in het hoogdravende. Overigens kan er van dit verhaal een mooi stukje karaktervorming uitgaan. Enig inzicht in de verhoudingen tussen de bevolkingsgroepen is wel gewenst. (geb. f 3,75)
- We hebben hier een boek dat in de „Fantasia-reeks” thuishoort. Het is de 2e druk van *O. Kerksen's Experiment met de V.R.* Stieckel, een stevige knaap met een technische knobbel, komt zeer toevallig in het bezit van een pakket, dat bij opening een geheimzinnig instrument blijkt te bevatten. Met dit apparaat is het mogelijk zich in de lucht als een vliegtuig voort te bewegen. Onnodig te vertellen dat Stieckel met zijn V.R. (door hem een „vliegend ransel” genoemd) spannende avonturen beleeft. Weldadig-christelijke inslag. Jonge lezers met enig inzicht in techniek en Engels zullen van dit vlot en spannend geschreven boek zeer genieten. Aanbevolen. (geb. f 4,25)
- 3692 Dat reeksen, waarvan ieder boek op zichzelf staat, veel succes kunnen hebben, bleek reeds in deze rubriek. Maar dat ook reeksen waarin elk nieuw deel een vervolg vormt op een voorgaand boek het goed doen, bewijzen *Rik Robert's raketpiloot* en *Rik Robert's en de mannen van Mars*. Deze beide boeken van *W. J. Verbeeten* kwamen namelijk in 3de druk uit. Het zijn toekomstverhalen van het goede soort, niet al te fantastisch, op katholieke basis. Spannende lectuur. (p. dl. geb. f 3,90)
- 3693 De *Gedenkschriften van een witte olifant* (3de druk) waren bij *Judith Gautier* in goede handen. Zij weet het praten en schrijven van dieren tot op zekere hoogte vrij aannemelijk te maken, terwijl er toch geen „flauw kindersprookje” ontstond. De belevenissen van de witte olifant in Siam, op Ceylon en in India zijn buitengewoon interessant, leerrijk en prettig om te lezen. De uitgever geeft aan dat het boekje geschreven werd voor „jeugdige lezers van 12 tot 82 jaar”, wat zeker op gaat, al zal de categorie beneden de vijftien er wel het meest van genieten, ondanks veel moeilijke woorden. (geb. f 2,90)
- 3694 In een soortgelijke uitvoering als het zo juist genoemde boek verscheen ook *Ali Baba en de veertig rovers* en *Aladdin en de wonderlamp* (3de druk). Hoewel vaak als kinderverhaal gebruikt (meestal in beknopter vorm), zijn deze vertel-

**LAAT DE JEUGD GENIËTEN VAN GEZONDE VERANTWOORDE
LECTUUR. DOE UW KEUS EENS UIT DE VOLGENDE AANBEVOLEN
BOEKEN!**

VOOR JONGENS EN MEISJES VAN 6-8 JAAR

De **Tup en Joep**-serie (10 deeltjes) of de **Oki en Doki**-serie (5 deeltjes)
Henri Arnoldus. Prijs slechts f 1,25. Aantrekkelijke omslagen en leuke illustraties.

VOOR JONGENS VAN 8-10 JAAR

		Prijs (fl.)
Geheimen rond de hobbyclub	Henri Arnoldus en Carel Beke	3,50
Polleke Pol en zijn vrienden	J. M. Overmeer	3,25
Polleke Pol en de smokkelauto	"	3,25
Pino	Cok Grashoff	3,25
Kees op het speurderspad	Th. S. Benus	3,25
Herman Verheyen op St. Louis	Johan Gijzema	3,50
Avonturen rond de oude watermolens	Jan van de Burgt	3,95

VOOR MEISJES VAN 8-10 JAAR

Piet	Riek Goudappel-Bos	3,25
Hille bouwt een hut	"	3,25
Zeven kinderen over de oceaan	C. M. van Hille-Gaerthé	3,25
De schat bij de eik	Annie le Comte	3,25

VOOR JONGENS VAN 10-14 JAAR

Egil, de Germaan	Henri Arnoldus	3,90
Hugo, de koppige Sakser	Carel Beke	3,90
Kees ontdekt het geheim	A. Sj. Feenstra	3,90
Gerrit Verheul	"	3,90
Baron Sikkepit	P. H. Fruithof	3,90
Met Baron Sikkepit ter overwinning	"	3,90
Baron Sikkepit grijpt in	"	3,90
De jongen die zijn geheugen verloor	Hans de la Rive Box	3,90
„De Kaas” van de Zevende	Aleid van Rhijn	3,90

VOOR MEISJES VAN 10-14 JAAR

Jos, een kabouter van niks	Riek Goudappel-Bos	3,90
Jos bezoekt het chalet	"	3,90

VOOR JONGENS VAN 12 JAAR EN OUDER

De buit van de kaperkapitein	Frans Brits	3,90
De rode pelsjager	Joh. W. Eekhof	4,90
De getemde mensaap	Arie Haaks	3,90
Wouters overwinning	W. D. Fürst	4,90
Drie jongens in Revolutietijd	Hans van Assen	4,90
Spionnen in het rijk van Attila	Sjoerd Leiker	4,90

Uitgaven van de **Fa. M. STENVERT** en **ZN. te APELDOORN**

Verkrijgbaar bij de boekhandel

lingen uit de 1001-Nacht toch eigenlijk voor volwassenen bestemd. Dit is aan opbouw en uitwerking van deze volledige verhalen goed te merken. De stijl is „ouderwets” gehouden. Dit en de illustraties geven het boek een zekere bekoring van met oosters raffinement gemengde primitiviteit. Lectuur voor allen, doch enige uitleg voor de jongeren onder hen is niet overbodig. (geb. f 2,90)

3697 Ook voor velen geschikt is *Harimau* (2de druk), door *R. Voorhoeve*. Een treffend geslaagde gemeenschapsbeschrijving uit de Palembangse bovenlanden, waarin een goede blik wordt gegund in het leven en de gedachtenwereld van de inlander, in zijn bestuur (zoals het was vóór de oorlog), zijn angst voor tigers enz. De auteur beschrijft *Harimau*, de slimme, sterke en moedige tiger, met veel liefde en bewondering, en slaagde erin het dier steeds dier te doen blijven. Dit boeiende boek kunnen wij aanbevelen aan jong en oud, ook al komen er enkele toespelingen in voor, die meer in de sfeer van de volwassenen liggen.

(geb. f 3,50)

3698 En nu weer iets, meer geschikt voor meisjes. Het is de 2de druk van *To en haar klas*, en het werd geschreven door *Truus van Arnhem*. Een gezellige hoogste ulo-klas van twaalf meisjes zorgt ervoor dat de invalide *To* niets behoeft te missen, wanneer zij voor een operatie enkele maanden naar een ziekenhuis moet. De hele club slaagt en mag onder leiding van een lerares, die haar invalide broer *Rudi* vergezelt, een *Lourdesreis* meemaken. Deze *Rudi*, die priester wil worden, wordt in *Lourdes* genezen. Een opbouwend, misschien ook ietwat braverig boek, dat ook een aardige kijk geeft op het ziekenhuisleven, op *Lourdes* en speciaal op het werk van de helpers, een functie die de vriendinnétjes daar vervulden. (geb. f 3,50)

Voor de rijpere jeugd

3699 Om te beginnen een boek van *Sini Greup-Roldanus*, geschikt zowel voor jongens als meisjes: *Henriëtte J.M.C.* (3de druk). Het kwam eerder uit onder

de titel „De manke grapjas”. Hoofdpersoon is eigenlijk een jongen, *Rob*. Hij zit in 5 H.B.S., is een goede leerling, maar hij voelt zich in zijn uitgebreide familie- en kennissenkring gehandicapt door zijn lichaamsgebrek. Als men medelijden met hem toont, verzuimt dit nog zijn leed. Hij slaagt voor zijn eind-examen, wordt zijn complex de baas, geneest door een operatie, kan nu chemie gaan studeren en is helemaal gelukkig als juist de steeds zo koel lijkende *Henriëtte J. M. C.* hem het best blijkt te begrijpen. Goede karaktertypering. Qua taal soms wat gechargeerd grappig. Om steer en taal vooral geschikt voor oudere M.O.-scholieren. Neutraal. (geb. f 4,95)

In de „Sneeuwbal-serie” verscheen een herdruk van *Zo lag het leven voor hen*, een meisjesroman van *T. Jager-Meursing*. *Mena* heeft uitgesproken talent voor portretschilderen. Zij wordt in haar aspiraties gedwarsboomd door haar strenge, rijke zwager *Gerardinus*, bij wie zij in huis woont. Hij kan, na het faillissement van haar vader, zijn wil, van *Mena* een lerares Frans te maken, doordrijven. Voor deze ramp haar treft, brengt zij met haar trouwe vriendin *Bertie* een vakantie aan zee door, waar beide meisjes zich verlieven. Heel wat moeilijkheden moeten nog overwonnen worden en heel wat conflicten opgelost, voordat beider verlovingsfeest gevierd kan worden. De figuren in het boek zijn wat schimmig; de toon der gesprekken vaak geforceerd. De vriendinnen, zó van de H.B.S., vinden wat ál te gemakkelijk en te vlot hun ideale echtgenoten-in-spe. Godsdienst speelt geen rol in deze levens.

(f 1,60; geb. f 2,50)

We besluiten deze rubriek met *Cissy van Marxveldt's Kwikzilver* (4e druk). *Babs* van *Vrede* beleeft zeven gelukkige, zorgeloze jaren met haar man *Harry* en hun zoontje *Bobby*. Maar het getij keert: de zaak van *Harry* komt in financiële moeilijkheden en het komt zelfs zover, dat *Babs* een kantoorbaantje gaat aannemen. Zij slaat zich moedig door de moeilijke tijd heen, en vertrekt uiteindelijk met haar gezin naar Indonesië om daar een

nieuw bestaan op te bouwen. Zoals steeds: tintelend van leven, maar vooral in het eerste gedeelte wel wat erg mondain en oppervlakkig. Van godsdienst evenmin een spoor. (f 4,65; geb. f 5,90)

Sprookjes- en Vertelselboeken

In deze rubriek willen wij een aantal boeken bijeenbrengen, die qua inhoud niet een geheel zijn, maar sprookjes, korte verhalen, bloemlezingen, poppenkastvertellingen, spelletjes en dergelijke bevatten. Naar zulke boeken wordt nogal eens gezocht, omdat zij zich zo bijzonder goed lenen tot velerlei gebruik. Hebt u tijd om te vertellen — veel of weinig — houdt u van elke keer iets anders, zoekt u een boek waar meer dan één kind plezier van kan hebben? Bij de boeken die wij hier bespreken is altijd wel iets van uw gading.

LISA TETZNER'S SPROOKJESBOEK

Nederlandse bewerking

Marie W. Vos

en

Aar van de Werfhorst

waardevolle sprookjes voor volwassen en jeugdige lezers, op onbevengende en natuurlijke wijze verteld; aantrekkelijke illustraties

linnen band — stofomslag in kleuren
f 14,75

In de boekhandel verkrijgbaar

N. V. UITGEVERIJ W. VAN HOEVE
's-GRAVENHAGE

Voor de kleinsten

We beginnen met een aardig boekje met korte verhaaltjes van de auteur-illustrator *Joop Löbler*, getiteld *Uit de trommel van Klaas Vaak*. Kabouters en dieren spelen er een grote rol in. Geschikt om voor te lezen, doch te moeilijk van woordkeus om het de kleintjes zelf in handen te geven. (geb. f 2,—)

Erg aardig vinden wij de opzet van *Margreet Bruijn* en *J. Michels-Scholten* bij de kleintjes interesse trachten te wekken voor originele kinderboeken door in vier keurige boekjes een „bloemlezing” samen te brengen uit bekende en minder bekende kinderlectuur. Deze fragmenten worden afgewisseld door versjes, terwijl het geheel leuk geïllustreerd werd door *A. van Hees-Napjus*. De keuze is goed, maar blijft geheel op neutraal terrein. Naast deze vier deeltjes van „Meulenhoff's Kleine Parels uit de Kinderliteratuur”, die als titel dragen *Van huizen en huisjes, Van jasjes en broekjes, Spek in de pan en Wat zou je willen worden?* bestaat nog een pendant in de vorm van een schoolluitgave met gewijzigde titels. Charmante lectuur.

(p. dl. geb. f 1,75)

Het tweede deel van *Luisteruurtjes* (2e druk) door *Ans van der Putten* brengt vertellingen op allerhande gebied: het kinderleven, sprookjes, het Evangelie, heiligenlevens. De taal is eenvoudig, zodat acht- en negenjarigen dit boek ook voor zichzelf kunnen lezen. Overigens leent het zich, overeenkomstig de titel, uitstekend als voorleesboek.

(p. dl. geb. f 5,50)

Voor ietwat gevorderden

Linda Eric's is erin geslaagd een serie prettige verhalen te schrijven, die zij bijeenbracht in twee boeken, waarvan het ene *Mijn vriendjes de dieren* tot onderwerp heeft en het andere *Kinderland*. Elk boek bevat acht verhaaltjes, netjes uitgevoerd op crème-keurig papier. De achtergrond is licht christelijk.

(p. dl. f 1,90)

3702

3703

3704

3705

3706

3707

3708

3709

- 3710 Hoe het ons ook spijt het te zeggen, een volkomen misgreep lijkt ons de berijming van *Vier sprookjes* van Hans C. Andersen door *C. H. van Zeggelen*. Door ze in een rijmvorm als deze te gieten verdween al de eenvoud, die de originele sprookjes zo aantrekkelijk maakt. We krijgen hier verminkt: De prinses op de erwt, Hans de stumper, De standvastige tinnen soldaat en De varkenshoeder. De scheppingen van de grote sprookjesschrijver verdienen meer eerbied dan blijkt uit deze rijmelarij. (geb. f 1,50)
- 3711 Zeer enthousiast zijn we daarentegen over een bundel sprookjes uit tal van landen, door *H. Herda* verzameld onder de titel *De sprookjeswereld* (2e druk). Zeventien van de mooiste sprookjes wer-

den hier op een uitstekende wijze bewerkt door Margreet en Aafje Bruijn. Het is een luisterrijke uitgave geworden, rijkelijk voorzien van kleurige artistieke illustraties, die vooral als voorleesboek een prachtige aanwinst is. Als de bewerksters het hebben over „vrolijke vastentijd” en „vastenvreugde” bedoelen zij denklijk carnaval!

(f 12,—; geb. f 14,90)

Vervolgens twee uitgaven van *Enid Blyton*. De eerste heet *20 minuten vertellen en dan...*, een titel, die velen bekend zal voorkomen, aangezien er eerder soortgelijke boeken van genoemde schrijfster verschenen, waarin respectievelijk 5, 10 en 15 minuten verteld moest worden. Dertien opgewekte verhaaltjes treft men in dit boek aan, variërend in lengte, met als achtergrond de deugd van behulpzaamheid. Geschikte voorleesstof.

(2,90; geb. f 3,90)

Het gele vertelselboek heeft eveneens zijn pendanten in het rode, het blauwe en het groene. Het bevat achttien verhaaltjes die stuk voor stuk handelen over karakterverbetering of het afleren van akelige gebreken. Dit gebeurt allemaal via kabouters, feeën en tovenarij. De verhalen bezitten tot op zekere hoogte opvoedende kwaliteiten. Ze zijn vaak vrij origineel en met verve verteld. We missen echter volkomen enige diepere achtergrond, hetgeen nogal onaangenaam aandoet in een verhaal dat verklaart waarom men eerlijk moet zijn enz. Toch kan men er als vertelstof heel wat uit putten. (f 2,90; geb. f 3,90)

Martha de Vries, reeds bekend door haar boekje „De poppenkast gaat open” verzamelde een serie nieuwe verhalen over Jan Klaassen, Katrijn, agent Blanksabel, het hondje Jodocus en vele anderen in haar nieuwste boek *Hoera! Daar is de poppenkast*. De verhalen zijn direct afgestemd op dramatiseren en geven heel wat gelegenheid tot eigen creatief ingrijpen. Voor de regie moet men dus zelf zorgen al zal dat niet altijd meevallen! Een gezellig boekje. (geb. f 2,50)

De sprookjes van Moeder de Gans (6e druk) door *Charles Perrault* werden opnieuw voor de jeugd bewerkt door Go Kriens-Deus en voorzien van vijftig zwart-wit tekeningen van Hugo Kriens. In deze vrije bewerking van de meest bekende sprookjes is de nadruk nogal komen te vallen op griezeligheden en bloederige passages. Bekende situaties zijn soms gewijzigd, en men treft vele didactische opmerkingen aan. Het boek roept niet die bekende sprookjesfeer op,

- evenmin als de *illustraties*. Bruikbaar, maar meer ook niet. (geb. f 4,90)
- 3716 Zeventien dierenfabels en een eenvoudig kerstverhaaltje toe bracht *A. K. Rottiers* bijeen in zijn *Klein Kongolees vertelselboek*. De fabels zijn van een prettige natuurlijke eenvoud, waarin de omgang van de dieren, een enkele maal ook van de mensen, wordt uitgebeeld, met hun strijd, hun vriendschap, samenwerking, slimmigheden tegenover elkaar enz. zoals dat in fabels gebruikelijk is. Ze zijn uitstekend geschikt om te vertellen. Knap voorwoord. Aardige illustraties in „negerstijl” van Elsa van Hagendoren. De taal is tamelijk Vlaams getint, hetgeen in deze bundel voor Nederlandse kinderen geen bezwaar vormt. (geb. f 2,90)
- 3717 Waardevol materiaal voor ouders en opvoeders die de kinderen willen leren de missie langs culturele weg te beleven, bevat het derde deel van *Spelende kindshheid*. Men vindt hierin pakkende missieverhalen, kleurplaten, toneelstukjes, poppenspelen, spelletjes en een rijke voorlichting over missie-filmstrips. Voor gezin, school en jeugdbeweging een uitstekend hulpmiddel om de kinderen ook op het gebied van de missie mee te laten leven met de Kerk. Voor jong en oud graag aanbevolen.
- 3718 Een bundel kerstverhalen mag in deze rubriek evenmin ontbreken. Een rijke verzameling schreef *C. M. van Hille-Gaerthé* onder de titel *In 't midden van de nacht*. Sommige verhalen zijn kenmerkend katholiek, de meeste in meer protestante sfeer. Alles heel geschikt voor de katholieke jeugd. Het echte kerstgebeuren staat overal in het middelpunt. (f 4,70; geb. f 5,90)

Voor grotere kinderen

- 3719 Het nieuwe *Groot vakantieboek* zal de jeugd kunnen helpen een groot deel van de vakantie op prettige wijze te besteden. Voor elk wat wils is erin te vinden: sprookjes, dierenverhalen, historie, reizen en techniek plus een aantal fragmenten uit zeer goede jeugdromans. Versjes, rebussen en knutselwerk ver-

hogen nog de vrijetijdsvullende waarde. In een dergelijke verzameling komen allicht ook enkele minder geslaagde bijdragen voor, maar als geheel kan het boek zeker worden aanbevolen. Ook de illustratieve verzorging verdient een compliment.

In de „Wielewaal-reeks” verscheen als nummer 12 *Wonderverhalen uit 1001 nacht*, een drietal bekende geschiedenissen uit deze beroemde verhalenserie in sterk oosterse sfeer, in een bewerking van *Cor Bruijn*. Als eerste Aladdin en de wonderlamp; vervolgens Maroef, de schoenlapper die koning werd en als derde Agib, de koning die lastdrager werd. De bewerker heeft zich op sobere wijze van zijn taak gekweten en het eigene van deze verhalen heeft hij weten te bewaren. O.i. het beste geschikt om voor te lezen, omdat daarbij de zo geheel andere opvattingen toegelicht kunnen worden. (f 2,—; geb. f 2,95)

3720

Voor de rijpere jeugd

Voor deze groep een deel uit „De sprookjeswereld”. Deze serie wil grotere bekendheid geven aan de schier onuitputtelijke bronnen waarin de sprookjes hun oorsprong vonden, en op deze wijze iedereen laten genieten van de wondere vertelkunst uit andere landen. In dit deel, *Sprookjes van Oost-Europa*, komen de landen achter het ijzeren gordijn aan de beurt. Opvallend is, dat ook hier weer dezelfde motieven en soms geheel identieke elementen optreden als in sprookjes van „westerse” oorsprong. Met alle sprookjes hebben deze gemeen dat ze in feite en oorsprong niet voor de jeugd bedoeld waren. Dit wil niet zeggen dat ze geen mooie vertelstof voor de jeugd vormen. Men zal echter wel met beleid te werk moeten gaan bij het in handen geven aan jongelui van verschillend karakter en ongelijke ontwikkeling. Typografisch en illustratief (*C. A. B. Bantzinger*) fraai verzorgd. *Doedy Bevelander* heeft werkelijk een mooie en gevarieerde verzameling sprookjes bijeen weten te brengen. (f 6,40; geb. f 7,90)

3721

JEUGDLECTUUR TOETS DER MENINGEN

Misschien lijkt het wat modezucht, maar toch achten wij het belangrijk kennis te blijven nemen van wat er op dit terrein te berde wordt gebracht, in casu van de *Inselgespräche*, die enige tijd geleden plaats vonden op het slot Mainau, gelegen op het eiland Mainau in het Bodensee.

Een merkwaardig gesprek èn om de verscheidenheid der deelnemers, èn om de duur en niet op de laatste plaats om het onderwerp. Daar immers kwamen te samen een veertigtal personen uit verschillende landen: Uitgevers, schrijvers, critici, opvoeders, boekhandelaren, bibliothecarissen en jeugdleiders, om zich tien dagen lang bezig te houden met het thema „Zwischen Kitsch und frommem Schund”.

Uiteindelijk dus het befaamde *goede* jeugdboek, maar dat dan te verstaan in christelijke zin.

Het internationale Mainau-instituut had zich reeds eerder op deze kwestie bezonnen en bouwstoffen verzameld voor een nader persoonlijk contact en een meer individueel benaderen van de kwestie.

Reeds de eerste inleiding over *Auteur en jeugdboek* bracht een these in het veld, welke aller aandacht waard was en nadere overdenking verdient. Niet om het feit dat de spreker, Walter Schinzer, de verhoudingen van auteur-lezer-recensent in het licht stelde, maar om zijn openingsthema, dat elke deelnemer plaatste tegenover een bijna verbijsterende constatering: Het type jeugdschrijver moet verdwijnen — wie voor de jeugd schrijft dient *niet* voor de jeugd te schrijven. Het klinkt misschien wat erg hol-fraserig, maar de lectruurhistorie stelt zich wel zeer uitdrukkelijk achter deze constateringen. De conclusie was gematigd: een schrijver dient zich niet op een bepaalde leesleeftijd te specialiseren. Een der beste criteria voor het al of niet ge-

slaagd zijn van een jeugdboek is: of ook de volwassene het met smaak kan lezen. Lotte Weitbrecht besprak de kwestie: *Jeugdboek en uitgever*. De spreekster pleitte ervoor dat de uitgever verder moet gaan dan een zakelijke interesse voor zijn jeugduitgaven te koesteren: hij moet zich persoonlijk interesseren en een kindervriend zijn. Is hij zelf ook de lector dan dient hij pedagogisch en artistiek de nodige kwaliteiten daartoe te hebben. Gezond idealisme dient zijn zakelijke instelling in evenwicht te houden.

Vanzelfsprekend zijn de eisen voor technische bekwaamheid en vakkennis. Hef-tige kritiek werd uitgeoefend op de uitgevers, die het jeugdboek alleen maar als het zoveelste winstobject zien en op de combinaties van samenwerkende uitgevers, waarbij uiteindelijk niemand de volle verantwoordelijkheid draagt.

Jeugdboekenuitgevers hebben een taak, die in wezen verschilt van die der uitgevers van andersoortige lectuur: een taak die grenst aan professionele roeping. Hij dient de mentaliteit van de hedendaagse jeugd, hun uitgroeï, culturele mogelijkheden enz. te kennen en aan te voelen. Vanzelfsprekend geldt dit ook voor zijn adviseurs en lectoren.

Van de zakelijke verhoudingen tot het boek kwam men nu op de direct persoonlijke: *Het gezin en het boek*, en: *Internaat en het boek*. De bekende feiten werden ook op Mainau geconstateerd: de ouders hebben wel belangstelling voor wat hun kinderen lezen; zij staan echter hulpeloos tegenover de massa van wat geboden wordt. Het middel ter verbetering is (we zijn in Nederland zo gelukkig het reeds jaren te kennen en steeds intensiever toe te passen): voorlichting door lezingen, door tentoonstellingen. Bij het laatste wordt nog eens uitdrukkelijk beklemtoond: óók buiten de kersttijd (waarbij valt op te merken dat wat onze Sint Nicolaastijd als geschenkenperiode betekent, in de Duits sprekende landen de kersttijd is).

De inleidster over het onderwerp: Lectuur in pensionaten en kindertehuizen, wees erop hoe hier vaak een soort jeugd

tot lezen wordt gebracht, die in het ouderlijk tehuis er niet aan toe zou zijn gekomen. Belangwekkend was haar waarneming, dat in kindertehuizen en pensionaten de leesleeftijden elkaar merkwaardig overlaptten: zo worden prentenboeken en sprookjesboeken ook door oudere kinderen nog zeer op prijs gesteld.

Natuurlijk werd ook *de school* met het jeugdboek geconfronteerd. Hier door Hermann Bertlein en Dr. Richard Bamberger. Klasboeken en schoolbibliotheken kunnen middel zijn om de jeugd tot waardevolle lectuur te brengen. Ook literatuur en dichtkunst dienen hier hun kans te krijgen. Er werd gepleit voor een verplicht stellen van de schoolbibliotheek op alle onderwijsinrichtingen waardoor de school zulk een waardevolle invloed kan uitoefenen op het zelf-lezen van de jeugd. Met spijt werd geconstateerd dat zo weinig onderwijzers in deze hun taak ten volle kennen en vooral hun plicht ten opzichte van de lectuurvoorlichting beseffen. Hoe gering is het aantal dat eigen collega's daarbij kan helpen. De onderwijzersopleiding zou het „vak” jeugdlektuur verplicht op het program dienen te nemen, en zeker niet als het minst voornamen!

De Oostenrijkse boekenclub, waarover wij reeds eerder schreven, werd hier aangehaald als een voorbeeld van goede overbrugging van de kloof tussen lectuur op school en thuis.

De *Kerk en het jeugdboek* was een thema dat bijzondere belangstelling had, temeer waar hier uiteenlopende godsdienstige richtingen aan het oordeel meebouwden. Hierover spraken Erich Stange, Pastor Salomon en Mevr. Dr. Lussnig. Er werd voorop gesteld dat de Kerk zich altijd voor het boek heeft geïnteresseerd en zelf het boek, de Bijbel, als een der fundamenteen heeft. Vandaar ook nu nog de diepe zorg van de Kerk voor het boek, meer speciaal ook het jeugdboek. Eenstemmig stelde men vast, dat het eenvoudiger is een neutraal boek te

Jeugdlektuur

volgens een
nieuwe formule

DE KRANZSERIE

leeftijd vanaf 12-13 jaar

Dat bovenstaande aankondiging geen holle frase is leest U uit de volgende recensies:

Op het gebied van ontspanning lijkt me deze serie wel weer een record te zullen slaan!

(Keurraad)

Uitstekende boeken voor jongens vanaf 13 jaar

(Volkskrant)

Niet alleen de jeugd, maar ook de vaders zullen van deze avontuurlijke boeken smullen

(Haagsche Courant)

Knappe verhalen, boeiend en overtuigend van strekking

(Volksweekblad)

Opmerkelijke jeugdboeken vooral voor ouders die paedagogisch gerichte boeken willen geven

(Buku-Baru)

Reeds verschenen:

In de klauwen van de onbekende
2de druk

Noodlanding in de jungle 2de druk

Dood in de skelettenkloof

Onschuldig onder schuldigen

Prijs per deel f. 4,50.

Verkrijgbaar bij de boekhandel
en Uitgeverij „Helmond”

schrijven dan een verantwoord christelijk (katholiek) jeugdboek. Hier juist moet het de persoonlijkheid van de schrijver zelf zijn, die zulk een boek bezielt en geen verstandelijke instelling van het soort: „Nu ga ik eens een echt katholiek boek schrijven”. De jeugd heeft meestal een bijzonder scherp onderscheidingsvermogen waar het gaat om het onderkennen van de „echtheid” van het geschrevene. De jeugd moet a.h.w. uit het boek kunnen proeven waar de christelijke overtuiging in wortelt, evenwel zonder dat de auteur dit uitdrukkelijk in zijn werk gaat betogen. Het boek moet „verticaal” door godsdienstige geest bezield zijn en bij de lezer krachten wekken, die dat godsdienstige kunnen dragen: Slechts persoonlijke godsdienstige bezieling kan een levensrecht katholiek boek doen ontstaan.

Wij kunnen niet nalaten hier even een kanttekening te maken. Men ziet weer eens te meer hoe moeilijk het schijnt te zijn op dit punt althans tot enige concretisering te komen.

Ons dunkt dat we met een zekere gerechtvaardigde fierheid mogen wijzen op wat in ons land reeds meer dan 25 jaar geleden in deze zin werd vastgelegd in de bekende normen van de Keurraad, die u weer eens te meer kunt aantreffen op de binnenzijde van de omslag van de Rafaëlcatalogus 1956. De zo bepleite echtheid vindt daar toch wel een duidelijke omschrijving in de eis: „natuur en leven” te geven, terwijl wat het specifiek godsdienstige betreft norm 1 (spreken waar de stof dit uiteraard vereist) een duidelijke richtlijn geeft!

Vanzelfsprekend kregen de jeugdboekeries en jeugdlezersalen een bijzondere bespreking. In West-Duitsland bejiveren deze instellingen zich, ook de jeugd aan zijn trekken te doen komen. Denemarken bracht het werk voor het kinderboek in dat land onder de aandacht: op grote schaal wordt daar de stichting van jeugdboekeries bevorderd.

Tot slot werden het *jeugdboek en zijn critiek* geconfronteerd. De critiek werd onderscheiden naar literair-esthetische, psychologische en pedagogische aspecten. De aan tijd gebondenheid van de waardering werd benadrukt. Men constateerde dat vooral in de pers de jeugdboekenkritiek nog aan grote feilen mank gaat. Een jeugdboekrecensent moet allereerst zelf een lezer zijn van jeugdboeken om een basis tot vergelijking te hebben, en dat hij voldoende verantwoordelijkheidsgevoel moet bezitten om dit werk te kunnen verrichten is ook buiten kijf. Het merendeel der samensprekenden meende het specifiek christelijke (katholieke) boek niet te moeten zien als een afzonderlijke categorie. Men diende eerder te spreken van het „christelijke in het jeugdboek”, en daarbij het begrip „christelijk” zo wijd mogelijk te stellen. Alleen op die manier, meende men dat de „vrome lariekoek” — het ergste euvel in de christelijke lectuur — kon worden tegengegaan.

Deze eigenlijke kernkwestie van de samenkomst noodzaakte de vergadering zich te splitsen in afzonderlijke groepen om de verschillende problemen nader te bezien.

Zo werd het meisjesboek als een der meest brandende problemen besproken vanuit het gezichtspunt van uitgever, schrijver, gezin en school.

Het ging hier over de vraag of het specifieke meisjesboek eigenlijk in onze tijd nog tegemoetkomt aan de tegenwoordige psychologische instelling van de jeugd. Moet men niet na de betrekkelijk korte fase van de Piet de Smeerpoots- en de „dicht bij huis”-periode direct naar het avonturentijdperk overgaan tot de „grote literatuur”, zowel voor de jongen als voor het meisje geschikt? Over het algemeen achtte men dit toch te geforceerd. Wel was men het erover eens dat de lectuurinteresse bij de vrouwelijke jeugd zeer verschillend was, en dat de omschakeling zich op zeer ongelijke wijzen voltrekt.

Een andere groep nam het avonturen-

De „ELKE”-SERIE: Onvergetelijke levensblijde meisjesboeken

Reeds meer dan anderhalf miljoen exemplaren van de Elke-serie vonden hun weg in de wereld.

Bestemd voor meisjes van 9 jaar en ouder.

De volgende delen zijn omgaand te leveren:

Emma	ELKE
Gündel:	ELKE OP DE ZONNEHOF
	ELKE AAN ZEE
	ELKE IN DE BERGEN
	ELKE EN HAAR TUIN

EEN GELUKKIGE TIJD VOOR ELKE

Gebonden en gevat in meerkleurig omslag f 3,50 per deel.

Een — uiteraard beperkte — greep uit de enthousiaste persbeoordelingen:

„Elke is een leuk jong meisje, dat in een prettig gezin opgroeit.” (St. Bonaventura).
„Benvoudige, charmante verhalen rond een sympathiek meisjesfiguurtje.”

(Ons Eigen Blad).

„Meisjes (en jongens) zullen ervan smullen!

De schrijfster schept sfeer en boeit doorlopend: haar Elke is een ingoed, levensblij kind. Ieder meisje zal willen worden als zij.” (De kleine Vlaming).

Verkrijgbaar in de boekhandel

G. F. CALLENBACH N.V.

NIJKERK

boek onder de loupe. Begrippen als „avontuur”, „avonturenleeftijd”, normen waaraan gezonde en ongezonde avonturenverhalen beantwoorden, werden besproken. Een rondblik door het rijk van het jeugdboek bewees dat het minderwaardige de overhand heeft. Dit is een gevaar voor de gezonde ontwikkeling van de jeugd.

Om praktisch te zijn stelde men gezamenlijk een soort jeugdlectuurlijst op.

Het historische verhaal kreeg eveneens de aandacht. Ook hier werden de verschillende begrippen nader gepreciseerd. Zo werd bijvoorbeeld het begrip „geschiedenis” gedefinieerd als: „existentieel Betroffensein des Menschen in seiner jeweiligen Lage.”

De metafysische verbondenheid van de mensheid moet daarbij tot uitdrukking

komen alsmede de onderworpenheid aan transcendentale krachten.

Eenvoudiger gezegd zal dit wel hierop neerkomen: de broederschap van alle mensen moet worden benadrukt alsmede de leiding der Voorzienigheid in het wereldbestel.

Het historische verhaal kreeg zijn plaats toegewezen tussen het leerboek en de vrije vertelling.

Tevens werd geconstateerd, dat geschiedbeschuwing *altijd* onderhevig is aan de subjectieve instelling van de auteur. Het historische verhaal heeft tot taak de jeugd te helpen hetgeen hij leest op zijn eigen toestand toe te passen.

Nog sterker was de uitspraak van de groep die het „welt-anschauliche” jeugdboek besprak. Elk boek moet in wezen een wereldbeschouwelijk boek zijn, het heeft immers de taak de wereldbeschou-

wing bij de jeugd te helpen vormen, terwijl de jeugd op een leeftijd is waarbij van een eigen kritische maatstaf nog geen sprake kan zijn. Dit geldt zowel voor de politiek-ideologische wereldbeschouwing als voor de zuiver godsdienstige.

Dit waren gedachten die naar voren kwamen in een gemeenschapsoord waar internationaal en interconfessioneel het jeugdboek werd onderzocht „van prullerij tot vrome lariekoek”. Het moge u goed doen te kunnen constateren, dat in ons land over vele van de besproken problemen heldere inzichten leven bij bepaalde groepen. Het zal echter nodig zijn deze inzichten verder te doen doordringen en te activeren.

Mocht dan niet alles van de Mainaunamenkomst tot lering kunnen dienen, tot vermaan strekt het in ieder geval.

En zeker is het ook een praktische inleiding voor het grote *Bice*-congres dat in 1957 in Canada een gelijksoortig onderwerp op zijn program heeft staan. (zie *Idil-Gids* jrg. VIII, no. 1)

Frater MARTINIO FRITSCHY

CORRESPONDENTIE- RUBRIEK

(Vragen voor deze rubriek kunnen worden ingezonden aan: *Idil*, afd. Keurraad — Postbus 510, Tilburg)

2: *Dhr. v. d. Sch. te R.* vraagt: Welke tijd, geachte Redactie, acht u het meest geschikt voor het houden van een jeugd-boekententoonstelling?

Antwoord: Gedeeltelijk hebben wij deze vraag reeds beantwoord in ons artikeltje „Propaganda ... alleen maar nu?” in het vorige nummer (zie pag 45 van Jaarg. VIII no 2-3). Wij zouden er hier dit nog over willen zeggen: Wat verwacht u van een tentoonstelling? Want dit bepaalt op de eerste plaats het tijdstip van uw voorkeur. Gaat het om onmiddellijk succes in cij-

fers, grote verkoop, druk bezoek? Ja, dan zullen de grote „koopmaanden” op het eind van het jaar voor u de vruchtbaarste tijd zijn.

Gaat het om de ideële voorlichting over lectuur dan is elke tijd goed mits u de expositie kunt binden aan ouderavond, jeugduitvoering enz., activiteiten die een belangstellend publiek garanderen.

Gaat het er om de beste voorlichting over de beschikbare boekenschat te krijgen, uw bibliotheken op verantwoorde wijze aan te vullen, zelf goed op de hoogte te komen en anderen op de hoogte te brengen dan is zeker eind januari begin februari de beste tijd. De grote (jeugd)boekenproductie valt immers tegen het jaareinde. In een nek-aan-nek-race jagen de uitgevers hun Sint-Nikolaasproductie de boekenmarkt op. Velen halen de eindstreep, maar er zijn er ook bij die de datum van het „heilig avondje” hun neus juist zien voorbij gaan. Het gevolg van een en ander is dat op het eind van het jaar de boekrecensenten die een verantwoorde beoordeling willen brengen, met de handen in het haar zitten en erg blij zijn wanneer ze eind januari weer enigszins bij zijn om zich dan weer aan te gorden voor de strijd met de nieuwe stroom van de voorjaarsproductie!

Aangezien we op de reizende tentoonstellingen alleen boeken kunnen plaatsen die als geschikt beoordeeld zijn, kan ook het tentoonstellingsmateriaal eerst dan weer compleet zijn. Zo komt het dat u in de eerste weken van december herhaaldelijk boeken tegen zult komen die nog niet op de tentoonstelling te vinden zijn om de eenvoudige reden dat over deze lectuur nog geen enkel gegeven te verkrijgen is van onafhankelijke (dus niet-zakelijk geïnteresseerde) zijde. Gaat het u om de propaganda voor het goede boek, zonder bijvoegmerken: vergeet dan niet dat *elke* week boekenweek kan zijn en het zal zijn wanneer u uw volle kracht ervoor in wilt zetten en zorgt de expositie aan te vragen op een ogenblik dat men u die rustig enige dagen ter beschikking kan stellen. Niet in

de haasttijd dus wanneer de gebruiker ná u al aan de telefoon hangt om toch maar zo gauw mogelijk bij u het materiaal ingepakt te krijgen om zelf weer vooruit te kunnen.

3: *Zr. C. te H.* vraagt: Wat kunnen wij voor medewerking verwachten van de Keurraad bij het organiseren van spreekbeurten?

Antwoord: Ongeacht wat elders gepubliceerd mocht zijn — zo luidt altijd de deftige formule, nietwaar? — geldt het volgende:

Voorzover zijn fondsen dit toelaten, kan de Keurraad aan de organisatoren een subsidie verlenen van f 25,— per keer. Ook beschikken wij over een lijst van sprekers, waaruit u *desgewenst* een keuze kunt maken. U bent dus volkomen vrij om een spreker buiten de lijst aan te zoeken. Bij het verlenen van de subsidie stellen wij dan echter wel de eis dat wij zekerheid moeten hebben dat deze spreker berekend is voor zijn taak.

Hiermee houdt dan eigenlijk de „service” op. U zult u dus in alle gevallen (ook wanneer u een spreker kiest van de „lijst”) in verbinding moeten stellen met de spreker en in overleg met hem het honorarium vast moeten stellen (dat sterk afhankelijk is van tijd, plaats en omstandigheden). Hieruit volgt dan ook dat wij verder geen enkele garantie op ons kunnen nemen wanneer zich organisatorische moeilijkheden zouden voordoen (bij afzegging door sprekers bijvoorbeeld). Evenmin kunt u ons aansprakelijk stellen wanneer vorm of inhoud van de causerie niet aan bepaalde verwachtingen zou voldoen. Natuurlijk is de sprekerslijst met zorg samengesteld, maar zelfs Jupiter kan het niet iedereen naar de zin maken, laat staan wij!

Indien wij u kunnen helpen in kleine dingen (b.v. het leggen van een eerste contact met sprekers) dan zullen wij dit uiteraard graag doen, doch uit het bovenstaande blijkt toch wel dat het meeste en voornaamste aan uw eigen initiatief moet worden overgelaten. M.

GULDEN SPOREN SERIE

Een serie klassieke verhalen opnieuw aan de jeugd verteld door H. de Bruijn, D. L. Daalder, Casper de Jong en Klaas van der Geest.

Omslagen en platen van John Hummel. Elk deel bevat ruim 100 blz. Per deel geb. f 2,50.

Reeds verschenen o.a.:

DE LEEUW VAN VLAANDEREN
KONING ARTHUR EN ZIJN
RIDDELS

DE SCHAAPHERDER

DE LAATSTE DER MOHIKANEN

OLIVIER TWIST

DE ZWERFTOCHTEN VAN
ODYSSEUS

DE STRIJD OM TROJE

SINJEUR SEMEYNS

HET SLOT LOEVESTEIN

DJENGIS KHAN

MOBY DICK

Deze serie wordt voortgezet.

Goede ontspanningslectuur die de jeugd in kennis brengt met belangrijke boeken en gebeurtenissen uit het verleden.

In de boekhandel verkrijgbaar

G.B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE

Mogen wij u voorstellen:

HANS VAN AMSTEL

Even hebben we getwijfeld hoe we Pater Henricus C. M. Helmer C.ss.R. aan u zouden voorstellen; moesten we dat doen onder zijn eigen naam — Hans Helmer schrijft hij — of onder zijn pseudoniem? We benaderen hem op de eerste plaats als jeugdschrijver, en voor de jongelui heeft Pater Helmer als 't erop aankomt meer gepubliceerd onder zijn eigen naam, dan onder zijn schuilnaam... We hebben de knoop maar doorgehakt: 't werd Hans van Amstel, want zó werd hij bekroond en zó zullen velen onder u hem kennen, zonder hem te hebben geïdentificeerd met de pater Redemptorist, die reeds zo vele publicaties op zijn naam heeft staan in de religieuze en pedagogische sector.

Het was 'n hele toer pater Helmer te benaderen. Dat was bepaald geen onwil zijnerzijds maar ook voor hem telt een dag maar 24 uur en we krijgen zo de indruk dat een verdubbeling van de beschikbare tijd hem wel zeer nuttig en welkom zou zijn. Als je zijn werkzaamheden eens nagaat sinds zijn priesterwijding te Wittem in 1924, krijg je daar enig idee van:

In 1926 vertrok hij naar Suriname en na zijn terugkomst — zeven jaar later — was het tot in de oorlog alsmaar jeugd-retraites wat de klok sloeg. Indonesië zag hem na 1945 als aalmoezenier en voor zijn „groot verlov” in 1952 was hij in dezelfde functie in het kamp te Oirschot werkzaam. En daarna?... alweer retrai-

tes, nu in Seppe en in de „diaspora” buiten dit Brabantse retraitehuis.

Toch hebben al die werkzaamheden pater Helmer niet weerhouden de pen op te nemen. De lust tot schrijven heeft hij trouwens van geen vreemde: vader was liefst vijftig jaar journalist. Maar hóe hij tot schrijven gekomen is, dat weet pater Helmer niet te zeggen: Wat hem op 's harten grond lei, welke hem blijkbaar niet slechts naar de keel, maar ook naar de pen! 't Begon met grote artikelen in *Verbum* en *Dux*, daaruit ontstonden brochures en later weer het boek dat destijds (in 1938) nogal wat opschudding verwekte: *Er is nog veel te doen...*, een boek voor ouders, zielzorgers en andere opvoeders. „Dat 'n geestelijke hier dingen durft te zeggen, die katholieke leken zo vaak voelen maar niet uiten durven in 't milieu waar ze werkzaam zijn, is niet genoeg toe te juichen”.

schreef toendertijd een Idil-recensente ervan.

Pater Helmer schreef veel op religieus gebied en het aantal drukken van zijn kerkboeken bewijst wel dat hij het met succes deed. Een retraite aan de jongens van het Rijksopvoedingsgesticht te Amersfoort werd er de aanleiding toe. „Ik vond de gebeden van het gebruikelijke kerkboek te machtig voor de jongens”, vertelt de auteur, „met name de kruiswegoefening. Ik improviseerde er daarom een, en 's avonds vertelden de jongens aan hun rector dat ze die „mie-ters” gevonden hadden... „We hebben allemaal fijn geluisterd!” En zoiets betekende heel wat voor dit soort jongens! Toen de rector eens informeerde uit welk kerkboek ik toch die kruisweg gebeden had en ik antwoordde, dat 't zo maar uit m'n „blote hoofd” gedaan was, volgde de uitnodiging om uit datzelfde blote hoofd dan maar eens een heel kerkboek in die geest op te diepen. En omdat die rector tegelijk voorzitter was van de toenmalige I(nterdiocesane) J(eugd) C(ommissie) — het was de onvergetelijke B. de Groot — was de zaak spoedig bekeken, en zo volgden *Met Christus* (voor grotere jongens), *In Christus* (voor dito meisjes) en — veel later — *Naar Christus*, voor ouders.” Ook in de hagiografie is Pater Helmer geen onbekende: het isolement tijdens de laatste oorlogstijd brachten levensbeschrijvingen van *De H. Clemens M. Hofbauer* en van de Tilburgse Peerke Donders, een populair boekje onder de titel *Een groot Nederlander in Suriname*. Van zijn verdere godsdienstige en opvoedkundige lectuur willen we noemen: *Beknopte Bijbel*, *Voortgezette Gods-*

dienstleer (voor de hogere scholen), *De daad is aan de ouders van toekomstige priesters*, *Het lijdensverhaal voor jonge mensen*, en meditatie voor Jonge Wacht en Kruisvaart: *Onze wet en ons leven*.

Dat is toch wel al 'n hele lijst, maar daarbij bleef het niet: Een prijsvraag voor een boek over de Oost of de West — met als inzet de Garoeda-prijs — werd aanleiding tot het bekende jeugdboek *Jong Suriname op avontuur*. Hans van Amstel (een aantrekkelijk pseudoniem voor een geboren Amsterdammer) bereikte ook hier zijn doel: hij krèèg de prijs! Daarna volgde *De wraak van de Javaan* en — in samenwerking met pater Ahlbrink — *De laatste der Wajari-koel's in Suriname*.

Wat zijn liefste boek is? Pater Helmer hoeft daar niet lang over na te denken: „Mijn liefste boek is — tot dusver! — mijn jongste. En dat heus niet alleen omdat ik thuis de jongste was van de twaalf!” Dat bracht gelijk het gesprek op de leeftijd van de auteur. Hij is van november '98, vertelt hij, de dertiende om precies te zijn. En hij kijkt verwonderd, als we hem lachend voorrekenen dat hij dan 'n zondagskind is!...

Maar om op zijn jongste boek terug te komen: Het is *Wie wat worden wil...*, bestemd voor alle jongens tussen 14 en 18 jaar. Het behandelt de verschillende toekomstmogelijkheden voor henzelf maar ook — om gemeenschapsgeest aan te kweken — voor hun kameraden. „Ik heb het bedoeld als 'n soort morele en psychologische aanvulling,” zegt pater Helmer, „op wat de jongelui aan technische en financiële voorlichting krijgen op bureaus voor beroepskeuze en derge-

lijke. Het kan dienen als handboek op levensscholen, maar ook voor particulier gebruik is het geschikt. Dr. Perquin — in Dux — heeft er met zijn fijne neus terecht in „geroken” dat ik eigenlijk voor alle jongens persoonlijk zou willen optreden om hun wat mee te geven; nu dit natuurlijk onmogelijk is, heb ik het op deze wijze willen doen...”

En zo komen we dan aan de toekomstplannen... De naaste toekomst zal reeds wat nieuws brengen. De vrucht van zijn eindeloze omzwervingen in de Oost tijdens de politieke acties. Het is een moeilijke maar eerlijk bedoelde poging om — althans voor de jongeren — de standpunten van Nederland en Indonesië dichter bij elkaar te brengen. Voor de ouderen schijnt dat — helaas — te moeilijk te zijn, maar voor de jonge generatie van Nederland en Indonesia Moeda zal er dat toch eens van moeten komen!

Dit volk is uw vijand niet! wordt de titel en het boek zal glasharde feiten en documenten bevatten, verweven in een verhaal van de avonturen en verwickelingen van vijf jongens van het Surinaams bataljon in de Oost tijdens de acties. Wij wensen de auteur reeds nu veel succes bij het verwerven van zijn hoog ideaal.

En nu de slotfase van ons gesprek. Heeft pater Helmer een bijzondere mening ten aanzien van de structuur van het Jeugdboek?

Zonder de ontspanningslectuur-zondermeer haar rechten te ontzeggen (die hij dan eigenlijk alleen in uitleenbibliotheken zou willen zien), stelt hij dat elk boek dat een kind mag kopen of ten geschenke krijgt iets goeds moet teweeg-

brengen. Die boeken moeten de jeugd iets meegeven, daar moeten ze later nog eens naar teruggrijpen om er telkens wat méér uit te kunnen halen. Och, pater Helmer weet het wel, om de jeugd dergelijke boeken „aan te praten” is bij ouders en opvoeders veel tact nodig, anders gaat het de jeugd tegenstaan alleen al dóór dat aanpraten! Hij beklemtoont nog eens extra dat het echt goede boek een kans moet gegeven worden, zodat hij bekroningen van uitstekende boeken zeer toejuicht. Zelf is pater Helmer jurylid voor „Het kinderboek van het jaar”, een bekroning geschonken door de „Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels”, („’n afschuwelijke naam voor een goed ding”, noemt de eerwaarde auteur het!). „Als wij samenwerken en alle dienstige middelen gebruiken dan zullen de uitgevers eerder en gemakkelijker manuscripten kunnen afwijzen, die niet eens recht hebben op een plaats in de rubriek „Lees en vergeet!” meent hij. Tenslotte moet hem nog iets van het hart, dat ook wij gaarne onderschrijven: „Als er al een selectie nodig is voor jeugdlektuur in engere zin, dan geldt dat nog veel meer voor kinderkerkboeken. U hoeft heus niet te denken dat ik hier voor eigen standje spreek! Maar voor ontvankelijke zieltjes van 7 tot 11 jaar moet op godsdienstig gebied elk woord bijna op ’n goudschaaltje worden gewogen. Volgens mij verschijnen er nog altijd boekjes — ook in herdruk — die nooit het Imprimatur hadden mogen krijgen!

Nu weet ik wel dat dit Imprimatur geen aanbeveling betekent: er wordt alleen maar geconstateerd dat er niets onjuists

in staat op gebied van geloof en zeden. Maar blijkbaar kan men ontzettend godgeleerd zijn, zonder te beseffen welke indruk bepaalde voorstellingen op dergelijke kinderen maken, gewetensonderzoeken, voorstellingen van doodzonden, hel en wat al niet meer kunnen meer kwaad doen aan geloof en zeden dan menig zogenaamde „slechte roman” schade aanricht bij volwassenen. Wij hebben tegenwoordig een keur van kinderkerkboeken waarvan inhoud en uitgave van dien aard zijn, dat vele kerkelijken — en buitenkerkelijken! — kunnen verzuchten: Als ik zó voor het eerst God en

godsdienst had leren kennen, had mij dat onnoemelijk veel angst en ellende bespaard en had mijn godsdienstig leven wellicht een heel andere richting genomen! Reden te over dus, om op onze kinderkerkboekjes een heel strenge selectie toe te passen”.

Wij hebben pater Helmer natuurlijk van harte bedankt voor dit in vele opzichten interessant en verhelderend onderhoud en onze lezers zullen het er wel mee eens zijn dat wij hem — ook namens hen — nog heel veel succes hebben toegewenst in zijn schrijversloopbaan. Hij verdient het tenvolle!

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken :

(volnummer)

van Amstel, H.: De wraak van de Javaan (L. C. G. Malmberg) — VIa, J	3691
van Arnhem, T.: To en haar klas (De Spaarnestad) — V, M †	3698
van Assen, H.: Drie jongens in revolutietijd (M. Stenvert) — VIa, J	3637
Baars, H.: Het geheim van het geknoopte koord (M. Stenvert) — VIa	3629
Baars, H.: Saboteurs aan boord (M. Stenvert) — VIa, J	3625
Bakeless, J.: Daniel Boone (Van Ditmar) — VIa ^o , J	3644
Bastin, R., O.M.I.: Het Nieuwe Verbond (Casterman) — V †	3653
Betlem, G.: Steven en de valse munters (West-Friesland) — VIa, J	3638
(Bevelander, D.): Sprookjes van Oost-Europa (Van der Peet) — IV-V	3721
Blyton, E.: Het geluk vertelselboek (J. Ph. Kruseman) — VIb-c	3713
Blyton, E.: 20 minuten vertellen en dan... (J. Ph. Kruseman) — VIb-c	3712
Bouhuys, M.: Grote oren (Holland) — VIc	3602
Brisley, J. L.: Milly-Molly-Mandy. Milly-Molly-Mandy geeft een partij. Milly-Molly-Mandy vindt een nest (L. J. Veen) — VIc, M	3672-3674
Broos, P.: Van Miep en Willie (Helmond) — VIc	3611
Broos, P.: Van Stannie en Hannie (Helmond) — VIc	3612
(Bruijn, C.): Wonderverhalen uit 1001 nacht (Ploegsma) — VIa-b	3720
Bruijn, M., en J. A. Michels-Scholten: Van huizen en huisjes. Van jasjes en broekjes. Spek in de pan. Wat zou je willen worden? — VIc	3703-3706
Buck, F.: Ik vang dieren (Van Ditmar) — VIa	3646
Carroll, L.: Alice in wonderland (Van Ditmar) — VIa-b	3640
Cramer, R.: Prins Ronald in de storm (Van Goor) — VIb-c	3614
Degreef, J. D.: De gunsteling van Koelblai Khan (Helmond) — VIa	3631
Dorel, F.: Ruimteschip „RM 1” vliegt naar Mars (M. Stenvert) — VIa	3628
Erica, L.: Kinderland (H. Veenman) — VIb-c, (P)	3709
Erica, L.: Mijn vriendjes de dieren (H. Veenman) — VIb-c, (P)	3708
Fiks, E.: Sinterklaas gefopt (R.K. Jongensweshuis) — VIc †	3600

Franklin, R.: Panátsche, de held van de zwarte bergen (Ten Hagen)	
Via, J	3635
Franklin, R.: De rode mocassin (Ten Hagen) — Via, J	3634
Gautier, J.: Gedenkschriften van een witte olifant (Wereld-Bibl.) — V	3695
van der Geest, K.: Jan Bernard en zijn vrienden (Van Goor) — Vlb, J	3619
Goedhart, C.: Marijke leert het wel (J. N. Voorhoeve) — Vlb, M, (P)	3615
Grup-Roldanus, S.: Henriëtte J. M. C. (Van Goor) — IV-V, JM	3699
van der Gucht, G. M.: De vrolijke avonturen van Mic Auw. 1e Deel: Mic Auw op avontuur. 2e Deel: Het millioen van Wannes Koestaart (Jacques Vanmelle) — Vlb°	3616-3617
Hansen, E.: Een overwintering tegen wil en dank (Van Goor) — Via, J	3689
(Herda, H.): De sprookjeswereld (Van der Peet) — Vlb-c	3711
Hergé: De guitenstreken van Kwik en Flupke. 7de Reeks (Casterm.) — Vlb	3618
Hergé: Kuifje en het zwarte goud (Casterman) — Via	3630
van Hille-Gaerthé, C. M.: In 't midden van de nacht (Sijthoff) — Vlb	3718
Jager-Meusing, T.: Zo lag het leven voor hen (Kluitman) — IV-V, M	3700
Jansonius, H.: Luuk Boswijk, verslaggeefster (West-Friesland) — IV-V, M	3668
Jansonius, H.: Wies gaat naar kostschool (West-Friesland) — V°, M	3652
Jongejan-De Groot, C. Th.: Marian's vergissing (Callenb.) — IV-V, M, (P)	3666
Jongejan-De Groot, C. Th.: Spoorjongens (Callenbach) — Via, J	3639
Kerssen, O.: Experiment met de V.R. (Van Goor) — V, J	3692
Keijzer-De Jong, A.: De grote reis van Peter en Mieke (Wolters) — Vic	3675
Kis, S.: De tovenaer van Mexlo-Park (Helmond) — Via	3632
Koch, F.: Avonturen in Guatemala (M. Stenvert) — Via	3626
Koster, B. M.: Parachutesprong boven het oerwoud (Born) — Via, J	3633
Leger, H.: Karavannen in de nacht (Desclée, De Brouwer) — IV-V	3662
Lie, B.: Een schooljaar van Sven Bij-de-Wind (Van Goor) — Via, J	3690
Lindeberg, S.: Ochtendnevelen (West-Friesland) — IV-V, M	3667
Löbler, J.: Uit de trommel van Klaas Vaak (West-Friesland) — Vic	3702
Löbler, J.: Het wonderlijk avontuur van Dorus en Klavertje (West-Friesland) — Vlb-c	3613
Lütken, V.: De storm (West-Friesland) — V, M	3655
van Marxveldt, C.: Kwikzilver (West-Friesland) — IV-V, M	3701
Michaëlis, K.: Bibi en de gezworenen (Van Goor) — Via-b, M	3687
Nesbit, E.: Goede voornemens (Van Goor) — Vlb	3685
Nesbit, E.: Een ondernemend zestel (Van Goor) — Vlb	3684
Niemeijer, J. E.: Jan-baas en de ark (Roelofs van Goor) — Vic	3604
Niemeijer, J. E.: Jan-baas en de hond (Roelofs van Goor) — Vic	3603
Nordhoff, Ch., en J. N. Hall: De mouterij op de Bounty (Van Ditmar) — V	3648
Pauwels, Y.: Bloesem in de storm (Standaard-Boekh.) — IV-V, M †	3663
Peeters, M.: Naar het bos met Alexander (Desclée, De Br.) — Vic	3601
Perrault, Ch.: De sprookjes van Moeder de Gans (V. A. Kramers) — Vlb	3715
van der Putten, A.: Luisteruurtjes. 2e Deel (De Spaarnestad) — Vic †	3707
van Renkum, M.: Er kon nog meer bij (West-Friesland) — IV-V, M	3669
Roggeveen, L.: Toon en zijn vrienden (Van Goor) — Via-b, J	3688
Roggeveen, L.: De zeven jongens in de lucht (Van Goor) — Vlb, J	3683
van Rossum, R.: Gijs mag niet buiten. Gijs gaat uit rijden. Gijs plakt een vlieger. Gijs krijgt een boot. Gijs staat op schaatsen. Gijs vangt een poes (Van Goor) — Vic	3605-3610
Rottiers, A. K.: Klein Kongolees vertelselboek (De Sikkel) — Vlb	3716
Sandwall-Bergström, M.: Astrid houdt haar woord (West-Friesland) — Via-b°, M, P	3622

Sandwall-Bergström, M.: Blijf bij ons, Astrid! (West-Fr.) — VIa-b ^o , M, P	3621
Schaake-Verkozen, C.: Grimbeltje het oude grijze konijn. 1e Deel: Vertellingen van duin en strand. 2e Deel: Vertellingen van bos en hei (Van Goor) — VIIb-c	3681-3682
Schiller, F.: Willem Tell (Van Ditmar) — V	3647
Shakespeare, W.: Hamlet (Van Ditmar) — IV (VIa)	3643
van der Sluys, W. N.: Ferme jonkers stoere knapen! (Kluitman) — IV-V, J	3661
Speelman, E.: „De Kruk” op drift (West-Friesland) — V, J	3660
Spoor, H.: Rhani, de tijger (M. Stenvert) — VIa	3624
Stanley, H. M., Sir: Zo vond ik Livingstone (Van Ditmar) — V	3649
van der Ster, J.: Door gekleurde ruitjes (J. B. Wolters) — VIc	3710
Streef, N.: Hou je taai, Boendermartje (J. N. Voorhoeve) — VIa-b, M, (P)	3623
Thieme, J. G.: Goudmijn Kirondatal (Kluitman) — V, J	3658
Thieme, J. G.: Telegram uit Monrovia (Kluitman) — V, J	3659
Trio, D.: Robijntje deserteert (Standaard-Boekh.) — IV-V, M †	3664
Twain, M.: Verdere avonturen van Tom Sawyer (De Geïll. Pers) — VIa	3670
Vandersteen, W.: De zwervers (Standaard-Boekhandel) — VIIb ^o	3671
van der Velde, N.: Hoe de poppen Marike beter maakten (J. B. Wolters) — VIc	3677
van der Velde, N.: De kleine poes (J. B. Wolters) — VIc	3678
Verbeeten, W. J.: Rik Robberts en de mannen van Mars (Helmond) — V, J	3694
Verbeeten, W. J.: Rik Robberts raketpiloot (Helmond) — V, J	3693
Verhavent, Y.: In het portaal van het leven (Stand.-Bkh.) — IV-V, M	3665
Verne, J.: De reis naar de maan (Van Ditmar) — VIa	3641
van Vianen-Roosing, C.: Moortje (J. B. Wolters) — VIc	3679
Visser-Bakker, J. A.: Op het ijs (J. B. Wolters) — VIc	3676
Voorhoeve, R.: Harimau (L. J. Veen) — V	3697
Vreeburg, H.: In Zipangu loert de dood (M. Stenvert) — VIa	3627
de Vries, A. B.: Rembrandt (Stichting Rembrandt Herdenking; Het Wereldvenster) — V, JM	3654
de Vries, J.: De deur met de druiventros (West-Friesland) — VIa-b	3620
de Vries, M.: Hoera! Daar is de poppenkast (Cantecler) — VIIb-c	3714
Weiser, F., S.J.: Het lied van de Donau (Altiora) — VIa-b, J †	3686
Wells, H. G.: Mars valt aan (Van Ditmar) — V ^o	3645
XX: Ali Baba en de veertig rovers en Aladdin en de wonderlamp (Wereld-Bibl.) — V	3696
XX: De avonturen van Kit Carson (Van Ditmar) — VIa ^o , J	3642
XX: Davy Crockett (Van Ditmar) — VIa, J	3651
XX: Het geheim van de Mount Everest (Het Parool) — V, J	3657
XX: Groot vakantieboek (De Geïllustreerde Pers) — VIa-b	3719
XX: Jeanne d'Arc (Van Ditmar) — VIa, N	3650
XX: De koraalduikers van de Stille Zuidzee (Het Parool) — V, J	3656
XX: Splende kindsheid. 3e Deel (Nat. Secr. van het Pauselijk Genootschap van de Heilige Kindsheid) — VIIb †	3717
van Zeggelen, C. H.: Vier sprookjes (West-Friesland) — VIIb-c ^o	3710
Zoller, J.: Op het spoor van de gele marter (L. Opdebeek) — VIa, J †	3636

WIJ VERZOEKEN UW BELANGSTELLING

VOOR ONZE NIEUWE JEUGDBOEKEN

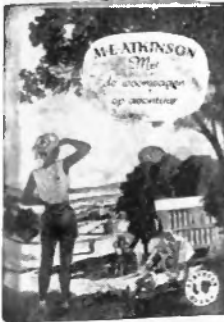

WINFAIR-SERIE, voor jongens van 12-16 jaar

Ray Franklin

De rode mocassin

De Winfairs, oorspronkelijk anders geheten en uit Holland afkomstig, trekken met de Ier Patrick O'Neil en een aantal andere pioniers uit de reeds gekoloniseerde oostelijke gebieden van Noord-Amerika naar het Westen, waar zij eerst met pelsjagen, later als ranchers en farmers de grondslag willen leggen voor hun toekomstige welstand. Zij komen in contact met de Sioux en weten na een reeks uiterst spannende avonturen een verbond met de roodhuiden te sluiten.

Ray Franklin

Panátsche, de held van de zwarte bergen

Zo mogelijk nog boeiender dan het eerste deel. De welstand van de Winfairs groeit, maar er dreigen gevaren van de zijde der opstandige krijgers van de Siouxstam en van blanken, die met minder edele bedoelingen het gebied der Zwarte Bergen binnendringen. Prachtig gesloten verhaal vol gevaar, durf, edelmoedigheid, maar ook vol verraad, lafheid en fel egoïsme.

ATKINSON-REEKS, voor meisjes van 12-16 jaar

M. E. Atkinson

Met de woonwagen op avontuur

Dit boek is het eerste van de beroemde Atkinson-reeks, die in Engeland ontelbare kinderen van 12-16 jaar in spanning heeft gehouden. Jane en haar broertjes Oliver en Bill, gaan logeren bij een onbekende tante. Het drietal vindt bij aankomst alleen een vrolijk-geschilderde woonwagen klaar staan. De „Gele Baard” weet hen te suggereren, dat ze de woonwagen moeten nemen om hun tante achterna te reizen. Het lijkt een heerlijk avontuur en dat wordt het dan ook. Een boek, waarbij meisjes de wereld om hen heen helemaal kunnen vergeten.

M. E. Atkinson

Het geheimzinnige huis

De Lockets gaan hun paasvakantie doorbrengen in de omgeving van een spookhuis en terwille van de eigenaar, mijnheer Hemington, die zo vriendelijk voor hen is en hun deze vakantie aanbiedt, willen ze bewijzen, dat het spook niet echt bestaat. Bij hun onderzoekingen stoten ze op vreemde bijzonderheden, waaruit ze met veel moeite de waarheid proberen op te bouwen. Natuurlijk lukt het hun tenslotte om de onderzoekingen samen met mijnheer Hemington tot een goed en bevredigend einde te brengen.

Elk van deze boeken telt 208 grote bladzijden, is geïllustreerd door de kunstenaar Carel Thole en gebonden in een praktische band, die altijd fris en schoon blijft.

PRIJS PER BOEK f 4.35

TEN HAGEN N.V. — DEN HAAG

JEUGDLECTUURLIJST 1956-1957

Samengesteld door de I.D.I.L., waarin opgenomen de Katholieke Keurraad voor jeugdlectuur
 Uitgegeven door de Stichting Informatie-Dienst Inzake Lectuur te Tilburg
 met medewerking van de Katholieke Actie

N.ADRUK VERBODEN 1 NOVEMBER 1956 OPLAGE 500.000 EX. ING. GEB.

EERSTE GROEP 6-8 JAAR (Vic)

J-28	1	Het schoentje van Roosmarijn	Han G. Hoeks-tra	Arbeiderspers	2.90
J-28	2	Jip en Janneke-serie	Annie M. G. Schmidt	Arbeiderspers p.dl.	2.90
J-28	3	Jip en Janneke - De groeten van Jip en Janneke	Marijolein de Vos	Arbeiderspers	2.90
J-28	4	De Boeken van Koen en Koozeje	Rie van Rossum	Bosch & K. p.dl.	1.50
J-28	5	Juup gaat op stap - Koen komt te laat.			
J-28	5	Piccoo'-reeks	Diverse auteurs	Cantecleer p.dl.	~ 2.90
J-28		Prachtige boeken met gekleurde platen! Verschenen zijn thans: Brammetje Beer - Meneertje Verkeerd - Versjes van Overgrootje - Bodi en zijn beertje - Fluitelijntje en de buurtjes			
J-28	6	Katrientje - Katrientje woont buiten	Rie Cramer	Van Goor p.dl.	2.25
J-28	7	Met Hans en Peter in dierenland	G. Kazemier	Van Goor	3.25
J-28	8	Van drie stoute kippetjes	Co Meyer	Van Goor	1.35
J-28	9	Het zwanenest	P. J. Risseeuw	Van Goor	1. -
J-28	10	Sterreboekjes	Leonard Roggeveen	Van Goor p.dl.	1. -
J-28		Dip en Dop - Dikke Doedel - Lange Wannas - Meneer Bobijn - De sneeuwman - Grietje Grubbel - Piet Jan Knor - Ventje Vijfhaar - Jan Piederiet - Bram Alleman - Vrouw Handjegauw - Snip Snap Snor.			
J-28	11	Gijs Grapijs-serie	Rie van Rossum	Van Goor p.dl.	1. -
J-28		Gijs haalt kockjes - Gijs trekt zijn trui aan - Gijs past op Toos - Gijs helpt verhuizen - Gijs mag niet buiten - Gijs gaat uit rijden - Gijs plakt een vlieger - Gijs krijgt een boot - Gijs staat op schaatzen - Gijs vangt een poes.			
J-28	12	De Toverfluit-serie	Piet Broos	Helmond p. dl.	1.50
J-28		Van Miep en Willie - Van Stannie en Hannie.			
J-28	13	Bijbel voor de kleinen O.T. en N.T.	Alphon. Timmermans	Helmond p.dl.	4.90
J-28	14	Grabbelton-serie	Diverse auteurs	Helmond p.dl.	4.90
J-28		Klein, klein kleutertje - De vrolijke landverhuizers - Maartje de koe - Bartje Pompadocor.			
J-28	15	Het prentenboek van de Kinderbijschuit	M. C. Versteeg	Jongensw.	2.50
J-28	16	Het prentenboek van de Eerste H. Communie	M. C. Versteeg	Jongensw.	2.50
J-28	17	Het avontuur van een poppenmaker	Els Noordhof	Kramers	3.90
J-28	18	Als de lampen branden	G. Siwel	Kramers	4.90
J-28	19	Het gele vertelselboek	Enid Blyton	Kruseman	3.90
J-28	20	20 Minuten vertellen en dan ...	Enid Blyton	Kruseman	3.90
J-28	21	Verkeersavonturen van Jan Klaassen	B. J. Haenen	Malmberg	2.50
J-28	22	Knoopje Kapoen-serie	Lea Smulders	Malmberg p.dl.	1. -
J-28		Knoopje Kapoen - K.K. op de boerderij - De drie prinses - Fietje Vatenkwest.			
J-28	23	Pietje-Prik-serie	Lea Smulders	Malmberg p.dl.	1. -
J-28		Pietje Prik - P.P. op het kasteel - Het geheim van P.P. - P.P. en het circus.			
J-28	24	Meulenhoff's Kleine Parels uit de Kinderliteratuur	Margreet Bruijn en Jo Michels-Scholten	J. M. Meulenh. p.dl.	1.75
J-28		Van huizen en huisjes - Van jasjes en broekjes - Spek in de pan - Wat zou je willen worden?			
J-28	25	Rijmpjes en versjes uit de oude doos	S. Abramsz	J. M. Meulenh.	1.95
J-28	26	Rijmpjes en versjes uit de nieuwe doos	Han. G. Hoeks-tra	J. M. Meulenh.	1.95
J-28	27	Van Verre Landen	Gerty Kraay en Tinie Visser	Muusses p. dl.	0.95
J-28		Oostenrijk - Indonesië - Schotland - Finland.			
J-28	28	De dromendoos	Mies Bouhuys	Van der Peet	~ 3.50
J-28	29	Vinger in de roet	Mies Bouhuys	Van der Peet	~ 1.90
J-28	30	Lodewijk Sebastiaan	Remco Campert	Van der Peet	~ 3.50
J-28	31	Paulus-serie	Jean Dulieu	Van der Peet	~ 4.90
J-28		Paulus de boskabouter en Wawwa het olifantje - P. en Eucalypta de heks - P. en het draakje.			
J-28	32	Het kabouterhuis	C. M. van Hille-Gaerth	Van der Peet	5.90
J-28	33	Jonas, de vuurtorenman	Frits Hondius	Van der Peet	~ 2.75
J-28	34	Okke, Nootje en Doppejan	Elsa Beskou	Ploegsma	2.75
J-28	35	De avonturen van Gripgrap en Grombrom	J. J. Frinsel	De Sleutel p.dl.	~ 2.75
J-28		De toverdrank - Feest in Dribbeidam - De boze kabouters - De vliegtocht.			
J-28	35	Joris-serie	Nanda	De Sleutel p.dl.	~ 2.75
J-28		Joris, het ezeltje - De trouwe Joris - Het geheim van Joris - Joris heeft nog een geheim - Joris vertoont zijn kunsten - Joris weet op alles raad.			
J-28	37	Luisteraartjes I en II	Ans van der Putten	Spaarnest. resp. geb.	6.25; 5.50
J-28	38	Er was eens ... Uit de grote sprookjesschat	M. Hesper-Sint	Spin	16.50
J-28	39	Tup en Joep-serie 1-10	Henri Arnoldus	Stenvert p.dl.	1.25
J-28	40	Vrij en Blij Boekjes	Diverse auteurs	Strengholt p.dl.	1.25
J-28		Boo, de kleine indiaan - Toppie loopt weg - De toversleutel.			
J-28	41	Milly-Molly-Mandy-serie	Joyce Lankester Brisley	L. J. Veen p.dl.	1.95
J-28		Milly-Molly-Mandy - M.M.M. geeft een partij - M.M.M. vindt een nest.			
J-28	42	De avonturen van een teddybeer	H. C. Cradoch	L. J. Veen	1.95
J-28	43	Zonnestralen. Oude sprookjes in een bewerking van	Jan Boer	Wolters	6.50
J-28	44	Zelf Lezen	Diverse auteurs	Wolters	0.90-1.40
J-28		Kabouter Pannetje - Jan Klaassen en de koningin die niet meer lachen kon - Dim van Dam - De grote reis van Peter en Mieke - Jan Eikelman - Het verhaal van koning Kriebelteen - De zon is zoek - Door gekleurde ruitjes - Hoe de poppen Marike beter maakten - De kleine poes - Moortje - Op het ijs.			

Plan Pandoer, de schrik van de Embouch - P.P. in het web van de Rode Spin - S.O.S., P.P. in op de kaart - P.P. zet Pandoer op stekken - P.P. en de speciale schied.

J-M	153	Elmar's verbanding	Thom Drouws	Malmberg	2,90
J	164	Ondesok en de woudlooper	Thom Drouws	Malmberg	2,90
M	165	Ik ... Laura!	Esther Hagers	Malmberg	3,75
M	166	Tonny Borger	Esther Hagers	Malmberg	3,75
J	167	Arendsoog-serie	J. Nowee	Malmberg p.d.l.	3,75
Arendsoog - Witte Veder - Het raadsel van de Mosquitovallei - A. in de knel - De bende van de Blauwe Bergen - A. knapt het op - A. en de verdwenen rivier - Het spook op de spoorbaan! - A. grijpt in - Pas op, A.! - De smokkelaars van de Rio Malo - De geest van de Eenzame Wolf - Texas-A. - Het testament van Tobit Thomson - A. in geheime dienst.					
J	168	Alarm op Hertensprong	Mark Vendelier	Malmberg	3,75
J-M	169	Sprookjes van Azië II	R. M. Dalang	Van der Peet	7,90
J	170	Op drift geraakt in Zuid-Afrika	D. A. Cramer-Schaap	Ploegsma	4,50
J	171	De reis rond Kaap Hoorn	K. van der Geest	Ploegsma	4,50
J-M	172	Ons huis in de prairie	Ralph Moody	Ploegsma	5,90
J-M	173	De kinderkaravaan	A. Rutgers van der Loeff-Basenau	Ploegsma	4,50
J-M	174	Lawines razen	A. Rutgers van der Loeff-Basenau	Ploegsma	4,50
M	175	De reis naar Ostende	Lisa Tetzner	Ploegsma	3,90
J-M	176	Joe en Lessie	Eric Knight	Querido	3,25
J	177	Rovers in Foo-Kiën	Jan Bongaarts	Sleutel	4,90
J	178	Verkenners in Gevaar	H. G. de Bont	Sleutel	4,90
J	179	Roba-reeks	Ivo Groothedde	Sleutel p.d.l.	4,90
Inbraak aan de Riviera (~ geb. 4.50) - Panagos de duivelsvisser - Met geheime opdracht.					
M	180	De familie Treurniet	Mimi van den Heuvel	Sleutel	4,50
M	181	Kattekopje	Mimi van den Heuvel	Sleutel	4,50
M	182	To en haar klas	Trauw van Arnhem	Spaarnestad	3,50
J-M	183	Pijlen in het oerwoud	L. Bariels	Spaarnestad	3,75
J-M	184	Marie streepje Anneke	M. Clarenbeek-Van Klaaren	Spaarnestad	3,50
J	185	Wie wat worden wil ...	Hans Helmer C.s.s.R.	Spaarnestad	1,90
J	186	Het geheimzinnige kasteel „Villandry“	Alexandra Lepetit	Spaarnestad	3,50
J-M	187	Zo leven de dieren	Ernest Péronchon	Spin	5,50
J	188	Veertien dagen op een ijsschots	S. Abramsz	L. J. Veen	4,90
J	189	Kompas „noord“	Philip Briggs	L. J. Veen	4,90
J-M	190	De vliegende klas	Erich Kästner	L. J. Veen	3,95
J	191	Drie jongens van ijzer	Magnus Moen	Z. Holl. Uitg. Mij.	4,90
J	192	Peter vist op kabeljauw	Magnus Moen	Z. Holl. Uitg. Mij.	3,90
M	193	Inga's IJslandse reis	Estrid Ott	Z. Holl. Uitg. Mij.	4,90
M	194	Siri uit Spitsbergen	Estrid Ott	Z. Holl. Uitg. Mij.	4,90

VIJFDE GROEP, 16, 17 JAAR EN OUDER (IV-V)

J	195	Noodlanding in de steppe	C. C. Bergju	Boekhuis	4,90
J-M	196	Stanley	J. M. Elsing	Boekhuis	5,90
J	197	Van scheepsjongen tot scheepsingenieur	Hans Rohmer	Boekhuis	4,90
J-M	198	Sonatine-reeks voor jonge mensen	redactie Wouter Paap	Boekhuis p.d.l.	5,75
Levensromans van beroemde componisten: Beethoven, Mozart, Chopin, Bach, Tsjajkowsky, Verdi, Schumann, Gershwin, Haydn, Schubert, Rossini, Brahms, Mendelssohn, Franck (dl. 7-14 ~ geb. 6,90). Elk deel vormt een geill. zeer boeiend, historisch verhaal. Leert muziek beter begrijpen!					
J-M	199	De wonders wereld	James Fisher	Elsevier	9,75
J-M	200	Beeld-encyclopaedie van onze industrie	Jr. B. D. Swanenburg	Elsevier	7,90
M	201	Henriëtte J.M.C.	Sini Grup-Roldanus	Van Goor	4,95
J	202	Indianenverhalen	Fritz Steuben	Van Goor p.d.l.	3,95
Snelvoet en Pijkind (geb. 2,75) - De Rode Storm - Vliegende Pijl - Tecumseh, de Bergleeuw - Stralende Ster - De zoon van Manitou.					
J-M	203	Moeders jongen	M. Everma	B. Gottmer	4,50
J	204	Kranzerie	Herbert Kranz	Helmond p.d.l.	4,50
In de klauwen van de onbekende - Noodlanding in de jungle - Dood in de skelettenkloof - Onschuldig onder schulddigen.					
M	205	Marga, mijn moeder	Esther Hagers	Malmberg	3,75
J-M	206	Sprookjes van Oost-Europa	Dody Bevelander	Van der Peet	7,90
J-M	207	De grote kapitein	Kurt Lügen	Ploegsma	8,90
M	208	Alleen maar 'n hart	Margriet Velsen-Quast	Ploegsma	4,50
J-M	209	Uoni, broeder van de wolven	Leo Wied	Vink	4,90
J-M	210	In de ban van het noorderlicht	Leo Wied	Vink	4,90

KATHOLIEKE PERIODIEKE UITGAVEN

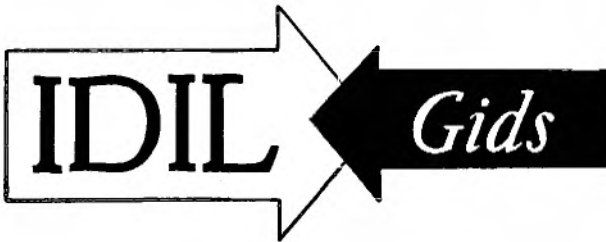
J-M	De Engelbewaarder, Jeugdtijdschrift voor het katholieke gezin - Jongensweeshuis. Uitgave B, 6-9 jr., 2 keer per maand (behalve augustus en september) per jrg. f 3,-				
	Uitgave A, vanaf 10 jr., 2 keer per maand (behalve augustus en september) per jrg. f 3,-				
	Uitgave Gouden Wiek, voor Mulo en M.O. maandl. (behalve aug. en sept.) per jaar 10 nrs. f 4,-				
J-M	Okki (Klusterblaadje), 6-10 jaar, 15 cent per nummer, 2 maal per maand - Spaarnestad.				
J-M	Taptoe (Roomse Jeugd), 10-15 jaar, 15 cent per nummer, 2 maal per maand - Spaarnestad.				
IDIL-Gids voor Jeugdlektuur. Bespreekt voor ouders en opvoeders de gehele jeugdboekenproductie. Per jaar (10 geill. nrs.) f 2,50 - Idil, Tilburg.					

ADRESSEN DER UITGEVERS: Alkmaar: Kluitman; Amsterdam: ABC; De Arbeiderspers; R.K. Boekcentrale; Elsevier; W. ten Have; J. M. Meulenhoff; C. P. J. van der Peet; Ploegsma; Em. Querido; C. A. Spin; A. J. G. Strengholt; L. J. Veen; Apeldoorn: M. Stenvert; Baarn: Bosch & Keuning; Hollandia; Breda: Parcial; 's-Gravenhage: G. B. van Goor Zonen; Ten Hagen; J. Ph. Kruseman; Lanoo; Zuid-Hollandsche Uitg. Mij; Groningen: J. B. Wolters; Haarlem: De Sleutel; De Spaarnestad; Heloo: Kinheim; Helmond: Uitg. Helmond; 's-Hertogenbosch: L. C. G. Malmberg; Kampen: J. H. Kok; Nijkerk: G. F. Callenbach; Nijmegen: B. Gottmer; Purmerend: J. Muusses; Rijswijk: V. A. Kramers; Tilburg: Nederland's Boekhuis; R.K. Jongensweeshuis; P. Vink; Utrecht: Canteleer; De Fontein; De Lantern; Wed. J. R. van Rossum. ~ = ook ingenaaid verkrijgbaar.

JANUARI 1957

JAARGANG VIII

NUMMER 6

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 3722-3810

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16 TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	87
<i>Populair-wetenschappelijke lectuur voor de jeugd</i> . . .	102
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>A. D. Hildebrand</i> . . .	104
<i>Bibliografisch register</i> . . .	107

VERKLARING DER TEKENS

Vic = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgesteld op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

- 3722 Het zal een lust zijn aan kleintjes *De avonturen van een teddybeer*, door *H. C. Cradock* voor te lezen. Wat groteren zullen met veel genoegen zelf in dit boekje lezen. De leuke avonturen van Teddy in de (speelgoed)wereld zijn zo charmant en speels verteld, dat men meer van deze boekjes aan de jeugd zou willen gunnen. Eveneens een compliment voor de simpele, smaakvolle illustraties van *Joyce L. Brisley*. (geb. f 1,95)
- 3723 Een ongecompliceerd kabouterverhaaltje dat zich wel laat lezen is *Fluitelijntje en de buurtjes*, geschreven door *Tine van Noortwijk* en opgenomen in de „Picco'reeks." Fluitelijntje is een oude kabouter die een toverfluitje heeft en zieke kabouters en vogeltjes beter kan fluiten. Als hij zelf ziek wordt, zorgen zijn buurtjes op hun beurt voor hem. Als de lente weerkomt, knapt hij pas op tot grote vreugde van het hele bos. Overvloedig geïllustreerd door *Rein van Looy*. Vooral de grote kleurenplaten doen het uitstekend. (f 1,95; geb. f 2,90)
- 3724 *Mop en Prop en de zwarte bergen*, door *J. en N. van de Burgt* lijdt aan hetzelfde euvel als de beide voorafgaande boeken in deze serie over de twee kleine kabou-

ters: de taal is veel te moeilijk. Ook mist men de eenvoud die kabouterverhalen juist hun sympathiek karakter kan geven. Koning *Vuurbaard* en met hem vele andere kabouters krijgen een lelijke ziekte waarbij ze hun baardharen verliezen. *Mop* en *Prop* ontdekken de kostbare zalf die redding brengt en rekenen meteen af met de boze tovenaer.

(geb. f 2,90)

Vervolgens twee „Bonte Boekjes", en wel de nummers vijf en zes. *Harriet Laurey* schreef hiervan het eerste, getiteld *Tovertje Konijn en Haasje Repje*. Twee vriendjes, een konijntje en een haasje, sporen samen een weggelopen eekhoornkindje op. 't Altijd bange haasje blijkt in gevaar toch wel flink te zijn. Alleraardigst verhaal, met leuke tekeningen van *Fiep Westendorp*. Voorlezen zal echter wel de boodschap zijn, want de ellenlange zinnen, althans naar de maat van kleine lezertjes, alsmede het veel te moeilijke woordgebruik maken zelf lezen nagenoeg ondoenlijk.

Het zelfde bezwaar doet zich ook weer voor bij het deeltje dat *Hans Andreus* schreef: *De reis van Langbaard de Twaalfde*. Als kabouterkoning *Langbaard* op weg is naar het elfenfeest, verongelukt zijn koets. Hij komt met zijn gevolg bij

3725

3726

- professor Miereneter, die het gezelschap uit de nood helpt. Een leuk verhaaltje, kwistig en geestig geïllustreerd door Tientje Louw. (p. dl. geb. f 2,50)
- 3727 Ook de serie „Zelf lezen” (waarvan wij in het vorige nummer in de rubriek Herdrukken een vijftal deeltjes lovend bespraken) is weer uitgebreid. Wij beginnen met 'n aardig Jan Klaassenspelletje van *Klusje Frevel-Geyl, Jan Klaassen en de koningin die niet meer lachen kon*. Jan Klaassen zoekt in de tuin van de koning naar bessen die de dokter aan Katrijn heeft voorgeschreven. Daar hoort hij dat een heks de lach van de koningin gestolen heeft. Natuurlijk weet onze held alle moeilijkheden op te lossen. Geschreven in de vorm van een toneelspel, kan dit boekje speciaal voor schoolgebruik bijzonder goed dienen. (gec. f 1,10)
- 3728 *Jan Eikelman* mag dan een poëtisch verhaaltje zijn over een eikeltje dat zo wild is dat het naar beneden valt, zijn dopje verliest en tenslotte door zijn vrienden wordt teruggevonden als een klein plantje... hoe de kleintjes er een touw aan vast moeten knopen is ons een raadsel. De op zichzelf erg aardige illustraties maken soms de tekst — van *Jet Kuitert* — onleesbaar. Voor wat oudere lezertjes gelden de bezwaren minder. (f 1,10)
- 3729 Dat het toch ook wel begrijpelijk kan, bewijst *Dim van Dam*, door *A. Hamaker-Willink*. Het is een lief verhaaltje in zeer eenvoudige woorden en met opvallend mooie illustraties in zwart en bruin van Diet Huber. Dim van Dam is het hondje van Jan, waar deze zeker zo blij mee is als zijn vriendje Kees van Rijn met zijn kleine broertje Dim. Want het hondje is behalve lief ook slim. Hij kan een stok zoeken en als op een keer de kleine Dim van Rijn weg is, weet Dim van Dam hem te vinden! (f 0,90)
- 3730 Het laatste van het kwartet is *Rie van Rossum* met *De zon is zoek*. Twee kinderen lopen in een regenbui van huis weg om de zon te gaan zoeken. Ze raken verdoofd in de stad, maar als moeder hen op straat vindt en de zon weer begint te schijnen, zijn de traantjes vlug gedroogd. Een eenvoudig boekje met rijke en aardige illustraties verlucht (f 0,90)
- Hoe het verder gegaan is met Pipje, het bange meisje, dat we leerden kennen in „Hazehartje”, vertelt *Cok Grashoff* in twee nieuwe boeken, te weten *Hup, Pipje Hazehart en Hazehartje op reis*. De kleine gebeurtenissen uit het kinderleven worden hier gezellig en rustig verteld. Goede pedagogisch verantwoorde lectuur, ideaal als ook de godsdienst eens aan bod zou komen. Vooral voor meisjes heel geschikt. (p. dl. geb. f 1,95)
- 3731 Wie van een mooi foto-prentenboek houdt, kunnen wij aanbevelen *Elle Kari, het meisje uit Lapland en haar hond Tjappo*, uit het Zweeds van *Elly Jannes* vertaald door Cor Bruijn en met prachtige foto's van Anna Riwkin-Brick. De vriendschap van het vierjarige meisje Elle Kari voor haar hond is het belangrijkste, maar ook worden veel wetenswaardigheden over het Laplandse leven verteld. Een fraai werkje. (f 2,40)
- 3732 Een sfeervol kerstverhaaltje van *W. G. van de Hulst*, in protestants milieu gedacht, dat ook katholieke kinderen toch wel kunnen genieten, is *Het kerstfeest van twee domme kindertjes*, dat hier in 6e druk voor ons ligt als nummer 15 van de serie „Voor onze kleinen”. De motieven zijn wel erg bekend: Esmeralda uit het kasteel en Kees, het arm jongetje uit het houthakkershuisje tegenover het kasteel, gaan — ieder op zich — op kerstavond het Kerstkindje zoeken in het bos. Omdat het erg sneeuwt, raken ze allebei de weg kwijt. Ze ontmoeten elkaar en worden gevonden door een oud echtpaar. Samen mogen ze kerstfeest op het kasteel vieren. (geb. f 0,80)
- 3734 Met duidelijke letter en goed uitbeeldende tekeningen willen *Gerty Kraay* en *Tinie Visser* in de serie „Van verre landen” pas beginnende lezertjes het eerste besef bijbrengen van het kinderleven in andere landen om daarmee de kleintjes enig begrip omtrent hun deelgenootschap aan de grote wereld- en volkerengemeenschap te geven. Al is deze doelstelling misschien wat hoog, waar deze kinderen nauwelijks de eerste interesse voor hun omgeving beginnen te ontwikkelen, toch verdient

dit streven waardering en belangstelling. Te meer omdat de boekjes vaak op verrassend goede wijze de verschillende landen karakteriseren en typeren. In de eerste vier deeltjes maken we kennis met *Oostenrijk, Indonesië, Schotland en Finland*. (p. dl. f 0,95)

3735
3736
3737
3738

Voor ietwat gevorderden

Eigenlijk kan iedereen zich vermaken met het prentenboek van *James Riddell: Malle gevallen van dieren*. Op iedere bladzijde van dit boekje staat rechts de afbeelding van een dier en links een tekst met bijzonderheden over dat dier. Aangezien de bladzijden doormidden geknipt zijn en daarna door elkaar geschud, krijgt men de gekste combinaties in te-

3739

kening en tekst, en pas na heel lang zoeken het volledige beest met zijn juiste beschrijving. Een amusante tijdspassing, alhoewel er toch misschien een bezwaar in schuilt dat de dieren in karikatuur worden uitgebeeld: ze geven de kinderen daardoor geen duidelijk beeld.

(gec. f 2,50)

Met *Bij ons thuis* geeft *Frater M. Bellarminus Mol* „'n schets van 't kinderleven in het katholiek gezin”. Hij maakt een gang door het dagelijks leven van het kind, waarbij de katholieke gebruiken en devoties bijzondere aandacht krijgen. Een zeer nuttig en mooi albumboek met kleurig illustratiewerk van Ben Horsthuis, dat in onze tijd van vervlakking weer eens wijst op werkelijk katholiek leven, blij en vroom! Moest de inleiding die tot de ouders gericht is, eigenlijk wel in het boek zelf opgenomen worden? Het krijgt hierdoor een beetje het cachet van „opgelegd” voor de lezertjes... (geb. f 2,95)

3740

In het boek, waarin *Oom Jan vertelt over... De rijke vrek en de bedelaar* volgt de verhaler *B. A. ten Burg* de parabel op de voet, laat deze alleen in een meer bekende omgeving spelen met allerlei dorpsgenoten en een goede oude pastoor rond de figuur van de duitendief. Het is een uitstekend idee deze parabel uit te werken tot een groot en boeiend tafereel voor kinderen, waarmee ze zich kostelijk kunnen vermaken, terwijl ze tegelijkertijd in christelijke zin gevormd worden. Het is alleen de vraag of de jeugdige lezers het zo noodzakelijke korreltje zout, waarmee ze deze lectuur telkens moeten kruiden, zelf kunnen opbrengen. In hoeverre de hier toegepaste humor opvoedkundig verantwoord is, is nog geen uitgemaakte zaak. Daarom is enige voorzichtigheid toch wel gewenst, ook al om de rol die hel en verdoemenis in de eindfase speelt. Overigens een aantrekkelijk boek, dat ook alleraardigst is uitgegeven. (geb. f 3,90)

Twee boeken die dierenvriendjes plezier zullen doen, zijn *Jaap en zijn hond* en *Jaap heeft een ekster* van de bekende schrijver *S. Franke*, van wie wij „Jaap en zijn hond” al eerder bespraken. Jaap's zusje heeft een poes, zodat eerst

3741

3742

3743

van een hond geen sprake kan zijn. Tot er op de stoep op een keer een raar vierpotig wezen zit, dat Jaap zonder meer tot zijn baas uitkiest. Vondeling blijkt een pienter beest die op de hondententoonstelling een extra prijs krijgt voor de raarste hond! Een vriendelijk verhaaltje, waarvan het Nederlands jammer genoeg allesbehalve feilloos is. — In het volgende boekje voegt Jaap bij zijn verzameling dieren in de tuin een ekster, die zijn poot gebroken heeft. Het dier wordt tam, leert praten, maar maakt ook de buurt onveilig door het stelen van blinkende voorwerpen. Dit komt pas aan het licht als de appels geplukt worden en alle verdwenen voorwerpen uit het nest te voorschijn komen. Een fris boekje. (p. dl. geb. f 1,95)

3744 Tot een 6e druk bracht het *Jantje van de Scholtenhoeve*, een strekkingsverhaaltje van goed gehalte door *W. G. van de Hulst*. 't Is daags voor Kerstmis. Op de Scholtenhoeve is iedereen druk in de weer. Straks zullen, als ieder jaar, de gasten uit de omtrek komen om aan te zitten aan het rijke kerstdiner. Het vijfjarig zoontje van de boer, dat droomt van het kindje dat op aarde komt, ziet kans ongemerkt te verdwijnen om op zoek te gaan naar dit kindje. Hij verdwaalt, maar wordt — ingesneeuwd — teruggevonden door een oude vrouw, die 's middags door de boer van zijn erf was gejaagd. (f 0,45)

3745 Een mild kerstverhaaltje in protestantse sfeer is ook *Het huisje op wielen*, van de hand van *A. van Hulzen*. Het vertelt hoe de kleine Jan op kerstavond spijt krijgt dat hij 's middags een arme vrouw met een jongetje uit 'n woonwagen van de deur heeft gejaagd door zijn hond op hen af te sturen. Later hoort hij dat de wagen dichtbij hun huis staat en als moeder denkt dat Jan slaapt, komt hij uit zijn bedje, en brengt speelgoed en zijn spaarpot naar de woonwagen. Zijn verdwijnen is thuis intussen ontdekt en als Jan alles verteld heeft, zorgen vader en moeder dat het in de woonwagen ook feest wordt. (f 0,55)

3746 *Jeanne Marie* vertelt van *Jopie's kerst-*

feest. Jolanda heeft op school gehoord dat ze het kerstfeest het best kan vieren door iets aan een arm kind te geven. Ze mag mee boodschappen doen en ze koopt een kaartje met gereedschap voor een jongetje. Uit moeders tas wordt kerstpapier en een doos ballen gestolen door Jopie. Diens ouders werken in een hotel en zij moeten Jopie aan zijn lot overlaten. Om toch Kerstmis te kunnen vieren, steelt Jopie ook nog een kerstboom, die zijn oma echter niet in huis wil hebben. Daarom probeert Jopie hem te verkopen en wel aan de vader van Jolanda. Deze heeft medelijden met het ventje en nodigt hem op het Kerstfeest. Daar komt alles dan in orde. Een innig verhaaltje, dat zowel de protestantse als de katholieke jeugd kan smaken. (f 0,55)

De actualiteit van *Kerstboek de Vonk 1956*, ook nu weer samengesteld door *R. Oostra* en *C. Covens* moge voorbij zijn, zijn bruikbaarheid reikt wel verder dan 1956. Deze keer valt bijzondere aandacht op de eenvoud van de eersten die de blijde tijdning ontvingen: de herders. Deze jaargang bevat enige goede adviezen voor de huiselijke kerstviering en een paar frisse vertellingen voor de kleintjes. Van de twee verhalen voor de groteren is er één goed geslaagd (Surinaamse kinderen vieren Kerstmis in Nederland), het andere (uit de tijd der Kruistochten) is oppervlakkig en zonder pointe. Met een wedstrijd en een kleurplaat sluit dan het aardige en bruikbare boekje. (f 0,90)

Een aardige verzameling „versjes over mensen, dieren en dingen” kan men aantreffen in de bundel van *Peter: Moet je horen...* Het boekje is zeer verzorgd uitgevoerd, de tekeningen van *I. Spreekmeester* winnen het zelfs nogal eens van de versjes. Aangezien deze lectuur nogal in de mode is, zal ook dit boekje wel liefhebbers vinden. (geb. f 2,90)

Bepaald ongeschikt voor de katholieke jeugd is het boek van *L. Kalsbeek*, getiteld *Piet Verloar*. Het protestantse milieu van dit jongensboek wordt vooral geaccentueerd door de laatste hoofdstukken, waarin de familie Verlaar vakantie gaat houden in het „Roomse” Limburg

3747

3748

3749

en kennis maakt met die „vreemde” Maria-kapelletjes langs de weg en met een eindeloze en onbegrijpelijke ziekenzegening, waarbij een der personen opmerkt: „Ik kniel niet voor een brokje brood”. Voor het overige wil dit boek het gewone leven schilderen, maar daarvoor zijn de erin voorkomende typen toch weer te fel gekleurd: de vader als de antieke verlichte despoot, de moeder als de even antieke onderdanige dienaars enz. Niet aan te raden.

(f 3,30; geb. f 4,25)

3750

Het derde boek van *H. de Roos* met de belevenissen van Sietske en Hielke, de tweeling van de jolige smid Klinkhamer, die er een nieuwe vriend bijgekregen hebben in Louw van de woonschuit, heet *Speurders met de Kameleon*. Er is een onprettig jochie in het dorp, Kees, dat hen op slinkse en oneerlijke wijze dwars zit. Gelukkig weten ze hem zijn streken af te leren, en breidt de vriendschaar zich tot vier uit. Een echt gezellig jongensboek, dat we van ganser harte aanbevelen. (f 2,—; geb. f 2,90)

3751

Ook het clubje vrienden, de Koekoeksclub, met zijn beschermheer, de kunst schilder Baron Sikkepit, is aan zijn derde boek toe. De geestelijke vader hiervan is *P. H. Fruithof* en de titel *Baron Sikkepit grijpt in*. Door het houden van een fancy-fair helpt de club de orgeldraaier en zijn vrouw, die door een dijkdoorbraak zwaar getroffen zijn, aan nieuwe spullen.

Prettig verhaal, met een zekere vaardigheid geschreven, in een goedmoedige dorpse sfeer met wat ouderwetse overdreven typering van bepaalde dorpsstypen. Geestig geïllustreerd door Carel Voges. (f 2,65; geb. f 3,90)

3752

Half-Jetje is een vierde klassertje, dat thuis en op school erg vergeetachtig en gemakzuchtig is, en zo aan haar bijnaam gekomen is. Hoe zij door schade en schande wijs wordt en 'n heel Jetje wordt, vertelt *M. Clarenbeek-Van Klaveren* erg gezellig. Wij kunnen dit opvoedkundige boek dan ook met 'n gerust hart aan alle kleine meisjes in handen geven. Van de tekst zullen ze meer kunnen genieten dan van de illustraties.

(geb. f 2,90)

3753

Nog een pretentieloos verhaal voor meisjes is *Zie je nu wel, Hanneke*, door *Len Verschoor*. Hannekes moeder is dood en het kleine droomstertje komt in het gezin vol kinderen van oom en tante. Het best kan ze opschieten met haar neefje Rickie, en het wordt een onafscheidelijk tweetal. Nichtje Cilie daarentegen plaagt graag en goedgelovig Hanneke loopt er nu en dan lelijk in. Hoogtijdagen voor haar zijn natuurlijk de schaarse bezoeken van vader, die in de zeevaart is. Alles bijeen een goedhartig gezinsverhaal, waarin de gewone dingen niet mooier gemaakt werden dan ze zijn, terwijl toch van begin tot eind voor voldoende spanning gezorgd werd. (geb. f 2,75)

Betty van der Plaats heeft haar Dorientje-serie uitgebreid met twee nieuwe delen. Levenslustige Dorientje neemt het nog altijd niet erg nauw met leren en wordt bijna teruggezet naar de vijfde klas. Langzaam groeien de jongens en meisjes wat van elkaar af en Dorientje wordt meer op de jongedames aangevoelen, waar ze wel spijt van heeft. Ze komt echter nog steeds voor haar vroegere vrienden op en niets is haar te veel om ze uit de narigheid te helpen. Ook gaat ze met tweelingbroer Bob weer logeren op de Veluwe, dit keer in de kerstvakantie, waar weer het nodige beleefd wordt. In dit laatste boek leren we heel wat over de natuur. Het zijn zonnige

3754 boeken, *Dorientje wint* en *Dorientje en*
3755 *haar vrienden*, niet groots, maar goed leesbaar. Maar juist in deze goede boeken, die iets meer willen geven dan louter ontspanning mist men toch wel een werkelijk bovennatuurlijk element, al ontbreekt dat niet helemaal.

(p. dl. geb. f 3,90)

Ook in de Elke-serie kwamen er twee boeken bij: *Elke aan zee* en *Elke in de bergen*. Het eerste is een zeer sympathiek en leerzaam verhaal over een vakantiereis die vier vriendinnen mogen maken naar een eilandje in de Noordzee. Er zijn moeilijkheden, één van de meisjes is jaloezers op de populaire, vrolijke, onderneemende Elke, en steelt haar polshorloge. Maar door de tussenkomst van de verstandige onderwijzeres, die veel begrip toont voor de moeilijkheden van haar leerlingen, komt alles weer terecht. Er wordt een uitstekend beeld gegeven van de flora en fauna en van het leven der bewoners daar. In het tweede boek brengt de nu dertienjarige Elke met haar volwassen broer de vakantie door bij een oom in Tirol. Op de gezamenlijke grote bergtochten gaat een nieuwe wereld voor Elke open en ook voor de lezeresjes, want van het berglandschap wordt een zeer goed beeld gegeven. Alleen Elke's klimprestaties zijn wel wat onwaarschijnlijk voor een meisje dat nog nooit de bergen in geweest is. Deze boeken van *Emma Gündel* vormen prettige lectuur.

(p. dl. geb. f 3,50)

Voor grotere kinderen

Voor deze lezersgroep een nieuwe reeks, genoemd naar de auteur, *M. E. Atkinson*. Hij wordt geopend met twee boeken, die vooral kinderen die houden van een typisch Engelse sfeer, aan zullen spreken. Een leuke geschiedenis is *Met de woonwagen op avontuur*. De drie kinderen Lockett, voor een vakantie bij tante uitgenodigd, vinden het huis bij aankomst leeg, maar treffen wel een woonwagen aan en nog twee kinderen die ook kwamen logeren. Met die woonwagen gaan ze nu met z'n allen op zoek naar de

„verloren” tante en beleven onderweg hun kleine avonturen zoals een cricketwedstrijd, een heidebrand, herrie met de dorpsjeugd. Tenslotte vinden ze de tante die meende dat de kinderen pas een week later zouden komen.

Het geheimzinnige huis, de „Manor”, is het middelpunt van de verdere belevenissen van Oliver, Bill en Jane, die op zich genomen hebben de geest te ontmaskeren die het onbewoonde buiten onveilig zou maken. Met enkele vrienden en een hond maken ze nachtelijke ontdekkings- tochten en beleven ze heel wat avonturen, om tenslotte te ervaren wie de onschuldige schuldige is. De plotselinge terugkeer van de eigenaar van de „Manor” voert tot de uiteindelijke ontknoping en tot de oplossing voor alle moeilijkheden. Ofschoon oorspronkelijk wel interessant verteld, is de tamelijk slappe vertaling mede de schuld dat het verhaal wel wat erg langgerekt is geworden. Dit zal overigens liefhebbers van detectiveverhalen niet weerhouden ervan te genieten.

(p. dl. f 3,25; geb. f 4,35)

Liet *Jaap ter Haar* in zijn vorige boek de lezers alleen meelevens met Heintjes wel en wee in de hockeyclub, in het tweede boek neemt hij hen ook nog mee *Met Heintje op de plassen*. Hierin pleegt Heintje heldendaden op en rond de Loosdrechtse plassen. Het moet gezegd worden dat de vriendenclub uit het goede hout gesneden is: de jongens houden van avontuur, maar ook van sportiviteit. Wanneer men een enkele ruwe uitdrukking en de neutrale sfeer wil accepteren, vindt men hier een vlot, maar geenszins opzienbarend jongensboek.

Met Heintje naar Parijs gaan we, wanneer hij als aanvoerder van het jeugdelftal deel mag nemen aan een internationaal hockey-tournooi. Op de heenreis raakt Hein zijn reisgezelschap kwijt. Hij weet naar Parijs te liften en speelt daar op voortreffelijke wijze. De schrijver weet een beweeglijk verhaal op te bouwen. Jonge lezers houden van dit tempo. Vermoedelijk zullen zij daarvoor de ietwat onwaarschijnlijke inhoud voor lief nemen. (Een penibel punt is de reis met

3759

3760

3761

een oud busje, in deze tijd waarin zoveel te doen is over onvolwaardige bus- sen voor jeugdustapjes!).

(p. dl. geb. f 2,90)

Ons oordeel over de stripverhalen van Wirel, „De avonturen van Bessy” zal u langzamerhand genoegzaam bekend zijn (zie jrg. VII nrs. 3 en 9). Wij volstaan met het vermelden van drie nieuwe titels: 3762 *De spookhengst, De zwarte prins* — Ki-
3763 gor de zoon van de zehondenkoning
3764 York — en *De zwijgende getuige* —
waarin een meisje dat door een adder
gebeten is, op het nippertje gered wordt.

(p. dl. f 1,90)

3765 Een welkom cadeau voor de winteravond is het *Winterboek* dat *Tom Hulsebosch* samenstelde. Naast een prettige verzameling verhalen voor jong en oud is er een rijke voorraad raadsels, grapjes, toneelstukjes en rijmen. Sommige verhalen maken de indruk fragmenten van boeken te zijn. Jammer is het dat in dergelijke gevallen niet de titel en de schrijver zijn vermeld (auteursnamen mist men overigens geheel). Het zou kinderen er toe kunnen brengen het héle boek te lezen. De typografische uitvoering, maar vooral de kleuraanwending is niet steeds fijn en smaakvol. De paar beeldverhaaltjes zijn wel erg schriel van tekst en in zekere zin ogenbedervend.

3766 En dan nu *Langoor*, „het verhaal van een kleine grijze ezels”, geschreven door *Patricia Lynch*. Het is een opmerkelijk boek in sterk Ierse sfeer, dat waarschijnlijk nog meer zou spreken (vooral in een nu wat vermoeiende tweede helft), wanneer de rijke Ierse folklore aan de lezers bekend was. Op een nacht kan Langoor, die altijd heel gelukkig is geweest bij zijn moeder, de lokroep van Timmy Jim, een man die zich bij de ketellappers — de Ierse zigeuners — heeft aangesloten, niet langer weerstaan. En zo trekt hij de wijde wereld in, het avontuur tegemoet. En wat voor een avontuur! Hij komt zelfs terecht op de witte droomweg en ontmoet er z'n kleine meesteresje Eileen en al zijn vrienden en vijanden die hij in z'n leven is tegengekomen. Als hij opnieuw in handen van

de ketellappers valt, en afgeranseld en moegewerkt is, komt de redding. Hij vlucht, vindt de goede zijde van de berg en keert terug in z'n eerste leven. Een verbazend aardig boek van speciaal karakter. (geb. f 4,90)

Ook het volgende boek — uit de „Wielewaal-reeks” — is een voorbeeld van goede 3767
En dat voor twee dubbeltjes, en werd geschreven door *Kurt Held*. Fredi Karl heeft een strenge vader die nogal los met zijn handen is en bovendien zijn zoon van tien jaar als volwassen man laat werken. De jongen vindt een 20 cent-stuk, dat hij besteedt in een automaat in een naburig dorpje. Tijdens een rustpauze op de terugweg valt hij in slaap en de volgende morgen besluit hij nog een dagje te genieten van de vrijheid, en de omgeving te verkennen. Door allerlei avontuur van het goedmoedige soort wordt dit dagje een week. Het hele dorp is in rep en roer en een veldwachter wordt op onderzoek uitgestuurd. Het is een wijze man die veel begrijpt. Hij neemt het voor Fredi op, en zijn thuiskomst brengt dan ook geen verdere onaangenaamheden mee, integendeel: vader gaat hem beter begrijpen. Hoewel de strekking van het verhaal ouderen een lesje geeft, spreekt het jongeren ook aan door de boeiende avonturen, die een goede kijk op het Zwitserse land en volk geven. Taal en illustraties zijn eveneens goed.

f 2,—; geb. f 2,95)

We gaan nu wat terug in de historie en wel tot het begin van deze eeuw. In deze tijd speelt namelijk *De Kaapse rebel*, 3768
„een verhaal uit de grote Boerenoorlog (1899-1902)”. De Kaapse rebel is de detienjarige Jan Piet Slotboom uit Rietfontein, die van zijn neef Teunis Breed de uitnodiging krijgt om mee te strijden tegen de Rooineks. Met een van de Engelsen gestolen paard sluit hij zich bij de strijders aan. We maken zijn avonturen en gevechten mee, en bewonderen uiteindelijk zijn heldendaad waardoor hij vijftig boeren van de Engelsen redt, maar zelf gevangen genomen wordt. Hij weet echter te ontsnappen en ongedeed thuis

te komen. Het is een boeiend verhaal, dit boek van *P. de Zeeuw J. Gzn.* dat in de „Zilverserie” opgenomen werd. De sfeer is vanzelfsprekend streng protestant, hetgeen echter niet storend is. (f 1,—)

3769 *Drie jongens van ijzer*, door *Magnus Moen*, vertoont sterk de echt Deense sfeer en speelt zich af in het midden der vorige eeuw, toen de oude ossesporen nog dwars door Denemarken liepen en het vee door drijvers over onmetelijke afstanden wildernis en heide werden gevoerd. Te lande heersten nog feudale toestanden. Claus, de rijke erfgenaam van Brobygaard, sluit een hechte vriendschap met Sören, zoon van een arme weduwe. Claus' moeder, een figuur die door het boek wat onwaarschijnlijk rondwaart, krijgt onverwacht bezoek van Christian Bagger, een oud vriend van haar gesneuvelde man. Deze gast gedraagt zich als 'n bruit. Om 't landgoed in te palmen schrikt hij zelfs niet terug voor een poging Claus uit de weg te ruimen. De jongen begint te twifelen aan de identiteit van Bagger, en na veel romantische avonturen weet hij samen met Sören het raadsel op te lossen. Aardig verteld, al stagneert de voortgang van het verhaal nu en dan door hinderlijk teruggrijpen naar vroegere gebeurtenissen. Godsdienstige motieven komen niet aan bod. (f 3,40; geb. f 4,90)

Op interessante wijze weet *J. C. van der Does* een zeer heldere kijk te geven op het historisch gebeuren rond 1812 — de jaren onder Lodewijk Napoleon, de inlijving, de tocht naar Rusland met uiteindelijk de bevrijding. Hij doet dit in het boek *Aan de voet van de Westertoren*, dat als 3e deel uitkwam in de serie „Neerlands Historie”. De aanvankelijke verdeeldheid van ons volk in Patriotten en Prinsgezinden treedt in de broers Kees en Willem naar voren. De eerste maakt de tocht naar Rusland mee, loopt over naar de Kozakken en trekt als een der eersten Amsterdam binnen. De tweede maakt op de Engelse vloot carrière en wordt de man die prins Willem van Oranje overbrengt. Alles in uitgesproken prot.-christelijke geest. (geb. f 5,90)

We gaan nog wat verder terug in de tijd, en komen zo terecht in het begin van de negende eeuw, de tijd na Karel de Grote. Over deze tijd schreef *Thom Brouns: Elmar's verbanning*, welk verhaal ontleend werd aan het bekende gedicht *Dreizehnlinden* van Weber. De heidense Saks Elmar wordt onschuldig tot verbanning veroordeeld door toedoen van de miserabele christen Gele Gero, zendgraaf van Lodewijk de Vrome. Als later zijn onschuld blijkt, keert hij, tot christen bekeerd, terug en wordt in het bezit van zijn eigendommen hersteld. Een eenvoudig verhaal voor de jeugd, aantrekkelijk, hoewel wat vlak verteld en met hier en daar onnodig lange zinnen. Een geschikt boek. (geb. f 2,90)

We kennen al van vroeger het verhaal „Vlugge Eekhoorn wordt opperhoofd”, en in een nieuw boek van *W. J. Verbeeten, Sator en de zonen van Vlugge Eekhoorn*, trekken we nog eens naar de oertijd van het mensdom, en het moet gezegd worden dat het een spannende wereld is, waarin de auteur ons rondleidt. Vijf oertijdmensen trekken er voor hun stam op uit om nieuwe jachtgebieden te ontdekken. Hun ontmoetingen met andere stammen, met natuurverschijnselen en wilde dieren, worden zeer aannemelijk verteld. De tocht kost de geweldige Sator en twee verkenners het leven en het zijn de twee zonen van het opperhoofd die hun stam naar het nieuwe gebied voeren. Krachtig en stevig, zoals het in die tijden wel moest gaan. (geb. f 3,75)

Ook het volgende boek, dat eveneens een geschiedenis uit de oertijd behelst, kunnen wij van harte aanbevelen. Het betreft hier *Ela de Berendoder*, door *Aart Romijn*. De jonge Ela wordt door zijn stam, tengevolge van een harde wet, voor de winter ziek achtergelaten. Na een kort verblijf bij een andere stam ontmoet hij de reizende koopman Tedo, die hem meeneemt naar het zuiden. Op die tocht redt Ela het leven van zijn beschermmer door het doden van een holenbeer. Met grote eer wordt hij dan in het paalwoningendorp van Tedo

opgenomen. Hij wordt lid van de stam, krijgt de naam Berendoder erbij, en vindt er tenslotte de liefde. Een zeer goed verteld verhaal. Heel sober, daardoor des te beter. De personen zijn goed getekend, vooral het angstmotief dat de primitieven beheerst, is duidelijk geschetst. Goede aandacht krijgt het geloof van Tedo aan de ene Grote Geest, en in tegenstelling met andere oertijdverhalen wordt ook de cultuurontplooiing belicht. (geb. f 4,90)

Nog even, en (althans kwantitatief) het Haagse schoolhoofd *J. Nowee* steekt Karl May naar de kroon. Als nummer 14 van de „Arendsoog-serie” ligt ’n vrij spannende geschiedenis over Bop Stanhope en Witte Veder voor ons: *Het testament van Tobi Thomson*. Een sluwe jurist verdonkere-maant een laatste wilsbeschikking en tracht de twee getuigen te doen verdwijnen. Zelf hoopt hij de helft van de erfenis (of meer) naar zich toe te halen en hij schakelt daarvoor een boevenbende in. Deze wordt evenwel opgerold door Arendsoog en Witte Veder, zodat het recht kan zegevieren en het kwaad gestraft wordt.

3774

3775

De States worden te klein voor Arendsoog! In zijn 15de boek is *Arendsoog in geheime dienst*, en wordt hij met een geheime regeringsopdracht naar Mexico gezonden. Daar slaagt hij erin met een minimum aan bloedvergieten een revolutie in de kiem te smoren. Aan de

hoofdnorm is in deze boeken voldaan: het goed is beloofd en het kwaad gestraft. Van karakterontwikkeling is geen sprake. Evenmin van zielkundige diepte. ’t Is al een mooi ding dat er geen ernstige vergissingen tegen de eenvoudige psychologie worden begaan. Voorts: een christelijk-humanistische habitus zou gerust sterker mogen spreken in Nowees hoofdfiguren. Elke gezonde jongen die nog iets geeft om een ochtend- en avondgebed, om een kruisteken voor en na de maaltijd, zou het als normaal beschouwen wanneer de katholieke Arendsoog en de bekeerling Witte Veder een minimum aan uiterlijk christendom, onopvallend — althans niet gechargeerd — lieten blijken. Het opvoedkundig element, in een dergelijke houding verankerd, is moeilijk te overschatten. En het debiet zou er o.i. allerminst mee geschaad worden. (p. dl. geb. f 3,75)

Jan Bongaarts schreef met *Rovers in Foekien* een boek dat schoon compositorisch geen meesterwerk en nogal eens wat onwaarschijnlijk toch wel leuk en boeiend genoemd mag worden. Een Nederlandse slagersjongen krijgt op avontuurlijke wijze in Sjanghai aansluiting met een wetenschappelijke expeditie. Deze staat onder leiding van een oubollig Leuvens hoogleraar, op zoek naar archeologische voorwerpen. In plaats van waardevolle vondsten te doen, raken ze bij herhaling slaags met soldateske roversbenden. Dank zij een groep verzetslieden herwinnen zij de vrijheid. In samenwerking met de z.g. Flitsende Dolk-partisanen worden de boeven grotendeels uitgeschakeld, zodat vrede, rust en welvaart in het geterroriseerde gewest kunnen terugkeren. Over het algemeen brengt de auteur vaart en spanning in zijn boek, ofschoon hem enkele malen de knepen van intrige en stijl uit de hand glippen.

3776

(f 3,90; geb. f 4,90)

Deel 4 en 5 brengen de „Pim-Pandoer-serie” ook al aardig op weg, die — hoe men er verder ook over mag denken — in elk geval in hoge mate sensationeel is. Vooral de eerste titel laat dit goed uitkomen: *Pim Pandoer zet Parijs op stel-*

3777

ten. Tijdens een bezoek aan Parijs van Fer Donkers met zijn pleegvader Bas Baanders wordt het gouden horloge van de laatste gestolen, en wordt hij bovendien ontvoerd. Dan beginnen opnieuw de avonturen van Fer, alias Pim Pandoer. Op slimme wijze weet hij zich binnen te dringen in de „bende van de Hand”, komt in doodsgevaar, maar weet tenslotte zijn pleegvader te bevrijden en de bende te ontmaskeren. De handigheid van Pim Pandoer begint wel eens te lijken op een goed lesje in inbrekers- en boevenhandigheid. Nogal veel toevalligheden en onwaarschijnlijke sensatie, maar ook humoristische trekjes vinden we in dit boek van *Carel Bekes*.

3778 *Pim Pandoer en de groene scarabee* verplaatst het toneel naar Egypte waar Fer technische problemen bestudeert. Ook oom Bas in weer van de partij. Al meteen raken ze in een avontuur om een schat van Ramses II. Het dochttertje van een ingenieur wordt ontvoerd, Fer wordt gevangen genomen, maar dank zij de dappere kleine Egyptenaar Hamed komt alles weer goed. Vlot en met vaart geschreven. Voor louter ontspanning met veel spanning. (p. dl. geb. f 3,75)

3779 De vrienden Rong en Bankie uit „Inbraak aan de Riviera” hopen nu eens een rustige vakantie door te brengen in Griekenland. Van deze rust komt weinig terecht, want ze vallen in handen van een halfwaaninnige schurk, *Panagos de duivelsvisser*, die hen als slaven bij de „dynamietvisserij” gebruikt. Op de terugweg van een roofoverval op een klooster weten ze 'n spoor te zetten, dat tenslotte tot hun bevrijding en de arrestatie van de aartschurk leidt. Dat de twee vrienden zelfs op de meest hachelijke momenten hun goede humeur niet verliezen, geeft een heel aparte sfeer aan dit boek van *Ivo Groothedde*, dat het tweede deel is uit de „Roba-reeks”.

3780 Maar ook het derde deel is al uit, *Met geheime opdracht*. Rong en Bankie hebben zowijst hun gymnastiale studies voltooid en hun rijbewijs gehaald en wanneer er dus een uiterst waardevol geheim document uit Berlijn naar Amsterdam

per auto vervoerd moet worden, is dat een prachtige uitkomst in de dreigende verveling. Twee geslepen bandieten vinden dat ook en willen hen kost wat kost voor zijn. Natuurlijk klaren Rong en Bankie het zaakje wel, maar het oog van de naald is deze keer wel erg nauw, vooral als je er niet ééns maar een aantal malen door moet glippen. Een spannende race om het recht te doen wedervaren, met komische intermezzo's.

(p. dl. f 3,90; geb. f 4,90)

Jongens rond de veertien mogen deze keer echt niet klagen over hun leetuurvoorziening, en ook het voorlopig laatste boek dat wij voor hen bespreken, mag geschikt geacht worden. Het is een boek uit de „AP Jeugdserie”, dat geschreven werd door *Tjeerd Adema*. De titel geeft er al direct een geheimzinnig tintje aan: *De man die de trap afgang*. Bart Dijkstra, zoon van de directeur van een fabriek en zijn vriend Jan, zoon van de hoofdinspecteur van politie, willen de koelbloedigheid eens op de proef stellen van de nachtwaker Frans, een oude zeeman, die altijd de meest fantastische verhalen doet, waarin hij zelf natuurlijk de held is. Ze sluipen op een avond de fabriek in, maar daar zien ze iemand die stiltes naar het kantoor gaat. Verschrikt laten de jongens hun plan varen. 's Morgens horen ze dat belangrijke tekeningen gestolen zijn. De jongens beginnen op eigen houtje de zaak te onderzoeken, maar dit blijkt zo gevaarlijk dat zij onder bescherming van de politie hun werk voortzetten. Dank zij de opmerkingsgave van een van hen, komt men de dader „die de trap afgang” op het spoor. Leuk, vlot en spannend jongens-„dieven-boek”. (geb. f 3,90)

Ook dit jaar brengt het missiehuus M.S.C. weer het grote jaarboek: *Jeugdjuweel*, vol afwisseling in tekst en illustratie. Het meest opvallende van deze uitgave is, dat er zo veel leerzaams in staat. Ook de meer specifiek verhalende stof is aanwezig, alsmede wedstrijden, een leuk stripverhaal terwijl ook de gedachten van de jongens wordt gericht op de roeping tot missionaris. Een boek dat zijn bescheiden prijs waard is. (f 1,—)

3781

3782

- En hier dan eindelijk een aantal boeken, speciaal voor onze meisjes.
- Het boek dat *Diana Pullett Thompson* schreef noemde zij „een verhaal voor kinderen die van dieren houden”. En dat is het in de volste zin des woords. Zulk een sympathiek, kundig en hartveroverend paardenboek als 'n *Pony is mijn harte-wens...*! kan alleen in Engeland worden geschreven en richt zich eigenlijk tot kinderen in die milieus, waarin het bezit van renpaarden geen uitzondering is. Augusta vertelt haar jeugdervaringen, smakelijk en onopgesmukt. Als twaalfjarig meisje komt zij bij een rijke tante met twee nichtjes en 'n neef. Het ene dochtertje Jill wordt als 'n soort „ponywonderkind” walgelijk voorgetrokken. Door het ontdekken van een brand krijgt Augusta de beschikking over net voldoende geld om ook een pony te kopen, al lijkt het geen beste! 't Laat zich dan ook eerst aanzien dat het dier een mislukking is, maar op 't laatst wint Augusta met 'Daybreak' zelfs het jeugdconcours. De termen worden achter in het boek verklaard.
(f 3,40; geb. f 4,90)
- 3784 De „AP Jeugdserie” brengt ook een meisjesboek: *Spinnetje*, geschreven door *J. P. Zoomers-Vermeer*. Annet, dertien jaar, moet thuis komen van het atelier om voor haar moeder het huishouden te doen, daar deze een baby verwacht en nu moet rusten. Dit brengt echter moeilijkheden met zich mee, omdat Annetje nogal spin-nig doet als er iets is dat haar niet aanstaat. Hierdoor krijgt ze ruzie met haar twee beste vriendinnen, die pas bijgelegd wordt als ze tijdens een logeerpunt de waarde leert kennen van een trouwe vriendschap. Het verhaal speelt in een goed arbeidersmilieu. We komen nogal veel onaffe denkzinnen tegen die de stijl niet ten goede komen en taalgebruik en sfeer van het boek doen ouderwets aan. Al wordt God een enkele maal genoemd, Hij is toch geen belangrijke factor in het leven. Alles bijeen niet geweldig, maar evenmin ongeschikt. (geb. f 3,90)
- 3785 Een aardig verhaal over de schooljaren op de M.M.S. van *Marie Streepe An-neke* en haar vriendinnen Ireen en Carla

Boeiende boeken voor de klasse-bibliotheek!

Ake Holmberg:

TURE SVENTON,
PARTICULIERE DETECTIVE 104 blz.
TURE SVENTON IN LONDEN 104 blz.

Uit het Zweeds door Mies A. F. van Brink. Omslagen en platen van Sven Hemmel p.d. Geb. f 2,95

Een serie humoristische en onderhoudende verhalen die de jeugd met genoegen zal lezen.

C. Butner:

HARRY EN JOSUA-serie
AAN DE RAND VAN HET SURI-
NAAMSE OERWOUDE 116 blz.
NAAR DE OELEMARI 128 blz.

Omslagen en platen van J. Korver p.d. Geb. f 3,25

Spanning van het begin tot het eind. Boeken die de jeugd tevens nader in kennis brengen met land en volk en de dierenwereld van Suriname.

Tjeerd Adema:

DE VERSLAGGEVER VAN DE
NIEUWSBODE 2e druk. 144 blz.
Omslag en platen van Jan Lutz
Geb. f 3,95

Een interessant jongensboek uit de krantenwereld.

Willy Strijt:

RONDOM MIEK 3e druk. 184 blz.
Geb. f 4,50

Een prachtig meisjesboek dat zeker niet zal nalaten indruk op de jonge lezeressen te maken.

In de boekhandel verkrijgbaar.

G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE

Postbus 290

vinden we in het gelijknamige boek van *M. Clarenbeek-van Klaveren*. „Streepje” komt nogal eens een keer in moeilijkheden door haar minder goede eigenschappen, jaloezie en ijdelheid, maar ze is eerlijk en doet haar best er boven uit te groeien. Het is een opgewekt boek in echt-katholieke sfeer, met een serieuze achtergrond. Vaak een aardig stukje humor er tussendoor, zeer speciaal op meisjes ingesteld. (geb. f 3,50)

3786 Veel spanning en verwickeling zit er niet in *Drie maanden zeventien*. Overwerkt als ze is, moest Ida van de kweekschool drie maanden naar huis op rust. Maar ook thuis hervindt ze haar gezondheid niet. De geldzorgen die ze nu leert kennen, bemoeilijken nog het meest haar genezing. Dan wordt ze naar een neef en nicht in Brabant gestuurd. In het jonge gezin vindt zij werk dat haar ligt. Ze helpt haar gastvrouw bij de redactie van een plaatselijke krant en krijgt gelegenheid haar tekentalent te ontwikkelen. Geheel hersteld keert zij na drie maanden naar het pensioonaat terug om haar studie af te maken. Geschiedte lectuur in katholieke geest van de schrijfster *H. Wolffenbuttel-Van Rooyen*. (58 fr.; geb. 75 fr.)

3787 Een zonnig, optimistisch boek zoals men maar zelden tegenkomt, in fijne gezins-sfeer is *Een uil vloog over!* Wel is het uitgesproken Vlaams — van *Maria de Vleeschouwer-Verbraeken* — maar dit geeft de lezing een extra prettig cachet. Het is het verhaal, gesteld in ik-vorm bij monde van de zestienjarige Katrientje, van een gezin in de Kempen, dat vrijwel eigenhandig een eigen huis bouwt met behulp van vrienden en van de kinderen. Het feit dat een paar uilen over het huis vliegen, is de aanleiding tot de naam „Ulenborg”. Wij willen dit aardige boek, in katholieke geest geschreven, graag aanbevelen. (geb. f 4,90; 75 fr.)

Wanneer de auteurs van onze Zuiderburen het over hun Kongo hebben, dan zijn ze in hun element. Wij proeven het genoeg dat *Bert van Kerkhoven* heeft gehad in het schrijven over zijn belevenissen rond de reis van koning Boudewijn naar de tropen, en die hij neerlegde in

het boek *Met de micro in Kongo*. De jongelui krijgen een mooi en duidelijk beeld van sociale en economische toestanden, terwijl goede aandacht aan het volk zelf wordt besteed. Maar één ding valt op: het beschavingswerk van missie en zending wordt volkomen, maar dan ook volkomen over het hoofd gezien. Enkele opmerkingen klinken daarenboven zo alsof een wel erg „oningewijde” aan het woord is... en dat voor een Vlaming! (Bij een processe zegt schrijver dat deze gehouden werd ter ere van O. L. Vrouw van Fatima... 'n grote Portugese heilige! De „natuur” had het anders met hem voor, wanneer het leven van een inlander ter sprake komt.) Een betreuenswaardig gemis en een manifestatie van de huidige geest en mentaliteit zonder God, die ook in het bestuursapparaat weet door te dringen. (geb. f 5,90; 85 fr.)

3789 Wij vragen nu uw aandacht voor drie delen uit de „Klimop-reeks”, waarin voor de aankomende jeugd en andere belangstellenden weer drie boeiende biografieën verschijnen. Allereerst nummer 16: *Churchill*, door *Cor Versteegh*. De grote oorlogsleider wordt in dit boek de jeugd voorgoed als held en als voorbeeld. In de uitvoerige schildering van zijn jeugdijaren laat de schrijver goed uitkomen dat het lang duurde eer de jonge Winston op gang kwam. Pas toen een ideaal hem greep, beet hij zich hieraan vast en bouwde stelselmatig aan zijn toekomst. Het beklemtonen dat Churchills tegenslagen juist machtige hulpmiddelen zijn gebleken voor zijn later succes, is een tweede verdienste. De schrijver heeft zich met voldoende historische nauwgezetheid en rustige objectiviteit van zijn taak gekwet en ons hiermee een verdienstelijke levensbeschrijving geschonken. Jammer dat er enkele storende fouten bleven staan.

3790 *B. Graafland* schreef nummer 17, het leven van *Marconi*. We lezen over diens worstelen om de door Hertz ontdekte radiogolven aan de praktijk dienstbaar te maken. Sensationele gebeurtenissen op 't vlak van avontuur bevat Marconi's leven niet. Het is het kalme doelbewuste stre-

3791

ven van een man die zeker is van hetgeen bereikt kan worden en daarbij zichzelf op de achtergrond houdt. Zijn levensverhaal is dan ook de aaneenschakeling van een reeks verbijsterende technische triomfen die de een na de ander de gehele wereld onschatbaar verrijkten. De verhaaltoneel is soms wat te weinig gevarieerd. Desondanks kan ook dit boek een aanwinst genoemd worden in de „Klimop-reeks”. *Columbus*, ontdekker van Amerika, is door *H. J. de Water* tot onderwerp genomen van het 18de deel in genoemde reeks. Ook deze figuur wordt zeer sympathiek beschreven. Niet alleen krijgen we een goed inzicht in het karakter van deze grote en wilskrachtige man, maar bovendien is het tijdsbeeld duidelijk getroffen. Zowel Columbus' edele motieven als ook zijn tekortkomingen worden eerlijk belicht. Zo verdoezelt de auteur bijvoorbeeld niet dat Columbus wel een groot ontdekker, maar een vrij beperkt bestuurder bleek te zijn. Voor eenvoudige lezers en voor de jeugd graag aanbevolen.

(p. dl. geb. f 3,50)

3792

Nog een andere reeks die de historie tot onderwerp heeft is met drie delen (de nummers 13, 14 en 15) uitgebreid: de „Gulden Sporen serie”. Het bekende boek van *J. F. Oltmans*, *Het slot Loevestein*, heeft op veel lectuur die in de tijd van de Spaanse overheersing speelt, dit voor dat het betoogt dat ook een Spanjoel dapper en oprecht kan zijn, al is het hier dan de loffelijke uitzondering. Er valt ook een zekere waardering te beluisteren voor Spaanse ridderlijkheid, al wordt ketterij, wraak enz. niet steeds geheel belicht als dit in onze tijd zou geschieden. De strijd om Loevestein, een van de boeiendste episodien uit die tijd, wordt in een frisse bewerking van Klaas van der Geest aan de jeugd voorgezet. Of het nu bepaald jeugdlectuur werd? Direct kwaad val er niet van te zeggen, maar aangezien de opvattingen aan geen van beide zijden echt christelijk zijn, lijkt ons enig voorbehoud wel gewenst. Een interessante figuur, die het verdient beter gekend te worden, wordt door *H. de Bruijn* belicht: *Djengis-Khan*. Welis-

3793

Jeugdlectuur volgens een nieuwe formule DE KRANZSERIE

Ridderlijkheid,
Verantwoordelijkheidsgevoel,
Trouw, Naastenliefde en
Ten top gevoerde spanning

Kranzboeken boeien niet alleen
kinderen doch evenzeer U zelf!
Reeds verschenen:

Deel 1. Herbert Kranz:

In de klauwen van de onbekende,
2e druk
Avonturen in de ravijnen van de
Hindoekoesj.

Deel 2. Herbert Kranz:

Noodlanding in de jungle, 2e druk
Avonturen in de oerwouden van
Brazilië.

Deel 3. Herbert Kranz:

Dood in de skelettenkloof
Avonturen aan de Mexicaanse grens.

Deel 4. Herbert Kranz:

Onschuldig onder schuldigen
Avonturen op een strafeiland in de
Karäibische Zee.

Prijs per deel f 4,50.

Bij de boekhandel en uitgeverij „HELMOND”

waar was hij een man van oorlog en strijd, maar bij dit alles klopte onder de ruwe Mongolenbaas een eerlijk, rechtvaardig hart, dat ernaar snakte in de harten van zijn onderdanen eeuwig te blijven voortleven als een goed vorst. Zijn leven is een lofzang aan de volharding en de vriendentrouw. Het was niet zozeer de zucht naar vechten of overheersen, die Djengis-Khan tot wereldheerser maakte, als wel het zoeken naar rust voor zijn vrienden-stamgenoten. In deze enigszins primitieve maatschappij speelt wraak en heidendom vanzelfsprekend een voornaam rol. Instructieve lectuur voor de aankomende jeugd.

3794 Tot besluit van het Gulden Sporen-trio: *Moby Dick*, „de jacht op de witte walvis”. Kapitein Ahab, een duistere figuur in het harde zeemansleven, heeft een ontembare haat tegen de potvis Moby Dick, die hem eens een been afbeet. Het epos van *Herman Melville* dat de ondergang van schip en bemanning beschrijft bij de jacht op het witte monster, wordt in deze bewerking van Casper de Jong op prachtige wijze speciaal voor de jeugd in verbeelding gebracht. (p. dl. geb. f 2,50)

Vanuit de zee stijgen we naar de maan. Van daar zet Rik Robberts zijn spannende avonturen voort. Met zijn „rak” zal hij een tocht ondernemen naar de planeet Venus. Hij lijdt echter schipbreuk en valt in handen van de vijandige Venusbewoners die geen weet hebben van het bestaan van een ruimte buiten hun planeet. Een ander ruimteschip, door gebrek aan brandstof gedwongen op Venus te landen, wordt eveneens vastgehouden. Via veel spannend avontuur weet Rik te ontsnappen en de gevangenen te bevrijden. Dit alles heeft *W. J. Verbeeten* met opvallende zin voor technische details en op zeer boeiende wijze neergelegd in *Rik Robberts, ruimteschipbreukeling*. De schrijver weet — onopdringerig — God zijn plaats te geven in deze fantasierealiteit zonder de reverentie te kort te doen.

3795

(geb. f 3,90)

Voor de rijpere jeugd

Ofschoon het buitengewoon spannende verhaal *Biggles koerst west*, door *Captain W. E. Johns*, zeker ook onder de jongere leeftijden gretige lezers zal vinden, achten we het nodig een tamelijk hoge leeftijdsgrens te stellen. Enkele elementen eisen duidelijk enige gave des onderscheids nl. de rol van 'n vervloekte dukaat die overal onheil zaait, en de nogal bloederige passages onder de zeeschoumers. Het boek begint met een stukje zeeroversgeschiedenis, waarbij een superzeschoumer op merkwaardige wijze sterft na eerst zijn schat verborgen te hebben. Jaren later treffen we dan de vijftienjarige Dick Denver aan, die er beroerd aan toe is: hij is alleen op de wereld, in het bezit van een brief met een geheimzinnige opdracht en van een ongelukbrengende dukaat. Gelukkig ontmoet hij Biggles en diens onafscheidelijke vrienden. Al gaat het nu wel niet ineens van een leien dakje, toch komt het recht uiteindelijk met een volledige overwinning uit de dichte wolken ouderwetse kruitdamp te voorschijn. (geb. f 3,90) Een zeer goed meisjesboek, in diep-christelijke geest, is *Fransje vindt haar weg*, geschreven door *Jo Kalmijn-Spienburg*. Hoewel Fransje Fontein in het kindertehuis waar zij werkt, dank zij haar op-

3796

3797

gewekt karakter veel voldoening vindt, toch blijven ook haar geen zorgen bespaard. Tussen haar en haar beste vriend André ontstaat verwijdering, omdat hij wil emigreren, terwijl zijn zieke vader hem op zijn kwekerij nodig heeft. Ook leeft zij diep mee met het verdriet van haar broer en de verontrustende gedragingen van haar vriendin. Het godsvertrouwen van Fransje wordt echter niet beschaamd. Zijn genade en de vrolijke belangeloze toewijding van Fransje overwinnen alle moeilijkheden en brengen haar en André voor het leven bij elkaar. De „Ster-reeks” heeft met dit mooie boek weer een goede beurt gemaakt.

(geb. f 4,90)

3798 *Cok Grashoff* schreef *Moelijkheden om Sala*, een boek dat wat te zeggen heeft, als is het jammer dat in levens van al deze goedwillende mensen in dit verhaal godsdienst geen troost brengt. Het zeventienjarige Joodse meisje Sala wordt na haar terugkeer uit Polen, waar haar ouders vermoord werden, liefderijk opgenomen door haar vroegere bureu. Na twee jaar komt ook haar doodgewaande tweelingbroer terug, uit de puinhopen van Berlijn gered door een Canadees soldaat. Hij is geheel verbitterd, en blijft gesloten en prikkelbaar. De vrede in huis wordt daardoor herhaaldelijk gestoord. Tussen een der huisgenoten, Ralph, en Sala bestaat 'n meer dan gewone vriendschap. Ralphs ongemotiveerde jaloezie brengt Peter tot wanhoop. Hij springt in het water, doch Ralph redt hem. Een zenuwcrisis volgt. Wanneer uiteindelijk alles uitgepraat is en zowel Ralph als Peter zich ontlast hebben van wat hen drukt, vindt de laatste de moed opnieuw te beginnen. (geb. f 5,90)

3799 De „Zonne-reeks” zag zich uitgebreid met een boek van *Miep Diekmann: Een spel van schijn*. Joleen krijgt een baan in de studio van een Nederlandse filmmaatschappij, aanvankelijk als manusje-van-alles. Al gauw krijgt ze inzicht in het interessante bedrijf, en ze mag bij een opname al invallen voor een zieke. Hoewel ze niet tot filmster uitgroeit, krijgt zij toch grote invloed op het studioper-

seel door haar ongekunstelde oprechtheid en haar plichtsgetrouwheid. Ze weet ook offers te brengen, die haar heel wat kosten. Dat ondervindt vooral de cameraman Jan Willem. Maar voor hem wil Joleen ook graag al haar filmillussies opgeven. Het eenvoudige gegeven wordt op pakkende wijze uitgewerkt. Juist door de goede weergave en het milieu waarin het verhaal speelt, zal het de lezeressen boeien. Ze krijgen een aardig kijkje achter de schermen van het bedrijf en zullen de film ontmaskerd zien als „een spel van schijn”. (geb. f 4,50)

Het luchtkasteel, zo noemt de jonge vrouw Maria de primitieve „zolderverdieping met het riante uitzicht”, waarin zij haar man weer beter wil maken, wanneer hij moedeloos en geheel uitgeput uit de gevangenis terugkeert, na een straf-tijd van twee jaar. Fer is onschuldig veroordeeld geweest, maar niemand buiten zijn vrouw gelooft in zijn onschuld. De strijd die de diepgelovige Maria moet voeren om hun beider levensgeluk terug te winnen, wordt in dit serieuze boek door *H. Woffenbittel-Van Rooyen* met talent en overtuiging beschreven. Alleen de ont-knoping is wel wat simpel.

(58 fr.; geb. 75 fr.)

Voor meisjes tegen de volwassenheid zouden we *Marjorie geeft het niet op*, door *Aimée van Tricht* willen bestemmen. Blij dat het toezicht van haar strenge voogd ten einde is, neemt Marjorie terstond haar leven in eigen handen. Ze gaat naar Italië om haar teken-talent verder te ontwikkelen. Haar zusje Marijke, een jaar jonger, moet echter achterblijven in haar bedompte omgeving en geraakt zelfs in levensgevaar. Juist als het Marjorie, die met heel wat moe-lijkheden te kampen heeft gehad, iets beter gaat, krijgt ze berichten over de toestand van Marijke, maar kan eerst niet besluiten te gaan — ze denkt dat ze teruggelokt wordt —. Tot de onheilstij-ding haar bereikt, wanneer ze bij haar vriend Luuk is, een Belgische teken-leraar, die een grote steun voor haar is. Ze haast zich terug, en een gelukkige oplossing — een nieuwe voogd voor Ma-

3800

3801

rijke — vormt het einde van deze vlotte roman, waarin ook voor Marjorie en Luuk een happy ending besloten ligt.

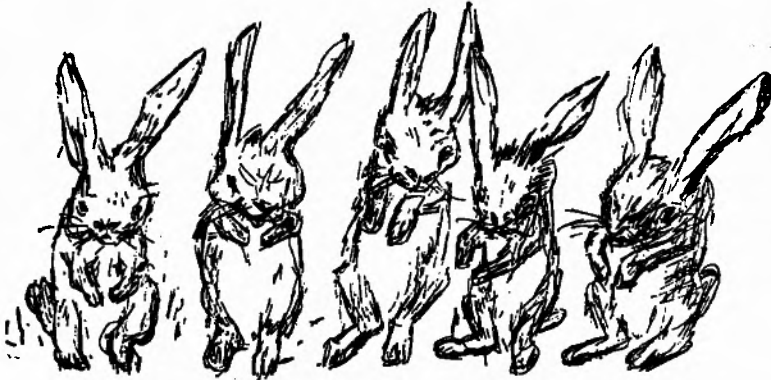
(f 3,10; geb. f 4,50)

3802
3803

Minder te spreken zijn we over de beide boeken van *Miep van Duysen-Stomps*: *Blijf zoals je bent, Curly en Curly in het middelpunt*, uitgekomen in de „Sneeuwbal-serie”. Deze meisjesromans zijn ontegenzeggelijk vlot geschreven en met veel kwasi-humor gekruid. Dit maakt het heel verleidelijk te vergeten dat ook in het leven van deze moderne jonge mensen toch wat meer dan louter natuurlijkheid verwacht mag worden. Alles is „dolgezellig” en kirrend jong, maar ook wat zielig oppervlakkig. In het eerste boek maken we de uitgroei van de robbedoesachtige hoofdpersoon tot jong meisje mee, dat zich aan het slot verlooft met de zoon van een Amerikaanse zakenrelatie, die voor praktijk een jaar bij haar vader in de automobielzaak komt werken. In het tweede boek brengt Curly met haar Steve een bezoek aan Amerika, om daar voorgesteld te worden aan schoonmama in spe. Ze vertelt hierin veel over alles wat ze daar ziet en beleeft, en schenkt speciale aandacht aan Disneyland. (p. dl. f 1,60; geb. f 2,50)

uit:

De avonturen van Korreltje Zondervan

POPULAIR- WETENSCHAPPELIJKE LECTUUR VOOR DE JEUGD

We willen het de leergierige jeugd gemakkelijk maken door haar weer eens een aantal boeken van haar gading in een aparte rubriek voor te zetten.

Voor ietwat gevorderden

We beginnen met een zeer sympathiek verhaal waaruit een grote eerbied voor het brood spreekt. Het vertelt *De avonturen van Korreltje Zondervan*, zoals deze opgetekend werden door *Herbert Lange*. Veronika heeft een stuk brood, dat ze niet meer op kon, op de grond gegooid en is voor straf naar bed gestuurd. Daar komt broodkruimeltje Godsgeschenk bij haar en vertelt zijn levensloop. En dan volgt een zeer leerzaam stukje waarin we heel het leven van de graankorrel tot het brood volgen: de vijanden, de legende van het ontstaan van het graan in Adam's tijd enz. Dit 15e deel uit de „Wielewaal-reeks” is een fijn boekje dat een goed woord verdient. Zeer artistieke illustraties van Fritz Fröhlich. (f 2,—; geb. f 2,95)

3804

Vervolgens *Mijn eigen encyclopedie*, door *Tom Hulsebosch* verzorgd en aangepast aan de kinderleeftijd. De speelse

3805

tekeningen van Rein van Looij die deze uitgave verluichten, zijn vaak verrassend en humoristisch. Naar volledigheid kon uiteraard niet worden gestreefd en deze wordt ook niet gepretendeerd, maar we zouden toch graag enkele opmerkingen maken. Sommige definities zijn volkomen overbodig zoals die van pop, bal, deur, mes, baby, rammelaar; soms foutief als die van maan; soms betwistbaar (boom, vogel, postzegel). Alleen bij „Kerstmis” blijkt iets van een christelijke inslag, doch woorden als Pasen, Pinksteren of Christus zoekt men tevergeefs. Daarnaast vindt men echter ook woorden, die ongemerkt nog een goed lesje meegeven of waarvan men nog wat kan opsteken. Luxueuze uitgave van groot formaat, en afgezien van bovengenoemde feilen, toch wel een aardig prentenboek.

(geb. f 12,50)

Voor grotere kinderen

3806 „Vragen van verstandige kinderen” worden beantwoord door *Professor Weetveel in Wist je dat al?* Eenvoudige, soms wat sarcastische antwoorden worden hier gegeven op meestal tamelijk „gewone” vragen, zoals deze door het N.I.R. in het kinderruim behandeld werden. Matig.

(geb. f 2,90)

3807 Een handig boekje, dat op prettige wijze veel wetenswaardigs brengt, hetwelk verduidelijkt wordt door tal van tekeningen en foto's, is *Wie Wat Waar? voor de jeugd. 1956-1957*. De onderwerpen zijn zeer gevarieerd, en wie zich elk jaar dit boekje aanschaf, verkrijgt op den duur een ware encyclopedie. (f 1,90)

3808 Al wie interesse heeft voor de *Ruimtevaart*, kunnen we het gelijknamige boek van *Carel Beke* aanbevelen. De schrijver bespreekt de technische mogelijkheden aan de hand van de vorderingen der techniek op het ogenblik. Hij beziet ze ook van de kant der verschillende „bereikbare” planeten. Grote bewondering heeft de auteur voor Dr. Wernher von Braun, de ontwerper van de V2, die nu in Amerika de grote man is van de ruimteprojecten. De veelvuldige problemen die zich hierbij voordoen worden zo

duidelijk besproken dat zelfs de eenvoudige leek op dit gebied ze kan volgen. Vele tekeningen en reproducties verduidelijken de tekst. (geb. f 4,90)

Wie enig idee wil krijgen van de profnemingen op het gebied der supersonische vliegerij en niet opziet tegen een flink brok technische wetenschap, kunnen we het boek van *George C. Aileron* aanbevelen, dat de veelzeggende titel draagt: *Mannen breken door de geluidsmuur*. We maken kennis met de enorme moeilijkheden die hieraan verbonden zijn en met de eisen die gesteld worden aan piloot en vliegtuig. Vooral het experiment van Charles Conny (die er een angstcomplex mee oploopt) en later van Fred Calvert (die verlamd raakt) doen ons duidelijk de gevaren beseffen, verbonden aan het vliegen boven de geluidsbarrière. Interessante lectuur, waarbij de techniek een menselijke achtergrond heeft. (geb. f 3,90; 35 fr.)

Wij besluiten dit overzicht van populair-wetenschappelijke lectuur met de *Beeldencyclopaedie van onze industrie*, samengesteld door *Ir. B. D. Swanenburg*. Dit werk zet de deur tot alle Nederlandse fabrieken wagenwijd open. Vraagt u zich wel eens af: hoe wordt bier, glas, roomijs of een schip gemaakt? Dan geeft dit boek op uw vragen het antwoord. Niet alleen wordt de vervaardiging van het betrokken artikel duidelijk en helder beschreven, maar schematische tekeningen zetten bovendien het proces in zijn geheel voor ogen. Aanbevolen voor iedere weetgierige. (geb. f 7,90)

ERRATUM

In het Bibliografisch Register van het vorige nummer (nov.-dec. 1956, no. 4-5) uitgever bijvoegen achter *Bruijn, M.*, en *J. A. Michels-Scholten*: Van huizen en huisjes enz.: (*J. M. Meulenhoff*).

3809

3810

Mogen wij u voorstellen:

A. D. HILDEBRAND

Deze keer hebben we eens aangeklopt bij een jeugdschrijver die blijkbaar de moed niet na zijn eerste boek heeft opgegeven. Eigenlijk kregen we 'n „zeg ik lekker niet” op onze vraag hoevéél boeken de heer Hildebrand er nu „op had zitten”. Toen hebben we teruggedreigd en hem 't verhaal verteld van een van onze vorige „slachtoffers”. Die was wél zo welwillend ons een lijstje te verstrekken, maar hij keek heel verwonderd toen we hem erop wezen dat hij er 'n paar vergeten had... uit 1938/'39... Toen kwam ook bij de heer Hildebrand de aap uit de mouw: 't waren er *meer dan honderd* en dan is 't niet zozeer onwil als wel onmacht om zo maar even 't lijstje te geven!

Je zou zo zeggen dat A. D. Hildebrand dan wel een „veelschrijver” moet zijn in de minder gunstige betekenis van het woord, óf 'n begenadigde, die altijd al *het* jeugdboek als ideaal voor ogen had. Wat 't eerste betreft: gaarne laten wij het oordeel aan de lezers over, maar iedereen die b.v. *Bolke de Beer* heeft gelezen of geluisterd heeft naar een van zijn radio-hoorspelen zal zich wel wach- ten zich in pejoratieve zin te uiten. 't Tweede dan?

Wel, de auteur bekent ons dat hij eigen- lijk nooit van plan is geweest jeugdlec- tuur te schrijven en hij vertelt ons daar- bij zijn levensgeschiedenis...

In Groningen is hij geboren, in 1907. (Weer eens een voordeel als je 'n man interviewt: die komen altijd zonder om- wegen met hun geboortjaar voor de

dag.) Als eenjarige verhuisde hij echter reeds naar de hoofdstad. Amsterdammers vinden 't altijd plezierig hun stad zo te horen noemen, maar wellicht wekt 'n opmerking van de heer Hildebrand (we hebben maar geen uitleg gevraagd!) min- der prettige gevoelens: „Tegen die ver- huizing kon ik me dus niet verzetten”... Daarna heeft hij in heel wat plaatsen ge- woond en heeft zodoende ook heel wat scholen bezocht. Of dit 'n voordeel is geweest voor het vergaren van weten- schap? „Er was maar weinig tijd om te leren,” vertelt de schrijver, „ik had veel te veel liefhebberijen. Lezen was er één van. Daar had je Kees Valkenstein, Jan Feith, Johan Been, Johan Kievit. Van Chris van Abkoude heb ik nooit gehou- den en ik vind 't nog stééd's narigheid. Maar ondanks alle liefhebberijen heb ik 't toch gepresteerd m'n HBS-diploma te halen! Toen heb ik nog enkele jaren

letteren gestudeerd aan de Amsterdamse universiteit... tot 't geld op was!"

— En toen kwamen de jeugdboeken? — „Nog lang niet! 'k Ben omroeper geworden bij de radio. Maar indertijd was de personeelsbezetting nog niet jè, en zo heb ik letterlijk *alles* gedaan wat er bij de radio zo kwam kijken. Zoals u weet schrijf ik nu nog hoorspelen en hield nog niet lang geleden 'n aantal cause-ricën over moderne muziek, samen met Henk Badings. Ook van de televisie heb ik nog wat geproefd en ik vond 't maar slap gedoe. Nu wordt dat toch wel beter en ik hoop dit jaar weer eens voor de camera te kunnen staan."

— Je zou zo zeggen dat er dan weinig tijd moest overblijven voor de boeken! — „Ik ben ook eigenlijk nooit van plan geweest te gaan schrijven voor de jeugd. Ik schreef... verzen! Ik had Rilke gelezen en Stefan George, Baudelaire en Verlaine. En pas later merkte ik dat ik die poëten eigenlijk vrij zat te bewerken. 't Gevolg? Geen verzen meer! Toen begon ik aan novellen, maar het succes was matig. Nu had ik een vriend die tekenaar was en samen met zijn vrouw — die verhaaltjes schreef — vulde hij elke week twee pagina's van een dagblad. Toen zijn vrouw eens ziek was vroeg m'n vriend of ik die twee pagina's voor m'n rekening wilde nemen. Ik heb hem ernstig gewaarschuwd dat ik zoiets nooit kon presteren, maar ik was niet zo goed of ik moest het doen. En nu bleek dat ik het wèl kon. Zo kan 'n mens toch op een rare manier ergens terecht komen. En daarna kwamen dan de boeken, meer dan honderd zoals ik reeds zei. Bolke de beer is nog steeds m'n troetelkind. Maar hij is nu naar Amerika ver-

trokken en woont in 't Yellowstone-Park. Dat *moest* wel, want er zijn nu al tien delen en ik weet niets meer van hem te vertellen! Nu is hij lekker zoek in dat reservaat...

Mijn beste jongensboek vind ik wel *Postduiven voor de prins*, dat handelt over 't beleg en ontzet van Leiden. Ik ga nu een jongensboek schrijven over de inneming van Den Briel. *Het turfschip van Breda* komt een dezer dagen uit."

Over de positie van het jeugdboek is de heer Hildebrand al even weinig te spreken als de meeste anderen: die vindt hij maar beroerd! Er komt veel te veel uit...

„Er zijn nog heel wat uitgevers die 'n stelletje „krukken" blijmaken met honderd pop als ze maar wat betypte vellen krijgen. Dan 'n „mooie" kleurige kaft erom en klaar is Kees. 't Is gewoon 'n industrie geworden... horrible!

Nee, de taak van jeugdschrijver ziet hij anders en beter: de jongelui moeten natuurlijk bezig gehouden worden en zich amuseren, maar ongemerkt moet hun daarbij interesse voor veel vraagstukken worden bijgebracht. Zijn specialiteit is: het opwekken van liefde voor het dier. In *Jos, de zwerper* blijkt dit bijvoorbeeld duidelijk. Het is een aanklacht tegen het houden van kettinghonden. We hoeven trouwens maar de namen te noemen van Bibo, Bolke, Dorus Das, Spits, Gakker en Knorrie om te weten dat de dierenwereld Hildebrands belangstelling heeft. Ook „reclameboeken" kunnen bijdragen bepaalde interessen te bevorderen. Zo schreef de auteur een groot album, waarin veel plaatjes, gewijd aan het bedrijf der Nederlandse Spoorwegen. En daarbij schuwt hij ook niet het stripverhaal: voor de Brinta-fabriek schreef hij er een aan-

tal. Maar dan moet er veel tekst bij! Heeft A. D. Hildebrand ook iets speciaals tot de lezers van de Idil-Gids te zeggen? Zeker heeft hij dat, niet alleen tot de „gewone” lezers, maar ook tot degenen die het tot taak hebben voorlichtend op te treden in spreekbeurten: „Maak u niet te veel zorgen,” zegt de auteur, „als het kind ook eens een minder verheven boek wil lezen of met een niet te excessief stripboekje thuis komt. Verbiedt u dat dan doen ze het misschien buiten uw controle.. Zelfs Colijn las slechte detective-stories en dat gaf hij eerlijk toe. Maar... als u boeken, dure boeken soms gaat kopen, laat u dan *niet* adviseren door de eerste de beste boekhandelaar die graag zijn winkeldochters wil spuien. En bent u er niet zeker van of uw boekhandelaar al dan niet tot deze categorie behoort, abonneert u dan op de Idil-Gids, gebruik de Idil-catalogi of de Kleine Vuurtoren, of liever nog beide. Het kost niet veel en u kunt dan een boek kopen dat u zelf heeft uitgezocht en dat *waarde* heeft! Vergeet dan daarbij de versjes niet en staar u niet dood op de versjes-industriëlen. Zo is er van „Peter” een heerlijk bandje verschenen: „Moet je horen” (zie elders in dit nummer). 'k Ben er verrukt van! En wat ik de lezers ook graag zou aanbevelen: lees *nooit* voor. Dan vervalt u zo gauw in die verfoeilijke leestoon. Iedereen kan wel een beetje *vertellen*. Lees een verhaaltje desnoods drie of vier keer en vertel het dan na uit uw hoofd. U krijgt snel routine en... u boëit de kinderen. Als u dat elke week 'n paar keer doet, zal dat de gezinsband versterken. Ik hield in november vorig jaar zestien „lezingen” voor ouders.

Maar dan spreek ik nooit van 'n tekst af. Je raakt dan dikwijls de draad kwijt natuurlijk, maar dan hebben we allemaal pret. Er is veel gelachen, maar ik heb 't auditorium vast kunnen houden omdat er geen „manuscript” was, dat aan de stakkers werd voorgelezen, maar omdat alles recht uit 't hart komt. Is dat niet „vol” genoeg, begin er dan niet aan! We geloven dat we hiermee wel zowat 'n indruk hebben gekregen van persoon en meningen van de auteur. En van zijn werk? We weten zeker dat Brilstra, de Spijkers en Monus niet de laatste figuren zijn geweest die aan zijn rijke fantasie zijn ontsproten. En daarom wensen wij hem veel succes en onze jongelui veel plezier toe met zijn komende scheppingen. Dus, mijnheer Hildebrand... ôp naar de tweehonderd!

Dr. Jacoba Hooykaas-

van Leeuwen Boomkamp

Sprookjes en verhalen van Bali

een Nederlandse bewerking van
de sinds eeuwen voortvertelde
Balische volksverhalen met 33
oorspronkelijke Balische tekeningen

linnen band — stofomslag in kleuren
f 17,50

In de boekhandel verkrijgbaar
N.V. Uitgeverij W. van Hoeve
's-GRAVENHAGE

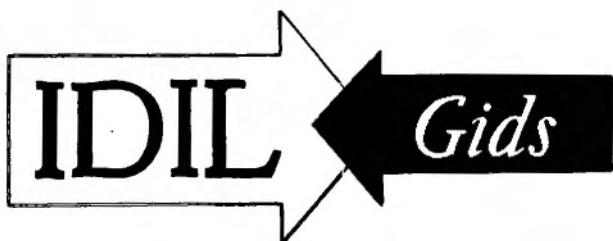
BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken :

	(volgnummer)
Adema, T.: De man die de trap afging (De Arbeiderspers) —	VIa, J 3781
Aileron, G. C.: Mannen braken door de geluidsmuur (Wereldbibl.) —	V, J 3809
Andreas, H.: De reis van Langbaard de Twaalftde (Holland) —	VIc 3726
Atkinson, M. E.: Het geheimzinnige huis (Ten Hagen) —	VIa-b 3759
Atkinson, M. E.: Met de woonwagen op avontuur (Ten Hagen) —	VIa-b 3758
Beke, C.: Pim Pandoer en de groene scarabee (Malmberg) —	VIa, J 3778
Beke, C.: Pim Pandoer zet Parijs op stelten (L. C. G. Malmberg) —	VIa, J 3777
Beke, C.: Ruimtevaart (Standaardboekhandel) —	V, J 3808
Bongaarts, J.: Rovers in Foe-Kiën (De Sleutel) —	VIa, J 3776
Brouns, T.: Elmar's verbanning (L. C. G. Malmberg) —	VIa † 3771
de Bruijn, H.: Djengis-Khan (G. B. van Goor Zonen) —	V, J 3793
ten Burg, B. A.: De rijke vrek en de bedelaar (De Fontain) —	VIb-c † 3741
van de Burg, J. en N.: Mop en Prop en de zwarte dwergen (De Spaarne- stad) —	VIc 3724
Clarenbeek-Van Klaveren, M.: Half-Jetje (De Spaarnestad) —	VIb, M † 3752
Clarenbeek-Van Klaveren, M.: Marie Streepje Anneke (De Spaarnestad) —	VIa, M † 3785
Cradock, H. C.: De avonturen van een teddybeer (L. J. Veen) —	VIc 3722
Diekmann, M.: Een spel van schijn (West-Friesland) —	IV-V, M 3799
van der Does, J. C.: Aan de voet van de Westertoren (W. ten Have) —	VIa, (P) 3770
van Duysen-Stomps, M.: Blijf zoals je bent, Curly (Kluitman) —	IV-V, M, N 3802
van Duysen-Stomps, M.: Curly in het middelpunt (Kluitman) —	IV-V, M, N 3803
Franke, S.: Jaap en zijn hond (Kluitman) —	VIb-c 3742
Franke, S.: Jaap heeft een ekster (Kluitman) —	VIb-c 3743
Frevel-Geyl, K.: Jan Klaassen en de koningin die niet meer lachen kon (J. B. Wolters) —	VIc 3727
Fruithof, P. H.: Baron Sikkepit grijpt in (M. Stenvert) —	VIb, J 3751
Graafland, B.: Marconi (West-Friesland) —	V 3790
Grashoff, C.: Hazehartje op reis (Kluitman) —	VIc, M 3732
Grashoff, C.: Hup, Pipje Hazehart (Kluitman) —	VIc, M 3731
Grashoff, C.: Moeilijkheden om Sala (A. J. G. Strengholt) —	IV-V, M 3798
Groothedde, I.: Met geheime opdracht (De Sleutel) —	VIa, J 3780
Groothedde, I.: Panagos de duivelsvisser (De Sleutel) —	VIa, J 3779
Gündel, E.: Elke aan zee (G. F. Callenbach) —	VIb, M 3756
Gündel, E.: Elke in de bergen (G. F. Callenbach) —	VIa-b, M 3757
ter Haar, J.: Met Heintje naar Parijs (Kluitman) —	VIa-b, J 3761
ter Haar, J.: Met Heintje op de plassen (Kluitman) —	VIa-b, J 3760
Hamaker-Willink, A.: Dim van Dam (J. B. Wolters) —	VIc 3729
Held, K.: En dat voor twee dubbeltjes (Ploegsma) —	VIa-b, J 3767
Hulsebosch, T.: Mijn eigen encyclopedie (Elsevier) —	VIb 3805
(Hulsebosch, T.): Winterboek (De Geïllustreerde Pers) —	VIa-b 3765
van de Hulst, W. G.: Jantje van de Scholtenhoeve (Callenbach) —	VIb-c 3744
van de Hulst, W. G.: Het kerstfeest van twee domme kindertjes (G. F. Callenbach) —	VIc, (P) 3734
van Hulzen, A.: Het huisje op wielen (G. F. Callenbach) —	VIb-c, (P) 3745
Jannes, E.: Elle Kari (Ploegsma) —	VIc 3733
Jeanne Marie's Jopie's kerstfeest (G. F. Callenbach) —	VIb, (P) 3746

Johns, W. E., Captain: Biggles koerst west (Born) — IV-V, J	3796
Kalmijn-Spiereburg, J.: Fransje vindt haar weg (G. F. Callenbach) — IV-V, M, (P)	3797
Kalsbeek, L.: Piet Verlaar (G. B. van Goor Zonen) — VIb, J, P	3749
van Kerkhoven, B.: Met de Micro in Kongo (De Sikkel) — V, JM, N	3788
Kraay, G., en T. Visser: Finland (J. Muusses) — VIc	3738
Kraay, G., en T. Visser: Indonesië (J. Muusses) — VIc	3736
Kraay, G., en T. Visser: Oostenrijk (J. Muusses) — VIc	3735
Kraay, G., en T. Visser: Schotland (J. Muusses) — VIc	3737
Kuitert, J.: Jan Eikelman (J. B. Wolters) — VIc	3728
Lange, H.: De avonturen van Korreltje Zondervan (Ploegsma) — VIb	3804
Laurey, H.: Tovertje konijn en haasje Repje (Holland) — VIc	3725
Lynch, P.: Langoor (L. J. Veen) — VIa-b	3766
Melville, H.: Moby Dick (G. B. van Goor Zonen) — V, J	3794
Moen, M.: Drie jongens van ijzer (Zuid-Holl. Uitg. Mij) — VIa, J	3769
Mol, M. B., Fr.: Bij ons thuis (De Fontein) — VIb-c †	3740
van Noordwijk, T.: Fluitelijntje en de buurtjes (Cantecler) — VIc	3723
Nowee, J.: Arendsoog in geheime dienst (L. C. G. Malmberg) — VIa, J	3775
Nowee, J.: Het testament van Tobi Thomson (L. C. G. Malmberg) — VIa	3774
Oltmans, J. F.: Het slot Loevestein (G. B. van Goor Zonen) — V, (P)	3792
(Oostr, R., en C. Covens): Kerstboek De Vonk 1956 (Van Gorcum) — VI, (P)	3747
Peter: Moet je horen . . . (De Arbeiderspers) — VIb	3748
van der Plaats, B.: Dorientje en haar vrienden (Roelofs van G.) — VIb, (P)	3755
van der Plaats, B.: Dorientje wint (A. Roelofs van Goor) — VIb	3754
Riddell, J.: Malle gevallen van dieren (L. J. Veen) — VIb-c	3739
Romijn, A.: Ela, de Berendoder (Bosch & Keuning) — VIa, J	3773
de Roos, H.: Speurders met de Kameleon (Kluitman) — VIb, J	3750
van Rossum, R.: De zon is zoek (J. B. Wolters) — VIc	3730
(Swanenburg, B. D., Ir.): Beeld-encyclopaedie van onze industrie (Elsevier) — V	3810
Thompson, D. P.: 'n Pony is mijn hartewens . . . ! (Z.Holl.U.M.) — VIa, M	3783
van Tricht, A.: Marjorie geeft het niet op (M. Stenvert) — IV-V, M	3801
Verbeeten, W. J.: Rik Robberts, ruimteschipbreukeling (Helmond) — V, J	3795
Verbeeten, W. J.: Sator en de zonen van Vlugges Eekhoorn (Helmond) — VIa, J	3772
Verschoor, L.: Zie je nu wel, Hanneke (A. Roelofs van Goor) — VIb, M	3753
Versteegh, C.: Churchill (West-Friesland) — V	3789
de Vleeschouwer-Verbraecken, M.: Een uil vloog over! (Paul Brand) V, JM †	3787
de Water, H. J.: Columbus (West-Friesland) — V	3791
Weetveel, Prof.: Wist je dat al? (De Sikkel) — VIa-b	3806
Wired: De spookhengst (Standaard-Boekhandel) — VIa-b	3762
Wired: De zwarte prins (Standaard-Boekhandel) — VIa-b	3763
Wired: De zwijgende getuige (Standaard-Boekhandel) — VIa-b	3764
Wolffenbittel-Van Rooyen, H.: Drie maanden zeventien (Jacques Van- melle) — V, M †	3786
Wolffenbittel-Van Rooyen, H.: Het Luchtkasteel (J. Vanmelle) - IV-V, M †	3800
XX: Jeugdjuweel (Missiehuis M.S.C.) — VIa †	3782
XX: Wie wat waar? voor de jeugd. 1956-1957 (Wie wat waar)	3807
de Zeeuw J.Gzn, P.: De Kaapse rebel (Van Goor) — VIa, J, (P)	3768
Zoomers-Vermeer, J. P.: Spinnetje (Arbeiderspers) — VIa, M	3784

FEBRUARI 1957 JAARGANG VIII NUMMER 7

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS. J. KLEIN

Recensies 3811-3893

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	111
<i>Wij staan even stil, bij:</i>	
<i>Jeugdboek en School</i>	127
<i>Lectuur en Jeugdcriminaliteit</i>	128
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Esther Hagers</i>	129
<i>Bibliografisch register</i>	131

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ictwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

- 3811 Van de grote stapel kinderboeken die op een bespreking ligt te wachten, pakken wij er om te beginnen maar vast eens vier tegelijk af, vier nieuwe deeltjes van de charmant geschreven „Sterreboekjes” van *Leonard Roggeveen*. Ook nu weer zijn ze vaak verrassend origineel, eenvoudig van taal en prettig van illustratie (van de auteur). De titels luiden achtereenvolgens: *Bram Alleman*, die Bregje van de bakker telkens zo onhandig ten huwelijk vraagt dat pas na de vierde keer het ja-woord klinkt; *Jan Piederiet*, die moet gaan werken om een geit te verdienen. Door het oplossen van drie moeilijke raadsels weet hij er een te bemachtigen; *Snip snap smor*, waarin Klaas, door een goede kabouter geholpen, zijn Antje, met wie hij zal gaan trouwen, een prachtig ingericht huisje kan aanbieden; *Vrouw Handjegauw*, die haar vingerhoed kwijt is en hem in de soep weer terugvindt. De meer-lettergrepige woorden zijn door streepjes van elkaar gescheiden. (p. dl. geb. f 1,—)
- 3812 Dat het toch niet zo eenvoudig is een goed kinderboek te schrijven als men misschien zou denken bewijst *Cor van der Schaaf* met *Hokkiepokkie het kabou-*

terkokkie. Een kraai pikt tot driemaal toe de bodem van de ketel stuk waarin Hokkiepokkie soep moet koken voor de koning. De gedachtenconstructies zijn vaak veel te ingewikkeld, de taal mist nagenoeg alle kinderlijkheid. Bovendien is de druk te compact. Er wordt veel geschermd met ellenlange namen die wel als grappig bedoeld zullen zijn. Kinderen van acht tot tien jaar, voor wie de uitgever het boekje wil bestemmen, zullen het te kinderachtig vinden, voor de kleintjes is het te moeilijk. (geb. f 1,25)

3816 Ook nogal tam is *Het blauwe paard* van *Hermien IJzerman*. Zes kabouterkinderen vinden een speelgoedpaardje en gaan daarmee op avontuur. Ze verven het op en willen het de koning cadeau doen. Als ze echter horen dat het van Klaasje van de boerderij is, geven ze het terug. De kabouternamen doen onsympathiek aan en de taal is niet erg kinderlijk. Geweldig is het niet, hoogstens bruikbaar. (geb. f 3,75)

Zowel aan de „Pietje Prik-serie”, als aan de „Knoopje Kapoen-serie” voegde *Lea Smulders* twee leuke boekjes toe. In het derde deeltje van de eerstgenoemde reeks, *Het geheim van Pietje Prik*, verliest het ventje zijn baan als hofkleermaker weer omdat hij het geheim van de koning niet

3816

3817

- 3818 kan bewaren. In deel vier lezen we over *Pietje Prik en het circus*, waarin Pietje verzeild is geraakt, wanneer een clown zijn broek heeft gescheurd. Alleraardigst. In deel drie van de andere serie wordt
- 3819 — in rijmvorm — verteld over *De drie prinsessen* uit het land van Tippetop, die ook wel een avondje uit willen. Ze trappen daarbij de toverheks op haar teen en worden veranderd in drie bergen. De dochters van de molenaar verbreken de betovering. Het vierde boekje is ook een grappig verhaaltje in versvorm over
- 3820 *Fietje Vatenkuast* die met ander oud keukengerei door Tonia, de nieuwe keukenmeid, in de vuilnisbak wordt gestopt. Uit protest gaan nu alle keukenspullen naar de kabouters totdat Tonia spijt krijgt, hen terugroept en hen voortaan lief behandelt. Aardig geslaagde kolderversjes, die een enkele maal wel wat heftige ruzie met het ritme hebben.

(p. dl. geb. f 1,—)

Voor ietwat gevorderden

- 3821 Voor meisjes uit deze groep het derde boekje over de Zeesterretjes, door *Cok Grashoff: In de vrolijke Zeester*. Ook hierin ontmoeten wij weer de tweeling Lies en Loes. Voor de grote vakantie wordt er op school over een zomeruitstapje gesproken, waarop de kinderen zich erg verheugen. Maar hun pret wordt bedorven als ze merken dat een van de vriendinnetjes, de moederloze Lottie, niet mee zal kunnen gaan omdat haar vader geen geld heeft. Maar ze vinden er wat op door uit hun spaarpot wat te offeren en hun moeder vraagt het meisje zelfs de hele vakantie te logeren. Als blijkt dat ook hun vriendje Bennie — welbekend uit de vorige boekjes — een tijdje hun gast zal zijn, wordt het een heel leuke tijd. Een lief verhaaltje, al is het niet bepaald groots.

(geb. f 1,95)

- 3822 In het vriendelijke boekje *Van Robbie en Ineke* vertelt *Jeanne Marie* hoe het achtjarige Ineke een broertje krijgt. Ze leeft erg mee met de gebeurtenissen van alle dag uit het prille leven van de kleine baas, vooral als hij ernstig ziek wordt.

Aardig en eenvoudig verteld, getuigend van groot godsvertrouwen. Maar er zijn zo enkele dingen die het verhaal toch wel in zeer specifiek protestante mentaliteit voeren, die het jonge katholieke kind gemakkelijk in verwarring zouden kunnen brengen. Voorzichtigheid is daarom gewenst. (geb. f 1,—)

Ri-Ti en haar kleintjes bevat een eendegeschiedenis, die verteld wordt door *Rie van Heeteren*. Ri-Ti is een moedereend die met haar kroost een toevlucht zoekt in het vijfertje bij Inekes huis. Het meisje ontfermt zich over het „gezin” en redt zelfs een eendje van de valse buurkat. Ri-Ti is volledig menselijk ten tonele gevoerd, met gedachten, gesprekken enz. Door deze opzet leent het verhaal zich het best voor kleintjes van 6-8 jaar. De tekst vergt echter de leesrijpheid van 8-10-jarigen. Het verhaal is levendig en fris, al neigt het soms ietwat naar het sentimentele. Toch wel een verdienstelijk kinderboek. (geb. f 1,75)

Kinderen zijn dol op apen en het verhaal dat *Sandor Kis* hen voorschotelt in *Elf apen op reis* zal hun zeker bevallen. Het is het avontuur van elf apen die na een lange zeereis in Blijdorp belanden. Op een goede dag weten zij te ontsnappen en ze brengen de stad in volledige opschudding. Ze beleven het ene avontuur na het andere en overal gaat het er even „aaps” aan toe. *Sandor Kis* zal de kinderen doen schateren om de dwaasheden die hij vertelt en die nuchter bekeken natuurlijk allemaal onmogelijkheden zijn. Maar lijkt dat niet ieder sprookje toe aan volwassen mensen die het kind-zijn hebben afgelegd?

(f1,50; geb. f 2,25)

Een symbolisch, sprookjesachtig verhaal door *Astrid Lindgren* is *Mio, mijn Mio*. Het gaat over een kleine weesjongen Bo, die prins Mio blijkt te zijn, de zoon van de koning van het „Land in de Verte”. Mio moet de eeuwenlang verwachte ridder zijn, die het rijk van zijn vader zal verlossen van het kwaad, door ridder Kato, de heerser van het „Land Daarbuiten”, te doden. Deze ridder heeft een liefdeloos stenen hart, verandert gestolen

kinderen uit het Land in de Verte in vogels en maakt alles in het woud dor en koud. Mio moet veel moeilijkheden overwinnen, doch hij weet zich gesteund door de liefde van zijn vader en zijn vrienden. Het is een knap geschreven sprookje, prachtig van stijl en met mooie illustraties van bijzondere charme door Ilon Wikland. De symboliek in dit boek staat op de groei van het kind en het zich geroepen weten tot het vervullen van een taak in dit leven. Hierdoor is het uitermate geschikt om voor te lezen en te bespreken met verschillende leeftijds-groepen. (f 3,90; geb. f 4,90)

- 3826 Soortgelijk van opzet zijn twee vervolgv-verhalen van C. S. Lewis. In het eerste, *De betoverde kleerkast* of „Het eerste verhaal uit het land Narnia”, logeren vier Engelse kinderen in het oude huis van een professor op het platteland. Door een kleerkast kunnen ze soms in het sprookjesland van Narnia komen, waar een witte toverheks het altijd winter laat zijn. De vier kinderen helpen de machtige heerser, de leeuw Aslan, het land te bevrijden. In het vervolg *Prins Caspian* of „De terugkeer naar Narnia”, worden de kinderen opnieuw te hulp geroepen, nu door Prins Caspian, die door zijn oom-regent Miraz van de troonsopvolging uitgesloten wordt. Na zeer veel verwickelingen wordt Miraz overwonnen en verbannen naar een eilandje. Ook in dit deel treden weer veel figuren uit de mythologie op en gebruikt de schrijver christelijke symbo-
- 3827

len. Mooie sprookjesachtige boeken met sfeervolle tekeningen van Pauline Baynes. De vertaling is jammer genoeg erg matig. (p. dl. f 3,25; geb. f 4,25)

En nu weer terug naar het gewone leven. Vijf jongens uit de vijfde klas richten, geïnspireerd door oude ridderverhalen, *De club „De Zwarte Ridders”* op. Ze beleven hun avontuurtjes vooral in hun fantasie. Er is natuurlijk ook een jongen die „aan de andere kant” staat. Hij zit hen soms flink dwars, maar krijgt er zelf ook flink van langs. Maar tenslotte verzoenen ze zich met hem. Een Vlaams schooljongensverhaal door Jos. Pierré, dat niet al te hoog timmert, maar zich wel laat lezen door jongens die niet al te veel door sensatielectuur „verwend” zijn. (geb. f 3,90)

Al zijn de gebeurtenissen die het volgende boek in gelukkig einde geven, wel wat al te mooi om waar te zijn, toch zullen de meeste jonge lezertjes *Arme Hein, gelukkige Hein*, door Wouter van Elshout door zijn prettige verteltrant wel graag lezen. Omwille van zijn vader, die al jaren ziek is, ziet Hein af van studeren en vindt een baan bij een koffiebranderij. Als hem daar een ernstig ongeluk overkomt, ontpopt zijn baas zich als de weldoener van de familie. Heins vader hervindt zijn gezondheid in de villa van de heer Vermeer. Na zijn ziekenhuistijd mag ook Hein daar enige tijd verblijven om op krachten te komen. Zo wordt het eind goed al goed. Leesbaar. (geb. f 1,65)

Een goed lesje bevat het boek van Julca: *De boswachter bij het ven*. Boswachter Reuvers betrapt een clubje jongens, het „Vrolijke Dozijn”, bij het zwemmen in verboden water. Hij neemt hun kleren mee, maar later klimmen de jongens in het schuurtje van de boswachter om de kleren te bemachtigen. Van dat ogenblik af is de verstandhouding tussen boswachter en clubje vrij gespannen. Maar boswachter Reuvers blijkt allerminst haatdragend, want in de de daarop volgende winter, als de jongens op het ven aan het schaatsen zijn, redt hij met levensgevaar een overmoedig tweetal van een

3828

3829

3830

- wisse verdrinkingsdood. Wederzijdse vriendschap is dan voor altijd gesloten. Behoorlijk verteld. (geb. f 1,75)
- 3831 Een pretentieloos, goed verhaaltje is *Jan Verduin van A. J. Pleysier*. Jan vindt het eerst maar wat fijn, wanneer hij er getuige van is hoe Ouwe Toon, 'n zure boerenknecht, er als stroper inloopt. Maar als Jan zijn zusje Ineke, op wie hij moet passen, in de steek laat en hij haar, wanneer er bosbrand uitbreekt, niet meer kan vinden, kan hij diezelfde Ouwe Toon wel om zijn hals vallen, als blijkt dat hij het meisje gevonden en in veiligheid gebracht heeft. Hij besluit al zijn zuurverdiende spaarcenten aan Toon te geven, zodat hij niet naar de gevangenis hoeft. Vroom-protestantse inslag, die het boekje geenszins minder genietbaar maakt voor katholieke kinderen. (geb. f 0,80)
- Ook *Lenie Stafleu-Kruikemeier* schreef 'n aardig, opbouwend jongensboek in protestantse sfeer, waarin de karakters van de tweeling Jelle en Frits met elkaar geconfronteerd worden. Jelle, haantje de voorste en vechtersbaas, vindt de meer schuchtere Frits maar een bangerd. Plichtsgetrouwe Frits is bij de Verkeersbrigade. Jelle interesseert er zich niet erg voor, behalve voor 'n keer als hij zijn broer prest hem koppel en „spiegelei” af te staan. Het verveelt al gauw en vóór tijd verlaat hij zijn post. Gevolg: kindje aangereden. Het duurt een hele tijd voor Jelle tenslotte de moed weet op te brengen, zijn broer, die alle schuld op zich had genomen, in ere te herstellen. Dan kan de nieuwe woning waarin ze pas wonen, zijn naam eerst met ere dragen,
- 3832 *Het huis „De Vreugde”*, een naam die ook op het titelblad van het boek prijkt. (geb. f 1,—)
- 3833 Een smakelijk, echt humoristisch jongensverhaal, dat vooral opvalt door zijn rake en leuke typering is „*De „Oeroemtsji” vaart naar China*, van *L. Huisinga-Scaf*. Het bevat de kleine avonturen en kwa-jongensstreken van vijf — ongeveer tienjarige — vriendjes: thuis, op school en op straat. Een van hen, een wees, is ondergebracht bij twee tantes met erg goede bedoelingen, maar weinig begrip voor kinderen. Om uit deze omgeving weg te komen, besluit hij als verstekeling mee te gaan op een schip naar China, waarmee ook een kennis reist. Hij brengt zijn plannetje zelfs ten uitvoer, zij het dan voor korte tijd. Zijn ontdekking heeft echter een goed gevolg: de tantes beloven beterschap. Een aardig boek. (geb. f 2,95)
- 3834 *Pimmetje in Zwitserland*, door *J. H. Secker*, is een braaf boekje over een jongetje dat de eerste prijs krijgt in een tekenwedstrijd: een reis met een vriend naar Zwitserland. Die vriend wordt: de meester. Samen maken ze wat avonturen mee, waaronder nogal veel angstige. Graag hadden wij de beschrijving van alles wat met de Zwitserse Alpenwereld samenhangt wat minder summier gezien. Het boek — het vijfde uit de „Pimmetjeserie” — is „erg katholiek”. Het is geschreven in een niet vlekkeloos Nederlands. Niet bijzonder dit deel. (geb. f 2,95)
- Dat het schrijven van kinderboeken niet ieders werk is, zien we ook bij *Peter Spoor* die in de serie „Kruisboeken” als nummer 11 *Het boogschuttertje* publiceerde, een verhaal uit India. Een pater en een broeder maken met een aantal leerlingen van een missieschool een wandeling. Op deze tocht beleeft men wat en worden er verhaaltjes verteld. De stijl is gebrekkig, het katholicisme wordt er vaak met de haren bijgesleept. De tekeningen zijn niet onaardig. Een matig geheel. (f 1,60)
- In de „Margriet-serie” verscheen een gezellig verteld vakantieverhaal van *Johanna E. Kuiper*: *Een zomer vol verrassingen*. Een Amsterdams gezin krijgt onverwacht de kans om veertien dagen op vakantie te gaan in Drente. De kinderen hebben daar allerlei plezierige belevenissen, waarbij hun vindingrijkheid en samenwerking nuttig blijken. Het is een leuk, gezond gezin waarover men hier te lezen krijgt. De moraal van de geschiedenis is zonder nadrukkelijkheid, eveneens de christelijke sfeer. Een goed stukje ontspanningslectuur. (geb. f 2,90)

- 3837 Van de „Margriet-serie” naar de „Zon-
nebloem-serie”. In laatstgenoemde reeks
kwamen twee nieuwe boeken uit. Als
eerste bespreken we *Janny's buurtjes*,
door *Freddy Hagers*. Janny en Wietje
zijn, behalve buurmeisjes, ook goede
vriendinnen. Het valt dan ook niet mee
als de ouders van Wietje gaan verhuizen
en de twee bijna onafscheidelijken toch
gescheiden worden. Het duurt een lange
tijd en het heeft heel wat in voordat
Janny ook vriendschap kan sluiten met
het nieuwe buurmeisje. Dit niet onaardige
verhaal over meisjes vriend- en vij-
andschap is soms misschien wat slapjes
van spanning, maar bevat wel heel wat
opvoedkundige trekjes. (geb. f 2,90)
En dan het vervolg op „Een meisje als
Margriet”. *Gerda Nefkens* schrijft hierin
over *Het zusje van Margriet*. Deze Atie
is net een halve jongen, met haar voor-
keur voor spijkerbroek en verschoten
truitje, terwijl haar liefste bezigheid bo-
vendien voetballen is. Margriet heeft zo'n
medelijden met de keeper van Atie's
club, een eenzame moederloze jongen,
dat hij door haar toedoen op 't kerst-
feest uitgenodigd wordt. Ook doet zij
haar uiterste best om van Atie wat meer
jongedame te maken. Een gezellig meis-
jesverhaal, verre van flauw en vol pret-
tige humor. Het Kerstfeest heeft hier
tenminste enige christelijke achtergrond
en betekenis. (geb. f 2,90)

Voor grotere kinderen

- 3838 *Mimi van den Heuvel* is de schrijfster
van de geschiedenis van de twaalfjarige
Frouke Veenstra, *Juffertje Jolijt*, en haar
hondje, die de jonge lezeressen vaak zul-
len doen lachen. Dat „Juffertje Jolijt” zit
vol guitenstreken en dwaze invallen. Dat
de tegenspeelster van Frouke, de aanstel-
lerige en zeurderige Erna, op het einde
een levensles krijgt van een ziek meisje
en haar zwaar beproefde moeder, geeft
aan het boek tegelijk zijn pedagogische
waarde. Het is vrolijk en vlot geschreven,
hier en daar wel een tikje sentimenteel.
Waar het pas geeft, wordt op God, de
gever van alle goeds, gewezen.
(f 3,50; geb. f 4,50)

- Een oppervlakkige indruk maakt *Een* 3840
van ons, door *Miep Kuypers*. Het boek
vertelt hoe de ouderloze Hanneke, na
eerst bij een tante in huis geweest te zijn,
zich moet aanpassen in een groot gezin,
wat haar maar heel moeilijk afgaat. Ze
doet flink haar best, leert iets voor an-
deren over te hebben en wordt volkomen
een van het gezin. Matig, ook wat taal
en stijl betreft. (geb. f 2,25)
Als tweede deel van de serie „Kinderen
van het oerwoud” van *Anne de Vries*
kwam uit *Panokko en de wildernis*. In 3841

dit tweede deel wordt de avontuurlijke
tocht beschreven van Panokko met tien
Indianen van zijn stam, de blanke dokter
en diens vriend om de twee jonge blan-
ken, die in het eerste deel een noodlan-
ding in het oerwoud moesten maken,
op te sporen. Een van deze laatsten
wordt ziek onderweg aangetroffen en
de andere moet door een list uit de han-
den van een vijandige stam worden be-
vrijd. Goed en leerzaam Indianeverhaal
dat een boeiende beschrijving geeft van
deze stammen in Suriname. De zendings-
gedachte is er prettig in verwerkt.

(geb. f 1,85)

- 3842 *K. van der Geest* vertelt ons in *Jos over-
wint zichzelf* op ongekunstelde manier
het lief en leed van de familie Heimans.
Moeder sterft en vader blijft achter met

Jos en kleine Riekie. Dapper slaan vader en Jos zich door veel moeilijkheden heen, tot vader inziet, dat het niet langer gaat en opnieuw wil trouwen. Dat is meer dan Jos verdragen kan en er komt een breuk tussen vader en zoon. De jongen gaat naar grootmoeder en herstelt daar langzaam van zijn groot en diep verdriet. Daar vinden vader en zoon elkaar terug en Jos belooft zijn best te doen de nieuwe moeder te aanvaarden. De figuur van het eigenwijze, te vroegrijpe Riekie is te sterk aangezet en geeft het boek soms iets geaffecteerd. Overigens lof voor de sfeervolle wijze waarop de auteur een milieu weet te schilderen. Geschikte lectuur, dit zestiende deel uit de „Wielewaal-reeks”.

(f 2,—; geb. f 2,95)

3843 In de overgangstijd tussen het Stenen en Bronzen Tijdperk speelt het volgende boek: *Sieger de Bronsman*. Twee jongens mogen een reis meemaken met een handelaar die bronzen wapens en sieraden ruilt voor huiden, paarden en levensmiddelen. Onderweg ondervinden zij de moeilijkheden, verbonden aan het reizen in die dagen, zij nemen kennis van de voor hen afwijkende cultuur van andere stammen (zoals het gewelddadig uitbannen na brandmerking van een dief, het zich gezamenlijk verzetten van verschillende stammen tegen een gemeenschappelijke vijand) en beleven enige avonturen (de jacht op een wolf, een overval en ontvoering). De gegevens op zichzelf zijn aardig en boeiend genoeg; de verwerking ervan — door *H. J. Popping* — is echter niet zo geslaagd: het verhaal schrijdt moeizaam voort en is nogal stroef en hoogdravend gesteld. Niettemin een geschikt boek, waar wel iets uit te leren valt. (geb. f 3,90)

3844 *Henk Sprenger* produceerde twee nieuwe deeltjes (zes en zeven) in de stripverhalen-serie over voetballer Kick Wilstra: *Kick Wilstra de wondermidvoor & zonen in moeilijke omstandigheden* en *Wondermidvoor Kick Wilstra. Over de oude en de nieuwe tijd*. Kick neigt zo waar tot het beroepsvoetbal, vooral wanneer er aanbiedingen uit Italië komen.

Dat hierbij de nodige verwickelingen te pas komen, spreekt. Daartussendoor horen en lezen we ook over zijn zontjes die op trektocht zijn naar Friesland, waar opa hen vergast op sterke verhalen uit zijn jeugd. Alles tezamen twee boekjes met redelijke illustraties, maar waar overigens niet veel van uitgaat. Als tijdspassing een enkele keer. (p. dl. f 0,60) Een vrij stoer boek, dat zich wel laat lezen, vooral voor jongelui die met alle geweld naar zee willen is *Als verstekeling naar Londen*. De schrijver ervan is *Anton van der Velde*. Een halve belofte van zijn vader, kapitein van de *Prometheus*, dat hij eens een reis naar Londen mee mag maken, is voor Rein al voldoende om tegen zijn kameraden op te scheppen, en als er — vooral onder pressure van een bezorgde moeder — niets van komt, besluit hij maar stilletjes mee te gaan om zijn gezicht te redden. De ontdekking, met een behoorlijke zeeziekte op de koop toe, is allesbehalve een pleziertje. Hij moet alle vuile karweitjes opknappen, en merkt dat het allemaal heus niet van een leien dakje gaat. Als hij terugkomt zijn er twee dingen gebeurd: Rein begrijpt dat je moet studeren als je op zee vooruit wil komen en moeder ziet in dat zij haar zoon niet van het ruime sop kan afhouden.

(geb. f 1,50)

Ook het boek van *Piet Prins: De wonderlijke reis van Sjoerd Douwema* laat zich best lezen. Het verhaalt de avonturen van een jongen uit de 17e eeuw op een walvisvaarder, waar we met hem heel wat leren van dat dapper bedrijf uit die tijd. Hij heeft veel te doorstaan, komt op IJsland terecht, waar hij zijn reeds jaren verloren gewaande vader in een Eskimo-nederzetting aantreft. Wel geschikt, al doet de protestantse levenssfeer wat geforceerd aan.

(geb. f 4,50)

Het vijfde deel in de „Rode Ridder-serie”, door *Leopold Vermeiren* kreeg als titel: *De Rode Ridder op de ijzeren brug*. Nieuwe belevenissen van Ridder Johan in een avontuurlijk vechterverhaal, dat wel gelezen zal worden, doch weinig

3846

3847

3848

toont van het ideaal, dat de kruisvaarders zich gesteld hadden. Vechten blijft de hoofdzaak. Het boek staat niet op zichzelf, is daardoor niet gemakkelijk te lezen, ook al niet door het hinderlijke teruggrijpen naar andere delen. Toelaatbaar. (f 3,90; geb. f 4,90)
Omdat de „Non-Stop-reeks” zijn devies getrouw blijkt te blijven, zijn wij nu reeds toe aan de bespreking van deel 15 tot en met 20.

3849 *Jo Roos: Gangsters aan de Rio Grande.* Miguel, een jonge Mexicaan, komt clandestien in de U.S.A. om er een eerlijk stuk brood te verdienen, vergezeld door een zekere Señor dos Santos. Vrij spoedig blijkt dat deze señor tot een bende behoort, die een bekend professor gewelddadig ontvoerde. Ook al weet Miguel dat hij terug zal moeten naar zijn land, toch verstrekt hij de politie de nodige gegevens betreffende de gangster. De geleerde wordt bevrijd, de boeven gegrepen; Miguel moet inderdaad terug, maar milde giften hebben hem rijker gemaakt dan gewoon werk had kunnen doen. Spannende vertelling, en, gezien de kleine omvang (32 blz.), behoorlijk uitgewerkt.

3850 *Otto Boris: Een rit om het leven.* Fred Gould, in dienst van een vissersbedrijf aan de zuidkust van Alaska, moet met Joe Smith en het meisje Angela een grote som geld naar de bank in de stad gaan brengen. Een boevenbende — van dit plan op de hoogte — tracht hen onderweg dit geld afhandig te maken. Door de hulp van een Indiaanse vriend weten de drie hun onderneming te voltooien. Beschaafd verteld, hetgeen geen bezwaar blijkt voor de nodige spanning.

3851 *Dick Best: De piraten van Palos.* In Palos ligt het model van een roemrijk Spaans juweel: de Santa Maria, het schip van Columbus. Een van de jongens uit het zeevaardersweeshuis aldaar, de trotse Spanjaard Ramón Gonzales, begeesterd door het leven van Columbus, steelt op een nacht het schip en brengt heel Spanje in rep en roer. Een kapitein, die zich herinnert zelf een jongen te zijn geweest, volgt dan de route van Colum-

Leonard Roggeveen

STERREBOEKJES

deel 9-12 (6-9 jaar)

Jan Piederiet Bram Alleman Vrouw Handjegauw Snip-Snap-Snor

Met plaatjes van de schrijver.

Per deeltje gekartonneerd... f 1,—

In de serie „Dierenvertellingen”
(6-9 jaar) verscheen :

Het Zwanenest

door

P. J. Risseeuw

Met plaatjes van Irmgard Wille
44 blz. Gekartonneerd f 1,—

De avonturen van twee zwanen
Knibbel en Knobbel met hun
kleintjes.

Avonturen van Ollebolle

door C. Wilkeshuis. Omslag en
plaatjes in zwart en rood van Guust
Hens.

(8-10 jaar) Gebonden f 2,95

De geschiedenis van Ollebolle, de
paljas, die met Marinus de matroos
en Meneer Sandrino de circus-
directeur uit een tekenfilm weg-
lopen en de wijde wereld intrekken.

Binnenkort verschijnt :

OLLEBOLLE IN DE WOESTIJN

In de boekhandel verkrijgbaar.

G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE

Postbus 290.

- bus en vindt zo schip plus jongen. Een Amerikaan die zich voor Ramón interesseert, neemt hem daarna mee naar Amerika. Een niet onaardig fantasieverhaaltje, dat overigens niet erg diep graaft.
- 3852 *Ab Krijger: Het raadsel van de rubberplantage.* Op een rubberplantage in Indonesië worden bij herhaling en op onverklaarbare wijze rubberbomen beschadigd en vernield. Wie is de dader? Schuilt hij onder het personeel? Wat is het motief? Sabotage? Er vallen doden, maar van de dader geen spoor. Het leven van de jonge eigenaar wordt een hel van waken en verdenken, spioneren en wachten. Totdat hij zelf ternauwernood ontsnapt aan de klauwen van de schuldige... een tijger. De verhoudingen tussen de ontwikkelde planter en de zeer kinderlijke kleurlingen zijn niet slecht getroffen.
- 3853 *Karel Vethake: Gloeiende bamboedraden.* John McCree krijgt in 1880 van Edison opdracht in het Peruviaanse oerwoud op zoek te gaan naar een plantenvezel, die kan dienen als gloeidraad. Meer dan eens staat op deze tocht Johns leven op het spel, maar de vezel wordt gevonden, en de gloeilamp die meer dan duizend uur kan branden wordt werkelijkheid. Een interessant en boeiend avontuur, een en al spanning, maar dat ook veel leerzaams weet bij te brengen. En voorlopig weer als laatste van de reeks *Leo van Rappard: De verboden jacht.* Ondanks het verbod van zijn vader gaat Pieter, die in Zuid-Afrika woont, wanneer zijn ouders afwezig zijn op jacht met een zwarte bediende. Hij heeft er zijn zinnen op gezet de grootste jachttrofee te veroveren die maar mogelijk is: de kop van een wilde buffel. Het wordt een dramatische jacht, vooral wanneer men in de morgen, als men de gewonde buffel tracht op te sporen nog geconfronteerd wordt met een leeuw die het gewonde dier aanvalt en door een grote negerjager wordt neergelegd. Als vader terugkomt, krijgt Pieter zijn verdiende oorveeg... maar in zijn hart is vader toch wel trots op zijn onderne-
- mende jongen! Behoorlijk geschreven. (p. dl. f 0,35)
- De jeugd die 'n voldoende grote technische knobbel had om te genieten van de vliegende schotel van de kleine grijze professor uit Otterloo, zal ook *De kunstmaan van Prof. Lepidus* wel verslinden. Met behulp hiervan wordt de aarde, door een stel schurken uit haar stand gebracht, weer in haar oude toestand hersteld. De Noordpool, tijdelijk in een Riviera veranderd, krijgt haar ware gedaante terug, de Eskimo's kruipen weer in hun igloos en de negers, die gevaar liepen te bevriezen, lopen weer in natuurkledij rond. Alles klinkt heel erg echt, wat ook de bedoeling is van de schrijver, *W. N. van der Sluys*. Wie niet opziet tegen de uitgebreide technische beschouwingen en erg veel fantasie zal ervan smullen. (geb. f 4,50)
- Een verdienstelijk debuut maakt *C. Butner* met de „Harry en Josua-serie”, die geopend werd met twee delen. De plaats van handeling is Suriname. Nummer 1 is getiteld *Aan de rand van het Surinaamse oerwoud*. Vooral voor dierenvrienden een boekje om te stelen. Harry Donkers, zoon van een plantagedirecteur en Josua Voorn, wiens vader voorman is op een plantage, zijn vijftien jaar, dikke vrienden en bovendien dierenliefhebbers. Om geld te verdienen voor een lepra-stichting verzamelen ze dieren voor een opkoper, die ze zogenaamd levert aan dierentuinen. Zij ontdekken echter dat hij de dieren doodt en opzet. Met behulp van Harry's schooldirecteur houden ze nu in Paramaribo een tentoonstelling met hun laatste voorraad, waarna de dieren in het bos worden losgelaten. Men komt in dit aardige boek heel wat over Suriname te weten en... het blijkt al zeker te zijn, dat de mens van de aap afstamt!
- Naar de Oelemari* is de titel van deel 2. De nu zestienjarige Harry en Josua krijgen de gelegenheid hun land ook eens vanuit de lucht te zien, wanneer ze door een oud-oorlogsvlieger, Stunt Appel, met 'n eigen vliegtuigje uitgenodigd worden een tochtje mee te maken. Ze komen

Hawaii. Een boeiend boekje, dat wat mee geeft.

Van Sandor Kis dan een heel goed werkje over de grote Zuid-Afrikaan Paul Krüger en de Boerenoorlog: *Boeren, goud en diamanten*. Prettig wordt deze episode uit de geschiedenis uiteengezet, zonder de gebreken van de Engelsen of Boeren te verbloemen. Hoe mooi komt de oud-testamentische geest der Boeren tot uiting, zowel gedurende de Trek als in de oorlogen. De figuur van Krüger steekt boven allen en alles uit in zijn eenvoud en zijn kracht. Heel goed wordt getoond wat de eigenlijke reden was dat Engeland de Boeren lastig viel. Ook de verraderlijke rol van de Duitse keizer wordt beschreven. De auteur vertelt wel op boeiende wijze, maar hij heeft zich een soort badinerend proza aangemeten, waaraan men wel even moet wennen en dat dan nog niet altijd bevrediging zal schenken. (p. dl. f 1,—)

3859

boven de ongerepte oerwouden waar een gevreesde witte Indianenstam zich blijkt op te houden. Door motorpanne moet Stunt een noodlanding in de bomen maken. De vrienden brengen het er levend af en nu begint een adembenemende tocht door de onbekende wildernis, op zoek naar de beschaafde wereld. Een boeiend, spannend en leerzaam boek, even waardevol als het voorgaande. Een godsdienstig motief is nergens te bespeuren. (p. dl. geb. f 3,25)

P. de Zeeuw J. Gzn. bracht de overbekende „Oud Goud-serie” op 32 delen met *Siegfried de drakedoder*, waarin het Nibelungenlied aan de jeugd verteld wordt. Siegfried de held zien we in zijn avonturen: het ontdekken van de Nibelungenschat, het doden van de draak, de bevrijding van Brunhilde, de toverdrank die hem met Kriemhilde doet trouwen, het verraad met al de tonelen die daar het gevolg van zijn. Het wrede, bloedige element is gelukkig wat verzacht, zodat dit boek gerust door jongens en meisjes gelezen mag worden. Toch zou een dergelijk werk meer indruk maken als het de schoonheid en sfeer van het Nibelungenlied meer benaderde. Nu blijft het teveel een verhaal uit vroeger tijden. (geb. f 2,50) Wel wat sterk Vlaams getint, wat vooral in de woordkeuze blijkt, is het meisjesboek dat van *Rik Puttemans* uitkwam als nummer 6 in de serie „Zonnige Jeugd”. De titel *Nel het woonwagenmeisje* doet reeds het gewone motief vermoeden, en als gebruikelijk is het met heel wat sentiment gekruid. De dertienjarige Nel is het oudste meisje uit een arm woonwagengezin. De vader, een ketel-

3860

3858

Beter ingeburgerd is reeds de „Helden-serie”, waarvan hier deel 6 en 7 voor ons liggen. Deze pocketboekjes met biografieën van grote persoonlijkheden werden tot nu toe geschreven door *J. D. Degreef* en *Sandor Kis*. De eerstgenoemde auteur koos deze keer Cook, de grootste Engelse zeevaarder uit de 18de eeuw, als onderwerp. Deze grote man begon als *De scheepsjongen van de Freelove*. Niet alleen de resultaten op wetenschappelijk gebied hebben zijn drie grote reizen onsterfelijk gemaakt, maar groter nog zijn zijn verdiensten voor de jamaat, die hij het leven onnoemelijk veel dragelijker maakte door zijn hygiënische maatregelen, waardoor bijvoorbeeld de scheurbuik als bij toverslag verdween. Edel was ook zijn houding tegenover de inheemse bevolking, voor wie hij als een vader was. Tragisch is dan ook Cooks einde, wanneer hij wordt vermoord op

3861

lapper, drinkt en de moeder kan met de beste wil van de wereld geen orde brengen in de janboel die er heerst. Van opvoeden komt niets terecht; de kinderen groeien dan ook op als wilden. De oudste jongen, Pol, steelt als een raaf, eerst uit noodzaak, later uit wraak. Alleen Nel is als „een teer bloempje” temidden van onkruid. Ze heeft heel wat te verduren voordat ze terecht komt bij goede pleegouders. (geb. 65 fr.)

3862 Nog een boek van *Mimi van den Heuvel*, *Kattekopje* geheten. Katrien is erg opvliegend van natuur. Door haar schoolvriendinnen, die haar veel plagen, wordt ze daarom Kattekopje genoemd. Op aansporing en met de hulp van haar lieve grootmoeder, bij wie de ouderloze Katrien wordt opgevoed, bindt zij de strijd aan met zichzelf. Na veel vallen en opstaan, heeft zij er zich na een jaar onder, en ze wordt na grootmoeders dood door een trouw vriendinnetje graag als pleegzusje aanvaard, onder de nieuwe naam Rinie. Een opvoedend boek, waarin ook op God gewezen wordt.

(f 3,50; geb. f 4,50)
3863 Weinig om 't lijf heeft het boek *Rondom „t Sparretje”*, door *Ina van Velsen*. Het bevat de vakantiebelevissen van een gezin uit Venezuela, dat voor zes maanden in Nederland op verlof komt. Er valt noch kwaad noch goed van te zeggen. (geb. f 2,50)

3864 *Marianne Jagtmans* nam ook het meisjesleven van alledag tot onderwerp, en wel dat van *Annelieze uit de apotheek*. De wat strenge houding van haar enigszins artistiek aangelegde, koele moeder is aanleiding tot verschillende conflicten met Annelieze, die het bij haar vriendinnetje Hanny thuis heel anders ziet. Als er dan nog een assistente Patricia in huis komt, naar wie moeders interesse meer uitgaat, komt het zo ver dat Annelieze door hun neerbuigende houding haar tekening voor een wedstrijd verscheurt. Een leraar stuurt nu stilletjes een andere tekening in, waarmee het meisje dan de tweede prijs wint. Wanneer moeder en dochter zich uitspreken en Patricia verdwijnt, wordt de sfeer

beter en laat het zich aanzien dat alles zich ten goede zal keren. Een geschikt verhaal, prettig verteld. Neutraal.

(geb. f 2,—)
De aanvankelijke moeilijkheden bij emigratie naar Canada worden door *Rina van der Horst* geschetst in *Ina's nieuwe vaderland*. Het is vooral moeder, voor wie de Engelse taal het grote struikelblok is, die maar niet kan wennen. Beter wordt het al wanneer een andere Nederlandse familie in de buurt komt wonen, waarvan een der meisjes een dikke vriendin van Ina wordt. Als vader dan nog de kans krijgt een eigen bedrijf te beginnen en de twee families kunnen samenwerken, klaart de horizon helemaal op en begint ook moeder zich te verzoenen met het nieuwe vaderland. Een vrij gemoedelijk, wel geschikt verhaal.

(geb. f 1,75)
3866 Voor welke leeftijd *Jo Manders Wiekje van „De Cruydhof”* eigenlijk bedoeld heeft, is niet erg duidelijk. Wiekje is een jaar of vier; ze is de vreselijk verwende hoofdpersoon, en haar dolle streken en stoutigheden worden enorm uitgesponnen. Men meent dus met een boek voor jonge kinderen te doen te hebben. Anderzijds speelt ook de zestienjarige Cathrien, die Wiekje praktisch opgevoed heeft, daar moeder sedert de geboorte sukkelde, een grote rol. Als Wiekje naar de kleuterschool gaat — waarop de hele familie reageert of er een misdaad aan het kind voltrokken wordt — en moeder genezen uit de Riviera terugkeert, kan Cathrien aan haar eigen leven gaan denken en blijkt dan een „begenadigd” kunstenaarsje te zijn, wier liedjes en melodietjes door gramfoonplaat en televisie — toe maar! — bekendheid verwerven. Niet bepaald ongeschikt, maar er zijn toch aardiger boeken.

(f 3,50; geb. f 4,50)
Dierenliefde brengt de zestienjarige *Maudy Mollema* ertoe het beroep van assistente in een dierenasyl te kiezen. Toegewijd kwijt ze zich van haar taak. Ze leert heel wat over de verzorging van dieren en krijgt kijk op de verhouding van mens tot dier. Het zou allemaal heel

mooi en nuttig zijn hierover te lezen, vooral door het opgroeiende meisje. Maar er worden zulke hete tranen geschreid om zieke hondjes en poesjes, en zoveel dametjes spreken hierbij over „mijn kind”, dat we menen dat bij dit boek van *Francis B. Andrée* omwille van die sentimentele gevalletjes, die door dierenarts en asyl-verzorgsters au sérieux genomen blijken te worden, voorzichtigheid zeer zeker geweest is.

(f 3,50; geb. f 4,50)

Van *Ruud van Roon* een roman over jonge mensen, vol menselijke goedheid: *Rond het Hertenmeertje*. Bij een fiets-tocht naar een bosmeertje wordt een clubje H.B.S.-ers door een noodweer overvallen. Onder de jongelui bevindt zich Greetje, een meisje dat door de eenzaamheid na de dood van haar vader en door de zorgen van haar moeder, verbitterd werd en nu jaloers is op een meisje dat eigenlijk niet bij het clubje hoort. Aan deze Corrie wordt in Greetjes ogen teveel aandacht besteed door Joop, de „dichter” in de club. Wanneer Greetje door een ongelukje met haar fiets wat achtergeraakt is en de bui losbarst, gaan Corrie en Joop haar zoeken. Greetje, totaal overstuur, veroorzaakt een heftige scène. Corrie wordt door een vallende boom getroffen, die bijna op Greetje terecht zou zijn gekomen, en belandt in het ziekenhuis. Tenslotte wordt het een gelukkig einde waarbij de ouders van Corrie zich even edelmoedig tonen als het meisje zelf, en zij Greetje een tijdje bij zich opnemen. Jammer dat bij al deze goedheid godsdienst niet spreekt. Niet onaardig, doch soms wat gezwollen van stijl.

(f 3,40; geb. f 4,90)

De titel van *Speel dan, circus!*, het vervolg op „Circusboek voor de jeugd”, door *Frits van Dixhoorn* is een variant op het bekende „Lach dan, Paljasso!” Het boek beklemtoont, hoe ook circusspelers in hun „roeping” altijd bereid moeten zijn zichzelf weg te cijferen. Nadat de spannende examendagen achter de rug zijn, trekken de twee jongens Frank en Marnix met de meerderjarige

Huib al liftende naar Zweden, op uitnodiging van een jeugd-circus aldaar. Met hen zien we heel wat van het circusleven in de praktijk. Vooral belangwekkend zijn de vele kijkjes die we krijgen op allerlei aspecten van het leven in de Scandinavische landen. Afgezien van enkele kwasi-filosofietjes over heelal, wereldburgerschap en bijgeloof e.d., en sympathie voor godsdienst zonder bepaalde richting, een zeer leerrijk en bruikbaar boek. (f 3,65; geb. f 4,90) Een nieuwe schrijver en een nieuwe reeks, namelijk *Bernard Bruinhof*, die debuteert met twee boeken in de „Blauwe Speurders-serie”. In het eerste deel *Bob Benning ruikt lont* worden Tom, Dick en Karel, drie H.B.S.-ers te hulp geroepen door Bob Benning, een journalist en schrijver van detectiveverhalen. Deze probeert op eigen houtje een inbraak op te helderen, en doet en passant nog een stelletje raadsels uit de doeken. Een aantal zeer juiste pedagogische opmerkingen ten spijt, kunnen wij dit deel niet zonder meer aanbevelen. De fikse klappen die er o.a. met schroefsleutels nogal eens uitgedeeld schijnen te moeten worden en het slordige taalgebruik, noden daartoe niet. Ook bleef er een behoorlijk aantal drukfouten staan.

De oproep van inspecteur Reed voert Tom en Dick (Bob en Karel doen hier

3870

3871

niet mee) naar Engeland, waar zij meewerken aan de ontmaskering van een juwelendief. Tamelijk boeiend en levendig geschreven en vrij goed geconstrueerd, is dit deel aan de andere kant weer niet vrij van enkele al te gemakkelijke leugentjes en een aantal onwaarschijnlijkheden. Taal en stijl zijn ook niet steeds perfect. Het geheel kan er echter wel mee door.

(p. dl. f 3,10; geb. f 4,50)

3872

Een Indianenverhaal dat maar weinig betoogt is *Tomahawk, de berendoder*, door *Joh. W. Eekhof*. Het is het oude thema met enige variaties. Tomahawk, krijger bij de Pi-kun-i-stam geraakt in gevangenschap bij de Sioux, leert daar het machtig opperhoofd Mustang kennen en diens grote plan: alle Indianenstammen te verenigen in de strijd tegen de gehate bleekgezichten. Voor dit groot plan geeft Tomahawk zijn ontvluchttingsplan op, wordt een Sioux en pleegt weldra heldendaad op heldendaad. Hij maakt daardoor snel promotie en wint hart en hand van Blauwe Duif, dochter van opperhoofd Grijsze Beer. Alle bleekgezichten in dit boek zijn gelukkig schurkachtige goudzoekers, die werkelijk niet beter verdienen dan door de edele Rode Broeders te worden uitgerooid, wat dan ook prompt gebeurt. Veel verheffends, behoudens de edele moed van Tomahawk, valt er niet te genieten.

(f 2,45; geb. f 3,95)

3873

De naam *James Willard Schultz* verraadt al dat we met nog een Indianenboek te doen hebben en wel met *Rode Kraai en zijn blanke broeder*. Deze blanke broeder is de 17-jarige Hugh Monroe, bij de Zwartvoetindianen bekend onder de naam Rijzende Wolf. Met Rode Kraai, de zoon van het opperhoofd van deze stam, heeft hij een hechte vriendschap gesloten, welke verstevigd wordt in het tweede jaar dat Hugh met de stam meetrekt voor het aanknopen van handelsrelaties. We leren heel wat over de Indianenstammen, hun onderlinge verhouding, hun jacht en vooral hun strijd. De Zon-verering door de Indianen krijgt wel wat sympathieke nadruk, hoewel niet

zo sterk en onaanvaardbaar als dit in vroegere delen soms het geval was. Daarom wel bruikbaar.

(f 2,95; geb. f 3,95)

In een jongensverhaal kunnen we nogal wat fantasie verdragen, maar in het boek *In de macht van Atlantis*, door *Ben Bakema* wordt het toch wel wat al te mal. Tex Ciapac, zoon van een lid der Peruviaanse delegatie in Nederland en een verre afstammeling van de legendarische Inca's, brengt met zijn vriend Boudje een paar weken vakantie door op Texel. Door een explosie in een bunker wordt Tex weggeslingerd en op zonderlinge wijze naar het oeroude Atlantis onder de Atlantische Oceaan gevoerd, dat beheerst wordt door een geweldige leviathan. Hij maakt er het ene grillige avontuur na het andere mee, tot... hij weer tot bewustzijn komt op het Texelse strand en alles maar een wonderlijke droom blijkt. Al te fantastisch.

(geb. f 2,50)

De „Periscoop-reeks”, waarvan we hier het eerste deel gaan bespreken, heeft zich ten doel gesteld een uitzicht op vreemde landen en volken te openen. De eerste stap hiertoe deed *Carel Beke* met *De schatgraver van de Hindoe-Koesj*, hetwelk zich afspeelt in het verre en woeste Afghanistan en wel in de meest revolutionaire periode van zijn geschiedenis. Het boek is een familieroman met als hoofdpersonen een grootvader en twee kleinzons. De pedagogie blijkt duidelijk uit de inleiding: „Je zult ontdekken, dat in ieder mens een goed hart kan wonen, zelfs in de harde kameelruiters van dit ruwe land.” Deze bedoeling is in het hele boek onmiskenbaar. Er wordt vermoedend veel in gebeden, hier dan tot Allah (dus niet zo hinderlijk-afgezaagd als tot O. L. Heer!), maar — van de andere kant — kon voor jeugdige lezers dit zo vurig geschilderde geloof er wel eens aanvaardbaarder uitzien dan dat van hun eigen omgeving. *Carel Beke* heeft niet alleen zijn Pim Pandoer vermommedaanst, maar ook diens geloof *zonder meer*. Overigens spannend en ontwikkeld. (geb. f 3,75)

3874

3875

3876 In het boek *Stanley*, door *J. M. Elsing* wordt hoofdzakelijk diens tocht langs de Congo in 1875 beschreven. Wat zich tevoren in Stanley's leven heeft afgespeeld, horen we uit zijn samenspraken met zijn vriend en tochtgenoot Frank Pocock. Een boeiend geschreven levensverhaal, waarin vooral de moed en zelfbeheersing van de grote ontdekkingsreiziger naar voren komt. De materiële voordelen voor de blanken en negers, die uit Stanley's Afrikareis zullen voortkomen, worden sterker belicht dan de christelijke zendingsmotieven, die deze vriend van Livingstone toch ook beoogde. Leerzaam en onderhoudend. (f 4,65; geb. f 5,90)

De ontdekkingsreizen van Bartholomeus Diaz en Vasco da Gama om de Zuidkaap van Afrika op zoek naar een verbindingsweg met Indië worden door *Meno Holst* op aantrekkelijke wijze verteld in *Vasco da Gama's Indiëvaart*. Een aanmerkelijk deel van het boek wordt ingenomen door de eerste reis van Diaz, de man die voor Da Gama later zijn tocht mogelijk maakte, door als eerste rond Zuid-Afrika te varen. De auteur heeft deze koene zeevaarder zeker de eer die hem toekomt gegeven, een eer, die vooral wat zijn persoon betreft, boven die van Da Gama uitgaat. Leerzaam en tot op zekere hoogte ook vormend.

3877 (geb. f 3,90)
Frank Knight biedt ons een goed geschreven en zeer boeiend verhaal uit de dagen dat de Engelse Oostindische Compagnie werd opgeheven, getiteld *Met de Compagnie naar Bengalen*. Het bevat alle elementen die een verhaal voor de jeugd boeiend en spannend maken: romantiek en avontuur, zeemansleven en overwinning van recht op onrecht. In een Engels vissersdorp spoelt als enig overlevende van een scheepsramp een baby aan. De jongen wordt als visser opgevoed, lijdt als 17-jarige schipbreuk en komt aan boord van een Engelse Oost-Indië-vaarder, op weg naar Bengalen. Hier wordt hij om voor hem onbegrijpelijke redenen door de eerste officier mishandeld en zelfs bijna gedood. Een derde schipbreuk, waarbij hij het

schip en zijn jonge eigenaresse in veiligheid weet te brengen, leidt tot de onthulling van zijn afkomst en tot een dubbel happy ending. Attractieve lectuur.

(geb. f 4,90)

Voor de rijpere jeugd

Het is een aangrijpend verhaal, *Musketiërs voor de West*, de geschiedenis van de jonge Maarten Maartensz. uit Den Helder die van 1770 tot 1774 als muskietier optrekt tegen de slaven-muiters van de grote Cottica-opstand in Suriname. Voor al te jonge lezers is het mogelijk hier en daar wel iets te realistisch, waar harde, ware dingen verteld moesten worden over die eerste dagen van het kolonialisme, maar mooi is de les, waarin zuiver aangetoond wordt dat goedheid en liefde meer dan zweep en onmenselijkheden leven en eigendommen van blanke

3879

- ondernemers kan beschermen. Een prachtig verhaal — door *Ton Schilling* — voor jongelui met enig onderscheidingsvermogen. (geb. f 4,90)
- 3880 Nog een verhaal waarin krijgsverrichtingen de boventoon voeren: *De verovering van Mexico*. *Anton Hoffmann* geeft een boeiende beschrijving van dit groots gebeuren, dat als een sprookje is van moed en onversaagdheid, taac volharding, ruwe barbaarsheid naast edele ridderlijkheid, bruu geweld naast godsdienstig idealisme. De figuur van Cortez komt wel zeer bijzonder tot zijn recht, de supraanvoerder en avonturier, een man van zijn tijd, zeker niet wreder dan zijn tijdgenoten, die vaak tot geweld gedwongen werd, waar hij vernietiging en strijd had willen voorkomen. De auteur weet veel van wat feitelijk volgens moderne inzichten onbegrijpelijk moet zijn, toch in alle geval aannemelijk verklaarbaar te maken. Een goed boek. (geb. f 3,90)
- 3881 Het volgende boek moeten wij tot onze spijt volkomen ontraden. Het wordt door de auteur *Arie van der Lugt* zelf gepresenteerd als een spannend jongensboek, waarop ook de titel, *Het geheim van de zwarte ring*, moet duiden. Het heeft echter de stijl van een slap bakvisverhaal. Een meisje en vier jongens, 4e klas HBS, vormen een vriendenclub. Het meisje mag fatsoenshalve niet met de jongens mee op een vakantie-boottocht, maar moet gaan logeren bij een oude oom, die in een landhuis op de meest verlaten plek van Limburg woont. Die oom blijkt een uitvinder en bouwer te zijn van een super-raketvliegtuig, compleet met ondergrondse startbaan en werkplaats. Niemand, behalve een bende spionnen, heeft daar iets van gemerkt. De vier vrienden komen er aan te pas en na een flinke knokpartij ontsnappen het meisje en een van de jongens, die erg op haar gesteld is ('t lijkt eerder verliefdheid), in het vliegtuig en maken een supersensationele reis om de wereld in 62 uur. Slot: triomf, ziekenhuis, bloemen, roem, roman, film. Een sentimentele, onwaarschijnlijke, onlogische, slordig geschreven geschiedenis; vol
- van vals pathos en ongezonde sensatie en zelfs een tikkeltje sensualiteit. (geb. f 4,50)
- En nu zijn we dan zo langzamerhand weer beland bij het staartje: de meisjesromans.
- 3882 Om te beginnen *De Iezègrim*, geschreven door *Clemence M. H. Bauer*. Een achttienjarig meisje, dat katholiek gedoopt is door toedoen van haar eerste moeder, maar a-religieus is opgevoed door haar anti-godsdienstige, ongenaakbare vader, de „Iezègrim”, en door haar vriendelijke tweede moeder, komt — ondanks sterk verzet en zelfs uitwijzing uit huis — tot katholieke geloofsbeleving en tot het volgen van haar roeping als kloosterzuster. Dit gegeven had tot een belangrijke principiële roman voor jonge meisjes verwerkt kunnen zijn. De bijna zeventigjarige schrijfster mist echter, wat opvattingen en stijl betreft, het contact met de hedendaagse jeugd. De Moeder Overste bijvoorbeeld is al te opgeschroefd getekend. Ongeschikt willen wij het boek niet direct noemen, wel een gemiste kans. (geb. f 3,95)
- 3883 Een sentimenteel Vlaams verhaal is *Gelukseugel*, geschreven door *Gaston M. van der Gucht*. Een moederloos meisje van zeventien jaar, wier vader in de gevangenis zit, komt in een amateur-toneelclubje terecht, waar ze aan het slot van ieder optreden een geïmproviseerde rede houdt tot haar toehoorders, die iedereen ontmoert. Ze krijgt de ingeving door de telefoon allerlei ongelukkige mensen te troosten en meldt zich dan: „met de gelukseugel”. Ze krijgt naam in heel Vlaanderen, treedt op voor radio en televisie, brengt kapotte huwelijken in orde, spreekt met Kerstmis de gevangenen toe en krijgt als beloning... haar vader mee naar huis. En dat alles als 17-jarige! De stijl is bovendien zeer gezwollen, iets wat het boek — zeker voor Nederlandse meisjes — onverteerbaar maakt. (f 2,95; geb. f 4,65)
- 3884 Meer waarden kunnen wij *Droomfabriek*, door *Ellen Schöler*, in een goede vertaling van Frans van Oldenburg Ermke verschenen in de serie „Rosamunda

Meisjesromans". Monica, oud-pensionaire, komt, als zij eenmaal toneelsteelter is, in huis bij de blinde schilder Schulte. Ze heeft veel succes, weet de blinde te inspireren tot een toneelstuk dat zeer goed ontvangen wordt. Een onevenwichtig schrijver, Bruck, in wiens films zij de hoofdrollen zal spelen, verklaart haar zijn liefde, die Monica niet beantwoordt. Bij een autotocht rijden zij een kindje aan, waardoor Bruck vier maanden in de gevangenis komt. Voor de filmopnamen leert Monica in een zusterklooster waarin verwaarloosde kinderen verblijven die met Monica in de film zullen spelen. In haar rol leert zij een levensvervulling kennen, die niet die van actrice of moeder is, en trekt zij zich in een klooster terug. Het is een mooie — misschien 'n tikje geëxalteerde — roman met veel levensdiepte, een moderne verwikkeling en een zeer godsdienstige oplossing. (3,25; geb. f 4,40)

3885

De goede dunk die wij reeds van de „Ster-reeks" hadden, wordt nog eens versterkt door het deel dat wij thans gaan bespreken, *Marion West*, van de schrijfster A. Was-Osinga. Marion, een aardig, vriendelijk meisje, dat iedereen voor zich inneemt, vervreemdt totaal van haar schoolvriend, de moederloze Paul. Op de kunstnijverheidsschool sluit ze hechte vriendschap met Harriet, die haar in kennis brengt met Herbert Vreeke. Paul slaat hun ontluikende vriendschap gade, ziet die voor liefde aan en trekt zich nu helemaal terug. Hij is een eenzame jongen, die behoefte heeft aan liefde, omdat ook zijn vader hem niet begrijpt, maar hij is te trots en te koppig om zich aan Marion op te dringen. Noortje, het zonnige vrolijke zusje van Marion, krijgt een ernstig ongeluk, en Marion gaat van school om haar te verplegen. Inger, haar jongere, jaloerse zusje, weet de liefde van Herbert te veroveren, en Paul krijgt zijn Marion. Goed geschreven meisjesroman, zoals men maar zelden aantreft. Hij speelt in protestants milieu. Zonder godsdienstige overlading spreekt er toch innige vroomheid uit. Aanbevolen.

(geb. f 4,90)

**Waar
ook
ter wereld**

is het wachtwoord van de Londense Maatschappij die ingrijpt,

als er wat belangrijks te ontdekken valt,

als raadsels om een oplossing vragen,

als er verdwenen mensen opgespoord moeten worden of

als wanhopigen hulp nodig hebben.

Steeds weer stuurt zij haar zes mannen met een geheime opdracht er op uit. De avonturen die deze zes mannen beleven, vertelt op ongelooflijk boeiende wijze Herbert Kranz in onderstaande boeken.

In de klauwen van de onbekende.
2de druk

Noodlanding in de jungle. 2de druk

Dood in de skelettenkloof.

Onschuldig onder schuldigen.

Prijs per deel f 4,50.

Verkrijgbaar bij de boekhandel en Uitgeverij „Helmond".

- 3886 *Lotty is Lot geworden* is een nieuw boek van de schrijfster van de sympathieke „Goud-Elsje-serie”, Max de Lange-*Praamsma*. Eens belangstelling wordt dit keer gericht op de ouderloze Lotty, eens de vriendin van Goud-Elsje. Ondanks grote ambitie voor haar werk — zij is illustratrice — voelt zij zich eenzaam. Een moederlijke vriendin, een oude verpleegster, wijst haar door woord en voorbeeld op haar taak ten opzichte van minderbedeelde evenmensen. In het jonge gezin van een vriendin leert zij een man kennen, Marcel, tot wie zij zich sterk aangetrokken voelt. Door haar werk komt zij in aanraking met een weduwnaar met dochtertje, die haar omwille van dit kind ten huwelijk vraagt, doch die zij afwijst. Door haar verbeterde houding ten opzichte van haar medemensen hoopt zij dienstbaar te kunnen zijn en als het God belieft haar levensgeluk in het huwelijk te vinden. Geen happy ending dus in de geijkte zin. De diep vrome protestants-christelijke sfeer vormt geen enkel bezwaar voor het katholieke meisje, al zal ze het vrome soms wat te uitgesproken achten. (geb. f 4,90)
- 3887 *Hierna een roman uit de „Zonne-reeks”:* *Puck reikt naar de maan*, door *Hella Jansoni*. Puck is steno-typiste. De jonge, schatrijke fabrikant, die met zijn vader de zaak drijft waar Puck werkt, wordt voor haar „de maan waarnaar zij reikt”. Tussen het reiken en het plukken ligt een reis naar Engeland als privé-secretaresse van de jonge baas, een amicaal weekend met hem, daarna weer een uiterste gereserveerdheid, een verandering van betrekking en tenslotte het aanvaarden van de positie als secretaresse-huishoudster van de oude heer aan de Riviera, waar Puck de begeerde „maan” kan plukken. Alles volgens het gewone recept met weinig diepgang en zó neutraal dat de angst voor dreigend doodsgevaar bezworen wordt met liedjes van een schoolrepertoire! (geb. f 4,50)
- 3888 *Fris geschreven is Mariannes mooiste souvenir*, een meisjesboek van *Netty Koen-Conrad*. Stans en Marianne, twee vriendinnen, gaan per scooter veertien

dagen op vakantie in Parijs. Vóór Parijs halen ze een vrachtauto in, die een lang stuk touw achter zich aansleept, dat de scooter over de kop doet slaan. Niemand mankeert iets, tot grote opluchting van de chauffeur, Edu, die op het eerste gezicht liefde opvat voor Marianne. Hij laat het tweetal Parijs zien, dat hij op zijn duimpje kent en ontpopt zich als een prima gastheer. Pas bij haar terugkeer in Amsterdam ontdekt Marianne, dat Edu, die ze haar woord gegeven heeft en die ze voor een gewoon werkmans had gehouden, de zoon is van een rijke exporteur. Stans vindt na veel moeilijkheden haar geluk bij haar tien jaar oudere baas, een beroemd schrijver. Niet groots, wel leesbaar verhaal. Neutraal. (f 3,65; geb. f 4,90)

Een goedaardig romannetje zonder enige godsdienstige ondergrond, maar overigens wel gezellig, is *Tilly's fortuin*. De auteur is *Mary Dutrieux*. Als Tilly, door haar kantoor overgeplaatst naar Engeland, in Londen werkt, wint zij in een voetbalpool een prijs van ruim £ 7000, en verlooft zij zich met ingenieur Dick, die haar op de reis naar Engeland al verzorgde toen ze er door zeeziekte elendig aan toe was. Zij woont bij familie van haar vriendin, en eerst zijn er strubelingen met de dochter des huizes, Gaby, die ook verliefd is op Dick, maar zich uiteindelijk verlooft met Tilly's gedesillusioneerde vriend Jaap, die naar Londen gekomen was. We krijgen een aardige beschrijving van Zuid-Engeland. *Geschiedt*. (geb. f 2,90)

Ans van Breda brengt eens wat anders in de meisjeslectuur door bij het gewone recept jongen-meisje een detective-element in te voeren, dat zij op boeiende en humoristische wijze wist uit te werken in *Ontmoeting in Venetië*. Helen, een Nederlandse leerlinge van het Parijse Conservatoire, gaat met een oude dame mee naar Zuid-Afrika, waar zij haar vader wil bezoeken. Van een kennis krijgt zij een pakje geheime documenten mee om in Afrika af te leveren. Dit pakje bezorgt haar heel wat moeilijkheden, en is oorzaak van heel wat verwickelingen.

3889

3890

Dat alles uiteindelijk goed komt, ook wat de liefde betreft, spreekt. Romantisch en avontuurlijk. Soms waagt Helen naar onze smaak wel eens wat onvoorzichtig veel, wanneer zij met een vreemde op stap gaat en een borreltje drinkt, en wanneer zij — tegen haar belofte — helemaal alleen in een oosterse stad aan de wandel gaat. (geb. f 4,50)

3891

Van *Jo Nabben* ligt *Confectie* voor ons, een weldoende roman voor de jongere vrouw, in een nergens opdringerige, maar wel levende katholieke sfeer. Hanny, oudste dochter uit een aardig gezin van zeven meisjes, werk als verkoopster in een groot modehuis en zal opgeleid worden tot mannequin. De jongste directeur, man van de wereld, en feitelijk losbol, merkt haar frisse schoonheid en voelt wel voor een avontuurtje. Hanny neemt het in haar onschuld voor ernst en gaat werkelijk van hem houden, tot haar de ogen worden geopend. Veel gaat zij betekenen voor de vereenzaamde broer van een vriendin, die te vroeg zijn vrouw verloor en met een zwak zontje achterbleef. Hij is het die uiteindelijk haar grote liefde weet te winnen. Een mooi boek, om milieu en zekere passages niet voor jongeren dan achttien jaar. (f 3,40; geb. f 4,90)

3892

Tot slot een roman van *Annie Helmich*, getiteld *Flossy voor anker!* Op de terugreis van New York naar Nederland ontmoet Flossy in de lange stuurman Wouter haar toekomstige echtgenoot. Zij is het enige kind van gescheiden ouders en woont alleen in Nederland, waar zij wil studeren voor kinderrecht. Haar vader, met zijn tweede vrouw hier op verlof, blijkt erg veranderd te zijn, verbiedt haar de studie en staakt zijn financiële hulp. Het meisje vindt een kantoorbaan en een gezellig tehuis. Toch heeft zij nog een moeilijk jaar door de langdurige afwezigheid van haar verloofde, de onprettige houding van schoonmama en het opduiken van een vroegere vriend. Als Wouter plotseling voor een grote reis van anderhalf jaar weg moet, trouwen ze enkele uren voor zijn vertrek. De reële problemen in dit boek worden vrij oppervlakkig

en zonder enige geestelijke achtergrond behandeld. Hierom en om de niet al te beste stijl, kan er maar weinig van uitgaan. Minder geschikt dus. (geb. f 5,90)

Wij staan even stil bij:

Jeugdboek en school

Het is verheugend dat eindelijk de overtuiging veld wint dat ook de toekomstige opvoeder — de a.s. onderwijzer — op de hoogte dient te worden gebracht van de problemen rond de jeugdlectuur, en met grote interesse hebben wij dan ook van de reeks „De nieuwe kweekschool” het deeltje ter hand genomen dat de titel draagt *Jeugdboek en school*, geschreven door de jeugdbibliothecaresse mej. *W. J. H. Schenk*, in samenwerking met een viertal andere dames.

3893

De interesse is gebleven want in 82 bladzijden beschouwingen over jeugdlectuur zal iedereen zeker iets bruikbaar vinden, zowel over de geschiedenis van de jeugdlectuur, als over aanpassing aan de ontwikkelingsfasen van het kind, de beoordeling van het kinderboek, het gebruik van informatieve lectuur in de school en de meer technische verhandelingen over jeugdbibliotheek buiten en binnen de school.

Het moet ons echter van het hart dat, van principieel standpunt bezien, deze „eerste poging” — waarvan de redactie in het voorbericht gewaagt — geenszins geslaagd mag heten. Voor de katholieke toekomstige onderwijzer is het geschrift dan ook weinig bruikbaar. De samenstellers blijken nl. van alle katholieke informatie gespeend. Bij jeugdboekengidsen bv. zal men geen katholiek geluid aantreffen, bij Inlichtingenbureaus vindt men één R.K. instelling — een R.K. Pedagogisch Bureau voor het L.O. Bij de opsomming van jeugdboeken gaat het al niet veel beter: slechts een enkel katholiek jeugdboek wordt hier en daar vermeld. Dat dan bij de behandeling van lectuurbeoordeling maar erg „zwevende” normen worden genoemd, was

moeilijk anders te verwachten. Bovendien doet het weinig solide aan dat de verschillende medewerkers onkundig blijken te zijn van verschillende publicaties, welke in de laatste jaren rond hun onderwerp in Nederland en België zijn verschenen. Werkelijk nieuwe ideeën treffen wij dan ook weinig aan. Het heeft waarschijnlijk weinig zin hier in te gaan op de behandeling van praktische kwesties ten aanzien van de organisatie van school- en klassebibliotheek. Sommige opvattingen lijken ons nogal uit de tijd en weinig afgestemd op ervaring en mogelijkheid. Laat ons hopen dat het niet bij dit „eerste pogen” zal blijven en dat de volgende geschriftjes ook voor de katholieke a.s. onderwijzer niet alleen aanvaardbaar, maar ook nuttig zullen mogen zijn. (f 2,90; geb. f 3,50)

LECTUUR EN JEUGDCRIMINALITEIT

De verspreiding van „Comics”, bij ons beter bekend als stripverhalen, heeft in de Verenigde Staten een grote vlucht genomen. Naar schatting worden ongeveer 22 miljoen stuks per maand verkocht, dit betekent — om onze gedachten eens te bepalen — twee per kind tussen tien en vijftien jaar.

Nu geeft Dr. George Gallup, opinie-onderzoeker no 1 in de U.S.A., in zijn „1956 Pocket Almanac of Facts”, de uitkomsten van antwoorden op enige vragen, welke eenieder wie jeugd en jeugdlectuur ter harte gaat zal interesseren.

Gevraagd werd nl.:

„Hebben stripverhalen, naar uw mening, invloed op de jeugdcriminaliteit?”

De antwoorden luiden (in procenten van de ondervraagden):

	Totaal	w.v.	
		mannen	vrouwen
ja	70	69	71
neen	24	25	23
geen mening	6	6	6

Degenen die meenden dat er invloed merkbaar was, werd nog gevraagd:

„Acht u die invloed groot, middelmatig of gering?”

Hier was het resultaat:

Grote invloed	26%
middelmatige invloed	31%
geringe invloed	13%

Nagenoeg dezelfde percentages leverden gelijklopende vragen op ten aanzien van de invloed van „mysterie-en-misdaad-programma's” van televisie en radio.

Ofschoon toegegeven moet worden dat de waarde van dergelijke onderzoeken vaak onaantoonbaar is en dat de (huidige) Nederlandse toestanden op dit gebied niet vergelijkbaar zijn met die in de Verenigde Staten, mogen wij deze cijfers niet zonder meer voor kennisgeving aanvaarden... Een gewaarschuwd man telt nog altijd voor twee!

LISA TETZNER'S SPROOKJESBOEK

Nederlandse bewerking

Marie W. Vos

en

Aar van de Werfhorst

waardevolle sprookjes voor volwassen en jeugdige lezers, op onbevengene en natuurlijke wijze verteld; aantrekkelijke illustraties

linnen band — stofomslag in kleuren
f 14,75

In de boekhandel verkrijgbaar

N.V. UITGEVERIJ W. VAN HOEVE
's-GRAVENHAGE

Mogen wij u voorstellen:

ESTHER HAGERS

Deze keer is het in onze rubriek weer „honneur aux dames”, want Idil heeft het nu eens niet zo ver van „huis” gezocht en is naar Den Bosch getogen op bezoek bij Mevrouw Hagers-Van der Eerden, bij onze jonge lezeresjes beter bekend onder de naam Esther Hagers. Ze is er niet geboren, in de stad van de Zoete Lieve Vrouw — dat was in Ginneken — maar ze heeft wel bijna haar hele leven in Brabants hoofdstad gewoond: ze bezocht er de lagere school en het Lyceum en toen ze in 1944 het diploma M.M.S. behaald had, kon direct na de oorlog begonnen worden met de

studie voor Nederlands M.O. aan de R.K. Leergangen te Tilburg.

Daar leerde Esther Van der Eerden ook haar aanstaande man kennen en zo komt het dat ze — behalve tussen haar A- en B-examen — niet zo lang meer voor de klas heeft gestaan: in 1951 mocht ze zich voor het eerst mevrouw Hagers noemen. Sindsdien is haar werk verdeeld tussen man, kinderen en... de jeugdlectuur.

„Want pas na mijn trouwen,” vertelt de schrijfster, „ben ik met schrijven van jeugdboeken begonnen. Ik had vroeger wel eens korte verhaaltjes geschreven, maar ik had me nooit aan wat langers gewaagd. Daarvoor heb je — geloof ik — een stootje nodig en dat kreeg ik van mijn man, die redacteur is bij een uitgeverij waar veel jeugdboeken worden uitgegeven. Op een gegeven ogenblik was er grote behoefte aan een manu-

script voor een goed meisjesboek. Ik kon schrijven, ik had bovendien veel met meisjes van de middelbare schoolleeftijd omgegaan, dus... ik moest het maar eens proberen. Nu, dat is blijkbaar niet tegen-gevallen!"

Esther Hagers heeft tot nu toe drie meisjesboeken geschreven: *Tonny Berger, Ik... Laura!* en *Marga, mijn moeder*. Zoals bij veel schrijvers is haar laatste boek altijd haar liefste. Dat is ook geen wonder: je probeert altijd het beste te geven, ieder boek voldoet je dan niet helemaal, zodat je altijd meent dat het laatste je toch wel het meest na staat. Plannen?... Ja, die zijn er zeker: een vierde meisjesboek staat op stapel. Het gaat ditmaal over 'n meisje dat niet goed kan leren en dat zich helemaal voelt achter staan bij de andere jongelui in het gezin, die wél goede studenten zijn. Toch vindt ze de weg door het leven en een geheel eigen taak...

Ook verschijnt binnenkort nog een boekje voor veel jongere kinderen, meer in het religieuze genre. *Sanderkes grote feest* gaat het heten.

Bij verdere toekomstplannen ontdekten we toch wel 'n zekere aarzelings bij mevrouw Hagers. Geen wonder als men bedenkt wat een jong gezin aan tijd en aandacht vergt. De lezer hoeft alleen maar bovenstaande foto te bekijken om te zien hoe haar boeken ontstaan. Want haar moederlijke taak wil ze in geen geval aan anderen delegeren, en dan dat gebrek aan huishoudelijke hulp!...

Esther Hagers gelooft niet in amusementslectuur-zonder-meer: die is er al genoeg meent ze. „Ik vind dat het boek aan de kinderen een werkelijkheid moet leren die ze eigenlijk dagelijks zien, maar

waaraan ze dikwijls achteloos voorbijgaan. Nu moet daarbij het religieuze er niet zó opgelegd worden, dat het daarvoor voor de jeugd onaanvaardbaar wordt. Dan heeft het boek zijn doel gemist en dat hoeft ook niet: de waarden die in je eigen leven een belangrijke rol spelen, die je daden mede bepalen, moeten dat ook doen voor de personen in het boek dat je schrijft. Dan zullen de lezertjes dit als natuurlijk gaan zien."

We besluiten het gesprek met 'n korte beschouwing over de Idil-Gids en zijn waarde. Wij zijn het al gauw eens over de belangrijke taak die hij heeft, voor leeszalen en bibliotheken, maar eveneens voor de boekhandel en de particuliere gebruiker: niet iedereen kan alles zelf lezen, dus zal men wel naar een goede en veilige hulp moeten uitzien. „Alleen geloof ik", zegt de schrijfster, „dat Idil wel eens het intelligente jongere meisje onderschat, zodat de leeftijdsbeoordelingen voor mijn boeken b.v. nogal aan de hoge kant liggen."

Wij hopen echter dat Esther Hagers en ook onze abonnees zullen begrijpen dat elke kwalificatie noodzakelijk moet worden gericht op de gemiddelde gebruiker, niet op de meer intelligente onder hen. Uit de tekst van de recensie zal dan zeker wel blijken of de leeftijdsgroep in individuele gevallen hoger of lager moet komen te liggen, naarmate de kleinere of grotere ontwikkelingsgraad van het kind. Doet men dat niet evengoed met andere — lichamelijke — zaken? Of accepteert mama zonder meer de leeftijdsgroepen, vermeld in de advertenties van onze modemagazines? In dat geval zouden mijn kinde-

ren er dan dikwijls wel héél „bekaaid” afkomen... ze zijn allemaal nogal flink boven de maat!

Wij zijn echter blij dat mevrouw Hagers dit probleem nog even heeft aangesneden. Wij weten dat het leeft, b.v. onder onze gebruikers van de middelbare scholen. Maar als men niet alleen afgaat op het kwalificatiecijfer-zonder-meer maar ook de moeite wil nemen de beoordeling zélf te lezen, wel, dan geloven we niet

dat er nog veel moeilijkheden blijven. Of denken onze lezers er anders over?

Wij wensen tenslotte Esther Hagers nog veel succes, vooral bij de moeilijke taak het suum cuique met verstandig doorzicht toe te passen op haar gezin en haar taak als jeugdschrijfster. En dat die laatste daar niet onder zal lijden, blijkt wel uit haar antwoord:

„Iets wat je graag doet, daar vind je toch altijd wel weer tijd voor!...”

G.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

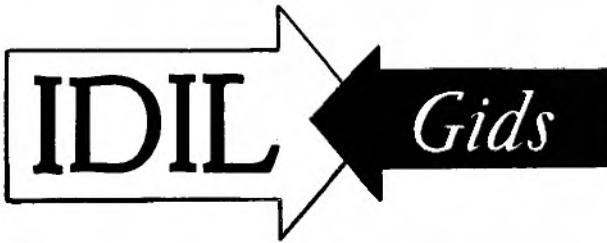
In dit nummer werden besproken :	(volgnummer)
Andrée, F. B.: Maudy Mollema (West-Friesland) — V, M	3867
Bakema, B.: In de macht van Atlantis (Kluitman) — V, J	3874
Bauer, C. M. H.: De izegrim (Van Goor) — IV-V, M †	3882
Beke, C.: De schatgraver van de Hindoe-Koesj (Kinheim) — V, J M	3875
Best, D.: De piraten van Palos (Stenvert) — VIa-b, J	3851
Boris, O.: Een rit om het leven (Stenvert) — VIa, J	3850
van Breda, A.: Ontmoeting in Venetië (Kluitman) — IV-V, M	3890
Bruinhof, B.: Bob Benning ruikt lont (Stenvert) — V, J	3870
Bruinhof, B.: Oproep van inspecteur Reed (Stenvert) — V, J	3871
Butner, C.: Aan de rand van het Surinaamse oerwoud (Van Goor) — VIa	3856
Butner, C.: Naar de Oelemari (Van Goor) — VIa, J	3857
Degreef, J. D.: De scheepsjongen van de Freelove (Helmond) — VIa	3858
van Dixhoorn, F.: Speel dan, circus! (West-Friesland) — V, J	3869
Dutricux, M.: Tilly's fortuin (Het Goede Boek) — IV-V, M	3889
Eckhof, J. W.: Tomahawk, de berendoder (Joh. Mulder) — V, J	3872
van Elshout, W.: Arme Hein, gelukkige Hein (H. Meulenhoff) — VIb, J	3829
Elsing, J. M.: Stanley (Ned. Boekhuis) — V, J M	3876
van der Geest, K.: Jos overwint zichzelf (Ploegsma) — VIa-b	3842
Grashoff, C.: In de vrolijke Zeester (Kluitman) — VIb-c, M	3821
van der Gucht, G. M.: Geluksengel (St. Norbertus-Boekh.) — IV-V, M †	3883
Hagers, F.: Janny's buurtjes (Kluitman) — VIb, M	3837
van Heeteren, R.: Ri-Ti en haar kleintjes (West-Friesland) — VIb-c	3823
Helnich, A.: Flossy voor anker! (Strengholt) — IV, M, N	3892
van den Heuvel, M.: Juffertje Jolijt (De Sleutel) — VIa-b, M	3839
van den Heuvel, M.: Kattekopje (De Sleutel) — VIa, M	3862
Hoffmann, A.: De verovering van Mexico (Wereld-Bibliotheek) — IV-V	3880
Holst, M.: Vasco da Gama's Indiëvaart (Wereld-Bibliotheek) — V, JM	3877
van der Horst, R.: Ina's nieuwe vaderland (Het Goede Boek) - V, M	3865
Huisinga-Scaf, L.: De „Oeroemtsji” vaart naar China (Van Goor) — VIb, J	3833
Jagtman, M.: Annelieke uit de apotheek (Het Goede Boek) — VIa, M	3864
Jansonius, H.: Puck reikt naar de maan (West-Friesland) — IV-V, M, N	3887
Jeanne Marie: Van Robbie en Ineke (Callenbach) — VIb-c, M, P	3822
Julca: De boswachter bij het ven (Het Goede Boek) — VIb, J	3830
Kis, S.: Boeren, goud en diamanten (Helmond) — VIa	3859

Kis, S.: Elf apen op reis (Spaarnestad) — VIB-c	3824
Knight, F.: Met de Compagnie naar Bengalen (Roelofs van Goor) — V, JM	3878
Koen-Konrad, N.: Mariannes mooiste souvenir (West-Friesland) — IV-V, M	3888
Krijger, A.: Het raadsel van de rubberplantage (Stenvert) — VIa, J	3852
Kuiper, J. E.: Een zomer vol verrassingen (Roelofs van Goor) — VIB, (P)	3836
Kuypers, M.: Een van ons (West-Friesland) — VIa-b, M	3840
de Lange-Praamsma, M.: Lotty is Lot geworden (Callenb.) — IV-V, M, (P)	3886
Lewis, C. S.: De betoverde klerkast (West-Friesland) — VIB	3826
Lewis, C. S.: Prins Caspian (West-Friesland) — VIB	3827
Lindgren, A.: Mio, mijn Mio (Van der Peet) — VIB	3825
van der Lugt, A.: Het geheim van de zwarte ring (B. Gottmer) — IV-V, JM° (VIa, J°)	3881
Manders, J.: Wiekje van „De Cruydhof” (West-Friesland) — V, M	3866
Nabben, J.: Confectie (Joh. Mulder) — IV, M †	3891
Nefkens, G.: Het zusje van Margriet (Kluitman) — VIB, M	3838
Pierré, J.: De club „De Zwarte Ridders” (De Sikkell) — VIB, J	3828
Pleysier, A. J.: Jan Verduin (Callenbach) — VIB, J, (P)	3831
Popping, H. J.: Sieger de Bronsman (Kluitman) — VIa-b	3843
Prins, P.: De wonderlijke reis van Sjoerd Douwema (J. H. Kok) — VIa-b, J, (P)	3847
Puttemans, R.: Nel het woonwagenmeisje (Altiora) — VIa, M †	3861
van Rappard, L.: De verboden jacht (Stenvert) — V, J	3854
Roggeveen, L.: Bram Alleman — Jan Piederiet — Snip snap snor — Vrouw Handjegauw (Van Goor) — VIC	3811-3814
van Roon, R.: Rond het Herteneertje (Joh. Mulder) — V, M	3868
Roos, J.: Gangsters aan de Rio Grande (Stenvert) — VIa, J	3849
van der Schaaf, C.: Hokkiepokkie het kabouterkokie (Goede Boek) — VIC°	3815
Schen, W. J. H.: Jeugdboek en School (J. B. Wolters) — IV-V	3893
Schilling, T.: Muskietiers voor de West (H. Meulenhoff) — IV-V, JM	3879
Schöler, E.: Droomfabriek (Desclée, De Brouwer) — IV-V, M †	3884
Schultz, J. W.: Rode Kraai en zijn blanke broeder (J. Ph. Kruseman) V, J	3873
Secker, J. H.: Pimmetje in Zwitserland (Van Goor) — VIB, J †	3834
van der Sluys, W. N.: De kunstmaan van prof. Lepidus (Kluitman) — VIa, J	3855
Smulders, L.: De drie prinsen — Fietje Vatenkwast (Malmberg) — VIC	3819-3820
Smulders, L.: Het geheim van Pietje Prik — Pietje Prik en het circus (Malmberg) — VIC	3817-3818
Spoor, P.: Het boogschuttertje (Paters van de H. Geest) — VIB †	3835
Sprenger, H.: Kick Wilstra de wondermidvoor & Zonen in moeilijke omstandigheden (Het Parool) — VIa-b, J	3844
Sprenger, H.: Wondermidvoor Kick Wilstra. Over de oude en de nieuwe tijd (Het Parool) — VIa-b, J	3845
Stafleu-Kruikemeier, L.: Het huis „De Vreugde” (Callenbach) — VIB, J	3832
van der Velde, A.: Als verstekeling naar Londen (Het Goede Boek) — VIa-b, J	3846
van Velsen, I.: Rondom „t Sparretje” (West-Friesland) — VIa, M	3863
Vermeiren, L.: De Rode Ridder op de ijzeren brug (Standaard-Bkh.) — VIa-b, J	3848
Vethake, K.: Gloeiende bamboedraden (Stenvert) — VIa, J	3853
de Vries, A.: Panokko en de wildernis (Callenbach) — VIa-b, (P)	3841
Was-Osinga, A.: Marion West (Callenbach) — IV-V, M, (P)	3885
IJerman, H.: Het blauwe paard (Cantecleer) — VIC	3816
de Zeeuw J.Gzn., P.: Siegfried de drakedoder (Van Goor) — VIa	3860

MRT./APR. 1957

JAARGANG VIII

NUMMER 8

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS. J. KLEIN

Recensies 3894-3998

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	<i>pag.</i>
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	135
<i>Populair-Wetenschappelijke lectuur voor de jeugd</i>	150
<i>Wij staan even stil bij:</i>	
<i>De muze en het meisje</i>	153
<i>Herdrukken vragen uw</i>	
<i>aandacht</i>	153
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Jaap ter Haar</i>	155
<i>Bibliografisch register</i>	158

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

- 3894 'k Zag twee beren..., zo begint het bekende kinderversje, maar ook het prentenboek met veertien variaties op dit thema, van *Eva Huysmans*. Na enkele malen voorzingen, kunnen de allerkleinsten aan de hand van de illustraties, geestige knipsels van de schrijfster, de diverse coupletten terugvinden. De herhaling is een extra gezellige factor voor hen. Een leuke uitgave. (geb. f 2,50)
- 3895 Een simpel verhaaltje, met geringe stijl-middelen geschreven, is *Pieterbaas*, door *A. van Vliet-Ligthart Schenk*. Elsje krijgt op haar verjaardag een negerpop. Zij verliest die echter. Een meisje, dat de pop vindt, geeft Pieterbaas aan haar zieke zusje. Elsjes broertje weet de verloren pop terug te krijgen, maar intussen heeft vader al een nieuwe gekocht. Het blijde slot is dan, dat zowel Elsje als het zieke meisje een pop bezitten. Om eens een keer voor te lezen. (f 0,25)
- De paladijnen van het sprookje als cultuurobject zullen misschien wel moppen dat aan deze oude verhalen in de serie „Onder Moeders Paraplu” door *Francis B. Andrée* enig geweld is aangedaan, maar de autrice is er toch wel in geslaagd de sprookjes op een geheel aparte

manier te benaderen. Als Hanneke en Janneke met hun paraplu zingend door het bos stappen, hebben ze ontmoetingen met de bekendste sprookjesfiguren. Ze leven de geschiedenis van elk van hen telkens helemaal mee en ze zijn lieve helpers van Klein Duimpje, Roodkapje en Sneeuwwitje in nood. De oplossing is nog zo gek niet. Het al te bloederige werd zelfs tegenover dieren vermeden; zo komt bijvoorbeeld de wolf terecht in de dierentuin. De reus komt in een andere omgeving, zodat de moord op zijn eigen kinderen vermeden wordt. Het plaatsen van de gebeurtenissen in de realiteit heeft daarentegen wel eens het nadeel dat de wolf en de reus veel griezeliger zijn dan in het sprookje. De illustraties zijn heel aardig. Drie delen verschenen tot nog toe: *Hanneke, Janneke en Roodkapje*; *Waar woont Klein Duimpje?* en *Wie is Sneeuwwitje?* (p. dl. geb. f 1,75)

In het achtste deel van de „Pinkeltjeserie”, *Pinkeltje gaat naar Pinkeltjesland*, krijgt het mannetje met de blauwe puntmuts een brief van Pinkelotje, waarin zij vraagt of Pinkeltje gauw bij haar terug wil komen. Dan zegt Pinkeltje het grote huis met alle bewoners vaarwel en stapt in een papieren vliegtuigje, getrokken door meikevers, om de reis te maken. Na

3896
3897
3898
3899

- veel avonturen op zijn tocht dwars door Europa en over de Middellandse Zee, komt hij tenslotte veilig aan en hij belooft Pinkelotje nooit meer weg te zullen gaan. Er komt heel wat leerzaams in het eenvoudige boek voor en *Dick Laan* neemt elke gelegenheid waar een en ander uit te leggen. Een aardig boek, ook om voor te lezen. (f 2,90; geb. f 3,90)
- 3900 Voor de oudsten onder de beginnende lezertjes nog een klein kabouterverhaal, geschreven door *M. M. Bosman-Schurink*, en getiteld *Kabouter Pannetje*. Als de fee *Armena* op een dag een haar in haar soep vindt, dat afkomstig is van de baard van kok *Pannetje*, besluit zij zijn kinpronkstuk weg te toveren. *Pannetje*, bijna ontroostbaar, snuffelt op een dag als de fee niet thuis is, in haar apotheek. Het resultaat van zijn experimenten is dat hij een paar maal groter wordt dan een normale kabouter en dat er op zijn kin vogelveren beginnen te groeien. De fee krijgt gelukkig medelijden en na een maand heeft *Pannetje* een prachtige nieuwe baard, die nog wel uitval-proof is. Niet onaardig verhaal, goed geschreven en leuk geïllustreerd. Het kwam uit in de serie „Zelf Lezen”. (f 1,10)
- 3901 Ook *Corrie Lührs-Vrugt* schreef een boek, waarin kabouters een rol spelen. De hoofdpersoon is een hondje, *Polletje Wol*. Weggelopen bij het vervelende *Kareltje*, dat niet goed voor hem zorgt, komt *Polletje* bij kabouter *Puk*, waar de fee hem tot een heel klein hondje omtovert. Omdat de kabouterporties wat klein zijn, gaat *Polletje* wel eens naar de boerderij, waar hij lekkere dingen krijgt van het lieve *Mientje*. Daar ontdekt *Kareltje* het lilliputterhondje en pikt het mee. Heel de dieren- en kabouterwereld komt nu in touw om het dier te redden. *Kareltje* en de hondenkoopman die *Polletje* mee wilde nemen worden gestraft en *Mientje* krijgt een nieuwe hond in plaats van *Polletje* die terug gaat naar kabouter *Puk*. Tamelijk aardig boek, behorend tot de goede middelmaat. (geb. f 2,90)
- 3902 Na dit leesboek een prentenboek *De want in de sneeuw*. Dit volksprookje uit de Oekraïne vertelt in enkele regels onder
- grote gekleurde platen over een want, die een oude opa in de sneeuw verliest. Hierin vestigen zich in gelukkige co-existentie achtereenvolgens een muis, kikker, haas, vosje, wolf, everzwijn en beer... tot opa zijn want terugvindt en ze allemaal moeten verdwijnen. De knappe illustraties van *J. Ratsjow* zijn zeer sfeervol. Het boek is een uitgave van de Uitgeverij voor literatuur in vreemde talen te Moskou. (f 0,50)
- In enkele regels tekst per bladzij, plus telkens een sprekende illustratie van *Tjenke Dagnelie*, wordt door *Jan Ver-cammen* nog eens het verhaal verteld van de hele rij dieren die geleidelijk aan betrokken raken in de achtervolging van een muis. Het idee is wel fleurig uitgewerkt, maar voor pas beginnende lezertjes zal de zich steeds uitbreidende zin wellicht niet altijd te volgen zijn: „Dat is de koe, die vecht met de geit, die stoot de hond, die bijt de kat” enz. Bij voorlezen is dit echter geen bezwaar, zodat men het aardige boek *O die muis* het best hiervoor kan gebruiken. 3903
- (f 1,20; geb. f 1,50)
- Bij fijne plaatjes van *Irmgard Wille* vervolgens een eenvoudige geschiedenis rond de vijver: *Het zwanenest*. *P. J. Risseeuw* voegde hiermee een nieuw deeltje toe aan „Van Goor's Dierenserie”. Vader en moeder *Zwaan* krijgen drie kinderen, *Donsje*, *Bonsje* en *Plonsje*. Samen hebben ze een gezellig leven in de vijver, en het boekje vertelt — op een prettige manier — welke (ook wel eens angstige) avonturen de familie *Zwaan* zo al beleeft. 3904
- (f 0,70; geb. f 1,—)
- B. J. Haenen* leert met *Verkeersavonturen van Jan Klaassen* op een originele manier aan kinderen uit de laagste klassen de eenvoudigste regels van veilig verkeer. *Jan Klaassen*, *Katrijn*, een verkeersagent en een rover spelen er de hoofdrol in. Doordat het boekje in dialoogvorm is geschreven en gemakkelijk als poppenspel op te voeren is, zal het de kinderen nog veel meer trekken. De originele vorm was trouwens een poppenspel, en als zodanig werd het bekroond door de Onderwijs-Verkeerscommissie te Amsterdam. *Wim* 3905

Hagemans tekende zeer fleurige illustraties. De typografische uitvoering verdient een extra woord van lof.

(geb. f 2,50)

Voor ietwat gevorderden

3906

Ook voor deze groep een poppenkastspel, *Het verhaal van koning Kriebelteen*. Dit deeltje uit de serie „Zelf Lezen”, dat geschreven werd door *Willy C. van Luijn*, kan ook als toneelstukje — in zeven bedrijven liefst! — opgevoerd worden. De koning van kabouterland is ziek geworden, en niemand kan hem van zijn vervelende kwaal, kriebelteen, afhelpen. Pietjepuk, het schoenpoetsertje, tevens koksmaatje, gaat dan op zoek naar de toverkabouter Pierewiet, die al 300 jaar zoek is. Hij vindt hem uiteindelijk in konijnenland, waar hij even een dutje gedaan heeft. Hij gaat mee naar het paleis en dan is het leed gauw geleden. Als beloning mag Pietjepuk voor echte

kok leren. Leuk verteld en leuk geïllustreerd door *Ine van Gulik*. (f 1,40)

Over dappere Dodo en zijn vriendje Kees, reeds velen bekend door de televisie, heeft de poppenspeler *Bert Brugman* nu ook een boek geschreven, en zo de populaire figuurtjes voor nog meer kinderen bereikbaar gemaakt. In *Dodo in Amerika* mag Dodo zo maar met oom Jaap mee naar dat land van wolkenkrabbers en Indianen. Kees, die natuurlijk niet kan achterblijven, sluipt als verstekeling aan boord en zo beleven die twee spannende avonturen, want er gebeurt veel op het schip en nog meer op het land. Een leuk boek, grappig verlicht door *Carol Voges*. (geb. f 2,50)

3907

Een boek waarvan er dertien in een dozijn gaan is *De eerste prijs*, door *Miep Kuypers*. Twee onderwijzersfamilies brengen hun vakantie door in een mooie streek en wonen in hetzelfde huis. Naast hen woont Henk, die door een val verlamd is. Het grootste deel van het boek wordt in beslag genomen door het relaas van de onbezonnen dingen, die een der kinderen, *Thijs*, uithaalt. Bij de wedstrijden van de winkelweek wint een der vaders de eerste prijs, een televisietoestel, dat edelmoedig aan de verlamde Henk wordt afgestaan. Alles verloopt volgens het gewone recept. Leesbaar, maar meer ook niet. (geb. f 2,—)

3908

Evenmin valt er veel goeds te zeggen van de twee meisjesboeken van *Julca*: *Anneke leert rolschaatsen* en *Loes Robbedoes*. De inhoud van het eerste is als volgt: op haar verjaardag krijgt Anneke de door haar zo vurig begeerde rolschaatsen. Het gebruik dat zij ervan maakt, is niet steeds even verstandig. Ze maakt dan ook heel wat ongevalletjes mee, rijdt in een bloemenkar, verstuikt een enkel. Toch blijft ze volhouden en slaagt er zelfs in een wedstrijd te winnen. *Loes Robbedoes* is een tamelijk verwend nest, baldadig, ongedurig en ongehoorzaam. Hierdoor haalt zij zich nogal eens narigheid op de hals. Telkens neemt zij zich voor zich te beteren. Als ze aan het strand een rubberboot onbeheerd vindt en daarmee te ver in zee afdrijft, ziet ze

3909
3910

eindelijk in hoe verkeerd ze altijd handelt. De stijl van beide verhalen komt dikwijls niet uit boven die van een schoolopstel, het taalgebruik is vaak slecht. Oppervlakkige, neutrale lectuur. (p. dl. geb. f 1,25)

3911 Vervolgens *Elly's grote reis*, geschreven door *Marga van Renkum*. Elly's vader is chauffeur en tevens reisleader bij een internationale touringcar-onderneming. Daardoor kan Elly gedurende haar vakantie een reis meemaken naar de Riviera. Ze beleeft op deze reis veel prettige uren, maar geraakt door eigen zorgeloosheid toch ook enige malen in een hachelijk parket. Het grote avontuur van haar leven komt op het einde van de tocht; met levensgevaar redt ze een paar bejaarde reizigers van een wisse dood. Ook dit boek blijft nogal aan de oppervlakte. Bepaald ongeschikt is het niet, maar er gaat vrij weinig van uit.

(geb. f 2,25)

3912 Meer waardering kunnen we opbrengen voor *Het huis met de houten sergeant*. Mevrouw Van Elckeren, een lieve oude dame, die door iedereen oma genoemd wordt en boven op de berg in het „Huis met de houten sergeant” woont, krijgt op zekere dag een brief uit Amerika van vliegenier Jan Verbrugge, eens de grootste belhamel en deugniet van het dorp. Hij komt enkele jaren in Holland wonen en vraagt oma's hulp om een huis op de berg voor hem en zijn gezin. Het worden heerlijke jaren voor oma die in alles met de familie, vooral met de drie dochtertjes, meeleeft. Ze vindt het dan ook vreselijk als ze na vijf jaar naar Zwitserland moeten verhuizen. Alles heel aardig en lief, maar eigenlijk met weinig draad. De karakterisering is vaak heel mooi, en een warme toon van menselijke goedheid met enige godsdienstige achtergrond loopt door het verhaal. Taal en stijl zijn niet vlekkeloos. Alles bij elkaar behoort dit boek van *Riek Goudappel-Bos* echter zeker tot de geschikte lectuur.

(geb. f 3,50)

3913 Dit kan ook gezegd worden van *Met Brombeer naar de bergen* van *Nel Verschoor-Van der Vlis*. De tweeling Wim

en Ruth krijgt wel een bijzonder verjaardagscadeau: een tochtje naar Zwitserland. Ze gaan met vaders auto die ze „Brombeer” hebben gedoopt. Het wordt een mooie tocht, leuk beschreven, met veel aandacht voor de natuur. We krijgen een goed beeld van het prachtige berglandschap met al zijn gevaren (mist, afgronden, enz.). Door het verhaal loopt nog een soort bekeringsgeschiedenis. Twee Zwitserse kinderen — uit een bergdorpje met kerk en dominee — die nog nooit van O. L. Heer gehoord hebben(!?) worden door moeder van Zijn bestaan op de hoogte gebracht. Een gezond, gezellig verhaal, met leuke typeringen, in vroom-christelijke sfeer, die nergens storend is voor katholieke lezertjes. (geb. f 1,10)

A. D. Hildebrand schreef een aantrekkelijke geschiedenis van een jonge hond in *Jos de zwerver*. Jos, trots op zijn vader die bij slager Bonkers woont, verhuist van het ene adres naar het andere. Als hij met de hond van de baron is gaan zwerven, komt hij onverwacht alleen te staan, doordat Jerry door de politie achterhaald wordt. Nu begint een hard en moeilijk leven voor Jos, maar het komt toch weer terecht, wanneer hij zijn oude vrienden terugvindt. Hildebrand kan goed vertellen. Hij is een dierenvriend en weet opmerkelijk goed „in een hondevel te kruipen”. Het eerste hoofdstuk tekent voor kinderen verhoudingen die de schrijver beter anders had kunnen stellen. Overigens niets dan lof.

(geb. f 3,95)

Ook een leuk dierenverhaal is *Het ezeltje*

- Grisella*, van de hand van *H. M. Denneborg*. De oude boerin *Petronella* schenkt *Grisella* aan het zwerfvertje *Tino*. Het is een bijzonder dier, dat 's nachts praat. Er gebeurt heel wat eer *Grisella* en *Tino* na een scheiding en een wereldreis voor goed verenigd worden op hun geboorteland *Elba*. Een sympathiek boek met juist zoveel fantasie dat het aannemelijk blijft, geschreven in een uitstekende, vlotte stijl, dat mede dank zij de originele tekeningen van *H. Lemke* de harten van de jeugd zal veroveren. (f 2,75; geb. f 3,50)
- 3916 Met *De drie prinszen* bewerkte *E. Fiks* een bekend sprookjesmotief: drie koningszonen krijgen de kans een goede daad voor hun zieke vader te volbrengen. Degene, die de beste karaktereigenschappen bezit, slaagt in de opdracht en mag later koning worden. Het verhaal is wel erg nuchter-pedagogisch en daardoor weinig sprookjesachtig uitgewerkt, maar het spreekt toch wel tot kinderen, die dit net zelf leestechnisch aankunnen. De taal is niet steeds even fris, evenmin als de plaatjes. (f 1,25)
- 3917 De Zweed *Ake Holmberg* debuteert in Nederland met zijn vermakelijke „*Ture Sventon-serie*”, waarvan de eerste twee delen verschenen. Nummer een is getiteld *Ture Sventon, particulier detective*. *Ture Sventon*, de knapste detective uit Zweden, koopt een vliegend tapijt en spoort daarmee twee beruchte dieven op. Hij moet zich echter eerst in de vreemdste vermommingen steken: kamermeisje, jeneverbesboom etc. Vier neefjes en nichtjes spelen ook een rol, alsmede de twee oude tantes, bij wie ze logeren.
- 3918 Als *Ture Sventon in Londen* is, voorkomt hij dat juffrouw *Polly*, de kostbare *Angorapoes* van een rijke dame, in handen valt van de schurkachtige *Wezel*, een der dieven uit het eerste deel; *Wezel* weet hij in handen van de politie te spelen. Grappige detectiveverhalen vol gezonde humor en zonder enige griezeligheid. Niet alle kinderen zullen de humor altijd door hebben en er zullen ook wel enkele woorden bij zijn die boven hun petje gaan, maar deze bezwaren zijn
- zo minniem, dat ze een aanbeveling geenszins in de weg staan. (p. dl. geb. f 2,95)
- In het tweede deel van *De Heilige Schrift voor kinderen* verteld heeft *Piet Worm* de bezwaren tegen Deel I opgeheven: ook de Messiaanse gedachte spreekt erin en Israël wordt duidelijk getekend als volk Gods, al blijft de reden van de uitverkiezing ietwat vaag. Niet alleen de kinderliteratuur, ook de iconografie zelf wordt weer verrijkt met hartveroverende bijbelse platen, die in de rijkste kleuren echt iets vertellen, zoals kinderen het graag zien en zoals het hoort bij een verhaal. De tekst van dit deel, dat als ondertitel draagt „*Exodus, ofwel de uittocht uit Egypte met de verdere verhalen uit het Oude Testament*” lijkt iets moeilijker dan die van het voorgaande, mede uit de aard van het verhaalde, maar steeds is de juiste toon getroffen: waardig, simpel, vrijwel nergens kinderachtig. Dit kostelijk boek is een feest voor jong en oud. (geb. f 8,90)
- Klein maar fijn! Dit kunnen we terecht zeggen van een boekje van 16 blz. van *C. Th. Jongejan-De Groot: Nieuwe vrienden*. Het bevat een sympathiek verhaal over een straatjongetje dat een hondje krijgt, maar het van thuis niet mag houden. De jongen brengt het naar het politiebureau. Enkele dagen later is hij daar weer, maar nu omdat hij ruiten heeft ingegooid. De politie brengt hem naar „de boerderij”, een inrichting waar kinderen als *Jopie* geleerd wordt zich nuttig bezig te houden in hun vrije tijd. *Jopie* vindt het er heerlijk, ontmoet er zijn hondje weer en tracht ernstig een flinke jongen te worden, met behulp van de Here Jezus over wie hij daar leert. Een goed boekje. (f 0,25)
- 3920 Een boeiend verhaal uit de bezettingstijd is *Tijmen zoekt zijn vader*, door *Elja Vlas*. Tijmens vader moet tijdens de oorlog onderduiken. Moeder probeert op eigen kracht voor *Tijmen* en zijn zusje te zorgen. Als zij ernstig ziek wordt en ze bijna ten einde raad zijn, keert zich echter alles op een wonderlijke manier ten goede. De auteur wil duidelijk maken dat haat tegen een volk (de „mof-

fen") niet strookt met de christelijke leer. Zij is hierin vrij goed geslaagd. Het boek is gevoelig en toch met zwier geschreven, en het werd prettig geïllustreerd. De katholieke jeugd kan er zonder bezwaar kennis van nemen. (geb. f 1,05)

Van de „Barendje-serie” zijn deel zes en zeven uit. De verdere belevenissen van het natuurvriendje met zijn club De Groene Spechten worden hierin verteld door *Co van der Steen-Pijpers*. De boekjes geven heel wat mee over de natuur, zowel in tekst als in afbeelding. Wat Barendje vooral moet leren (en leert!) is: meer aan anderen dan aan zichzelf te denken, iets wat hem vaak heel wat moeite kost. Men leze hierover in *Barendje gaat naar zee* en *Barendje en het Hongaartje*. Dit laatste verhaal zou men een soort „scoop” kunnen noemen, hoewel het hier een Hongaarse jongen uit een Duits kamp betreft, die in Nederland zes weken gezondheid op komt doen. Eenvoudige, lieve verhaaltjes van goedheid, liefde voor de natuur en godsdienstzin. (p.dl. geb. f 0,90)

3924

Een eenvoudig, wel spannend verhaal, met godsdienstige inslag, is *De grote beloning*. De auteur van dit boekje, dat op het platteland speelt, is *Hartger Menkman*. Ziertje Zomers' vader is vrachtrijder, maar zijn motor is stuk en er is geen geld voor een nieuwe. Bovendien moet vader naar het ziekenhuis voor een maagoperatie. Ziertje doet zijn uiterste best om de zorgen in het gezin te helpen verlichten. Vlak voor vaders thuiskomst uit het ziekenhuis beleeft Ziertje een angstig avontuur, als hij door inbrekers, die hij in buurmans tuin betrapt, wordt meegepikt en ver weg in een bos afgezet. Doordat hij het autonummer heeft onthouden — wel uiterst koelbloedig — stelt hij de politie in staat de dieven te arresteren. De beloning van f 500,— wordt benut voor een nieuwe motor, en deze brengt het geluk weer in huis. Niet bijster origineel, maar toch ook niet onaardig. (geb. f 1,65)

3925

Voorts een goedmoedig verhaal van *Aja Strik*: *Het geheim van het zilveren doosje*. Lange Manus forceert in een

onbewoond huis een heuse zilverkast, stopt alle mooie spulletjes in een zak, maar... kleine Henkie is er de stille getuige van. Om diens zwijgen te kopen, schenkt de dief hem een zilveren doosje uit de buit. Geplaagd door zijn geweten vertelt de kleine man alles aan zijn vader. Lange Manus wordt ingerekend en later vinden Henk en zijn vriendjes heel toevallig de zilvereschat, die de inbreker begraven bleek te hebben. Vlot verteld. (geb. f 1,25)

Klas vijf wordt kampioen, eveneens van *Aja Strik* duidt er al op dat het toneel deze keer voornamelijk het sportveld zal zijn, met name het voetbalveld. In de stad worden schoolvoetbalwedstrijden uitgeschreven en alle vijfde en zesde klassen die intekenen mogen meedoen. Vooral de vijfde klas van meneer Veenstra is enthousiast. Ongelukkigerwijze waait de inschrijvingsbrief weg, zodat ze geen uitnodiging krijgen. Alles komt natuurlijk toch nog in orde en ondanks Harries verzwikte enkel behaalt de klas zelfs het kampioenschap, waaraan een zilveren beker vastzit. Eveneens een aardig boek in vlotte verteltrant. (geb. f 1,50)

Richmal Crompton is de auteur van *Toontje maakt het al te bont*. Dit door Pieter Nierop uit het Engels bewerkte verhaal is een aaneenschakeling van dwaaze, soms minder verantwoorde streken van een stelletje kwajongens dat altijd in conflict is met volwassenen. Toontje met zijn grote fantasie is steeds de aanvoerder van de club en nu eens voelt hij zich een kruisvaarder, dan weer een soort Robin Hood. Soms maken ze het wel eens al te bar, al blijven de streken steeds binnen de perken en worden ze nooit gemeen. Voor wie eens wil lachen een leuk boek. (f 2,90; geb. f 3,90)

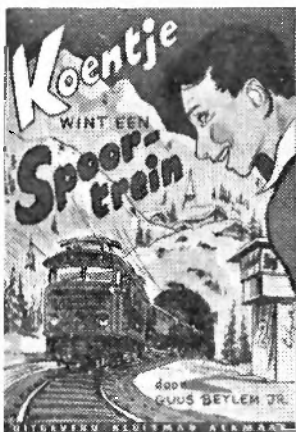
Voor grotere kinderen

We gaan nog even door met jongenslectuur. Een prettig boek dat enkele goede pedagogische trekjes in zich bergt is *Koentje wint een spoortrein*, door *Guus Betlem Jr.* Koentje van de tandarts wint een elektrische trein. Zijn vader

3926

3927

3928

stelt een flink vertrek beschikbaar om zo de jongelui aan het knutselen te zetten. Daardoor hoopt hij echte kameraadschap om te bouwen en tegelijk de door beeldromans opgejaagde fantasieën wat te bekoelen. Want daar is de club van Keesje Kors, die zo'n beetje een boefje dreigt te worden en nogal wat uithaalt op instigatie vooral van een verkeerde vriend. De opzet slaagt volkomen: een verbroken vriendschap wordt hersteld en een aantal jongelui profiteert van een verantwoorde vrijetijdsbesteding. Een stimulerend, vlot verhaal. (geb. f 2,90)

3929 Met *Kees ontdekt het geheim* schonk A. Sj. Feenstra de jeugd een aantrekkelijk boek dat vlot geschreven is, heel wat meegeeft uit de vogelwereld en in zijn inhoud opbouwend werkt. Jammer dat de godsdienst er weer kaal af komt. Kees van de brugwachter is een groot dierenvriend. Speciaal de vogels hebben zijn voorliefde. Samen met een vriend belet hij, dat ex-brugwachter Dries, die wegens plichtsverzuim ontslagen werd, zijn hond op wrede manier verdrinkt. Zo komt Kees in het bezit van deze hond. Dries wordt later als dief ontmaskerd. Kees sluit vriendschap met een vogelfotograaf die Kees' vader weet te overtuigen dat zijn manke zoon door een medisch ingrijpen te helpen is. De operatie slaagt

en Kees kan nu zijn ideaal volgen: studeren voor onderwijzer. Een boek waarmee de „Bellefleurserie" gebaat is.

(geb. f 3,90)

Een toestel dat zich dwars door de aarde boort, een eiland dat uit een meer oprijst om er later weer in te verzinken, gevechten met een zeeslang en prehistorische monsters, mitsgaders een strijd met een soort kaperekapitein om het bezit van een grote hoeveelheid gele paarden, zichier de elementen die *Leopold Vermeiren* gebruikte voor zijn fantastische avonturenverhaal *Het zinkende eiland*, het vierde deel van de „Justa-reeks". De stijl „doet" nu en dan wat overdreven leuk; overigens is het Vlaams wel verteerbaar. Voor wie de superfantasie kan smaken. (f2,95; geb. f 4,65)

3930

Een boeiend verhaal dat zich afspeelt vlak voor de Romcinen in ons land kwamen, is *Egil de Germaan*. Het boek werd geschreven door *Henri Arnoldus*, die de taal jammer genoeg niet zo goed verzorgde, waardoor het verhaal aan vlotheid inboet. Egil, door zijn vader verdoobd, vlucht over de Rijn en komt daar in aanraking met Romeinse soldaten, die hem naar Rome sturen. Hij wordt daar opgenomen in het Romeinse leger. Als hij na enkele jaren, volkomen beïnvloed door zijn Romeinse christenvriend Julius, terugkeert in zijn geboortestreek, kan hij tijdig zijn ouders en zusje van de slavernij redden. Dank zij zijn Romeinse ervaringen doorziet hij de praktijken van de stamproester en ontmaskert hem. Tot slot spreekt hij het verlangen uit Christen te worden. Alles bijeen een mooi jongensboek, opvoedend en leerrijk. (geb. f 3,90)

3931

Willy Vandersteen beschikt blijkbaar over een onuitputtelijke fantasie, want „de avonturen van Suske en Wiske" nemen nog steeds geen einde, en het ziet er ook niet naar uit dat ze dat binnen afzienbare tijd zullen doen. De boeken vormen dan ook aardige ontspanning, waarin de komische noot niet ontbreekt. Liefhebbers van stripverhalen kunnen er hun hartje op onschuldige wijze aan ophalen. *De kleppende klipper*

3932

- is een kaperschip waarop Suske en Wiske c.s., op vreemde wijze naar het verleden overgeplaatst, terechtkomen. Als *De straatridder* veroorzaakt Lambick nogal wat verwarring onder het gezelschap, en hij wordt zelfs verdacht van een bankoverval. (p. dl. f 2,50)
- 3933 Een aardig meisjesboek zonder pretenties is *Pien neemt de eerste hindernis*, door *Freddy Hagers*. Het bericht van vaders benoeming tot burgemeester van een dorpje stemt Pien aanvankelijk erg neerslachtig. Ze is dol op de ruitersport en vreesst in de nieuwe woonplaats geen gelegenheid te hebben deze te beoefenen. Het valt echter allemaal erg mee. Ze slaagt er zelfs in met een groepje jeugdige dorpsgenoten een afdeling van de Landelijke Rijvereniging op te richten. Een gezellig verhaal, waarin de verhouding stad-dorp op sympathieke wijze behandeld wordt. (geb. f 3,90)
- 3934 *Miep Kuypers* schreef *Het Zonnehuis*, een boek over een meisje uit eenvoudig milieu. Na beëindiging van haar leertijd aan de huishoudschool gaat ze in betrekking bij een ziekelijke dame die helaas spoedig sterft. Daarna logeert ze een poosje bij een van haar gewezen leraressen op de Veluwe en aanvaardt tot slot een betrekking in een kindertehuis, waar ze leert over haar verlegenheid heen te komen. Een gezonde tegenhanger van de zorgeloze *schoolmeisjesboeken*. Neutraal. (geb. f 2,50)
- 3935 Van *Ria van der Horst* ligt voor ons: *Er stond een huis in 't bos*. Het boek speelt zich af op „het” eiland, een echt Hollands plekje, dat zich fel moet verdedigen tegen storm en zee. De nieuwe meester op de mulo is een ware natuurliefhebber, die anderen in zijn enthousiasme weet mee te slepen. Met haar vriendin Fieke en een paar jongens gaat Lies ijverig meehelpen aan de oprichting van een primitief museum voor vogels en schelpen, in een schuur in het bos. Ook de dorpsbewoners tonen interesse en offeren o.a. eierverzamelingen uit hun jeugd. Het museum wordt een succes en een rondleiding van Amerikaanse toeristen brengt waardevolle nieuwe contacten.
- Een heel aardig boek dat liefde voor de natuur en interesse voor heemkunde kan bijbrengen. (geb. f 2,—)
- „De wilde zwaan”, zo luidt de ondertitel die *Mia Bruyn-Ouwehand* haar biografie over *Florence Nightingale* gaf. Ondanks onbegrip en tegenwerking van haar vermogende familie heeft het meisje, reeds van jongs af aan, een toentertijd in die kringen ongewone belangstelling voor zieke en arme mensen. Volwassen geworden, weet zij deze belangstelling om te zetten in daden: bij de verpleging van de soldaten in de Krimoorlog en, terug in Engeland, bij de sociale en hygiënische verbetering van de toestanden in de ziekenhuizen. De autrice is erin geslaagd duidelijk iets te tonen van de achtergrond van een persoonlijkheid als *Florence*. Een extra verdienste van dit sympathiek vertelde verhaal is, dat de schrijfster dit mooie en sterke leven wist te plaatsen in het licht van het christelijk geloof. Alleen op de stijl menen we een aanmerking te moeten maken: deze is soms vrij houderig. Een goed boek.
- (geb. f 2,95)
- Annejet stelt zich voor* is het eerste van drie boeken over dit meisje, van *Miep Diekmann*. Luuk, de dertienjarige neef van Annejet komt bij haar thuis logeren. Hij heeft een auto-ongeluk gehad, waardoor een been mank is geworden, hetgeen met oefening weer in orde moet komen. Tot nu toe is hij altijd met zijn moeder — beroemde pianiste — op reis geweest. Annejet, bij wie hij in de klas op het lyceum komt, neemt hem onder haar hoede. Dit vergt veel takt van haar, want Luuk is door zijn ongeluk erg gevoelig geworden. De manier waarop Luuk en Annejet op elkaar reageren en de verhouding van de ouders tot de kinderen, vormen de hoofdinhoud in deze boeken van hartelijke goedheid en begrip in de echte zuivere sfeer van schoolkameraden.
- In het vervolg, *Annejet helpt een handje*, tracht Annejet haar manke neef ongemerkt te helpen in zijn handicap, iets wat hij niet al te zeer waardeert. Botsingen blijven dan ook niet uit. Wanneer

zij zelf na een ongelukkige val tijdelijk slecht kan lopen, kan Annejet zich beter in Luuks situatie indenken.

- 3940 In het derde boek, *Annejet wint de laatste ronde*, komt het meisje opnieuw in aanraking met een gezwoeren vijand van de lyceum-vriendenschaar, namelijk „Rooie Kees” van de h.b.s. Doordat zij deze jongen, half ongewild, op het ijs te hulp komt, leert zij een ander levensmilieu kennen en iets van het motief van de daden van de ander. Wat de karakters betreft lijkt ons dit deel niet zo goed doorwerkt als de eerste twee. Als trilogie een aardig geheel. Jammer dat de godsdienst geen levende factor is.

(p. dl. geb. f 2,—)

- 3941 In de „Zeepaardjes-serie” verscheen deze keer een jongensboek, geschreven door *F. Nijland*, en getiteld *Stropers*. Dit is

het aardige en boeiende verhaal van twee Texelse jongens, die heus nog wel wat meer en wat beters kunnen dan stropen. Bijvoorbeeld kamperen, eierdieven ontmaskeren, goed meehelpen met allerlei werk, een kind redden uit een brandend huis. We krijgen al lezende een levendig

beeld van het leven op en om Texel, waarbij bepaalde typen speciaal opvallen. Het boek is goed geschreven en er gaat een weldoende invloed van uit, zodat we het graag aanbevelen. (geb. f 4,25)

- 3942 In vroom protestantse sfeer, voor katholieke jongens toch ook volkomen aanvaardbaar, speelt *Sander Westerhout geeft gas*. Dit mooi stukje leven van *G. H. van Maren* gaat over een jongen die na de dood van zijn vader niet op studie kan en werk krijgt in een garage. Door een der chauffeurs daar wordt hij tot minder eerlijke praktijken verleid. Met de hulp van een paar trouwe vrienden komt hij weer op de rechte weg en

wordt hij door zijn baas in staat gesteld de avondmulo te volgen. Een goed boek. (geb. f 1,35)

Het tweede boek in de „Periscoop-reeks”, die vreemde landen en volken voor ons wil openleggen, voert ons naar Nieuw-Zeeland, het land van de Maori's. *Carel Beka* gaf het als titel *De vis van Maui*. Hoofdpersoon is de flinke Tohi, die ongewild het tapu (taboe) schendt en vlucht. Eerst na lange omzwervingen wordt hij teruggevonden en, gezuiverd van schuld, opgeleid in de wetenschap der Maori-geleerden en de „priesterstand”. Steeds meer dringen de blanken, de pakeha's, op en de Maori's willen zich gewapend verzetten. De humane Engelse commandant vermijdt zoveel mogelijk bloedvergieten. Tohi maakt kennis met diens zoon, die hij het leven spaart. Een zekere toenadering tussen Maori's en blanken groeit en een gelukkig naast elkaar leven blijkt mogelijk te worden. Wel wat vreemd klinkt het, wanneer „Engelse beschaving” en Christendom op pag. 95 in enigszins onsympathiek verband worden genoemd. Het boek geeft een goed inzicht in de gebruiken en levenswijze van het volk en vooral in de zware druk die het bijgeloof met zijn „tapu” op de heidenen legt. (geb. f 3,75)

Nu is het de beurt aan cowboy- en Indianenlectuur. Om te beginnen deel 5 en 6 van de „Pocomoto-serie” van *Rex Dixon*. In *De schat in het ravijn* speelt natuurlijk Pocomoto, de aardige, onvervaarde jongen uit het Wilde Westen, weer de hoofdrol. Over het algemeen is de verhouding tussen hem en de doorgewinterde, sympathieke cowboy Seb aannemelijk beschreven. Beiden verliezen haast het leven bij de instorting van een berg, waar sinds keizer Maximiliaan een goudschat verborgen ligt. Moed, beleid en trouw vormen de trits van deugden in dit boek, dat wel een dominee ten tonele voert, doch gespeend is van elk religieus besef. De aansluiting bij de voorafgaande delen is wat lang uitgevallen.

Drijffjacht in de Brasada heet het zesde boek. Pocomoto mag mee om een ver-

3943

3944

3945

wilderde kudde uit de doornbossen te drijven. Hij toont handigheid en moed, weet de wilde stier te vangen en leert intussen... dat hij nog veel moet leren. De fijne, echt jongensachtige houding tegenover Tessa, de dochter van zijn pleegouders, doet in het boek zo natuurlijk en gezond aan, dat het geheel erbij wint. De auteur toont overtuigend aan dat het niet nodig is een revolverzwaaiend wildwest-mens in te voeren om een echt spannend cowboyverhaal te schrijven. Boeken van de goede soort. (p. dl. f 2,95; geb. f 3,95)

3946

Het tegenovergestelde moeten wij helaas zeggen van de „Eenzame Wolf-serie” in drie delen door *S. M. v. d. Galiën*. *Eenzame Wolf*, een jonge Indiaan met bijzonder veel durf en moed, waagt het zelfs in te gaan tegen de medicijnmannen. Een jongen en een meisje, enige overlevenden na een overval, neemt hij in bescherming en brengt hij naar hun vader, waardoor hij zich het misnoegen van zijn stam op de hals haalt en uitgestoten wordt. Hieromheen spelen zich natuurlijk nog vele avonturen af. Van dit deel valt weinig slechts, maar ook weinig goeds te zeggen. Het goede gaat de kant uit van trouw en vriendendienst, het slechte die van wreedheid, wraakzucht, moord en doodslag...

3947

In deel twee, *De jacht op het rode paard*, staat Eenzame Wolf in dienst van de blanken. Zijn stam heeft intussen de strijdbijl opgegraven, aangezien de blanken zich niet aan de afspraken houden. Eenzame Wolf, door zijn stamgenoten als verrader beschouwd, tracht de vrede te herstellen. Hij raakt in de macht van de Pawnees, zijn doodsvijanden, weet wonderbaarlijk te ontsnappen en belandt tenslotte op zijn hengst Rode Donder en vergezeld van een hele kudde mustangs, bij zijn stam. Als held wordt hij weer in haar midden opgenomen. Zeer spannend verteld, al wordt het bloedig bedrijf van kogel, pijl en tomahawk al te vlijtig beoefend.

3948

Konden we bovenstaande delen nog toelaatbaar achten, *Eenzame Wolf en de sprekende boom* moeten wij ontraden.

Meer nog dan in de voorafgaande boeken wordt wreedheid uitgesteld. Ook de suggesties over de behandeling van de blanke vrouwen door de rode broeders kunnen gemakkelijk ongewenste voorstellingen bij de jeugd oproepen. De strijd tussen blanken en roodhuiden is een van haar laatste beslissende fasen ingegaan. Voortdurend worden convooien blanken aangevallen. De Indianen willen niet luisteren naar Eenzame Wolf, en al zijn pogingen tot bemiddeling zijn vruchteloos. Eerst na een wrede slachting leert o.a. de Cheyennestam het hoofd te buigen. Ontegengesteld spanned, maar overmatig wreed. Dit soort Indianenlectuur kunnen we gerust missen. (p. dl. geb. f 4,90)

3949

Ook tegen het volgende Indianenboek hebben we bedenkingen, zij het dan weer van andere aard. Het betreft hier *Grote Raaf, de beverjager*, van *James Willard Schultz*. Richard Stoneham Ellis komt na de dood van zijn moeder, in gezelschap van zijn vader en enige pelsjagers, bij de Zwartvoetindianen. Als pleegkind aangenomen, maakt hij samen met Kutaw-makan en Sterrevrouw, een jongen en een meisje, een grote tocht over de Binnenmeren tot aan de oorsprong der rivieren die door het Rotsgebergte naar zee stromen. Zij doden de beruchte grizzlybeer Hoofdkraker en later ook, na vele geduldige wachtturen, de witte bever. Via tal van avonturen keren ze in het kamp terug, waar na enige tijd Sterrevrouw de echtgenote wordt van de inmiddels tot Grote Raaf omgedoopte Richard. Schultz wekt altijd de indruk veel meer aan de kant van de Indianengodsdienst te staan dan aan die van het Christendom, dat in zijn boeken dan ook niets te betekenen heeft. De christenjongen neemt bv. een sterke „medicijn” mee en bidt tot de god Zon. Om deze sfeer van bijgeloof lijkt ons het boek niet geschikt. (f 2,95; geb. f 3,95)

De serie „Frank de Vliegende Hollander”, waarvan de eerste twee delen in pocketboek-formaat verschenen, is reeds bij het derde deel weer afgezaakt tot het oblong-stripverhaal-formaat en een tekst

- 3950 die door de plaatjes overheerst wordt. In *De verdwenen diamanten* wordt Frank betrokken in een diefstal-affaire met alle spannende en akelige avonturen, welke met zoiets gewoonlijk gepaard gaan,
- 3951 zoals ontvoeringen, achtervolgingen, speurtochten enz. *Gevangenen van het oerwoud* worden Frank en zijn vriend, wanneer het rakettoestel waarmee zij hun eerste vlucht maken, door sabotage in de wildernis terecht komt en er weer van voren af aan ontvoerd en bedreigd kan worden. Stripverhalen naar het bekende recept, louter amusement, niet al te slecht getekend. Ze kunnen er dus mee door, maar hiermee is dan ook alles gezegd. (p. dl. f 0,75)
- De eerste twee delen van de „Bas Banning-reeks” zijn vervolgens aan een besprekking toe. *A. van Aardenburg* is de auteur, en het eerste boek gaf hij als
- 3952 titel *Bas Banning en de Zwarte Ruiter*. Een vijftienjarig meisje, Ria Dekkers, wier vader in Amerika een formule ontwikkelt om langs chemische weg diamant te maken, wordt ontvoerd. Maar Bas Banning, h.b.s.'er, tijdens zijn vakantie in dienst bij een persfotograaf, speurt met en zonder politie het hele complot uit elkaar. Hij wordt zelf ontvoerd, ontvlucht en speelt de bende in handen van de politie. Groot is de verrassing als blijkt wie de benedeider was! Het spannende verhaal is wel erg op sensatie geschreven, en misdaad is schering en inslag. De compositie is enigszins geforceerd, de stijl matig. Veel enthousiasme kunnen we voor dit boek niet opbrengen.
- 3953 Sympathieker is deel twee: *Bas Banning en de vliegende cowboys*. Er valt tenminste nog iets te leren. Maar ook hier weer het misdadigersavontuur met een meisje als gijzelaar, en zelfs in de meest verschrikkelijke situaties geen korreltje godsdienst. Bas' vakantie in Amerika, bij Ria's ouders, begint reeds met een buiklanding, die goed afloopt. In een Piper Cub, het gewone verkeersmiddel op de moderne ranch, zet hij met een der cowboys een adelaar na. Maar het grote avontuur begint pas, als zij niet zonder levensgevaar een misdadigersbende gaan

BOEIENDE JONGENSBOEKEN

Moby Dick

De jacht op de witte walvis
door *Herman Melville*
Naverteld door Casper de Jong
Omslag en platen van John Hummel
112 blz. Geb. f 2.50

Het meest dramatische verhaal dat ooit geschreven is over de walvisjacht.

De Verslaggever van de Nieuwsbode

door *Tj. Adema*
Omslag en platen van Jan Lutz
2e druk 144 blz. Geb. f 3,95

Een prettig en leerzaam boek. We lezen van een flinke jongen die als volontair op het redactie bureau van de Nieuwsbode komt en door hard werken een leidende positie verwerft.

De wraak van de Toeareg

door *J. J. Groeneweg*.
Omslag en platen van Anton Pieck
2e druk Geb. f 4,50

Het verhaal speelt in de omgeving van het Tsanameer in het zuidelijk deel van de Sahara. Een boeiend boek met spannende woestijnavonturen.

In de boekhandel verkrijgbaar
G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE
Postbus 290

overmeesteren, daarbij geholpen door een tweede cowboy. Zoals gezegd: iets beter dan deel een, ook qua compositie, maar toch nog gezwicht voor de sensatie... (p. dl. geb. f 3,90)

3954 Van *Wim van Helden* kwam in de „Sneeuwbal-serie” een ontspanningsverhaal uit, getiteld *De smokkelhond van slimme Wang*. Als Eddy en Bram, twee Rotterdamse jongens, ontdekken dat de Chinees Hang Wang opium smokkelt in de valse huid van zijn hond, proberen ze hun vriend commissaris Achterberg te waarschuwen. Halverwege het telefoongesprek worden ze gepakt en ontvoerd. De commissaris zet de achtervolging in, neemt een deel van de bende gevangen, en brengt Eddy en Bram heelhuids thuis. Hang Wang weet te ontsnappen. Alles in een wat jongensachtige stijl geschreven, waarbij de woordkeus soms nogal ruw en geforceerd vlot is. Hoewel de intrige aanvankelijk wat doorzichtig lijkt, wordt het boek na de ontvoering heel boeiend. Voor een paar vrije vakantie-uurtjes. (geb. f 2,50)

3955 Sterk zwart-wit zijn de karakters in *Jongensstad in rep en roer*, een niet feilloos uit het Duits vertaald verhaal van *Paul Kaufmann*, dat opgenomen werd in de „Jeugdboekery Bonte Wereld”. Hoofdpersoon is de dertienjarige Robbie Breitner, een jongen met wie geen land te bezeilen is en die reeds aan de rand van de misdaad staat. Door de rechtbank wordt hij verwezen naar de jongensstad van de priester Christiaan Torre. Ook daar is Robbie ruw en baldadig, wraakzuchtig en gemeen. Maar een kameraad, de Mexicaan Felix, offert alles op om Robbie op het goede pad terug te brengen. Na dramatische avonturen slaagt hij hierin, al kost het hem bijna zijn leven. Personen en gebeurtenissen doen door de afwezigheid van nuanceringen weinig levensecht aan. Als lichte amusementslectuur „voor allen”, dus niet speciaal voor de jeugd, kan het boek echter wel dienen. (geb. f 3,90)

3956 Beslist ongeschikt is de zg. „avonturenroman voor de jeugd”, *Spoken op de ruwe heide*, door *John Flanders*. Het

boek speelt in een Engels misdadigersmilieu, een soort kinderstrafkolonie, waar de leiders de grootste schurken zijn. Het wordt allemaal heel christelijk opgelost, maar intussen gebeuren er toch al te veel moorden of moordaanslagen. Onderaardse kelders, geheime deuren, donder en bliksem, vurige lichtkolommen spelen een grote rol. Bovendien is het ouderwets aandoende boek, vol felle tegenstellingen tussen edelaardigheid en duivelse boosheid, geschreven in een voor de jeugd vaak niet te begrijpen taal. Ontraden. (48 fr.)

3957 Stanley's beroemde tocht dwars door Afrika, van Zanzibar naar de mond van de Kongo, inspireerde *Hein Kray* tot het boek *Het geheim van de grijze rivier*. In eenvoudige verhaaltrant en persoons-tekening geeft de schrijver een levendige, niet te zeer op spanning afgestemde beschrijving, hoewel de tocht toch met velelei moeilijkheden gepaard ging. Uit heel dit levensverhaal komt naar voren, dat Stanley door zijn ontdekkingen hoopte de bewoners van het zwarte werelddeel voor Christus te winnen. Met enthousiasme wordt gesproken over de protestantse zending in Kongo, doch aan de veel belangrijker katholieke missie wordt voorbijgegaan. Hinderlijk is het ontbreken van een schets der gevolgde route. Op de beste kaarten is ze aan de hand van het boek nog niet te volgen. Alles bijeen toch wel een mooi boek. (geb. f 4,50)

3958 In het vijfde deel van de „Elke-serie”, genaamd *Elke en haar tuin*, gaat de familie verhuizen naar een mooi landhuis in de bossen. Een van de grote voordelen is dat Elke nu een eigen tuin krijgt. Ze ervaart dat tuinieren een kunst kan zijn. We zien de vriendschap van de nu vijftienjarige met de jonge dokter Falkner, een vriendschap die voor haar boven de adoratie van een van haar vrienden, Arnold, uitgaat. Ook droevig nieuws is er. Haar hartsvriendin Käthe wordt door een jalouse tante bij wie ze na de dood van haar moeder moest gaan wonen, sterk beïnvloed en wendt zich van Elke af, die door een groot offer probeert haar terug te winnen. Dit lukt haar pas in

- 3959 deel zes, *Een gelukkige tijd voor Elke*. Käthe uitbuitende tante, heeft de knieblesure van haar nichtje volkomen verwaarloosd, met als gevolg dat Käthe een kuur van een jaar moet doormaken in het ziekenhuis van dokter Falkner. Elke onderbreekt dan haar studie om haar vriendin gezelschap te houden en meteen het huishouden te leren bij Falkners moeder. Ook de skikunst weet zij machtig te worden. In deze gevoelige verhalen, met soms een neiging naar de sentimentele kant, geschreven door *Emma Gündel*, doen de opvattingen over rijk-arm tamelijk ouderwets aan. Toch wel aardige boeken, met uitgesproken christelijke inslag, die ook door wat jongere meisjes gelezen kunnen worden. (p. dl. geb. f 3,50)
- 3960 *De avonturen van Alice in het wonderland en in het spiegelland*, in 1865 verschenen, hebben blijkbaar nog niets van hun waarde ingeboet, gezien de vele herdrukken in alle talen. In een goede vertaling kwam onlangs een pocketuitgave uit, zodat de aanschaf van dit knap geschreven klassieke jeugdboek van *Lewis Carroll*, waarin onder het mom der fijnste nonsens veel kritiek gegeven wordt op het mensdom, voor niemand meer een bezwaar hoeft te zijn. Aanbevelen. (f 1,50)
- 3961 De „Margriet“-Jeugdbibliotheek brengt in een geslaagde bewerking van *Jan Mens*, *Het vrolijke en roemruchte leven van Tijl Uilenspiegel in Vlaanderen*. De vorm is volkomen nieuw. De bewerker situeert de avonturen in de diverse stadjes en dorpen van Vlaanderen en Brabant, die Tijl achtereenvolgens in zijn zwerfdrift bezoekt. Zodoende had hij ook gelegenheid tot een beschrijving van het landschap in de wisseling van de seizoenen. Daardoor ontstond er een stromend geheel, een compositie, die zich laat lezen als een roman. Sommige min of meer gewaagde grappen worden door de bewerker geenszins goedgekeurd, waardoor het boek ook pedagogisch volkomen verantwoord werd. De stijl is levendig. De platen bezitten een humor die voor de tekst niet onderdoet. Sym-
- pathiek en gezellig. Voor jong en oud. *Fr. Lucidius* richt zich in *De Eerste Communie van mijn kind*, tot de eerst geïnteresseerden: de ouders en speciaal de moeder. Voor de negen laatste dagen van voorbereiding biedt het boekje elke dag een stuk van een eenvoudig en aantrekkelijk verhaal van twee woonwagenkinderen, die ook hun Eerste Communie mogen doen. Elk onderdeel wordt besloten met een klein gebed in versvorm, een herinnering aan de oefening van berouw en tot slot een praktisch „levenspuntje“. Vanzelfsprekend wordt ook een korte herhaling gegeven van de hoofdwaarheden die de kinderen moeten kennen. Belangrijk is de opmerking: men lere het kind de biecht zien als een *wel-daad*. Het *mag* biechten. Dit voorbereidingsboekje zal velen van pas komen. (f 1,60; geb. f 2,50)
- Voor de rijpere jeugd*
- Uiterst boeiend is *Schliemann ontdekt Troje*, door *J. von Wiese*. Het is de levensbeschrijving van Heinrich Schliemann, de merkwaardige, veelzijdige en hoogbegaafde man, die in de tweede helft van de 19e eeuw Troje ontdekte en blootlegde en daarnaast nog vele andere uiterst belangrijke opgravingen verrichtte. Een onschatbaar cultuurwerk waarbij hij zijn gegevens alleen putte uit Homerus' verzen. Een zeer interessant boek, in een niet feilloze vertaling met een enkele maal een wat Vlaamse wending. (geb. f 3,90)
- Een model van een inleiding op een heiligenleven lijkt ons *Het eiland der gedoemden*, door *Herman Mattheesen*. De auteur heeft het leven van Damiaan gevangen binnen het raam van een sterk boeiend avonturenverhaal waarin Jan Craen, de zoon van de schipper van de Rose-Marie zijn belevenissen vertelt. Op Hawaii wordt kapitein Craen bijna gedwongen een melaatse mee te nemen. Hij weet echter te ontsnappen zonder er van op de hoogte te zijn dat de ongelukkige als blinde passagier toch meevaart. Een orkaan doet het schip stranden op Molokai. Volgens een besluit van

het gouvernement mag niemand dit eiland van de dood verlaten, zodat ook de schipbreukelingen feitelijk gedoemd zijn te blijven. We zien dan Damiaans invloed. Twee figuren komen naast de bewonderenswaardige Damiaan bijzonder naar voren: de door wraakzucht opgezweepte goddeloze Tendeloo, later ook moordenaar, en stuurman Bang. De schrijver weet tot het einde de spanning erin te houden en de lezer een grote bewondering voor de held van Molokai in te boezemen. De stof is wat hard en mannelijk behandeld zodat de leeftijds-grens wel iets hoger moet zijn. Voor jongelui echter aanbevolen. (geb. f 2,95) Hoe het ons ook spijt het te moeten zeggen, we hebben nogal wat critiek op *Moeders jongen*, door M. Everma. Het is de levensgeschiedenis van Niek, die jong zijn vader verliest en nu de toeverlaat wordt van zijn buitengewoon lieve moeder. Dank zij grote opofferingen van haar kant kan Niek studeren en krijgt na de h.b.s een kantoorbaan. Ontslagen in een periode van werkeloosheid, komt hij bijna op het hellende pad. Als de tijden wat beter worden en hij zijn moeder iets wil gaan teruggeven, neemt God haar weg. Niek, wanhopig en opstandig, raakt aan de drank. Het meisje waar hij verliefd op wordt, blijkt naar het klooster te zullen gaan. Een ongeval brengt echter een gelukkige oplossing en moeders jongen vindt een nieuwe toekomst aan de zijde van de zuster van zijn eerste liefde! Alles is even mooi, prachtig en edel. Maar alles is ook even onecht: Moeder, arbeidervrouw, spreekt als een professor; Niek, de prachjongen, raakt plotseling aan de drank. Is het mogelijk dat een jongen van 22 jaar de hele nacht met zijn hoofd op moeders handen ligt en dan niet merkt dat ze gestorven is? Is het nodig die onsociale tijd van rond 1920 nog eens aan onze jongeren voor te zetten? (Moeder mag in haar werkhuis niét door de voordeur, maar moet door het poortje. De ambtenaar van de steun maakt allerlei hatelijke opmerkingen.) Ook voor eenvoudige lezers, die het ongetwijfeld goed bedoelde boek zeer zal

boeien, prefereren we lectuur, die meer up-to-date is en minder opgelegd vroom en overgevoelig. (geb. f 4,50)

Margreet Velsen-Quast beschrijft ons het meisje Hansje, dat, in tegenstelling met haar beide begaafde oudere zusters, geen talenten heeft doch *Alleen maar 'n hart*.

De eerzuchtige moeder ziet ook voor Hansje in goede scholen en diploma's de weg naar de betere kringen. Lyceum en ulo mislukken echter. Moeders ziekte maakt Hans' besluit: de huishoudschool te volgen, aanvaardbaar. Als moeder sterft (vader was al dood), vestigen Hansje en haar vriendin Nel zich in een ziekenhuis om voor verpleegster te leren. Nels oudste broer Menno, naar Canada geëmigreerd, blijkt een onuitwisbare herinnering bij Hansje te hebben achtergelaten. En aangezien de herinneringen wederkerig zijn, ligt een gelukkige toekomst in het verschiet. De strekking van het verhaal is, dat opleidingen en examens geen levensgeluk waarborgen. Dit mag heel waar zijn, maar of deze stelling voor alle lezersjes pedagogisch mag

heten? Overigens een goed geschreven, aardig en sympathiek boek, christelijk van opvattingen, ook voor wat jongere meisjes. Illustraties van Jenniy Dalen-oord. (f 3,25; geb. f 4,50)

3967 *Om vier uur op het San Marcoplein* is de titel van een meisjesboek van *Adrienne Thomas*. Dorli, een veertienjarig Oostenrijks meisje, en haar kleine broertje en zusje mogen met hun jonge ongetrouwde oom Sepp mee op vakantie in een Italiaanse badplaats. Ze wonen in een villa, waar Dorli het huishouden verzorgt, behalve de maaltijden, daarbij geholpen door het even oude Italiaanse meisje Teresa, met wie ze dikke vriendschap sluit. De romance die Dorli opzet tussen een jonge weduwe met dochtertje en oom Sepp, heeft een gelukkige afloop. We krijgen een aardige kijk op de badplaats en op Venetië, maar de typering die de auteur geeft van o.a. de pedagogische schrijfster, het Amerikaanse meisje en de politie-agent, is o.i. nogal overdreven. Verschillende situaties zijn dat eveneens. De liefdesintriges plaatsen het boek, waarin enerzijds de kinderen voornamelijk op de voorgrond treden, anderzijds toch meer in de sfeer van het wat oudere meisje. (geb. f 4,90)

3968 Een goed boek waarin de jeugd rond de zeventien bijzondere aandacht krijgt, is *De glazen brug*, door *Clara de Groot*. Tijdens een waterkamp in Friesland worden de vriendinnen Cor en Li uit het kamp verwijderd, aangezien zij allerlei dingen uithalen die volgens een der leiders niet door de beugel kunnen. Zij vinden een vakantie-onderdak op een vrachtkuiper. Daar leren ze tegelijk een degelijk goed familieleven kennen. Achter hun tureluursheid blijkt de ellende van hun familielevén te schuilen: Cors ouders liggen overhoop en zullen waarschijnlijk gaan scheiden; Li's vader is een politieke gevangene, terwijl haar moeder met een nieuwe liefde in Afrika zit. Wijs en gaaf weet het schippersgezin de losgeslagen meisjes te remmen en hun zin voor realiteit en verantwoordelijkheid bij te brengen. Meer een pedagogisch boek dan een leesboek voor meisjes,

met een probleem dat levendig en wijs wordt benaderd. (geb. f 4,90)

3969 Een uitgesproken „meisjesroman” spelend in protestants milieu, is *Daphne en haar schrijver*, door *Nel van der Zee*. De achttienjarige Daphne krijgt een baan als secretaresse van een archeoloog-auteur. Deze laatste blijkt geen romantisch persoon te zijn zoals Daphne had verwacht, maar een „droge” man van de wetenschap, die zij desondanks toch lief krijgt, doch wiens vertrouwen zij verspeelt. Gevolg: veel misverstanden en veel tranen. Tenslotte neemt Daphne, ontslagen omdat de „baas” voor jaren naar het buitenland gaat, diens trotse en verbitterde moeder, die tijdens de afwezigheid van haar zoon arm en ziek was geworden, bij zich op en verzorgt haar. De ijlings teruggeroepen schrijver moet dan wel bezwijken voor zulk een degelijk en edelmoedig meisje. Vlot verteld, maar oppervlakkig van inhoud en weinig levensrecht. (f 3,65; geb. f 4,90)

3970 *J. Bleeker* brengt ons met *De stem van het hart* terug in de tijd van de bezetting tijdens de laatste Wereldoorlog. Hans van der Elst ontdekt dat haar broer Gert een van de kopstukken is van het ondergrondse verzet. Zij ziet het nu als haar taak hem te bewaken en te beschermen, wat haar tot even voor de bevrijding lukt. Als hij toch gepakt wordt, is het een Duits soldaat die hem redt. Deze SD-man blijkt een man van de contraspionage te zijn, in dienst van de geallieerden. Een sympathieke verzetsgeschiedenis, waarin al het goed maar ook het kwaad uit die dagen naar voren komt, vooral het verschrikkelijke besef, niemand te kunnen vertrouwen. Een geschikt meisjesboek. (geb. f 4,90)

3971 Tot de lichte amusementslectuur voor meisjes, waarin 't moderne leven soms wat uitgesproken vrij is, kan men rekenen *Dubbel blank*, geschreven door *Marga van Renkum*. Blonde, blauwogige Fientje van Rees, uit Meppel, komt in Leiden op kantoor en ontmoet op haar eerste treinreis blonde, blauwogige Jelle Oudshoorn uit Leeuwarden. Fientje en de dochter van haar hospita, Riek, wo-

nen hockeywedstrijden bij waarin de studenten Jelle en Ben uitblinkers zijn. Er wordt veel gehockeyd, maar toch ook gestudeerd, zij het dan dat over dit laatste enige misverstanden rijzen tussen Jelle, zijn vader en Fientje. Een interland in Brussel, waarin Jelle „schittert”, ruimt deze misverstanden op, en Jelles vader kan zijn zoon en Fientje zijn zegen geven. De titel slaat op de dominosteen die Riek aan Fientje geeft, en die het lichtblonde paar symboliseert. Gezellig verteld. (geb. f 2,90)

3972

Een waardeloos wit-zwart geval is *Rika van der Hart's Margy*. De titelheldin is een „bleek, bloedeloos naaistertje” uit 'n vervallen Londense buurt. Op een dag schrijft ze op een huwelijksadvertentie van een eenzaam Engels ingenieur in Barcelona. Ze legt in de brief, behalve haar ziel, een foto van Daisy, de ietwat ordinaire revuester uit haar pension. Peter wordt (natuurlijk) méér verliefd op de fantastische briefschrijfster — die bijna geen schoolopleiding heeft gehad — dan op de foto. Als hij dan onverwachts voor het vale meisje staat en haar natuurlijk niet herkent, en bovendien toevallig Daisy binnenstapt, werpt Margy zich spontaan uit het raam (driehoog)! Al speelt er ook een dominee mee die Margy weer levensmoed geeft en zelfs het happy ending bewerkstelligt, dit doet niets af aan onze mening: wij achten deze stuiversroman ongeschikt voor „het oudere meisje”. Attenderen op naaktfoto's en op het halve en hele nachten over de vloer hebben van vriendjes, dunkt ons in een meisjesroman niet op zijn plaats. (geb. f 3,90)

3973

Om te eindigen een boek van *Jo Nabben*, *Het kind van de Sparrenhorst*. Jammer genoeg bevat ook dit boek zo goed als geen elementen, die lezing zouden kunnen rechtvaardigen. Een erg edel meisje, „kleine Ann”, met een erg mondaine stiefmoeder, ontmoet een erg hoogstaande man. Vlak voor haar huwelijk met hem verongelukt ze. De stijl is opgeschreefd, de intrige vrij gewild. Zulke lectuur, hoe goed bedoeld waarschijnlijk, ligt onze meisjes niet en is volstrekt geen

tegenhanger van de series onbenulligheden, die onder de naam van „romans voor oudere meisjes” van de pers komen. (geb. f 8,90)

POPULAIR- WETENSCHAPPELIJKE LECTUUR VOOR DE JEUGD

Voor grotere kinderen

Het is niet de eerste keer dat we ons in deze rubriek lovend uitlaten over de „Boortorenreeks”. Het zestal boekjes dat wij onlangs ter bespreking ontvingen is weer de moeite van het lezen waard. Het ene deeltje valt wat levendiger en interessanter uit dan het andere, het geheel stemt echter zeker tot voldoening.

In een speciaal op de jeugd ingestelde schrijftoon, die soms wat droog is, worden we door *Dr. J. H. E. Reeskamp* meegenomen in een druk dagbladbedrijf en leren we wat er — vooral redactioneel — al zo komt kijken, vooraan de krant onder onze ogen komt. Interessante stof, voorzien van een flink aantal goede foto's. Wie er belangstelling voor heeft, neme het boekje *De pers* ter hand.

3974

Boekjes over voeding en voedingsleer lopen gemakkelijk gevaar te ontaarden in tabellenlijsten. *Prof. Dr. C. den Hartog* echter weet op allereenvoudigste en prettig leesbare wijze over het onderwerp *Voeding* te schrijven. We worden ingelicht over de taak van het voedsel, de „wonderstof” vitamine, de hoofdbestanddelen van voedsel, de gewenste samenstelling enz., terwijl ook de keerzijde van de medaille, de ziekten door voedsel overgebracht, besproken wordt. Aardige illustraties.

3975

Veel belangwekkends en leerzaams is bijeengebracht in *De wonderen van het hout*, o.a. houtsoorten, de houtkap en vooral de afleiding van de historie uit de jaarringen. De beweringen van de auteur *W. Boerhave Beekman* zijn soms wel wat apodictisch, en in het begin springt hij — om in de sfeer te blijven! — nogal eens van de hak op de tak,

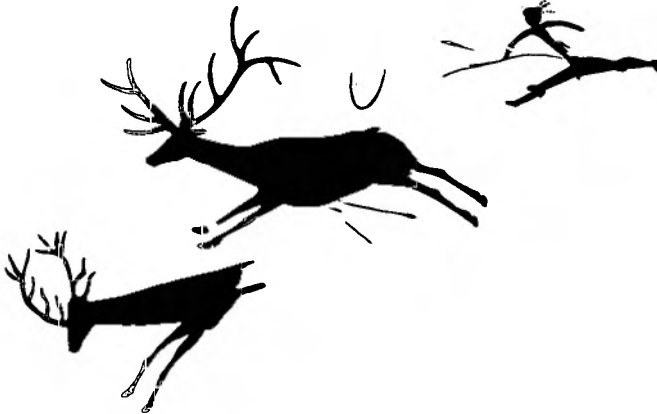
3976

- doch deze kleine tekortkomingen neemt men gaarne op de koop toc.
- 3977 *Kantonier Waakzaam* is een van die ambtenaren van Rijkswaterstaat aan wie een weggedeelte ter voortdurende controle is toevertrouwd: hij bestrijdt er o.a. 's winters de gladheid. Veel werkzaamheden van het departement van Verkeer en Waterstaat, zoals wegeaanleg, bruggenbouw en tunnelbouw, worden ons in dit deeltje door *J. van Heurck* verklaard. Fraai fotomateriaal completeert de leerzame tekst.
- Op eenvoudige wijze vertelt inspecteur van politie te Amsterdam, *J. Kuipers*, over het politiewezen in *Van pret, parels en politie*. Truuske en Rolf mogen met hun vader een autotocht maken naar Frankrijk. Hiermee begint de pret, maar als ze onderweg een inspecteur van politie ontmoeten en — eenmaal in Frankrijk aangekomen — op een wandeling in een boshut de buit van een dief ontdekken, wordt het niet alleen een prettige, maar bovendien een spannende en leerzame vakantie. Een goed boekje om nut en noodzaak van het politiecorps te leren kennen.
- 3979 *Rubber* is voorlopig het laatste onderwerp uit de „Boortorenreeks“. De ontdekking van dit produkt, het overbrengen ervan uit Brazilië naar de Oost, de winning en de bewerking, dit alles wordt op gezellige wijze uiteen gezet door *G. Spitz*. Ook brengen we een bezoek aan een fabriek van rubber-autobanden, en de schuimrubber wordt als het produkt van de toekomst beschreven. (p. dl. f 2,25)
- Ook de uitgeverij Elsevier nam een prijszwaardig initiatief op populair-wetenschappelijk gebied in haar serie „Educatieve Jeugdboeken“. Zij stelt zich ten doel kinderen op aan hun leeftijd aangepaste wijze in contact te brengen met de eerste beginselen van de wetenschap. De toekomst zal moeten uitwijzen of deze opzet geslaagd mag heten; de verwezenlijking tot nu toe achten wij over het algemeen zeer redelijk. In een bewerking van *J. Swanenburg-Lopes Dias* kwamen als eerste vier boeken uit van de Amerikaan *Jerome S. Meyer*. *Het boek van de*
- scheikunde* blijft goed leesbaar en eenvoudig, in aanmerking genomen dat het extra moeilijk is een „gezellig“ verhaal te schrijven over deze ingewikkelde stof. Na een uitgebreide inleiding gaat de auteur over op scheikundige veranderingen en verbindingen, waarbij lucht en water speciale aandacht krijgen. Een twintigtal elementen passeren dan de revue; er wordt enig inzicht gegeven in het scheikundig tekenschrift; de zouten, zuren en alkaliën sluiten de rij. De aardige tekeningen van Rein van Looy, die de vier boeken illustreren, werken zeer verhelderend.
- Boeiend is ook *Het boek van de elektriciteit*. Eerst zien we haar betekenis voor onze tijd, stappen dan over op de magneten, de opwekking van de elektrische stroom, de atomen, protonen en elektronen. Spanning en stroom worden verduidelijkt met eenvoudige vergelijkingen. Tot slot enkele van de eenvoudigste toepassingen: telegraaf en telefoon. Een uitstekende inleiding.
- Het boek van radio en televisie* durft een moeilijk onderwerp op indringende en heldere wijze aan. Grote aandacht wordt besteed aan de grondprincipes. Meer dan de andere vereist dit deel soms werkelijk gespannen aandacht om het te kunnen blijven volgen. Begrippen als gemoduleerde draaggolven, kathodestraalbuizen, ionoscopen en hoofrequentie wisselstroompjes vereisen dit nu eenmaal. Wij misten alleen een — zij het nog zo korte — verwijzing naar de wondermogelijkheden van de kleine transistor.
- Weinig enthousiast kunnen we zijn over *Het boek van de sterrenkunde*, dat beslist het minste van de vier is. Men leest er eerst over de aardbol, zwaartekracht en wrijving, om dan kennis te maken met de zon en onze geweldige afstand daarvan. Een korte schets over de jaargetijden lijkt ons sterk onder de maat en de betreffende tekening onbegrijpelijk. Daarna wordt een tocht gemaakt langs de planeten, waarbij de welige bossen op Mars toch wel heel sterk met de moderne opvattingen in strijd zijn! Een

korte blik in de sterrenwereld — beter weglaten dan op deze wijze behandelen — besluit het album. Het ontbreken van elke gedachte aan de Schepper van al deze wonderen in het heelal valt pijnlijk op. (p. dl. geb. f 4,25)

3984

Schitterende reproducties bevat het boek van *Hans Baumann: De grotten van de Grote Jagers*. Vier jongens en een hond ontdekken zuiver toevallig, bij een zwerftocht door een bos in het zuidwesten van Frankrijk, een nauwe spleet in de bodem. Ze laten zich daarin zakken... en vinden de nu wereldberoemde prehistorische grotten van Lascaux met hun zeker 20.000 jaar oude schilderijen. Hun onderwijzer geeft de ontdekking door aan de grote speleoloog abbé Breuil. Deze daalt met de jongens af in de grotten en ontrolt voor hun en onze ogen heel de

geschiedenis van de Grote Jagers uit de IJstijd, zoals die is af te leiden uit de prachtige uitbeeldingen: de ontwikkeling van deze holenmensen als jager, maar ook als kunstenaar en als religieus wezen. Ook vernemen we in die mysterieuze omgeving de vaak dramatische ontdekkingsgeschiedenis van andere belangrijke prehistorische grotten. Hier wordt zó opwindend en natuurgetrouw verteld, dat ook de lezer met de ogen knippert tegen het licht als hij eindelijk met de

152

jongens de zon terugziet, en meteen weer terugbladert in dit ook didactisch zeldzaam waardevolle boek. Jammer is de verwisseling van de bladzijden 50 en 63, al wijst een erratum ons hier wel op. (geb. f 4,90)

3985

W. Schwerbrock geeft met zijn boek *Avonturen in grotten en doolhoven* het fantasieverslag van een afdaling in de grot van de Lynxrots. Behalve veel avontuur — de expeditie van zeven man ontsnapt ternauwernood aan de dood — wil het boek een algemeen inzicht geven in de prehistorie, met name via de hulpwetenschappen geologie en speleologie. Deze populair-wetenschappelijke uiteenzettingen nemen een ruime plaats in, maar zijn in een aantal opzichten — ook godsdienstige — niet feilloos. Voorbehoud wordt daardoor echter niet noodzakelijk. Het boek richt zich niet uitdrukkelijk tot de jeugd, doch zal ook de vijftienjarige kunnen boeien, als die verder wil lezen dan het wat „geleerde” begin. De vertaling verraadt wel de taal waarin het origineel is geschreven evenals de Vlaamse aard van de vertaler.

(geb. f 3,90)

En nu hoog de lucht in met *Staribaan vrij!* Een bijzonder aardig boek voor eenieder met belangstelling voor de aviatiek. De schrijver, *A. L. de Knock*, heeft

3986

de zaak beslist niet met alleen maar een prettig geschreven verhaaltje afgedaan, maar een behoorlijke studie van zijn onderwerp gemaakt. Om enkele aspecten te noemen: turbine en jet, helikopter, veiligheid in het verkeer, de zware proefnemingen, records en prestaties, aanpassing aan klimaat en druk. De geldbedragen worden uitgedrukt in B.frs. Overigens krijgt ook de K.L.M. aandacht, zelfs boven de Sabena. De opgenomen foto's zijn prachtig. Aanbevolen. (geb. f 4,90)

Onder patronaatschap van De Erven de Wed. J. van Nelle werd het mogelijk een „albumboek” te vervaardigen, met inplakbare plaatjes en platen, dat werkelijk uitblinkt door uitstekende opzet en keurige verzorging. Voor ons ligt *Geheimen van de zee*, dat als eerste deel van de „Wonderwereld-Boeken” verscheen. De tekst — waarover niets dan lof! — is van de hand van *Ferdinand van Leeuwen* en *C. J. J. Wiedhaup*. Er is een rijke verscheidenheid van onderwerpen, die de zee in nagenoeg al haar aspecten tot ons brengt. Tekst en illustratie (van Bert Bouman) werden een prachtig geheel, zodat dit album een rijk bezit zal zijn voor jong en oud. Wij zien vol verwachting de volgende delen tegemoet. Ook *Henri Arnoldus* werd door het water geboeid, want zonder dit „element” zou zijn boek *40 eeuwen scheepvaart* geen bestaansreden hebben. Met succes heeft de schrijver getracht ons vertrouwd te maken met dat wat de mens in veertig eeuwen heeft doen voortbewegen op het water. Hij vertelt de geschiedenis van de Grieken en de Feniciërs, de Egyptenaren en de Romeinen; de overgang van zeil- op stoomvaart, een van de grootste omwentelingen die het zeewezen heeft gekend; ook de moderne tankers, walvisvaarders, vracht- en passagiersschepen passeren de revue. En natuurlijk is, hoe kan het anders, een speciaal hoofdstuk gewijd aan de scheepsbouw. Goede tekeningen en zeer goede foto's illustreren dit allround boek op maritiem gebied, dat als naslawerk goede diensten kan bewijzen, doch als leesboek misschien wat dor is uitgevallen.

(geb. f 4,90)
3989 Tot besluit van dit overzicht: *Van scheepsjongen tot scheepsingenieur*, door *Hans Rohmer*. Het belangrijke van dit scheepvaartboek is dat hier nu eens niet de navigatie, maar de machinekamer volle aandacht krijgt. Na enige opleiding op een werf, gaat de flinke boy Hans Straub de zee op en wel in de zwaarste en nederigste functie van tremmer. Dank zij zijn onvermoeid volhouden en de goede kameraden dié hij veelal

treft, werkt hij zich op tot de hoogste functies, en wordt tenslotte de grote leider van een internationaal proefstation voor de scheepvaart. Veel weet de auteur op boeiende wijze bij te brengen door de beschrijving van de diverse examens die Hans aflegt. Een stoer boek uit „De Wijde Wereld”-reeks met een overvloed aan technische gegevens, waarin we in enige passages graag ook eens een gedachte aan Boven gezien hadden. (geb. f 4,90)

Wij staan even stil bij:

De muze en het meisje 3990

Het jaarlijkse Muze-boekje ter gelegenheid van de Boekenweek en ter attentie van de opgroeiende jeugd (en de ouderen) uitgegeven, is zo langzamerhand een toe te juichen traditie. Nu is dan voor de negende maal deze bloemlezing variaties op één thema den poëzieminnen den te koop: minnedichten en verzen over het meisje. De samenstellers, *Ad den Besten* en *Bert Voeten*, verraden in hun keuze een voorkeur voor het sfeerrijke melancholieke gedicht, welk genre zij nochtans met enige speelsigheidjes te pas weten af te wisselen. Dat zij hun keuze voor het overgrote deel bepaald hebben tot de hedendaagse dichtkunst (d.w.z. vanaf de Tachtigers), hangt wel samen met het doel dat dit boekje voorstaat: de manier waarop de tijdgenootdichter liefde en verliefdheid in verzen tot stand brengt, spreekt de jongeren allicht meer aan dan de manier van de middeleeuwse anonymus of van Hooft en Luyken. (f 0,75)

HERDRUKKEN VRAGEN UW AANDACHT

Voor de kleinsten

Van drie stoute kippetjes, door *Co Meyer* verdiende zeer zeker een 2e druk. 3991
Beter is het te spreken over een serie

allergeestigste plaatjes met onderschriften, dan over een boekje verlucht met tekeningen. Een drietal jonge kippetjes gaat, tegen het verbod van moeder-kip in, op avontuur en belandt in een speeltuin. Een van de kippetjes verliest zijn staart en komt aldus gehavend thuis. De versjes „lopen” heel aardig en zijn kinderlijk geschreven. Een gezellig geheel.

(f 1,—; geb. f 1,35)

De eerste drie delen van de „Rozemarijn-tje-serie” van *W. G. van de Hulst* brachten het respectievelijk tot een 11e, 13e en 7e druk. Het is de moeite waard, voor wie dit nog niet deed, kennis te maken met *Rozemarijn-tje-Zonneschijntje*, die leuke wildebras. Haar onbezonnen invallen vallen niet steeds in goede aarde maar met haar goede hartje weet zij iedereen te veroveren. Haar belevenissen tijdens de vakantie, op school en thuis zijn — ondanks een tikje sentimentaliteit — ontwapenend eerlijk, en geven de boekjes een zeer eigen charme. De titels luiden achtereenvolgens *Rozemarijn-tje*, *Rozemarijn-tje op school* en *Rozemarijn-tje en Rooie Pier*. (p. dl. geb. f 1,45)

3992
3993
3994

Voor ietwat gevorderden

Een gevoelige vertelling van *C. Th. Jongejan-De Groot*, die in 3e druk verscheen is *Manke Harmke*. Een jongetje is teleurgesteld daar hij niets kan doen vanwege zijn gebrek, en hij zou toch zo graag een taak hebben. Dan komt de dag van het grote onweer, waarop *Harmke* het leven redt van een dorpsgenote door moedig een lange afstand door noodweer af te leggen en de dokter te waarschuwen. Een lange ziekte is het gevolg, maar het voorval heeft hem de levensmoed gegeven, die hem ontbrak. Het protestantse element is zeker niet storend. (f 0,45)

3996

Een 2e druk voor het veertiende deel uit de „Wielewaal-reeks”, *Een tweeling en nog twee*, door *Marie Schmitz*. Een tweeling, *Tim* en *Tom*, die weinig mensen uit elkaar kunnen houden, een iets ouder zusje *Martientje* en wat later een Hongaars meisje *Myrjam*, dat is het opgewekte stelletje waarover we lezen. Vro-

lijk en vrij, tintelend van leven en pret, maar ook met hun kleine zorgen, gaan deze kinderen door het dorp: ze stoeien, richten een muziekclub op, die ook voor liefdadige doeleinden werkt, halen kattekwaad uit en gaan naar school. Het is eigenlijk allemaal zo gewoon, zo echt een normale kindersfeer, dat zelfs volwassenen meegesleept worden door dit verhaal. De tekeningen van *Otto Dicke* zijn eenvoudig, fris en sprekend. Alles tezamen een prettig boek, waard om te bezitten. (f 2,—; geb. f 2,95)

Een verhaal dat een goede kijk geeft op de toestanden, moeilijkheden en mogelijkheden van de Kerk in de mohammedaanse landen, is *Malek-Mansur* (3e druk), geschreven door *Peter Spoor*. Tegen de wetten van de Koran in haalt de jonge Perzische nomade *Malek-Mansur* een dokter en verpleegster van het Unesco-team in het kamp voor zijn zieke moeder. De dokter wordt niet toegelaten, maar de verpleegster kan de diagnose stellen en de juiste geneesmiddelen toedienen. Na de genezing van zijn moeder ziet *Malek* zijn toekomst: hij zal dokter worden onder zijn stamgenoten om zo de voorloper van de missionaris te zijn, die nu nog niet komen mag, maar eenmaal komen zal. Een uitstekend klasboek, eenvoudig instructief en niet te dik opgelegd. (f 1,60)

3997

Voor grotere kinderen

De onuitputtelijke fantasie en humor van *Hugh Lofting* schonk ons reeds het

achtste deel van de „Dr. Dolittle-serie”, getiteld *Dr. Dolittle op de maan* (2e druk). Door een reuzemot wordt de dokter samen met een jongen, een aap en een papegaai naar de maan gebracht. Ze ontdekken daar in een vreemde atmosfeer wonderlijke dingen: planten, die kunnen horen, zien en spreken, vreemdsoortige dieren en tenslotte ook een maanman. Ze staan vol bewondering voor de ideale vorm van samenleving, welke op de maan heerst. Hoewel de auteur op droog-humoristische wijze liefde tracht op te wekken voor alle levende wezens, maken de verwarrende theorieën die hij de sprekende aap laat verkondigen over de begintijd van de aarde en de eerste mensen het boek voor jongere kinderen minder geschikt, terwijl hun ook de nogal moeilijke zinsbouw en de vele vreemde begrippen te hoog zullen gaan. (geb. f 4,50)

Dr. Jacoba Hooykaas-
van Leeuwen Boomkamp

Sprookjes en verhalen van Bali

een Nederlandse bewerking van
de sinds eeuwen voortvertelde
Balische volksverhalen met 33
oorspronkelijke Balische teke-
ningen

linnen band — stofomslag in kleuren
f 17,50

In de boekhandel verkrijgbaar
N.V. Uitgeverij W. van Hoeve
's-GRAVENHAGE

Mogen wij u voorstellen:

JAAP TER HAAR

Het werd ons al spoedig duidelijk dat het allesbehalve een pose was van de auteur toen hij verzuchtte: „Wat een afschuwelijk karwei om van alles over jezelf te moeten oplepelen!” Wij zijn er dan ook dubbel dankbaar voor dat Jaap ter Haar het tóch gedaan heeft om ons en onze lezers te gerieven.

De verzuchting duidt overigens geenszins op een in de werkkamer teruggetrokken leven. Daar is Ter Haar de man niet naar: zijn foto mag u daar al een indruk van geven maar zijn levensgeschiedenis nog meer.

Want de nu vijfendertigjarige vader van *Saskia en Jeroen*, de befaamde radio- en boekentweeling, vertelde ons over zijn bijzonder prettige jeugd in Hilversum, zijn geboorteplaats. Die jeugd stond voor een groot deel in het teken van de sport, via voetbal naar hockey, tennis, cricket, zwemmen en schaatsen (elfstedentocht!). Een gelukkig tegenwicht op de sport vond hij daarbij in het ouderlijk huis in een actief — en uiterst blijmoedig — religieus leven. „De invloed ervan ondervind ik nog dagelijks”, verklaart de auteur. Dan was er het plezierig huiselijk leven — met nog 3 broers en een zus — waarin vader en moeder tot daden wisten te stimuleren. „Er waren band-repetities”, vertelt Jaap ter Haar, „cabaretvoeringen die we zelf in elkaar draaiden, debatingsavonden.... Alles kon en alles mocht, en ik herinner me goed dat het heel gewoon was, wanneer we vijftien of

...wintig man over de vloer hadden, waarvan altijd wel een deel bleef slapen. De oorlog kwam — na mijn eindexamen lyceum — roet in het eten gooien. Ik probeerde via Spanje naar Engeland te komen, maar dat mislukte. Het gevolg was dat ik vier maanden in het Bois de Rambouillet rondzwierf, tussen houthakkers en onderduikers die met gedropte stenguns op de wilde-zwijnenjacht gingen. Na de oorlog meldde ik me als o.v.w.'er bij de mariniers en kwam, na een opleiding in Amerika, in Indonesië terecht met de eerste mariniersbrigade. Ik schreef nogal veel in het mariniersblad en werd overgeplaatst naar de Marine-Voorlichtingsdienst. Na twee jaar tropen — met een effectieve rang van marinier-tweede-klas! — werd ik

afgekeurd als gevolg van een mislukte nier-operatie.

In 1947 kreeg ik een baan bij de Internationale dienst van de Wereldomroep, waar ik tien jaar chef was van de transcriptiedienst. En nu heb ik daar in het begin van dit jaar ontslag genomen om me geheel aan de schrijverij te wijden."

Ja... die schrijverij! Hoe is dat eigenlijk begonnen?

Jaap ter Haar gelooft, dat het vooral zijn moeder is geweest die zijn liefde tot het verhaal en later tot de literatuur heeft gewekt. Ze kon de kinderen avonden bezig houden met voorlezen uit haar dagboeken (alleen de passages die daarvoor in aanmerking kwamen, denkt hij!) en ze kon prachtig vertellen en voordragen. Naderhand — op het lyceum — kwam de gebruikelijke poëzie-periode... De meest afgrijselijke gedichten ontstonden toen, oordeelt de auteur achteraf! Bovendien had hij altijd veel met de jeugd te maken: jeugdleider van een hockeyclub, „cheffie" in verschillende N.C.S.V.-kampen en nu... „mijn vier kinderen," voegt hij eraan toe.

Het werk van de Wereldomroep liet echter niet veel tijd over tot schrijven en het was een gedwongen rust met hernia die de aanleiding werd tot het eerste jongensboek *Met Heintje in de hockeyclub*. En toen het eerste schaaap over de dam was, volgde *Overwinnaars van Andes en Amazone* en ook nog *Met Heintje op de plassen*, *Met Heintje naar Parijs*... En dan natuurlijk de *Saskia-en-Jeroenboekjes*: Zes zijn er verschenen en drie in druk, terwijl er ook nog verschillende op stapel staan.

Daar willen we graag iets meer over

horen, hoe dat zit met die tweeling... En dan vertelt vader Ter Haar over zijn tweeling, nu zes jaar oud, die hem inspireerde tot de bekende radio-hoorspelserie. De NCRV wilde nu wel eens iets anders dan kabouters, harlekijnen en sprekende beren. Het werd iets anders: een echte tweeling, het echte kinderleven dus.

Maar Jaap ter Haar is van nature „moralist” en daarom kregen hoorspel en boek bijzondere doelstellingen: het aankweken van een zekere zucht naar avontuur, verantwoordelijkheidsgevoel en durf bij de jeugdige hoorders en lezertjes. „Ik vind het wel jammer,” vertelt hij verder, „dat ik door een goed bedoelde, maar niet altijd prettige stroom van belangstelling met de Saskia-en-Jeroen-hoorspelen moet ophouden. Al die extra aandacht kan op den duur een funeste uitwerking op de kinderen hebben en zoiets is niet volkomen te weren. Dus omwille van de echte Saskia en Jeroen wordt er een streep gezet onder de radio- en boekentweeling...”

We kunnen niet anders dan eerbied hebben voor dit ongetwijfeld juiste, maar moeilijke besluit.

Over de positie van het jeugdboek acht de auteur zich niet geheel gerechtigd een oordeel uit te spreken. Wel echter merkt vader Ter Haar dat zijn oudste zoon Jaap (elf jaar), die boeken verslindt, van tijd tot tijd bijzonder ongezonde boeken in handen krijgt, die hem in de war maken en angstige dromen bezorgen. Ook uit eigen jeugd — en die van zijn vrienden — weet hij dat boeken in jonge jaren gelezen, grote invloed op iemand kunnen hebben. Daarom meent ook hij terecht, dat jeugdschrijvers zich op dit

*Voor allen die het
goed menen met de
Jeugdlectuur
in Nederland*

DE KRANZSERIE

**Jeugdlectuur
volgens een nieuwe
formule**

Reeds verschenen

**In de klauwen van de Onbekende
Noodlanding in de jungle
Dood in de Skelettenkloof
Onschuldig onder Schuldigen**

Prijs per deel f 4.50

**Verkrijgbaar bij de boekhandel en
uitgeverij „HELMOND”**

punt hun verantwoordelijkheidsgevoel terdege bewust moeten zijn. En dat ook een uitgever moet trachten tot verantwoorde uitgaven te komen, ook al gaat het om de boterham! Dat er instanties zijn die de ouders helpen bij het maken van de lectuurkeuze voor hun kinderen, acht Ter Haar zeer belangrijk.

Dat de auteur van reizen, trekken en avonturen houdt blijkt niet alleen uit zijn levensgeschiedenis die wij hier in korte trekken gaven. Want aan het eind van ons interview maakt hij zich alweer gereed om erop uit te trekken met zijn oude 2CV, waar precies tien kinderen in

passen en die al „volgeladen” met jeugdige enthousiastelingen klaarstaat om op zwerftocht te gaan. Hij zorgt er dan wel voor dat de jongelui van alles „ontdekken”. „Maar veel tijd heb ik er niet voor,” constateert hij met enige weemoed. „Het schrijven voor radio, van boeken, af en toe een lezing en niet te vergeten de T.V. vullen mijn tijd tot aan de nok.”

Dat hij ons van zijn spaarzame vrije tijd nog iets heeft willen afstaan, stemt ons dankbaar. En we verdwijnen maar vlug om hem zo veel mogelijk nog te laten genieten van zijn inspirerende hobby.

G.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer worden besproken :

(volnummer)

van Aardenburg, A.: Bas Banning en de vliegende cowboys (Fontein) — V, J	3953
van Aardenburg, A.: Bas Banning en de zwarte ruiter (Fontein) — V, J	3952
Andrée, F. B.: Hanneke, Janneke en Roodkapje (West-Friesland) — VIc	3896
Andrée, F. B.: Waar woont Klein Duimpje? (West-Friesland) — VIc	3897
Andrée, F. B.: Wie is Sneeuwwitje? (West-Friesland) — VIc	3898
Arnoldus, H.: Egil, de Germaan (M. Stenvert) — VIa-b, J	3931
Arnoldus, H.: 40 eeuwen scheepvaart (Standaard-Boekhandel) — V	3988
Baumann, H.: De grotten van de Grote Jagers (Nederland's Boekhuis) V, JM	3984
Beke, C.: De Vis van Maui (Kinheim) — VIa	3943
(den Besten, A., en B. Voeten): De muze en het meisje (Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels) — IV-V	3990
Betlem Jr. G.: Koentje wint een spoortrein (Kluitman) — VIa-b, J	3928
Bleeker, J.: De stem van het hart (Kluitman) — IV-V, M	3970
Boerhave Beekman, W.: De wonderen van het hout (J. F. Duwaer) — VIa	3976
Bosman-Schurink, M. M.: Kabouter Pannetje (J. B. Wolters) — VIc	3900

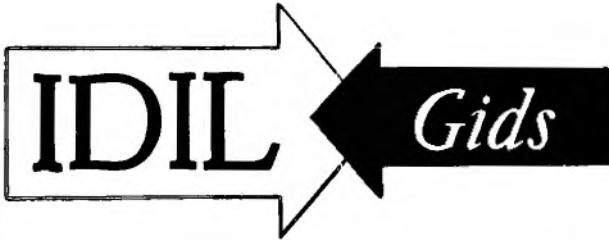
Brugman, B.: Dodo in Amerika (Cantecleer) — VIIb-c	3907
Bruyn-Ouwchand, M.: Florence Nightingale (Van Goor) — VIa, M, (P)	3937
Carroll, L.: De avonturen van Alice (Ad. Donker) — V	3960
Crompton, R.: Toontje maakt het al te bont (West-Friesland) — VIIb, J	3927
Denneborg, H. M.: Het ezeltje Grisella (C. P. J. van der Peet) — VIIb	3915
Diekmann, M.: Annejet helpt een handje (West-Friesland) — VIa	3939
Diekmann, M.: Annejet stelt zich voor (West-Friesland) — VIa	3938
Diekmann, M.: Annejet wint de laatste ronde (West-Friesland) — VIa	3940
Dixon, R.: Drijfjacht in de Brasada (De Sleutel) — VIa, J	3945
Dixon, R.: De schat in het ravijn (De Sleutel) — VIa, J	3944
Everma, M.: Moeders jongen (B. Gottmer) — IV-V, JM †	3965
Feenstra, A. Sj.: Kees ontdekt het geheim (M. Stenvert) — VIa-b, J	3929
Fiks, E.: De drie prinsen (R.K. Jongensweeshuis) — VIIb	3916
Flanders, J.: Spoken op de ruwe heide (Altiora) — V (VIa°, J)	3956
v. d. Galiën, S. M.: Eenzame Wolf (Jan Haan) — VIa, J	3946
v. d. Galiën, S. M.: Eenzame Wolf en de Sprekende Boom (Jan Haan) — VIa°, J	3948
v. d. Galiën, S. M.: De jacht op het rode paard (Jan Haan) — VIa, J	3947
Goudappel-Bos, R.: Het huis met de houten sergeant (M. Stenvert) — VIIb, M	3912
de Groot, C.: De glazen brug (A. Roelofs van Goor) — IV-V, M	3968
Gündel, E.: Elke en haar tuin (G.F. Callenbach) — V, M, (P)	3958
Gündel, E.: Een gelukkige tijd voor Elke (G. F. Callenbach) — V, M, (P)	3959
Haenen, B. J.: Verkeersavonturen van Jan Klaassen (Malmberg) — VIc	3905
Hagers, F.: Pien neemt de eerste hindernis (Kluitman) — VIa-b, M	3934
van der Hart, R.: Margy (Het Goede Boek) — IV, M°, (P)	3972
den Hartog, C., Prof. Dr.: Voeding (J. F. Duwaer) — VIa-b	3975
van Helden, W.: De smokkelhond van slimme Wang (Kluitman) — V, J	3954
van Heurck, J.: Kantonnier Waakzaam (J. F. Duwaer) — VIa-b	3977
Hildebrand, A. D.: Jos de zwerfer (H. Meulenhoff) — VIIb	3914
Holmberg, A.: Ture Sventon in Londen (Van Goor) — VIIb	3918
Holmberg, A.: Ture Sventon, particulier detective (Van Goor) — VIIb	3917
van der Horst, R.: Er stond een huis in 't bos (Het Goede Boek) — VIa, M	3936
van de Hulst, W. G.: Rozemarijntje (G. F. Callenbach) — VIc, M, (P)	3992
van de Hulst, W. G.: Rozemarijntje en Rooie Pier (G. F. Callenbach) — VIc, M, (P)	3994
van de Hulst, W. G.: Rozemarijntje naar school (G. F. Callenbach) — VIc, M, (P)	3993
Huysmans, E.: 'k Zag twee beren ... (Holland) — VIc	3894
Jongejan-De Groot, C. Th.: Manke Harmke (Callenb.) — VIIb-c, J, (P)	3995
Jongejan-De Groot, C. Th.: Nieuwe vrienden (Callenbach) — VIIb, (P)	3920
Julca: Anneke leert rolschaatsen (Het Goede Boek) — VIIb-c°, M	3909
Julca: Loes Robbedoes (Het Goede Boek) — VIIb-c°, M	3910
Kaufmann, P.: Jongensstad in rep en roer (Lannoo) — V (V, JM) †	3955
de Knock, A. L.: Startbaan vrij! (Standaard-Boekhandel) — V	3986
Kray, H.: Het geheim van de grijze rivier (J. H. Kok) — V, JM, (P)	3957
Kuipers, J.: Van pret, parels en politie (J. F. Duwaer) — VIa-b	3978
Kuypers, M.: De eerste prijs (West-Friesland) — VIIb-c	3908
Kuypers, M.: Het Zonnehuis (West-Friesland) — VIa, M	3935
Laan, D.: Pinkeltje gaat naar Pinkeltjesland (Van Holkema & W.) — VIc	3899
van Leeuwen, F., en C. J. J. Wiedhaup: Geheimen van de zee (De Erven de Wed. J. van Nelle) — V	3987

Lofting, H.: Dr. Dolittle op de maan (Van Goor) — VIa	3998
Lucidius, Fr.: De Eerste Communie van mijn kind (Spaarnestad) V†	3962
Lührs-Vrugt, C.: Polletje Wol (J. M. Meulenhoff) — VIc	3901
van Luijn, W. C.: Het verhaal van koning Kriebelteen (Wolters) — VIb-c	3906
van Maren, G. H.: Sander Westerhout geeft gas (W. D. Meinema) — VIa, J, (P)	3942
Matteesen, H.: Het eiland der gedoemden (Ned. Boekhuis) — IV-V, JM†	3964
Menkman, H.: De grote beloning (H. Meulenhoff) — VIb, J, (P)	3924
Mens, J.: Tijl Uilenspiegel (De Geïllustreerde Pers) — V	3961
Meyer, C.: Van drie stoute kippetjes (Van Goor) — VIc	3991
Meyer, J. S.: Het boek van de electriciteit (Elsevier) — VIa-b	3981
Meyer, J. S.: Het boek van de scheikunde (Elsevier) — VIa	3980
Meyer, J. S.: Het boek van de sterrenkunde (Elsevier) — VIa-b	3983
Meyer, J. S.: Het boek van radio en televisie (Elsevier) — VIa	3982
Nabben, J.: Het kind van de Sparrenhorst (Joh. Mulder) — IV, M†	3973
Nijland, F.: Stropers (Van Gorcum & Comp.) — VIa, J, (P)	3941
Reeskamp, J. H. E., Dr.: De pers (J. F. Duwaer) — VIa	3974
van Renkum, M.: Dubbel blank (Het Goede Boek) — IV-V, M	3971
van Renkum, M.: Elly's grote reis (West-Friesland) — VIb, M	3911
Risseeuw, P. J.: Het zwanenest (Van Goor) — VIc	3904
Rohmer, H.: Van scheepsjongen tot scheepsingenieur (Ned. Boekhuis) — V, J	3989
Schmitz, M.: Een tweeling en nog twee (Ploegsma) — VIb	3996
Schultz, J. W.: Grote Raaf, de beverjager (J. Ph. Kruseman) — V, J°	3949
Schwerbrock, W.: Avonturen in grotten en doolhoven (L. Opdebeek) — V	3985
Spitz, G.: Rubber (J. F. Duwaer) — VIa	3979
Spoor, P.: Malek-Mansur (Paters v. d. H. Geest) — VIb†	3997
van der Steen-Pijpers, C.: Barendje en het Hongaartje (Callenbach) — VIb, J, (P)	3923
van der Steen-Pijpers, C.: Barendje gaat naar zee (Callenbach) — VIb, J, (P)	3922
Strik, A.: Het geheim van het zilveren doosje (Het Goede Boek) — VIb, J	3925
Strik, A.: Klas vijf wordt kampioen (Het Goede Boek) — VIb, J	3926
Thomas, A.: Om vier uur op het San Marcoplein (H. P. Leopold) — IV-V, M	3967
Vandersteen, W.: De kleppende klipper (Standaard-Boekhandel) — VIa-b	3932
Vandersteen, W.: De straatridder (Standaard-Boekhandel) — VIa-b	3933
Velsen-Quast, M.: Alleen maar 'n hart (Ploegsma) — IV-V, M, (P)	3966
Vercammen, J.: O die muis (Desclée, De Brouwer) — VIc	3903
Vermeiren, L.: Het zinkende eiland (St. Norbertus-Boekhandel) — VIa-b, J	3930
Verschoor-Van der Vlis, N.: Met Brombeer naar de bergen (G. F. Callenbach) — VIb, (P)	3913
Vlas, E.: Tjimen zoekt zijn vader (W. D. Meinema) — VIb, (P)	3921
van Vliet-Ligthart Schenk, A.: Pieterbaas (G. F. Callenbach) — VIc, (P)	3895
von Wiese, J.: Schlicmann ontdekt Troje (Wereld-Bibl.) — IV-V, JM	3963
Worm, P.: De Heilige Schrift voor kinderen verteld. 2e Deel (Elsevier) — VIb	3919
XX: Gevangenen van het oerwoud (Het Parool) — V, J	3951
XX: De verdwenen diamanten (Het Parool) — V, J	3950
XX: De want in de sneeuw (Pegasus) — VIc	3902
van der Zee, N.: Daphne en haar schrijver (West-Friesland) — IV-V, M, (P)	3969

MEI 1957

JAARGANG VIII

NUMMER 9

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS. J. KLEIN

Recensies 3999-4083

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	163
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Yvonne Pauwels</i>	179
<i>Bibliografisch register</i>	182

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevorderde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

Voor de kleinsten

- 3999 De „Gouden Boekjes”, u allen welbekend, zijn reeds 22 in getal, de laatste vier die we hier voor u gaan bespreken meegerekend. *Janette Sebring Lowrey* nam *Hondje Eigenwijs* voor haar rekening. Vijf kleine hondjes kruipen telkens onder de schutting door. Een slimme rakker weet de straf telkens te ontlopen... behalve de laatste keer.
- 4000 *Han G. Hoekstra* bewerkte *Zeven kleine vriendjes*, dat vertelt hoe zeven dieren in het bos onenigheid krijgen over het eten en dan een nieuwe woonplaats gaan zoeken.
- 4001 In *Het koekemantje* laat *Nancy Nolte* een oude vrouw een ventje van koek bakken, dat — eenmaal klaar — op de loop gaat. Na een spannende achtervolging wordt hij door een slimme vos opgepeuzeld.
- 4002 *Annie M. G. Schmidt* laat ons kennismaken met mensen en dieren rondom *Het huis dat Japie heeft gebouwd*. Alle vier boekjes zijn weer bijzonder fleurig van uitvoering, waarbij de tekst over het algemeen minder eenvoudig is dan de plaatjes eigenlijk vragen. Voor de rest geldt: goede wijn behoeft geen krans!
(p. dl. gec. f 1,65)
- Een andere serie prentenboeken die al aardig ingeburgerd raakt is de „Rinkelbel-reeks”. *Gijs Haag* verzorgde hierin twee delen, namelijk *Dodino het ezeltje* en *Wolletje het kleine schaap*. Het eerste gaat over een ezeltje dat erop uit trekt om geleerd te worden. Hij ziet bijtijds in dat een ezel dat niet hoeft te zijn en keert tevreden naar zijn vrouwtje op de boerderij terug. Het tweede vertelt hoe een lammetje ziet dat iedereen zich nuttig maakt en dat zelf ook wil zijn. Het moet van moeder schaap echter eerst goed eten en groeien. Dat doet Wolletje dan maar en na een jaar kan hij al mooie wol geven aan zijn baas en bazine.
- 4003
4004
4005
- Aardige, kleurige albums, geschikt voor kleine kinderen. (p. dl. geb. f 2,30)
- Een viertal gijzelaars stelde in 1942 te St. Michielsgestel een leesboek samen voor de kinderen thuis, getiteld *Flapje Wildsnuif wil een mens worden*. Tekst (van *Ds. J. Matzer van Bloois* en *Dr. J. Drost*) en illustraties dragen dan ook een amateuristisch karakter, maar zijn toch ook wel zo prettig naïef dat ongetwijfeld vele kleuters met plezier het verhaal zullen aanhoren van de olifant die in allerlei beroepen in de mensenwereld brokken maakt. (f 1,60)
- Vervolgens een hondegeschiedenis van

4006 *Rie van Heeteren: Ik ben Kokkie.* Het zijn zo de gewone avonturen uit het leven van een spaniel, die wegloopt en eerst heel wat vervelende dingen moet meemaken voor hij tot het inzicht komt dat het thuis toch maar het best is. Er wordt nogal sterk beklemtoond dat hij blauw bloed in zijn aderen heeft, een probleem dat in een kleuterboek o.i. wel achterwege had kunnen blijven. Overigens een geschikt boek. (geb. f 1,75)

4007 Voor beginnende lezertjes speciaal is *Mies*, door *P. Stouthamer*. Bij het huisje van een oud vrouwtje wonen allerlei vogels, die het er goed naar de zin hebben. Als ze echter horen dat „Mies” komt logeren, vluchten ze allemaal weg. Maar wanneer Mies geen poes blijkt te zijn — zoals de vogels dachten — maar een lief meisje, keren ze weer naar hun oude nest terug. Een simpel verhaaltje met leuke tekeningen van Henk Krijger. (f 1,50)

Rie van Rossum startte een nieuwe serie voor de kleintjes, „De Boeken van Koen en Koojsje”. Het zijn eenvoudige verhaaltjes in een prettige gezinsfeer, niet groots, maar bruikbaar voor kinderen die de kunst van het lezen net machtig deel. De poes van Koen en Koojsje raakt zoek als het gezin verhuist. Gelukkig wordt ze teruggevonden... in de poppewagen. In *Koen komt te laat* wordt verteld hoe moeder op een ochtend Koen, die nooit zijn bed uit kan komen, eens laat doorslapen, wat natuurlijk moeilijkheden op school geeft.

(p. dl. geb. f 1,50)
4010 *Co van der Steen-Pijpers* schreef een mooi, kort opvoedkundig verhaal: *'t Was maar een grapje*. Twee kleine meisjes Joosje en Josje, sluiten voor de grap een vriendje op in een schuur en vergeeten hem dan weer vrij te laten. Alles loopt natuurlijk goed af. (f 0,35)

4011 Van *W. G. van de Hulst* kwam een nieuw nummer (20) uit, in de serie „Voor onze kleinen”. Het is getiteld *De bengels in het bos* en beschrijft de avonturen die Carla en Rie beleven als zij bij hun grootouders in het boswachtershuis

logeren. Het is een eenvoudig eerste leesboekje, dat bij vele kinderen in de smaak zal vallen, al is de uitvoering wat ouderwets. Ondanks protestants milieu ook voor de katholieke jeugd geschikt.

(geb. f 0,80)
Goede, doch niet zo gelukkig verwerkte fantasie bevat *De toverende tweeling*, door *Tiny Broekman*. Zevenjarige Peter en Loesje zijn op vakantie in de bossen bij oom en tante. Bij een van hun dwaaltochten vinden ze een stokje dat een toverstokje blijkt te zijn, want er gebeuren vreemde dingen. Er verschijnt zo maar een fontein en de tuin staat ineens vol bloemen. Een dorpsjongen belandt op de kerktoren en zo meer. Gelukkig wordt het oude tovervrouwtje, aan wie het toverstokje toebehoort, wakker en neemt het weer onder haar hoede. Het verhaal zou aardig geweest zijn als de sprookjesfeer volgehouden was. Alles wordt echter als werkelijk gebeurd voorgesteld. Ook worden er over de kinderkoppen heen wijze lessen aan de ouders gegeven. De schrijfster kán vertellen. Dit maakt de onevenwichtigheid dubbel jammer. (f 0,70; geb. f 1,—)

In de „Klompjes-serie” vertelt *Cassandra* op gemoedelijke, eenvoudige wijze over de tweeling van de klompenmaker uit Dribbeldam, Thijm en Marjolein. Als beloning voor hun goedheid krijgt het gezin van Klaas Klomp van een oud vrouwtje bij haar dood een wonderboompje waaraan geld groeit.

Deze rijkdom maakt hen niet gelukkig omdat het nietsdoen de klompenmaker verveelt en het boompje de jaloezie van andere mensen opwekt. Daarom hakt hij het om en maakt van de stam een paar klompen, die wonderkracht blijken te bezitten en de drager gezond en vrolijk maken. En wat het mooiste is: het stammetje groeit telkens weer aan. Aldus het deel *De wonderklompjes*. De aanspreektoon is wel eens wat te nadrukkelijk, evenals de moraal: wie goed doet, goed ontmoet.

Het tweede deel van de serie heet *De blauwe woonwagen*. Thijm en Marjolein worden ontvoerd door de bewoner van

de blauwe woonwagen, Mosterdpot, en maandenlang gevangen gehouden. Het aapje Jojo uit de wagen en de ekster die ze eens hebben bevrijd, helpen hen ten slotte ontsnappen en na nog vele wonderlijke avonturen komen ze veilig thuis. Mosterdpot en zijn vrouw krijgen hun verdiende loon. Het thema is niet nieuw, maar wordt aardig — soms wat simpel — uitgewerkt. Conclusie: geschikte boeken, gezellig vooral om voor te lezen. Grappig kinderlijke illustraties van Wim Bijmoer. (p. dl. geb. f 3,50)

Voor ietwat gevorderden

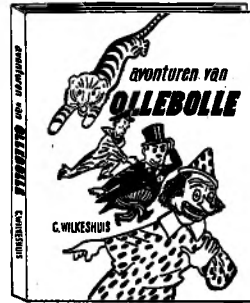
4015 Allereerst vragen nummer 7, 8 en 9 van de „Bonte Boekjes” onze aandacht, en, wat belangrijker is, ze verdienen deze ook... Het eerste van het drietal is van *Harriet Laurey*, en heet *Hopla het feestvarken*. Op de verjaardag van de boerin wordt een biggetje geboren. Om z'n springlust noemt de vrouw het „Hopla”. Hopla wil de wijde wereld leren kennen, komt als speelgenootje van prins Tissandro in het paleis, maar wordt door de lakei Pregel in handen van een zigeuner gespeeld. Nu begint voor Hopla een leven vol avontuur. Hij ontmoet Elza, een „moedeloos veulen” (!) en samen komen ze in een klein circus terecht. Hier vindt Tissandro Hopla terug. Een echt leuk boek. De illustraties naar knipsels van Eva Huismans voldoen goed.

4016 Grappig zijn ook de twee volgende boeken, die *Mies Bouhuys* schreef: *De rode ponnie* en *De jacht op de rode ponnie*.
4017 Op een morgen zijn de twee werkpaarden van boer Manus verdwenen. Op zoek in het bos, ontmoet hij een zigeunermeisje, Rosalita. Zij is bang dat de boer zijn paarden bij haar troep ontdekt en geeft hem daarom haar zogenaamde toverpaardje Pepita. Bovendien leest ze in zijn hand dat hij eigenlijk koning is. De domme boer gelooft alles, en werkt niet meer. Zo wordt zijn bedrijf met de ondergang bedreigd. Het meisje Sientje wordt eveneens door de zigeuners geroofd en met de veldwachter gaat de tot bezinning gekomen boer het bos in.

In het vervolg zien we hoe zij op weg terug naar huis door de zigeuners in een hinderlaag gelokt worden. Alles dreigt treurig af te lopen, maar nu toont Rosalita haar goede hart. Door haar raad weet boer Manus de zeer bijgelovige zigeuners te verschalken. Eind goed al goed. Uitmekend verteld, en geïllustreerd met geestige tekeningen van respectievelijk Fiep Westendorp en Babs van Wely. Deze drie „Bonte Boekjes” kunnen wij dus van harte aanbevelen.

(p. dl. geb. f 2,50)

C. Wilkeshuis zorgde voor een heerlijk fantastisch verhaal over een circus-directeur, een matroos en een clown, die tijdens een kindervoorstelling uit de tekenfilm ontsnappen. Ze gaan de wijde wereld in, maar na heel wat avonturen keren ze toch weer terug op hun film, omdat ze zich daar het veiligst voelen.

Avonturen van Ollebolle is de titel van dit originele en spannend geschreven boek, waarin Guust Hens leuk tekende.

(geb. f 2,95)

4018 *Erica Lilleg's Vevi* is een weesje dat door een strenge tante wordt opgevoed. Het kind beschikt over een geweldige fantasie, en alleen haar broer Christiaan kan haar daarin volgen. Jammer genoeg moet Christiaan voor zijn studie naar Parijs. Vevi, die druk contact onderhoudt met dieren, krijgt van mama muis een toverwortel. Wanneer je die ergens neerlegt, kan je weggaan terwijl toch je evenbeeld achterblijft! Vevi kan het bij haar tante niet meer uithouden en vlucht naar Pa-

4018

4019

rijs. Haar evenbeeld, het wortelmeisje, duurt de vervangingstijd te lang. Zij wordt een verschrikkelijk kind, ja zelfs een rovermeisje. De jacht van Vevi en Christiaan brengt dan een bonte reeks wonderlijke avonturen, die op vlotte en aardige wijze verteld worden. Een originele geschiedenis, die niet altijd de „logica” in acht neemt die juist in zulk een fantasieverhaal zo humoristisch kan zijn. (f 3,60; geb. f 4,50)

4020

We keren nu weer terug in de realiteit, en het is *Jouk Terpstra* die ons hier binnenleidt met deel 1 van de „Deelswal-serie”, *Buurtjes over 't water*. Een prettig en gezellig kinderboek in Friese sfeer, waarin de paasvakantie-belevenissen verteld worden van twee vriendjes, Jelmer en Wietze, die ieder aan een kant van het water aan de Deelswal wonen. Alles is heel eenvoudig, grote dingen gebeuren er niet, maar wat er voorvalt wordt aardig verteld. De sfeer en de geest zijn kerngezond. Daarom graag aanbevolen, zowel aan kleine Friezen als aan stadskinderen die iets van het buitenleven willen leren kennen. (geb. f 2,95)

4021

Vervolgens een meisjesboek van *Max de Lange-Praamsma*: *O, die Jolientje*. Negenjarig Jolientje logeert tijdens moeders ziekte bij oma en opa en gaat met kinderen uit de buurt mee naar de verafgelegen dorpsschool. Als ze op een keer al te lang treuzelt bij een winkeletalage in het dorp, gaan de kinderen zonder haar naar huis en moet Jolientje alleen door het donkere bos. Ze raakt de weg kwijt, maar wordt tenslotte door een buurjongen gevonden. Niet onaardig verhaaltje met veel godsvertrouwen. Hinderlijk echter zijn de herhaalde duistere toespelingen over wat er zou kunnen gebeuren als Jolientje eens door een „vreemde man” zou meegenomen zijn. (geb. f 1,10)

4022

Het rode huis in de bossen, door *Aja Strik* is een boek dat wel waarde kan hebben voor meisjes die een poosje naar een sanatorium moeten. Ze kunnen hier lezen dat het daar heel prettig kan zijn. Annemieke is een lang, mager meisje van zeven jaar. Omdat ze zo hard groeit is

de schooldokter bang dat ze ziek wordt, en daarom stuurt hij haar op vakantie naar het rode huis in de bossen. Er volgt een moeilijk afscheid van thuis, maar gelukkig vindt Annemieke al gauw een vriendinnetje. Bovendien valt het allemaal erg mee in het nieuwe huis. Een geschikt verhaal, behoorlijk verteld. (geb. f 1,25)

4023

Beslist geen hoogvlieger is *Marjanke*, een boek van *Miep Kuypers*. Het is de simpele geschiedenis van een meisje dat een eigen kamertje krijgt, wat allerlei gebeurtenissen met zich brengt. Verder lezen we het een en ander over een verbroken schoolvriendschap en een oneerlijkheid. De voorvalletjes zijn te kinderachtig voor meisjes van tien jaar, en het verhaal eindigt wel erg abrupt. Zeer matig. (geb. f 2,—)

4024

Een tamelijk aardig verhaal over huisgezin en vriendschap schreef *Loes Timmer* in *Een vrolijk kwartet*. Leny, de jongste uit de rijwielhandel, heeft geen moeder meer en is door drukte van de zaak wel wat erg op zichzelf aangewezen. Ze heeft leuke vriendinnen in de tweeling Jenny en Juit. Op een scootertochtje met de buurman van die meisjes, ontmoet het drietal Beatrix, die niet goed lopen kan. Zij maakt het vrolijke kwartet voltallig. We lezen verder wat over de belevissen en moeilijkheden die rond het viertal plaats hebben. Oppervlakkige lectuur, waar niet veel van uitgaat, noch goed, noch kwaad. (geb. f 1,50)

4025

Wie „De zeven zusjes Sandelhout” gelezen heeft, zal ook wel benieuwd zijn naar het vervolg dat *Pieter Nierop* hierop schreef, en dat heet *O, Miesje Sandelhout...!!* Miesje is weer het middelpunt van de Sandelhoutjes, zowel wat trouw en dapperheid, als wat ondeugendheid betreft. Zij is een lief vriendinnetje voor het gebrekkige Rietje, die na een succesvolle ziekenhuisbehandeling naar Australië emigreert. Het gezinsorkestje speelt bijna een hele speeltuin bij elkaar en een domme streek van Miesje zet het huishouden op zijn kop. Ook dit boek is weer gezellig verteld, en zeer sympathiek van inhoud. Jammer is het daarom dat gods-

4026 dienst geen rol erin speelt. (geb. f 2,90)
Noes is niet voor de poes is de titel van een geestig verhaal, origineel van opzet en uitgave, dat nu en dan echter wel wat

over de kinderen heengaat. De schrijver is G. Adrian; de illustrator, die ook verdienstelijk werk leverde, T. Heinen. Verhaald wordt hoe een meisje met behulp van een redactieclubje een uitgever van idee doet veranderen. Uitgever Tand wil namelijk dat de dichter

meneer Bergman alleen maar literaire werken schrijft. Maar deze heeft Noes een kinderboek beloofd. De uitgever wijst dit woedend af. Maar voor de originele reclame van de kinderen moet hij wel capituleren en samen met het clubje haalt hij meneer Bergman, die de wijk had moeten nemen naar Italië, terug naar huis. Leuk, maar zoals gezegd, alleen volwassenen zullen alle fijne nuances kunnen proeven. Voor jong en oud dus. (f 2,15; geb. f 2,90)

In nr. 55 van de serie „Naar 't Zonlicht toe" vertelt *Ris de Groot* over een groepje kinderen die op de hei een schatkamer gegraven hebben waar ze hun kostbaarheden bewaren en elkaar hun belevenissen vertellen. Op ontdekkingstocht in een koepel, waar volgens de legende een schat verborgen moet zijn, vinden ze daar een hondje, de „schat" van Ton, een Indonesische jongen, die door iedereen gemeden wordt om zijn plaag- en vernielzucht. Als ze eenmaal merken, dat Ton in feite alleen maar een eenzame jongen is, die dolgraag met hen mee zou willen doen, nemen ze hem op in hun vriendenkringetje. Ook in het hart van de oppervlakkig zo onsympathieke

4027 Ton is *De verborgen schat*, waarnaar het boek genoemd werd, ontdekt. (f 1,20; geb. f 1,65)

4028 Een goed, specifiek protestants verhaal is *Beppe knapt het op*, door C. Th. Jonge-

jan-De Groot. Het gezin Sietsema trekt vanuit een Fries dorpje naar de grote stad, waar vader en de grotere kinderen op de fabriek zullen gaan werken. Grootmoeder (Beppe) vindt het vertrek erg naar. Het gaat eerst vrij goed in de stad, maar dan komt er tegenslag o.a. door ziekte. Het is Beppe die orde op zaken komt stellen en een oplossing vindt voor de schulden waarin ze geraakt zijn door afbetaling e.d. De sfeer van het dorpsgezin in de grote stad is goed weergegeven. Enige uitleg voor katholieke kinderen wordt geleverd door de nadrukkelijke propaganda voor de school-met-de-Bijbel. (geb. f 1,20)

Vakantie in Palestina is de titel van een voortreffelijk reisverhaal van K. Norel. Het is een buitenkansje voor Henk en Lien, dat oude bureu, die nu in Beiroet wonen, ze te logeren vragen. En omdat vader bij de K.L.M. werkt, kan het ook. Ze genieten volop, maken zelfs een auto-tochtje naar Palestina, bezoeken Nazareth en varen op het meer van Galilea. Een bezwaar vinden wij de passage op pag. 69 waar gezegd wordt hoe ook Jezus als kind op zulke matrassen sliep tussen zijn ouders, broers en zusters. Een verklaring die 'n acceptabele uitleg zou kunnen geven ontbreekt uiteraard en lezertjes rond de tien zijn nog niet in staat zelf corrigerend op te treden. Daarom minder geschikt voor katholieke kinderen. (geb. f 1,10)

Het oude huis aan 't pleintje heeft veel aantrekkelijkheden, maar krijgt ook zijn kruis als vader werkeloos wordt. Stilletjes wordt Jan nu loopjongen na schooltijd. Met het opgespaarde geld wil hij moeder verrassen. Zijn vriendje Frans komt er bijna toe zich van het geld meester te maken. Hij weet zich echter te overwinnen, doet een rouwmoedige bekentenis aan Jans moeder, maar moet daarbij ook diens geheim prijsgeven. Het geluk keert uiteindelijk weer. Een fris geschreven boekje van *Wil de Wingerd*, waarin ook voor het godsdienstige element de juiste plaats is ingeruimd. (geb f 1,65)

4031 Geschikt is ook *Het avontuur van Gijs en Bram*, dat verteld wordt door *Aja*

Strik. Twee vriendjes mogen samen bij oom Bart de vakantie doorbrengen op zijn boerderij in de Biesbosch. Met roeien en vissen brengen zij voornamelijk de tijd door. Op een van hun tochten komen ze op het spoor van een beruchte stroper en kippendief, en door hun toedoen kan deze door de politie ingerekend worden. Een pretentieloos verhaal dat zich wel laat lezen. (geb. f 1,25)

Voor grotere kinderen

4032 Een sportief boek met gezonde opvattingen is *Hup „Achilles”*. Een stel voetbalvrienden moet toelatingsexamen doen voor de H.B.S. en... kampioen worden van hun afdeling. Wat weegt nu het zwaarst? Deze strijd kost Nol heel wat hoofdbreken; aanvankelijk geeft hij de voorkeur aan de sport, is er in de klas niet bij en verwaarloost zijn huiswerk. Tijdig echter gooit hij het roer om, laat zelfs een trainingswedstrijd schieten om zijn repetities te leren. Laat nu de club toch kampioen worden! Op frisse en aannemelijke wijze wordt hier door *George Haverkamp* een probleem opgelost dat bij vele knapen sterk leeft. (geb. f 1,75)

4033 *Henri Arnoldus* en *Carel Beke* zijn de auteurs van *Geheimen rond de hobbyclub*. Ze vormen een gezellig troepje, de leden van de hobbyclub, totdat een nieuweling, de stille, verwend Philip, roet in het eten komt gooien. Vlak voor de zeepkistenrace vernielt hij een der racewagentjes en tijdens de race zelf veroorzaakt hij opzettelijk een botsing, waarvan hij zelf echter het slachtoffer wordt. Dan krijgt hij spijt en is dolblij dat hij door het ophelderen van een diefstal in het clubhuis alles weer goed kan maken. Acceptabel verhaal, onderhoudend verteld. (geb. f 3,50)

4034 Met diep mededogen heeft *J. Bik-Meima* in *Kinderen in brandend land* een schets gegeven van het mateloos verdriet waarin de revolutie op Java de dessabevolking heeft gedompeld. De schrijfster is thuis in het Bandoengse en vertelt met kennis van zaken over het dagelijks leven in de kampong. Het geheel is een apolo-

gie voor het Christendom, waartoe de auteur de jeugdige hoofdpersoon, de jongen Kardi, na een behoorlijke voorbereiding laat overgaan. Een edel, specifiek protestants verhaal, daarom minder geschikt voor katholieke kinderen.

(geb. f 1,05)

Vervolgens *De meisjes van Sparrelaan 33* door *N. M. Schouten*. Elk jaar nemen Miesjes ouders zomergasten in huis. Dit keer treft Mies het bijzonder, want er komt een echtpaar met dochtertje, Ine, uit Indonesië op vakantie. De meisjes worden dikke vriendinnen en beleven heel wat. Als de wederzijdse ouders na de vakantie overeenkomen dat Ine haar h.b.s.-jaren bij Mies thuis zal doorbrengen, stijgt de vreugde ten top. Een vlot verhaaltje met aardige trekjes, godsvertrouwen en goede aandacht voor de natuur. (geb. f 1,—)

Anja is de hoofdpersoon in het gelijknamige boek van *Marianne Jagtmans*. Na de dood van haar ouders vindt ze met haar broer een thuis bij een goede oom en tante. Ze mag naar de huishoudschool, en tijdens haar praktijk komt ze in een gezellig, druk huishouden. Een leesbaar verhaal zonder schokkende gebeurtenissen. Aan karaktertekening wordt behoorlijk aandacht besteed.

(geb. f 2,—)

Van *Louise Merkestein* ligt voor ons *Mar in 't kwadraat*. Slecht van compositie, is het boek wat verteltoon en karakterisering betreft toch alleszins redelijk te noemen. In brieven aan haar vriendin Marleen in Nederland, klaagt Marjorie over het saaie leven op een Engelse kostschool. Maar ze schrijft ook over prettige vakantiedagen bij een van de leraressen. Marleen beleeft in het vaderland een fijne vakantie op een tocht met de hele klas naar het eiland Texel. Aan het slot van het boek krijgt Marjorie tot haar grote vreugde als medeleerlingen Marleen en nog een Nederlands meisje. Wie meent bij de beschrijving van het paasfeest ook maar enige godsdienstige gedachte aan te zullen treffen, komt bedrogen uit. (geb. f 2,—)

Marga van Renkum schreef een boek

4038 *Bloemen voor Inge*. Inge, een energiek meisje met grote aanleg voor tekenen, is gehandicapt door kinderverlamming. Vooral op haar schuchtere vriendin Marjan heeft zij grote invloed. Inge's herstel begint pas goed te vorderen als de biologieleeraar over de flora rond Den Haag gaat schrijven: hij zal voor de tekst zorgen, Inge tekent de bloemen die Marjan voor haar verzamelt. Door dit werk wordt ook de toekomst der meisjes bepaald. Een aardig, strikt neutraal verhaal. (geb. f 2,50)

4039 Lyda — het Kraaienjong — is de levenslustige dochter van de doodgraver. De dood van haar vader is een zware slag voor het reeds moederloze meisje. Zij moet met haar grootmoeder weg uit het huisje. Dat is vooral voor het oudje heel erg, alhoewel zij zich wonderwel aan de nieuwe omgeving aanpast. In het doktersgezin, waarin Lyda opgenomen wordt, hervindt ze haar goede vrienden: Frans — „pillenjong” — en Irma. Dank zij een gift van een geëmigreerde dorpsgeenoot voor wie ze een graf verzorgde, kan ze de mulo volgen en later verpleegster worden. Lyda's vriendschap voor Frans, de toekomstige dokter, houdt de mogelijkheid van een schone toekomst open. Een door M. Everma prettig geschreven blij boek, dat speelt in een gezond katholiek milieu. Het ontbreken van te sentimentele gevoelens doet weldadig aan. (geb. f 4,50)

4040 In een heerlijk manmoedig levensverhaal, *Ons huis in de prairie*, legde de auteur *Ralph Moody* zijn jeugdbelevissen en -ervaringen neer. Mede wegens vaders zwakke gezondheid besluit de familie Moody van de stad naar het platteland van Colorado te trekken. Dapper werken alle gezinsleden mee aan de schier onmogelijke taak daar een bestaan op te bouwen. Het watervoorzieningsprobleem breekt hen echter en ze keren terug naar de stad. Vader sterft en moeder wordt ernstig ziek, zodat op de dan 12-jarige Ralph de zware last van het hele huishouden neerkomt. Een juweel van een boek dat ons de noeste ijver en vastberadenheid toont van door en door

christelijke mensen, die zich degelijke en wijze opvoeders van hun kinderen tonen.

(f 4,65; geb. f 5,90)

In deel 16 van de serie „Kruisboeken” stelde *Peter Spoor* „een verhaal van kapitein Judocus” te boek, *De Albatros in de storm*. Het boek bevat een drietal geschiedenissen die zich afspeelen in Australië en op een van de Salomonseilanden. Het is telkens een missionaris die de kapitein uit de knoei helpt. *De Albatros* gaat tenslotte in een storm onder en de kapitein moet een been missen. Jammer dat de auteur de lezers onthaalt op taalvormen als „zijt u, je waart, je zijt” etc. Wanneer het overvloedig jagerslatijn met de nodige korreltjes zout wordt genoten, zijn de vele overdrijvingen wel verteerbaar. (1,70)

Het derde deel van de „Periscoop-reeks” voert ons naar het Amazonegebied, waar — zo vertelt *Henri Arnoldus* in *Gehheimen van het oerwoud* — aan de oever van de Japura, een zijrivier van de Amazone, de halfbloedindiaan Sankoe woont, met zijn gezin. Door een plotselinge oeverafschuiving glijdt hun hut het wildstromende water in en zien de ouders hun zoontje Toela hulpeloos de rivier afdrijven. Met deze tragische gebeurtenis begint dan het bijzonder boeiende verhaal van Toela's wederwaardigheden, gedurende zijn jarenlange verblijf bij de Macu's, een wilde Indi-

4041

4042

anenstam, tot aan de dag dat hij door de zorgen van een sympathieke dokter en een ontdekkingsreiziger aan zijn ware ouders wordt teruggeschonken. Naar opbouw is het boek niet bepaald een meesterwerk, maar het geeft toch een serie boeiende en leerzame beelden van het water en het oerwoud in het onmetelijke Amazonegebied en van zijn bevolking.

(geb. f 3,75)

4043 1497: *Vasco da Gama zeilt naar Indië*. Aangezien de handel in specerijen van Indië met Portugal via Egypte steeds moeilijker wordt door de overvallen der Bedoeïenen, heeft hij namelijk besloten een weg over zee te zoeken. Ondanks veel tegenslagen gelukt het hem via Kaap de Goede Hoop Indië te bereiken en in 1499 terug te keren. Dit alles wordt door *Ivan van Manshoven* op verdienstelijke wijze beschreven in het 39ste deel van de serie „Uit Verre Landen”. Ofschoon enigszins in Vlaamse toonaard, toch ook voor Nederland best leesbaar.

(geb. 40 fr.)

Ook voor de jeugd zijn er nu Prisma-boeken, de „Prisma Juniores”. Het eerste jongensboek is nr. 2 uit de reeks, en reeds de titel, *De smokkelaars van Tambai*, doet vermoeden dat we hier met een spannend boek te doen hebben. Het is dan ook een avontuurlijk verhaal. Het speelt in hoofdzaak op een eiland in de Stille Oceaan. Daar ontmaskert een ondernemende twaalfjarige jongen samen met zijn broer, een gevaarlijke boevenbende die opium smokkelt. *R.S. Porteous* geeft in dit boek alles wat jongelui aan boeiende gebeurtenissen en heldhaftige daden wensen, al moeten ze soms wel heel bijzonder in de rubriek „sterke verhalen” worden ingedeeld! (f 1,25)

In de „Pocomoto-serie” kwamen weer twee nieuwe boeken van *Rex Dixon* uit, de delen 7 en 8. De jonge Pocomoto raakt tijdens een vreselijke storm verdwaald in Badmans Hump, een dichtboste bergkam met een zeer kwade naam. Hij ontmoet daar *Kleine Vent*, in werkelijkheid een reus van een kerel, die over een geweldige kracht beschikt, en sluit vriendschap met hem. Na enige tijd

keert Poco met zijn grote vriend naar de beschaafde wereld terug, maar hij ontdekt al gauw dat de reus in het gezelschap van uitbuitende ranchers en cowboys nooit zal aarden. *Kleine Vent* volgt Poco's raad op en reist terug naar de ruige eenzaamheid van Badmans Hump. Al doet dit verhaal, getiteld *De man uit de wildernis* wat onwaarschijnlijk aan, het is alleraardigst verteld met een zeer verantwoorde uitbeelding van de jongens-hoofdpersoon.

In *Buffeljager* lezen we hoe Poco en zijn vriend Tim meegaan met een paar ervaren jagers op de „laatste buffeljacht die ooit gehouden zal worden”. We krijgen heel wat belangwekkends te horen over de buffel en de wilde dieren in het algemeen, en leven mee met de grote avonturen en gevaren van deze jacht op groot wild. Er wordt nogal veel geredeneerd in dit boek, maar daardoor wordt wel in heel wat dingen inzicht gegeven. We kunnen deze laatste twee Pocomoto-boeken zeker tot de goede jongenslectuur rekenen. (p. dl. f 2,95; geb. f 3,95) Een uiterst spannende geschiedenis, die zijn ontknoping echter in een vervolgdeel moet vinden, bevat het boek *Zilvergieren*, deel 1 van de „Bowie Scott-serie”, opgezet door *Frank van Wieringen*. „Zwarte Kanga”, leider van de Zuid-amerikaanse overvalbende De Zilvergieren, ontvoert bij een overval op de zilvertrein de machinist, daar deze een van de Gieren herkend heeft. De veertienjarige zoon van de machinist, Brit, gaat op zoek naar zijn vader, en komt hierbij in contact met detective Scott die ook achter Zwarte Kanga aanzit. Aan het slot van het verhaal zijn ze een heel eind in de goede richting, maar ze hebben hun doel toch nog niet bereikt. Dit eerste deel biedt spanning genoeg voor twee boeken, en bovendien nog op een sympathieke en verantwoorde wijze, die het tot „aanbevolen wildwest-lectuur” maakt.

(geb. f 3,50)

Peter Fleming treffen we al voor de derde keer aan in een boek van *P. Joh. Zonruiter*. Deze keer gaat het over *Peter Fleming en de groene smaragd*. Het ou-

4045

4046

4047

4048

de heertje Hartengius met zijn jonge vriend Peter heeft voor een heel zacht prijsje beslag kunnen leggen op een overjarige Rolls Royce, die eenmaal aan een maharadja toebehoorde. Er blijkt zeer grote en brutale belangstelling voor de oude wagen te bestaan van de zijde van een paar onguere typen. Dat deze het op de groene smaragd gemunt hebben begripen wij nú reeds, maar Peter en de professor pas gaandeweg. Een buitengewoon gezellig boek met veel goedmoedig avontuur. (geb. f 3,90)

4049 Een vakantieverhaal met niet alleen avontuur, maar ook aardige karakterbouw is *Spanning op „De Salamander”*, door *G. H. van Maren*. Dirk trekt een meisje juist voor een passerende auto weg. De eigenaar van de wagen blijkt een grote werf te bezitten en nodigt Dirk uit om met Arend, 's-mans zoon, en zijn twee vrienden ergens een oude schuit te gaan ophalen en zodoende een prettige vakantie door te brengen. Een zwerver, een tabaksdoos met een briefje, maken het geheimzinnig plezierig. Niet plezierig is het echter dat Dirks vader van diefstal verdacht wordt. Dit maakt Dirk nog eenzamer dan hij al was, want vooral Arend vindt dat joch met zijn gelapte broek eigenlijk ver beneden zijn stand. De zaak komt echter tot een goed einde en Dirk en zijn vader komen op de werf werken. Geschreven in protestantse geest. (geb. f 1,15)

4050 Vervolgens *Alarm op Hertensprong*, geschreven door *Mark Vendelier*. Kees van Waas, in Amsterdam op school, brengt zijn vakanties natuurlijk thuis door, op Hertensprong bij Nijmegen, waar zijn vader houtvester is. Hij trekt daar de bossen in, jaagt op hazen, herten en wilde zwijnen en beleeft altijd wel iets interessants. Met twee Amsterdamse vrienden slaagt hij er niet zonder levensgevaar in een bende wildstropers te overmeesteren. Bij de hartelijke aanbeveling die we dit prachtig veredelende boek graag meegeven, moeten we jammer genoeg een kleine restrictie maken: onnodig en verruwend lijken ons hier en daar voorkomen-

Samen om het altaar vieren kinderen de Eucharistie

Twee kindermisboekjes door *F. W. J. Kolkman Pr.* en *H. J. A. Nijkamp*.
Plaatjes in zwart en rood van *Ben Horsthuis*.

Deel I „LEVEND BROOD”

68 blz. In groen kunstleer f 1,75

Deel II „HEILIGE WIJNSTOK”

120 blz. In rood kunstleer f 2,50

De samenstellers mogen o.i. met voldoening terugzien op geslaagde arbeid. De jeugd zal deze boekjes met toewijding gebruiken dunkt ons.

„De Tijd”

Twee nieuwe delen in de „Ture Sventon”-serie. Humoristische detective verhalen voor 10-12 jarigen.

Ake Holmberg,

Ture Sventon in de woestijn 120 blz.

Ture Sventon in Parijs 120 blz.

Omslagen en plaatjes van Sven Hemmel.

p. dl. Geb. f 2,95

Reeds eerder verschenen:

Ture Sventon, particulier detective 104 blz.

Ture Sventon in Londen 104 blz.

p. dl. Geb. f 2,95

Twee nieuwe delen in de „Harry en Josua”-serie:

C. Butner,

Sittigon 128 blz.

In de Kankantric 128 blz.

Omslagen en platen van *J. Korver*.

p. dl. Geb. f 3,25

Reeds eerder verschenen:

Aan de rand van het Surinaamse oerwoud. 116 blz.

Naar de Oelemari 128 blz.

p. dl. Geb. f 3,25

Deze verhalen geven niet alleen spanning en avontuur, maar de jonge lezers leren tegelijkertijd het mooie Suriname kennen met zijn rijke natuur en zijn bonte vriendelijke bevolking.

Spannende en leerzame boeken.

G. B. VAN GOOR Zonen's U.M. N.V.
's-GRAVENHAGE

Postbus 290

de uitdrukkingen. Bijzonder jammer van dit goede verhaal. (geb. f 3,75)

4051 Niet alleen jongelui die hun hart verpand hebben aan de vliegerij, doch ook zij, wie het alleen om een spannend verhaal te doen is, zullen genieten van *C. C. Bergius' Noodlanding in de steppe*, een boek uit de „Wijde Wereld-reeks”. Het betreft hier de belevenissen van de auteur zelf die in de jaren dertig in een geheim model vliegtuig een nieuwe vlieg-route naar China ging zoeken. In een zandstorm stortte hij neer en geraakte als enig overlevende van de bemanning, in handen van de Russen. Hij vluchtte en wist na veel wederwaardigheden onder vrienden en verraders zijn vaderland te bereiken. Het levendig vertelde boek dat een inzicht geeft in leven en ziel van het Russische volk, biedt aan het slot een verklarende lijst van vliegtechnische termen en schetsen. (geb. f 4,90)

4052 Wij maakten reeds gewag van de „Bas Banningreeks” door *A. van Aardenburg*. In dit nummer bespreken wij deel 3 en 4 van deze serie. Allereerst *Bas Banning en de geheimzinnige kabelbaan*. De familie Banning is op vakantie in een Duits berghotelletje. Bas ontdekt een dode in de kabelbaan, zijn broer Rob wordt gebonden op een der stoeltjes aangetroffen, een chauffeur wordt buiten westen geslagen, het hotel brandt af — Bas redt hierbij een jongetje — aanslagen... kortom, het is weer een spannende, sensationele en hier en daar akelig griezelige geschiedenis die we voorgezet krijgen. Hoogstens toelaatbaar. Het milieu waar Bas gewoonlijk in vertoeft is dat van de misdaad, zoals reeds bleek. Zo ook weer in het boek *Bas Banning en de autosmokkelaars*. Met zijn vriend Wim raakt Bas hier op het spoor van een bende autosmokkelaars, die ook nog in cocaïne blijken te handelen. Ze raken natuurlijk weer in vreselijke avonturen, zodat er aan spanning geen gebrek is. Wel aan goede compositie en vlotte stijl. Niet leuk ook zijn de onnodige leugentjes tegen de ouders. Geen boek naar onze smaak. (p. dl. geb. f 3,90)

Het voorgaande is nog maar kinderspel

vergeleken bij wat Bob, Arie en Jan presteren in het laatste produkt uit de „Bob Evers-serie” van *Willy van der Heide : Pyjama-rel in Panama*. Pereira, hoofd van een schurkachtige smokkelaarsbende, wil het drietal uit wraak likwidieren. De boeven doen waarlijk geen half werk. Nochtans, aan het einde zegevert het vrienden-trio, voornamelijk door het neerknuppelen met pistoolkolven. Hier en daar een extra sensationeel stuntje en spelen met de dood. Het is allemaal vlot en lukraak geschreven in een soort rock-'n-rollstijl. Godsdienst en pedagogie zijn voor de schrijver onbekende begrippen. (geb. f 4,50)

Henri Verne komt de geleerden van het avonturenboek nog wat versterken, en hij introduceert meteen een nieuwe held, die de toekomstige kronieken nog wel eens meer met zijn aanwezigheid zal „opluis-teren”: *Bob Moran*, ex-oorlogsvlieger, hartstochtelijk ontdekker en overwinnaar van kwade, bij voorkeur internationale, practijken-met-een-luchtje. In *Bob Moran en de luchtpiraten* lezen we hoe de „Thunderwings”, moderne vliegtuigen van een Engelse maatschappij, de een na de ander te pletter storten. Constructiefouten? Navigatiefouten? Toeval? Moedwil? Bob gaat er zich mee bemoeien, valt in handen van opium-smokkelaars, doorstaat ettelijke gevaren, en slaagt erin de oorzaak van de ongevallen te vinden en op te ruimen. Geschikt als louter amusement. Gespeend van alle godsdienst, hetgeen we als een gemis voelen in dergelijke dodelijk gevaarlijke situaties.

4055 Het tweede avontuur van Bob Moran is getiteld *Het geheim der Maya's*. De oude hutspot (het geheimzinnige dokument, de verborgen schat, de laatste resten van een groot volk, de slechte man die zich meester wil maken van de schat en de brave die dit ook wil = maar voor een goed doel natuurlijk — een aarbeving, die een eind maakt aan het bestaan der Maya's, plus het peper en zout van diverse griezeligheden en vreedheden) wordt hier nogmaals op het vuur gezet. Bob Moran mag dan een sympathieke figuur zijn, dit avontuur vinden we voor

de jeugd toch niet erg geslaagd. (p. dl. geb. f 2,90)

4057 In *De rode pelsjager*, door *Joh. W. Eekhof*, binden twee pelsjagers de strijd aan met een goudzoeker, een monster dat tot elke moord en ieder misdrijf in staat is. Zij weten hem tenslotte uit de streek te verdrijven. Het grote aantal moorden, het feit dat de moordenaar zich zonder meer een Indiaanse als „vrouw” uitkiest en er met haar vandoor gaat, alsmede de figuur van een twintigjarige Indiaanse die samenleeft met de pelsjagers en dan nog smoorverliefd is op de „rode” pelsjager — dit alles maakt, dat we het boek alleen met veel reserve durven benaderen als jeugdlectuur. Het neutrale boek is bovendien in vrij slordige stijl geschreven. (geb. f 3,90)

Hij komt terecht op de „Leviathan”, een schip dat slaven van Afrika naar Amerika brengt. Onderweg maakt Pascal zich met de negers en een gedeelte van de bemanning meester van het schip, dat nu naar Afrika terugkeert. Daar worden ze belaagd door de vrijgelaten kapitein, die zich in verbinding heeft gesteld met een slavenhandelaar. Na adembenemende avonturen wordt het negerdorp nog juist op tijd ontzet door een Frans leger onder aanvoering van Pascals oom, die opnieuw dienst had genomen. Dit zeer spannende verhaal wordt op boeiende wijze in de ik-vorm verteld en appeleert aan de edelste eigenschappen van jongens, die het een meesterlijk avonturenboek zullen vinden. (geb. f 2,95)

De bekende schrijver *H. Baumann* geeft

Uit: *Het geheim van de Leviathan*

4058 Heel wat enthousiaster zijn we over *Het geheim van de Leviathan*, van de Franse schrijver *Paul Fabrice*, die met dit boek in zijn land een prijs voor jeugdlectuur behaalde. Opgewarmd door de verhalen van zijn oom, een oud-kapitein uit het leger van Napoleon, smeedt een vijftienjarige Franse jongen, Pascal Rivolet, met een aantal van zijn vrienden een complot om de keizer uit zijn ballingschap op St. Helena te bevrijden. Het complot wordt ontdekt en Pascal moet vluchten.

ons in *Zonen der steppe* een boeiend relaas over de grootse, harde en soms bitter wrede tijd van Dschingis-Khan. Tegen een gedegen historische achtergrond en in een juiste sfeeruitbeelding van land en volk, tekent het boek opkomst en verval van de grote gevreesde Mongolenheerser, wiens kleinzoon eindelijk vrede brengt en keizer van China wordt. Zeer geschikt verhaal, niet uitsluitend voor de jeugd. (geb. f 3,90)

In nr. 38 van de serie „Uit Verre Lan-

4059

- den" geeft *John Flanders* een soort reportage over het wel en wee van een Iers missionaris onder de Indianen, pater Quirin, wiens faam in de 19e eeuw legendarisch is geworden. Daarnaast belicht de auteur de fatale invloed van sterke drank en van het eeuwenoude adagium „verdeel en heers", waardoor Indianenstammen volkomen zijn uitgeroeid. Hierbij valt enig licht op het leven en streven van Charles Curtiss, een afstammeling van de roodhuiden en als vice-president der Verenigde Staten, de verdediger van hun rechten. Het pretentieloze verhaal, getiteld *Bij de roodhuiden*, is sterk Vlaams getint, zowel in taal als in geest, waardoor het boek meer voor België dan voor Nederland aanbevolen kan worden. (geb. 40 fr.)
- 4060 Een goed familiëverhaal is *Uit één gezin*, van *Ella Vemor*. Een Amsterdams gezin verhuist naar de Gelderse Achterhoek en dan komen de reacties bij diverse gezinsleden. Miep en Ton missen hun clubs en fuiven, moeder en de zachte Rudi genieten daarentegen van de heerlijke natuur rondom hun villa. Wanneer allen met de verandering verzoend zijn, wordt de fabriek waar vader directeur is, gelijkwideerd en hijzelf ontslagen. Het gezin wordt ondergebracht bij verschillende familieleden. Eerst dan voelen ze hoe zij aan elkaar hangen. Groot is dan ook de vreugde, wanneer vader na een tijd weer werk vindt en ze weer verenigd worden, zij het dan in een veel kleiner huis. Dit boek, dat in protestants milieu speelt kunnen we tot de geschikte jeugdlectuur rekenen. (f 3,50; geb. f 4,50)
- 4061 Een boek dat alleen meisjes zal aanspreken is *Sietske*, een fris verhaal over een ouderloos h.b.s.'ertje in de moeilijke bakvisjaren. We zien haar schoolleventje, haar kleine moeilijkheden, haar genoegen en plezier. De jongelui gaan met elkaar om met een gezonde vrijheid. *Margo Driebergen* wist dit alles tot een gezellig geheel te verwerken. (geb. f 3,50)
- 4062 Deel 1 van de „Prisma Juniores", die, zoals eerder in deze kroniek bleek, elk wat wils bieden, is bedoeld voor jonge meisjes met belangstelling voor de danskunst. Deze is namelijk het onderwerp van *Linda Graame's Ellen op ballet*. Op haar zestiende verjaardag krijgt Ellen bericht dat zij een proeve van bekwaamheid mag afleggen op de bekende Lincoln Balletschool, en als zij hiervoor slaagt, begint voor haar een zware, maar ook mooie tijd. Sfeervol verhaal over het ballet en de balletschool, zoals zij werkelijk zijn. Wel wat gechargeerd lijken ons de uitingen van jaloezie bij een medeleerlinge, die er niet voor terugdeinst vier van haar collega's, waaronder *Ellen*, op de avond van een uitvoering aan de verdrinkingsdood bloot te stellen. (f 1,25)
- 4063 En nu is het de beurt aan de zesde reeks van de „Junior-Jongensboekenserie", de nummers 61 tot en met 72, die wij hier niet in de strikte nummer-volgorde bespreken, maar aan de hand van de leeftijdsgeschiktheid.
- Robert Leighton: Het avontuur van sergeant Silk*. Een vervolg op „Ratelslang bevrijd" (zie nr. 3556). We ontmoeten weer dezelfde personen, die, na het bestrijden van een fikse brand, zich nu moeten gaan verdedigen tegen opstandige Indianen. Het feit dat Silk zijn kogel spaart om zichzelf te doden en zo marteling te voorkomen, en dat de Indiaanse Espeblad gereed staat Silk dood te schieten voor de marteling kan aanvragen, maakt dat we dit boek als jeugdlectuur moeten ontraden. Deze mercy-killing in aanleg roept te veel problemen en konsekwenties op voor een jeugdboek.
- 4064 *Jules Verne: 20.000 Mijlen onder zee*. Een bewerking van H.C.M. Boezeman van het bekende en nog steeds populaire verhaal over kapitein Nemo en zijn wonderlijke onderzeeër. De illustraties van Karel Thole zijn waardevol afgedrukt. Er zijn betere uitgaven beschikbaar.
- 4065 *Percy F. Westerman: De robijn van de Dalan*. De ondernemende Keith Standish krijgt van de Geheime Dienst een opdracht te vervullen in het Verre Oosten, met name in Haitung. De kroonpretendent van dit land bevindt zich noodgedwongen in Londen en kan eerst dan als Dalan optreden als hij in het bezit is

van een robijn, waarmee de goden de heerser voor Haitung aanwijzen. Engeland zal dan kunnen profiteren van de rijke uraniumschatten die de Haitungse bodem bevat. Op zoek naar de robijn, valt Keith van het ene spannende avontuur in het andere, maar slaagt tenslotte. Als louter ontspanning valt aan dit met verve vertelde verhaal een zekere verdienste niet te ontzeggen.

4067 *Will C. Burger: Het verzonken werelddeel.* De gebroeders Meerwijk gaan er met een diepzeeballon op uit om het verloren Atlantis te zoeken. Door een intrigerende hogepriester worden ze ingezet om de vorst daar ten val te brengen. Zij kiezen echter partij voor de vorst. Een dodende straal vaagt dan alle tegenstanders weg. De jongelui gaan nu proberen de Atlantische jeugd door middel van lezingen wat spirit bij te brengen, met averechts succes. Ze vluchten terug naar de bewoonde wereld, juist op tijd om een vulkaanuitbarsting te ontlopen en het boek vol te maken. Een waardevol geval, niet alleen vanwege het erbarmelijk mishandelen van de taal en de ongerijmdheid der gebeurtenissen. Als in de slechtste beeldromans wordt er met mensenlevens gespeeld. En bovendien treft men er nog wat onbenullig gezwam over godsdienst aan. Uit handen van de jongens houden.

4068 *West Lathrop: De Indianen te slim af.* Als zijn pleegvader sterft, staat Jethro weer alleen in het leven. Hij is vondeling. Zijn moeder, die zich stervend met een gebroken zwaard tegen Indianen verdedigde, kon niets meer over Jethro vertellen. De jongen gaat nu op zoek naar zijn vader, valt op zijn tocht in handen van een Indiaan en wordt meegevoerd als slaaf. Dank zij een Engelse krijgsvangene weet hij met zijn trouwe hond uit het Indianendorp te ontsnappen. Na een verschrikkelijke tocht kan hij het Engelse fort tijdig waarschuwen tegen een Franse en Indiaanse overval. Dat hij tenslotte zijn vader terugvindt, is voor Jethro wel de grootste beloning voor zijn moed en doorzettingsvermogen. Dit is nu eens een werkelijk mooi, boeiend en vor-

Een roman van

DOSTOJEWSKI

geeft U natuurlijk niet aan
kinderen van even boven
de twaalf

U kunt hun echter wel een jeugdboek
geven, dat

**psychologisch
verantwoord,
knap van opzet,
leerzaam en
uitermate
spannend is**

Geef hun de

Kranzserieboeken

jeugdlectuur volgens
een nieuwe formule

Prijs per deel f 4.50

Reeds verschenen:

In de klauwen van de onbekende, 2e druk
Noodlanding in de jungle, 2e druk
Dood in de Skelettenkloof
Onschuldig onder schuldigen

**Op verzoek zenden wij u gaarne
een uitgebreid prospectus toe**

**Verkrijgbaar bij de boekhandel en
Uitgeverij**

„Helmond” - Helmond

- mend Indianenverhaal voor jongens. Christelijke inslag.
- 4069 **M. E. Patchett: Noodlanding op Venus.** Tijdens hun laatste opleidingsjaar (1999) als adelborsten bij de Ruimte-Patrouille krijgen Steve en Nick opdracht een verkenningsvlucht boven Venus maken, maar zonder te landen. Als ze gedwongen worden een noodlanding te maken, is dat het begin van een reeks spannende en wonderlijke avonturen. Ze treffen er een griezelig planten- en vooral dierenleven aan, maar de kikkermensen blijken vriendelijke wezens! Voor wie het slikken wil, een spannend verhaal waarin de fantasie hoogtij viert.
- 4070 **Leonard Gribble: Juniorreporter Dermot.** Leerling-verslaggever Dermot, verbonden aan een groot Londens dagblad, krijgt een karweitje op te knappen. Dit karweitje groeit uit tot een zeldzame scoop, zowel voor zijn krant als voor Scotland Yard. Een tot dan toe onnaamspuurlijke schilderijenzwengel vertoont eindelijk de beroemde zwakke plek en op die plek belandt onze jonge Dermot. Wel moet hij er meermalen de ijsselijkste gevaren voor doorstaan, maar de zaak raakt rond en Dermots carrière is gemaakt. Bij alle opwinding spreekt een groot gevoel voor recht. Vlotte ontspanning.
- 4071 **Philip Briggs: Het orchideeën-eiland.** Op een zware, avontuurlijke tocht dringt een scheepsbemanning door in de rimboe van het Oranje-Koorts-eiland. Daar bemachtigen ze met veel moeite de orchideeën die de vreselijke koortsen op dit eiland neutraliseren. De dappere mannen worden samen met een andere expeditie gevangen genomen door de inboorlingen, maar weten op avontuurlijke wijze aan de dreigende dood te ontsnappen. Een sportieve race van beide expedities naar Londen besluit dan deze fantastische en vaak erg griezelige geschiedenis, die overigens niet slecht verteld is. Kan er wel mee door.
- 4072 **Bruce Campbell: Het cobra-mysterie.** De reporters Ken Holt en Sandy Allen raken betrokken in een strijd tussen gangsters, die na het uitzitten van hun straf, de buit van een roofoverval willen inpikken. Een heel spannende jongens-detective, die als amusement zijn kwaliteiten heeft, maar waarin men zeker niet meer moet zoeken.
- William Morrison: Mel Oliver naar Mars.** Dit is een onwaarschijnlijk fantastisch verhaal over een weesjongen die in een ruimtevaartschip kruipt. Hij vindt er een hond, ook al verstekeling, en maakt kennis met een Venusmens en een Marsmens, die samen een circus exploiteren. Het krioelt er van de meest zonderlinge dieren, sommige met een hele verzameling extra poten. Bijna allemaal zijn ze in een kunstmatige winterslaap gebracht. De hond is van een speciaal gekweekt soort, dat, afgezien van praten, bijna menselijk kan reageren. Op Mars worden voor Mel de geheimen ontsluitend, die de diverse moordaanlagen op hem verklaren. Ongeschikt voor onze jeugd: een geschreven beeldroman.
- Voor de rijpere jeugd**
- Jack O'Brien: Flits van de Zwarte Rivier.** Kirk, de eigenaar van een grote houtmaatschappij, wordt door moordende concurrentie gebroken. Hij sterft eraan en zijn zoon Dan vlucht uit de beschaving. Hij sluit vriendschap voor het leven met de hond Flits en wordt houthakker bij een andere maatschappij. Daar ontdekt hij, dat dezelfde man die zijn vader eens op de knieën dwong nu zijn chef bedreigt. Bij zijn poging om sabotage te voorkomen, krijgt Dan een balk in het oog en wordt blind. Flits wordt nu afgericht tot geleidehond, maar een specialist weet Dans gezichtsvermogen te redden, waarna deze met zijn chef de strijd aanbindt tegen de niets ontziende concurrent. Hij slaagt daarin en krijgt zijn vaders maatschappij terug. Een stoer boek, vol spanning, kameraadschap en dierenliefde. Soms behoorlijk hard, hetgeen overigens begrijpelijk is in een dergelijk milieu. Daarom voor wat oudere jongelui.
- We besluiten de bespreking van dit dozijn pockets op klein formaat met een „classic“: **Roosie Rob**, van **Sir Walter Scott**. De navertelling van Mr. W. Joos-

ten heeft het verhaal wel dichter bij de jeugd gebracht, doch de eigenaardige opvatting van het „klooster” als een soort toevluchtsoord voor dames die om de een of andere reden niet aan de man kunnen komen, vraagt toch wel enig onderscheidingsvermogen. Overigens wel een boeiende geschiedenis: een mengeling van romantiek, zakelijkheid, politiek en liefde. Hoofdpersoon is de Schotse held uit de 18e eeuw, Rooie Rob. Hij is een echte avonturier, de schrik der rijken en de vriend der armen, onverschrokken onder alle omstandigheden, ridderlijk en nobel van aard. Om bovengenoemd bezwaar echter enige reserve. (p. dl. f 0,95)

4076 Een boek naar het hart van Hollandse jongens is *Bij de marine*, geschreven door een auteur die zijn sporen op het gebied van de zeevaartbeschrijving reeds verdiend heeft: *K. Norel*. Leen, de Katwijker jongen, die in „Van Doggersbank tot Barentssee” op loggers en trawlers voer, en in „Op de grote vaart” leerling

stuurman was op een koopvaarder, komt thans als reserve-officier bij de Koninklijke Marine. Aanvankelijk beschouwt hij dit als een geweldige strop; 21 maanden „het fatje uithangen” en „meneertje spelen”. Maar daar komt hij spoedig van terug. De studiem maanden aan het Instituut en vooral de bijna 1½ jaar dienst op Harer Majesteits Mijnenvegers worden de mooiste van zijn leven; mooi door de dienst zelf, de grote oefeningen in Navo-verband, die zijn zeemanshart goed doen, door de discipline en de kameradschap die zijn karakter beïnvloeden, en door zijn liefde voor moeder Keetje en het meisje Geesje, die thuis op hem wachten. Een fris boek in protestants milieue, vol energie en gezonde humor.

(geb. f 4,90)

Voor de jongens is de koek weer op. Tot slot van de kroniek vraagt een zevental meisjesboeken de aandacht. Als eerste een boek van *Rie van Dijk: Greetje wordt Greet*. Konden we waardering hebben voor „Greetjes begin”, dat hieraan voorafgaat, veel minder te spreken zijn we over het vervolg. Het is een grauw boek uit de achterbuurten van Amsterdam in de tijd van dreiging en werkeloosheid vóór de Tweede Wereldoorlog. We zien de wat schuchtere Greet in haar groei tot jong meisje-met-verkering temidden van de andere, verschillend gearde gezinsleden. Hoewel het boek met deernis werd geschreven, is de auteur er toch niet in geslaagd te overtuigen. De conversatie is veel te mooi, dus onwaar. Zo spreekt men in een dergelijk milieu niet. De klassenstrijd is bovendien geen gelukkig onderwerp voor een meisjesboek. Op 16-jarige leeftijd wordt Greetje al ten huwelijk gevraagd, zonder protest van de wederzijdse ouders. De bittere opmerkingen, die telkens gemaakt worden, zullen de jonge lezeres terneerdrücken. Zeer matig.

(geb. f 4,50)

Vervolgens *Het leven is een wonder*, door *Lenie Saris*. De intrige is niet on aardig gevonden: de moeilijkheden ontstaan in Cissy's leven door een dubbelgangster, leiden tot een conflict met haar

4077

4078

vriend Max, maar worden tot een oplossing gebracht, door een gebeurtenis die noodlottig had kunnen aflopen. Tegen het einde wint het boek aan diepte, maar wij hadden graag gezien dat in Cissy's strijd haar religieuze spiritualiteit meer tot uiting was gekomen. Een Lourdesreis en een godvruchtig bijgewoonde H. Mis blijven slechts een katholiek vernisje, als het geloofsleven een boek niet doordesemt. Desalniettemin zullen veel meisjes het geboeid lezen. (f 3,65; geb. f 4,90)

4079 In *De nieuwe* laat *Nida Voerman* het oude thema van de meisjesroman weer eens in een andere verhouding zien, en zij doet dit niet onaardig. Na haar doctoraal-Nederlands, is Lijns een tijdje instructrice op haar vaders autorijsschool, want ze durft niet voor een klas te gaan staan. Wanneer er door het ernstige lerarentekort een beroep op haar wordt gedaan, geeft zij na veel aarzelen toe. Met de lastige eindexamenklas van het gymnasium heeft ze veel moeilijkheden. Bovendien wordt zij verliefd op een van haar leerlingen die door omstandigheden veel ouder is dan de anderen. Die liefde wordt beantwoord en het is een ware verlossing voor Lijns als hij eindelijk slaagt. Graag zal zij op hem wachten tot hij zijn studie aan de Delftse T.H. heeft voltooid. Vlot en boeiend geschreven. Er komen wel wat onwaarschijnlijkheden in voor, maar het geheel is ernstig opgevat. Zo kan het boek voor oudere meisjes geschikt geacht worden.

(f 3,65; geb. f 4,90)

4080

De laatste vier romans zijn slechts geschikt voor volwassen meisjes. In de „Zonne-reeks” verscheen *Op dansende voeten*, door *Guus Beitem*. De ballerina wordt steeds meer een gezochte figuur in de meisjesroman. Conchita, dochter van een beroemde danseres, meent — ten onrechte — dat zij het talent van haar moeder heeft geërfd. Zij vegeteert op een vriendin, die nauwelijks zelf in staat is haar brood te verdienen bij de revue. Na enkele grote teleurstellingen, zowel in haar carrière als in de liefde, zakt zij af tot danseres in een café. Een rijke jongeman komt haar uit deze omgeving

redden. Na rijp beraad kiest zij de man — „ondanks zijn geld” — boven de kunst. Enkele pikante toespelingen op het artiestenbestaan, mogelijk als waarschuwing bedoeld, maken het boek voor jongere lezeressen ongeschikt. Voor ouderen leerzame ontspanningslectuur.

(geb. f 4,50)

4081 *'t Begon op Texel* is de titel van een boek van *Delma Rogoor*. Hier is een persoonsverwisseling — zoals aan het slot blijkt — oorzaak van een naar misverstand, dat bijna een breuk in de liefde van twee mensen veroorzaakt had. Dat kan je gebeuren bij een naam als Jansen! Marietje Jansen is typiste op een kantoor. Het is een stijf meisje, nogal ouderwets opgevoed en daardoor het mikpunt van haar plaagzieke collega's. Als ze op vakantie gaat, besluit ze van zichzelf een vrolijk modern meisje te maken en zelfs haar naam wordt vlotter: Mary. In haar pension op Texel beleeft ze nogal wat, en raakt er ook verliefd. Wanneer alle misverstanden uit de weg geruimd zijn, ligt er voor Marietje een gelukkige toekomst in het verschiet. Dit enigszins tragisch gegeven van een onaantrekkelijk meisje dat haar stijl forceert, is niet onverdienlijk uitgewerkt. In de gesprekken wordt aan God en naastenliefde een grote plaats toegekend. Geschikt. (f 3,40; geb. f 4,90)

4082 In *Er verandert niet zoveel*, door *Fenna Feenstra*, wijst Thea's moeder haar man de deur, omdat hij langzamerhand wordt ingepalmd door de vrouw van zijn in een concentratiekamp gestorven broer. Deze hysterische intrigante wist hem zelfs te doen twifelen aan zijn vaderschap ten aanzien van Thea. Ondertussen heeft Thea kennis gemaakt met een jongen, die eveneens het slachtoffer is geworden van een gebroken huwelijk. We maken met de jongelui zo het een en ander mee, waarna het happy-ending volgt, zowel voor Thea als voor haar ouders. Uit het gegeven blijkt reeds dat dit geen boek is om zonder meer aan katholieke meisjes in handen te geven. Wel worden hun smakeloze en pikante details onthouden, maar zij missen niets

als zij deze roman ongelezen laten. Voor opvoeders en jeugdleiders misschien nuttig om kennis van te nemen.

(geb. f 4,90)

Tot slot een boek over de „zelfkant van de grote stad”, ditmaal van de hand van *Nel Koremans*. Liesje, dochter van Jaap Kersten, de roomse Jood, met z'n vodenzaak, tracht krampachtig, maar zonder succes de aard van het bedrijf van haar vader te verbergen tegenover haar omgeving. Vandaar de titel: *Geen mens mag 't weten*. We zien Liesje opgroeien als bakvis, leren haar vriendschappen kennen, de levensstrijd van het gezin, gemoedelijk en wat gemakkelijk in hun roomse sfeer, zonder dat deze het boek nu een bepaalde r.k. tint geeft. Op het eind daagt voor Liesje de liefde. Een vreemd, lichtelijk cynisch verhaal, dat zeer onkinderlijk aandoet, al heet het 't relaas van een jong meisje te zijn. De opvattingen inzake catholica zijn maar erg eigenaardig. Het is eerder lectuur óver dan vóór de jeugd. Ongeschikt.

(geb. f 2,90)

4083

Mogen wij u voorstellen:

YVONNE PAUWELS

Auch kleine Dingen können uns entzücken.

Auch kleine Dingen können teuer sein.

Het was niet verwonderlijk dat wij aan deze tekst uit Hugo Wolfs „Italienisches Liederbuch” dachten, toen onze gast-vrouw tijdens ons gesprek de taak van de jeugdboekenschrijver als volgt zag: „Het is nodig dat de jeugd via de lectuur opnieuw leert bewonderen de vele eenvoudige, mooie dingen rondom ons, die geschapen zijn om het verdriet lichter en de vreugde intenser te maken. Elk boek zou hen minstens een beetje rijker moeten maken.”

Dit standpunt, dit credo als u wilt, van Yvonne Pauwels zouden wij graag overwogen zien door elke jeugdschrijver: het sluit „amusementslectuur” geenszins uit, maar het geeft die wel haar juiste plaats. Het werkt ook preventief-zuiverend want — zegt de schrijfster — „indien men de taak van schrijven voor de jeugd als een *roeping* leerde beschouwen, was het vanzelf uit met al die prullaria, die het soms willen doen voorkomen dat voor een zeker soort jonge mensen het leven alleen bestaat uit cocktailparties en vakantiegenoegens.

Naar mijn bescheiden mening is het verkeerd de jonge mensen met die zoetheid te verwennen en hun een vals beeld van het leven te geven. Ze moeten iets krijgen dat hen leert beseffen dat er mooie en slechte dagen in het leven zijn, maar dat het altijd goed is te leven, als

LISA TETZNER'S
SPROOKJESBOEK

Nederlandse bewerking

Marie W. Vos

en

Aar van de Werfhorst

waardevolle sprookjes voor volwassen en jeugdige lezers, op onbevangen en natuurlijke wijze verteld; aantrekkelijke illustraties

linnen band — stofomslag in kleuren

f 14,75

In de boekhandel verkrijgbaar

N.V. UITGEVERIJ W. VAN HOEVE

's-GRAVENHAGE

men zelf maar goed is en voldoende liefde bezit om de grauwe dingen te vergulden.”

Hierbij sluit dan tevens aan wat mevrouw Pauwels ons nog verder in de loop van ons gesprek toevertrouwde:

„Ik geloof dat het zeer nodig is dat de jeugd opnieuw wat gezonde romantiek te lezen krijgt. Ze zijn zo vermaterialiseerd, zo veramerikaanst in de pejorative zin van 't woord, dat ze alles wat naar romantiek zweemt verfocien.

Al te gemakkelijk wordt gevoel verward met sentimentaliteit, bewondering met dweepzucht, en liefde wordt gezien als een versleten gevoel, dat op zijn minst ouderwets is en waarvoor ze zich zelfs moeten schamen. Maar de waarde van zuivere gevoelens als enthousiasme, levensvertrouwen, moed en eerbied voor het leven blijven altijd dezelfde. Ze kunnen best een beetje geluk gebruiken, de jonge mensen, die op zo'n pijnlijke ma-

nier — en meestal uit pose — de heiligste waarden van het leven banaliseren om maar „modern” te doen.

Misschien klinkt deze bewering wat ouderwets, maar dan is het leven gedemodeerd. Want ook voor de jonge mensen zal er vreugde en leed zijn, altijd opnieuw en zal de levenskunst daarin bestaan deze dingen in hun schoonheid te zien en te aanvaarden. Dat moet de auteur hen bijbrengen om hen te leren bouwen aan eigen geluk.”

Deze stelregel heeft de Zuid-Nederlandse schrijfster zeker in haar jeugdboeken voor ogen gehad. We noemen: *Martine* en *Bloesem in de storm* voor de rijpere jeugd en *Prinses Sunita*, *Gudrun*, *Margoleintje* en *Peerlenoog in Poppenland* voor de jongere kinderen.

Nu moet u niet denken dat zij eigenlijk jeugd-schrijfster „van professe” is: naast bovengenoemde jeugdboeken staan ook 7 romans, „Bloesem in de storm” is bovendien een bewerking van één ervan („Gebroken Vleugels”, dat 3 herdrukken beleefde).

Waardering ondervond ze in beide genres (zie voor jeugdboeken b.v. de recensies 2842 en 3663 van Idil-Gids), terwijl mevrouw Pauwels ons nog een aardige anecdote daaromtrent vertelde:

„Eens wilde ik bij een bekend boekhandelaar een boek kopen dat ik een dame ten geschenke wilde geven. De verkoopster zei dat ze juist iets zeer geschikt had binnengekregen en begon de inhoud van mijn toenmaals laatstverschene boek te vertellen. Zó knap, dat ik zelf nooit zo'n goed résumé had kunnen geven. Zeer tot haar verwondering nam ik toch maar een ander boek...”

Onze gastvrouw blijkt zich nog goed haar eigen confrontatie met het jeugdboek te herinneren: Er lag een verschil van 12 jaar tussen haar en haar (enige) oudere zuster en zo was ze reeds als kind verplicht zich een wereld van illusie te scheppen, waarin ze zich vrij kon bewegen en kon ontsnappen aan de grotemensen-conversatie rondom haar. Het boek was daarbij een grote steun:

„Tussen de grote mensen, leerde ik al heel vroeg de betekenis van de letters en las al vlot toen ik vijf jaar was. Ik leerde het via geduldige spel-oefeningen, niet in een echt leerboek, maar in een onmogelijk kinderboekje, dat ik tussen mijn speelgoed had gevonden. Vooral uit nieuwsgierigheid trachtte ik het eenvoudige verhaaltje, van een klein meisje dat buiten op vakantie ging, te ontcijferen. Ik weet nog, dat ze door velden liep, vol papavers. Ik las het zo dikwijls, tot ik het geheel van buiten kende. En toen ik eens bij familie buiten op bezoek ging, verdween ik achter in de tuin en ging in het hoge gras mijn verhaal reciteren en beleven. Ik weet nog dat ik zalig-gelukkig was omdat ik nu net was als het kleine meisje uit het boekje. Mijn fantasie deed er natuurlijk wel een schepje bij en ik denk dat ze aan elke grasspriet een bloem toverde.

Later toen de school mij voor het eerst confronteerde met ene heel andere wereld en ik allengs de waarde van een boek leerde begrijpen, bleven ze voor mij nog altijd diezelfde tovenaars, die met één tik, een bladzijde soms, het wonder bewerken, dat je toelaat in een heel andere wereld terecht te komen. Als kind heb ik ontzettend veel gelezen.”

En wanneer begon ze zelf te schrijven?

wilden we weten — „Dat was op de normaalschool — ik ben vroeger bij het onderwijs geweest — en de boekjes verschenen in een goedkope serie lectuur voor jongens en meisjes: *Van drie koningskinderen* is er één van.”

Toen mejuffrouw Vennekens mevrouw Pauwels werd en er — met haar vier kinderen — ook de zorgen kwamen, werden het boeken voor volwassenen. Meestal schreef ze op basis van een waar gebeuren, nadat een of ander voorval haar sterk had aangegrepen.

Van *Gebroken vleugels*, *Jeanneke* en *Zo was je moeder* verschenen reeds herdrukken, bovendien noemen we nog *Een vrouw wil leven...*, *Tussen hemel en aarde*, en *Getuige van het Licht*. In voorbereiding is: *De fontein van Arethuse*. „Nee... een jeugdboek staat nog niet op stapel, al heb ik wel een gegeven: een meisje dat door een zee van moeilijkheden toch veilig aan wal komt, omdat ze nooit haar vertrouwen in het leven prijsgeeft...”

En de positie van het jeugdboek?

„Dat neemt een heel mooie plaats in in de boekenproductie, en het niveau van het werkelijk goede boek is mijns inziens aanmerkelijk beter geworden. Dank zij het pionierswerk van sommige uitgeverijen staat het katholieke jeugdboek er in Vlaanderen goed voor. Natuurlijk tref je ook hier „maakwerk”. Wel moeten we ervoor zorgen dat fanatisme geweerd wordt: dat wordt door de jeugd met zijn oer-zuivere geest niet aanvaard. Het verschil tussen de Vlaamse en de Noordnederlandse jeugdschrijvers? De Noordnederlanders bezitten, meen ik, een grotere virtuositeit, maar ik geloof

dat de Vlamingen soms dieper naar de kern tasten. Een combinatie tussen die twee eigenschappen zou wel ideaal zijn!" Even dreigde er nog verschil van mening, toen het over de leeftijd ging van mevrouw Pauwels, waarover ze geenszins terughoudend was: „In 1913 ben ik in Leuven geboren (maar ik heb verder mijn hele leven hier in Antwerpen gewoond) en ik ben dus iemand die zo langzaam van herinneringen begint te leven, iemand voor wie het beste deel van het leven voorbij is..."

Nec, dat deed me denken aan de uitspraak van een zeer vitale en levenslustige kapelaan van mijn eigen leeftijd. Ik ging bij hem biechten ter gelegenheid van de eerste H. Communie van mijn vierde. „Tjonge, kerel, wat worden we toch oud!" riep hij en even alarmeerde me dat...

Maar een ogenblik daarna geloofde ik 't al niet meer, en dat doe ik nog niet! En dat is toch weer een jaar of zeven geleden...

G.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

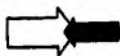
In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

van Aardenburg, A.: Bas Banning en de autosmokkelaars (Fontein) — V, J	4053
van Aardenburg, A.: Bas Banning en de geheimzinnige kabelbaan (Fontein) — V, J	4052
Adrian, G.: Noes is niet voor de poes (G. P. J. van der Peet) — VIb	4026
Arnoldus, H., en C. Beke: Geheimen rond de hobbyclub (M. Stenvert) — VIa-b, J	4033
Arnoldus, H.: Geheimen van het oerwoud (Kinheim) — VIa	4042
Baumann, H.: Zonen der steppe (Wereld-Bibliotheek) — V	4059
Bergius, C. C.: Noodlanding in de steppe (Nederland's Boekhuis) — V, J	4051
Betlem, G.: Op dansende voeten (West-Friesland) — IV, M (IV-V, M°)	4080
Bik-Meima, J.: Kinderen in brandend land (W. D. Meinema) — VIa-b, J, P	4034
Bouhuys, M.: De jacht op de rode ponnie (Holland) — VIb-c	4017
Bouhuys, M.: De rode ponnie (Holland) — VIb-c	4016
Briggs, P.: Het orchideeën-eiland (De Verkenner) — V, J	4071
Brockman, T.: De toverende tweeling (Van Goor) — VIc	4012
Burger, W. C.: Het verzonken werelddeel (De Verkenner) — V, J°	4067
Campbell, B.: Het cobra-mysterie (De Verkenner) — V, J	4072
Cassander: De blauwe woonwagen (J. Schenk) — VIc	4013
Cassander: De wonderklompjes (J. Schenk) — VIc	4014
Dixon, R.: Buffeljager (De Sleutel) — VIa, J	4046
Dixon, R.: De man uit de wildernis (De Sleutel) — VIa, J	4045
Driebergen, M.: Sietske (Kluitman) — V, M	4062
van Dijk, R.: Greetje wordt Greet (Pegasus) — IV-V, M, S	4077
Eekhof, J. W.: De rode pelsjager (M. Stenvert) — V, J°	4057
Everma, M.: Kraaienjong (B. Gottmer) — VIa, M †	4039
Fabrice, P.: Het geheim van de Leviathan (Nederland's Boekhuis) — V, J	4058
Feenstra, F.: Er verandert niet zoveel (Van Holkema & Warendorf) — IV, M°	4082
Flanders, J.: Bij de roodhuiden (Altiora) — V †	4060
Graeme, L.: Ellen op ballet (Het Spectrum) — V, M	4063

Gribble, L.: Juniorreporter Dermot (De Verkenner) — V, J	4070
de Groot, R.: De verborgen schat (Van Gorcum & Comp.) — VIb, (P)	4027
Haag, G.: Dodino het ezeltje (Casterman) — Vlc	4003
Haag, G.: Wolletje het kleine schaap (Casterman) — Vlc	4004
Haverkamp, G.: Hup „Achilles” (Het Goede Boek) — VIa-b, J	4032
van Heeteren, R.: Ik ben Kokkie (West-Friesland) — Vlc	4006
van der Heide, W.: Pyjama-rel in Panama (M. Stenvert) — V, J	4054
(Hoekstra, H. G.): Zeven kleine vrienden (De Bezige Bij) — Vlc	4000
van de Hulst, W. G.: De bengels in het bos (G. F. Callenbach) — Vlc, (P)	4011
Jagtmans, M.: Anja (Het Goede Boek) — VIa-b, M	4036
Jongejan-De Groot, C. Th.: Beppe knapt het op (G. F. Callenbach) — VIb, P	4028
Koremans, N.: Geen mens mag 't weten (Het Goede Boek) — IV, M°	4083
Kuypers, M.: Marjanke (West-Friesland) — VIb, M	4023
de Lange-Praamsma, M.: O, die Jolientje (G. F. Callenbach) — VIb-c, M, (P)	4021
Lathrop, W.: De Indianen te slim af (De Verkenner) — V, J	4068
Laurey, H.: Hopla het feestvarken (Holland) — Vlb-c	4015
Leighton, R.: Het avontuur van sergeant Silk (De Verkenner) — V, J°, N	4064
Lillegg, E.: Vevi (G. P. J. van der Peet) — Vlb-c	4019
Lowrey, J. S.: Hondje Eigenwijs (De Bezige Bij) — Vlc	3999
van Manshoven, I.: Vasco da Gama zeilt naar Indië (Altiora) — VIa †	4043
Van Maren, G. H.: Spanning op „De Salamander” (W. D. Meinema) — VIa, J, (P)	4049
Matzer van Bloois, J., Ds., en Dr. J. Drost: Flapje Wildsnuit wil een mens worden (Erven J. J. Tijl) — Vlc	4005
Merkestein, L.: Mar in 't kwadraat (Het Goede Boek) — VIa, M, N	4037
Moody, R.: Ons huis in de prairie (Ploegsma) — VIa, (P)	4040
Morrison, W.: Mel Oliver naar Mars (De Verkenner) — V, J°	4073
Nierop, P.: O, Miesje Sandelhout... !! (Kluitman) — VIb, M	4025
Nolte, N.: Het koekemantje (De Bezige Bij) — Vlc	4001
Norel, K.: Bij de marine (A. Roelofs van Goor) — IV-V, J, (P)	4076
Norel, K.: Vakantie in Palestina (G. F. Callenbach) — VIb, P	4029
O'Brien, J.: Flits van de Zwarte Rivier (De Verkenner) — IV-V, J	4074
Patchett, M. E.: Noodlanding op Venus (De Verkenner) — VIa, J	4069
Porteous, R. S.: De smokkelaars van Tambai (Het Spectrum) — VIa, J	4044
van Renkum, M.: Bloemen voor Inge (West-Friesland) — VIa, M	4038
Rogoor, D.: 't Begon op Texel (Joh. Mulder) — IV, M	4081
van Rossum, R.: Juup gaat op stap (Bosch & Keuning) — Vlc	4008
van Rossum, R.: Koen komt te laat (Bosch & Keuning) — Vlc	4009
Saris, L.: Het leven is een wonder (West-Friesland) — IV-V, M	4078
Schmidt, A. M. G.: Het huis dat Japie heeft gebouwd (De Bezige Bij) — Vlc	4002
Schouten, N. M.: De meisjes van Sparrelaan 33 (G. F. Callenbach) — VIa-b, M, (P)	4035
Scott, W., Sir: Rooie Rob (De Verkenner) — IV-V, J	4075
Spoor, P.: De Albatros in de storm (Paters van de H. Geest) — VIa †	4041
van der Steen-Pijpers, C.: 't Was maar een grapje (G. F. Callenbach) — Vlc, (P)	4010
Stouthamer, P.: Mies (N. Samsom) — Vlc	4007
Strik, A.: Het avontuur van Gijs en Bram (Het Goede Boek) — VIb, J	4031
Strik, A.: Het rode huis in de bossen (Het Goede Boek) — VIb-c, M	4022
Terpstra, J.: Buurtjes over 't water (Van Goor) — Vlb-c	4020
Timmer, L.: Een vrolijk kwartet (Het Goede Boek) — VIb, M	4024

Vemor, E.: Uit één gezin (West-Friesland) — V, JM, (P)	4061
Vendelier, M.: Alarm op Hertensprong (L. C. G. Malmberg) — V, J †	4050
Verne, H.: Bob Moran en de luchtpiraten (Zuid-Ned. Uitgeverij) — V, J	4055
Verne, H.: Het geheim der Mayas (Zuid-Ned. Uitgeverij) — V, J	4056
Verne, J.: 20.000 mijlen onder zee (De Verkenner) — V	4065
Voerman, N.: De nieuwe (West-Friesland) — IV-V, M	4079
Westerman, P. F.: De robijn van de Dalan (De Verkenner) — V, J	4066
van Wieringen, F.: Zilvergieren (Canteleer) — VIa, J	4047
Wilkeshuis, C.: Avonturen van Ollebolle (Van Goor) — VIb-c	4018
de Wingerd, W.: Het oude huis aan 't pleintje (H. Meulenhoff) — VIb, J	4030
Zonruiter, P. J.: Peter Fleming en de groene smaragd (Kluitman) — VIa, J	4048

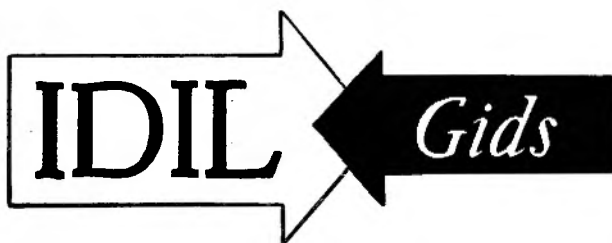

Met ingang van de nieuwe jaargang (juli a.s.) zal de abonnementsprijs van de *Idil-Gids voor Jeugdlectuur* enigszins moeten worden verhoogd en wel tot f 3,50 per jaar franco per post. Een gedeelte van deze verhoging is reeds nodig om de hogere portokosten voor dit orgaan te kunnen dragen. Het overblijvende dient om een deel der kostenstijgingen op te vangen, ondervonden in de vijf jaren dat de *Idil-Gids* in de huidige vorm verschijnt. Wij zijn ervan overtuigd dat onze abonnees de redelijkheid van deze slechts node genomen maatregel zullen inzien.

JUNI 1957

JAARGANG VIII

NUMMER 10

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS. J. KLEIN

Register-nummer

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 16, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 3,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

WIN ER EEN ABONNEE BIJ

Het moet onze trouwe lezers niet moeilijk vallen de *Idil-Gids* bij anderen (ouders, opvoeders, onderwijzsmensen, geestelijken, bibliotheken) te introduceren. Win er een abonnee bij — het zal uw tijdschrift, dus ook uzelf, ten goede komen.

De *Idil-Gids* voor jeugdlectuur
GEEFT VEEL, KOST WEINIG

VERKLARING DER TEKENS

V1c = Voor beginnelingen (6-8 j.). V1b = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). V1a = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Pedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in literair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (V1a) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (V1a).

REGISTER - JAARGANG VIII

Het Romeinse cijfer (met eventueel letters en tekens) geeft een moreel-pedagogische kwalificatie. De verklaring van deze symbolen vindt men op blz. 186.

Het Arabische cijfer is het volgnummer, zoals dat in deze jaargang bij elke recensie in de marge is geplaatst. Het verwijst dus naar de desbetreffende bespreking in: De Kronieken van jeugdlectuur, of andere overzichten en artikelen. De numerieke volgorde van de cijfers loopt van 3444 (juli/aug. 1956) — 4083 (mei 1957). Wil men bibliografische gegevens, dan raadplege men wat de prijs betreft, steeds de recensie zelf, en voor de uitgever en de kwalificatie: de Bibliografische Registers.

Voorbeeld. Zoekt men een boek van Erich Kästner (zie onder Kästner in dit register), dan vindt men het volgnummer 3588. Bij het bladeren lettend op de marge-cijfers, komt men onder nr. 3588 dan op blz. 40 de recensie van dit boek tegen, en achter deze recensie de prijs. Als men vervolgens de kwalificatie of de uitgever wil weten, kijkt men in het onmiddellijk daarop volgende Bibliografisch Register van die maand, dat alfabetisch op auteur is ingericht (blz. 48).

van Aardenburg, A.: Bas Banning en de autosmokkelaars — V, J	4053
van Aardenburg, A.: Bas Banning en de geheimzinnige kabelbaan — V, J	4052
van Aardenburg, A.: Bas Banning en de vliegende cowboys — V, J	3953
van Aardenburg, A.: Bas Banning en de zwarte ruiter — V, J	3952
Adema, T.: De man die de trap afgang — VIa, J	3781
Adrian, G.: Noes is niet voor de poes — VIb	4026
Aileron, G. C.: Mannen breken door de geluidsmuur — V, J	3809
van Amstel, H.: De wraak van de Javaan — VIa, J	3691
André, F. B.: Hanneke, Janneke en Roodkapje — VIc	3896
Andrée, F. B.: Maudy Mollema — V, M	3867
Andrée, F. B.: Waar woont Klein Duimpje? — VIc	3897
Andrée, F. B.: Wie is Sneeuwwitje? — VIc	3898
Andreas, H.: De reis van Langbaard de Twaalfde — VIc	3726
van Arnhem, T.: To en haar klas — V, M †	3698
Arnoldus, H.: Egil, de Germaan — VIa-b, J	3931
Arnoldus, H., en C. Beke: Geheimen rond de hobbyclub — VIa-b, J	4033
Arnoldus H.: Geheimen van het oerwoud — VIa	4042
Arnoldus, H.: Tup en Joep gaan vliegen — VIc	3454
Arnoldus, H.: Tup en Joep weer terug — VIc	3455
Arnoldus, H.: 40 eeuwen scheepvaart — V	3988
van Assen, H.: Drie jongens in revolutietijd — VIa, J	3637
Atkinson, M. E.: Het geheimzinnige huis — VIa-b	3759
Atkinson, M. E.: Met de woonwagen op avontuur — VIa-b	3758
Aymé, M.: Nieuwe verhalen van de spinnende poes — VIb	3522
Baars, H.: Het geheim van het geknoopte koord — VIa	3629
Baars, H.: Saboteurs aan boord — VIa, J	3625
Bakeless, J.: Daniel Boone — VIa ^{oo} , J	3644
Bakema, B.: In de macht van Atlantis — V, J	3874
Bastin, R., O.M.I.: Het Nieuwe Verbond — V †	3653
Bauer, C. M. H.: De izegrim — IV-V, M †	3882
Baumann, H.: De grotten van de Grote Jagers — V, JM	3984
Baumann, H.: Zonen der steppe — V	4059
van Beilen, J.: De botter van Kees — VIb-c, (P)	3464

Beke, C.: Maria en de herdertjes van Fatima — V Ib †	3587
Beke, C.: Pim Pandoer en de groene scarabee — V Ia , J	3778
Beke, C.: Pim Pandoer zet Parijs op stelten — V Ia , J	3777
Beke, C.: Ruimtevaart — V, J	3808
Beke, C.: De schatgraver van de Hindoe-Koesj — V, J M	3875
Beke, C.: De Vis van Maui — V Ia	3943
Berger, L.: Mieke en de drie beertjes — V Ic	3514
Berger, L.: Mijn eerste woordenboek — V Ic	3513
Bergius, C. C.: Noodlanding in de steppe — V, J	4051
Best, D.: De piraten van Palos — V Ia -b, J	3851
(den Besten, A., en B. Voeten): De muze en het meisje — IV-V	3990
Betlem, G.: Bibet heeft een buitenkansje — V, M	3569
Betlem, Jr. G.: Koentje wint een spoor trein — V Ia -b, J	3928
Betlem, G.: Op dansende voeten — IV, M (IV-V, M ^o)	4080
Betlem, G.: Steven en de valse munters — V Ia , J	3638
(Bevelander, D.): Sprookjes van Oost-Europa — IV-V	3721
van Beylen, J.: De schipbreuk van de Constant — V Ia	3539
Bik-Meima, J.: Kinderen in brandend land — V Ia -b, J, P	4034
Bleeker, J.: De stem van het hart — IV-V, M	3970
Blyton, E.: Het gele vertelselboek — V Ib -c	3713
Blyton, E.: 20 minuten vertellen en dan... — V Ib -c	3712
Boerhave Beekman, W.: De wonderen van het hout — V Ia	3976
van Bommel, M.: Ivalo een eskimomeisje — V Ib , M	3525
Bongaarts, J.: Rovers in Foe-Kiën — V Ia , J	3776
Boris, O.: Een rit om het leven — V Ia , J	3850
Bosman-Schurink, M. M.: Kabouter Pannetje — V Ic	3900
Bouhuys, M.: Grote oren — V Ic	3602
Bouhuys, M.: De jacht op de rode ponnie — V Ib -c	4017
Bouhuys, M.: De rode ponnie — V Ib -c	4016
van Breda, A.: Ontmoeting in Venetië — IV-V, M	3890
Briggs, P.: Het orchideeëneiland — V, J	4071
Brisley, J. L.: Milly-Molly-Mandy. Milly-Molly-Mandy geeft een partij. Milly-Molly-Mandy vindt een nest — V Ic , M	3672-3674
Broekhuizen, H.: Knibbeltje en Knobbeltje — V Ic	3456
Broekman, T.: De toverende tweeling — V Ic	4012
Broos, P.: Van Miep en Willie — V Ic	3611
Broos, P.: Van Stannie en Hannie — V Ic	3612
Brouns, T.: Elmar's verbanning — V Ia †	3771
Brown, M. W.: Meneer de hond — V Ic	3445
Brugman, B.: Dodo in Amerika — V Ib -c	3907
Bruinhof, B.: Bob Benning ruikt lont — V, J	3870
Bruinhof, B.: Oproep van inspecteur Reed — V, J	3871
Bruijn, A.: Luuk komt te hulp — V Ib	3519
(Bruijn, C.): Wonderverhalen uit 1001 nacht — V Ia -b	3720
de Bruijn, H.: Djengis-Khan — V, J	—3793
Bruijn, M., en J. A. Michels-Scholten: Van huizen en huisjes. Van jaajes en broekjes. Spek in de pan. Wat zou je willen worden? — V Ic	3703-3706
Bruyn-Ouwehand, M.: Florence Nightingale — V Ia , M, (P)	3937
Buck, F.: Ik vang dieren — V Ia	3646
ten Burg, B. A.: De rijke vrek en de bedelaar — V Ib -c †	3741
van den Burg, C.: De kleine heldin — V Ia -b, M, (P)	3491

van den Burg, C.: Trouwe vrienden — V ib , M	3524
Burger, W. C.: Het verzonken werelddeel — V, J ^o	4067
van de Burgt, J. en N.: Mop en Prop en de zwarte dwergen — V ic	3724
Butner, C.: Aan de rand van het Surinaamse oerwoud — V ia	3856
Butner, G.: Naar de Oelemari — V ia , J	3857
Campbell, B.: Het cobra-mysterie — V, J	4072
Campbell, B.: Het mysterie van de zwarte duim — V	3560
Carroll, L.: Alice in wonderland — V ia -b	3640
Carroll L.: De avonturen van Alice — V	3960
Cassander: De blauwe woonwagen — V ic	4013
Cassander: De wonderklompjes — V ic	4014
Clarenbeek-Van Klaveren, M.: Half-Jetje — V ib , M †	3752
Clarenbeek-Van Klaveren, M.: Marie Streepje Anneke — V ia , M †	3785
Craddock, H. C.: De avonturen van een teddybeer — V ic	3722
Cramer, R.: Prins Ronald in de storm — V ib -c	3614
Crompton, R.: Toontje maakt het al te bont — V ib , J	3927
Dalton, G.: Operatie Mistral — V ia , J	3565
Degreef, J. D.: De gunsteling van Koeb lai Khan — V ia	3631
Degreef, J. D.: De scheepsjongen van de Freelove — V ia	3858
Denneborg, H. M.: Het ezeltje Grisella — V ib	3915
Diddens, H.: Meester Jan Palfijn chirurgijn 1650-1730 — V ia	3538
Diekmann, M.: Annejet helpt een handje — V ia	3939
Diekmann, M.: Annejet stelt zich voor — V ia	3938
Diekmann, M.: Annejet wint de laatste ronde — V ia	3940
Diekmann, M.: De boot vertrekt zonder Claartje — V ia -b, M	3531
Diekmann, M.: Een spel van schijn — IV-V, M	3799
Disney, W.: Alice in wonderland — V ib -c	3465
van Dixhoorn, F.: Speel dan, circus! — V, J	3869
Dixon, R.: Buffeljager — V ia , J	4046
Dixon, R.: Drijfjacht in de Brasada — V ia , J	3945
Dixon, R.: De man uit de wildernis — V ia , J	4045
Dixon, R.: De schat in het ravijn — V ia , J	3944
van der Does, J. C.: Aan de voet van de Westertoren — V ia , (P)	3770
Dorel, F.: Ruimteschip „RM 1” vliegt naar Mars — V ia	3628
Driebergen, M.: Sietske — V, M	4062
Duif: De domme meneer Scotty — V ic	3451
Duif: Reintje Pippeling — V ic	3452
Duif: De tien Chineesjes — V ic	3453
van Duin, D.: Japie Jaspers spreekt met de Melkweg — V ia -b, J	3488
van Duin, D.: Nieuws voor de frontpagina — V ia -b, J	3527
Dutrieux, M.: In veilige haven — IV-V, M	3509
Dutrieux, M.: Tilly's fortuin — IV-V, M	3889
van Duysen-Stomps, M.: Blijf zoals je bent, Curly — IV-V, M, N	3802
van Duysen-Stomps, M.: Curly in het middelpunt — IV-V, M, N	3803
Dyckhoff-Ceunen, G.: Lente voor Marina — IV-V, M	3579
van Dijk, R.: Greetje wordt Greet — IV-V, M, S	4077
Eekhof, J. W.: De rode pelsjager — V, J ^o	4057
Eekhof, J. W.: Tomahawk, de berendoder — V, J	3872
Elam Jr., R. M.: Avonturen op Mars — V ia , J	3562
Elink Schuurman, C. A.: Abraham op klompen — V ia , J, P	3494
van Elshout, W.: Arme Hein, gelukkige Hein — V ib , J	3829

Eising, J. M.: Stanley — V, JM	3876
Elzen, Joh.: Driebeek — VIb, J, (P)	3589
Eric, L.: Kinderland — VIb-c, (P)	3709
Eric, L.: Mijn vriendjes de dieren — VIb-c, (P)	3708
Erskine, L. Y.: Renfrew maakt schoon schip — V	3557
Everma, M.: Kraaijong — VIa, M †	4039
Everma, M.: Moeders jongen — IV-V, JM †	3965
Fabrice, P.: Het geheim van de Leviathan — V, J	4058
Feenstra, A. Sj.: Kees ontdekt het geheim — VIa-b, J	3929
Feenstra, F.: Er verandert niet zoveel — IV, M°	4082
Fiks, E.: De drie prinses — VIb	3916
Fiks, E.: Sinterklaas gefopt — VIc †	3600
Finn, F.: Claude Lightfoot — VIa, J †	3591
Flanders, J.: Bij de roodhuiden — V †	4060
Flanders, J.: Spoken op de ruwe heide — V (VIa°, J)	3956
Francis, M.: De toversleutel — VIc	3461
Franke, S.: Jaap en zijn hond — VIb-c	3742
Franke, S.: Jaap heeft een ekster — VIb-c	3743
Franke, S.: Wattist — VIb	3521
Franklin, R.: Panátsche, de held van de zwarte bergen — VIa, J	3635
Franklin, R.: De rode mocassin — VIa, J	3634
Frevel-Geyl, K.: Jan Klaassen en de koningin die niet meer lachen kon — VIc	3727
Frinsel, J. J.: De boze kabouters — VIc	3459
Frinsel, J. J.: Feest in Dribbeldam — VIc	3458
Frinsel, J. J.: Jongens in overall — VIa, J, P	3590
Frinsel, J. J.: De toverdrank — VIc	3457
Frinsel, J. J.: De vliegtocht — VIc	3460
Fruithof, P. H.: Baron Sikkepit grijpt in — VIb, J	3751
v. d. Galiën, S. M.: Eenzame Wolf — VIa, J	3946
v. d. Galiën, S. M.: Eenzame Wolf en de Sprekende Boom — VIa°, J	3948
v. d. Galiën, S. M.: De jacht op het rode paard — VIa, J	3947
Garst, S.: Haska, de blanke Indiaan — V	3566
Gautier, J.: Gedenkschriften van een witte olifant — V	3695
van der Geest, K.: Jan Bernard en zijn vrienden — VIb, J	3619
van der Geest, K.: Jos overwint zichzelf — VIa-b	3842
van Gent, J.: Ship ahoy — V, J	3570
Goedhart, C.: Marijke leert het wel — VIb, M, (P)	3615
Gorman, J. T., Majoor: In de oerwouden van Birma — VIa, J	3561
Goudappel-Bos, R.: Het huis met de houten sergeant — VIb, M	3912
Graafland, B.: Marconi — V	3790
Graeme, L.: Ellen op ballet — V, M	4063
Grashoff, C.: Hazehartje op reis — VIc, M	3732
Grashoff, C.: Hup, Pipje Hazehart — VIc, M	3731
Grashoff, C.: In de vrolijke Zeester — VIb-c, M	3821
Grashoff, C.: Moeilijkheden om Sala — IV-V, M	3798
Greene, G.: De kleine diligence — VIc	3444
Greup-Roldanus, S.: Henriëtte J. M. C. — IV-V, JM	3699
Gribble, L.: Juniorreporter Dermot — V, J	4070
de Groot, C.: De glazen brug — IV-V, M	3968
de Groot, R.: De tweeling van de koster — VIb-c, (P)	3469

de Groot, R.: De verborgen schat — V1b, (P)	4027
Groothedde, I.: Met geheime opdracht — VIa, J	3780
Groothedde, I.: Panagos de duivelsvisser — VIa, J	3759
van der Gucht, G. M.: Geluksengel — IV-V, M †	3883
van der Gucht, G. M.: De vrolijke avonturen van Mic Auw. 1e Deel: Mic Auw op avontuur. 2e Deel: Het miljoen van Wannes Koestaart — V1b°	
	3616-3617
Gündel, E.: Elke — V1b, M	3473
Gündel, E.: Elke aan zee — V1b, M	3756
Gündel, E.: Elke en haar tuin — V, M, (P)	3958
Gündel, E.: Elke in de bergen — VIa-b, M	3757
Gündel, E.: Elke op de Zonnehof — V1b, M	3474
Gündel, E.: Een gelukkige tijd voor Elke — V, M, (P)	3959
Haag, G.: Dodino het ezeltje — V1c	4003
Haag, G.: Poesje en Notenkraker — V1c	3515
Haag, G.: Tiny aan zee — V1c°	3599
Haag, G.: Wolletje het kleine schaap — V1c	4004
ter Haar, J.: Met Heintje naar Parijs — VIa-b, J	3761
ter Haar, J.: Met Heintje op de plassen — VIa-b, J	3760
ter Haar, J.: Overwinnaars van Andes en Amazone — V, J	3572
ter Haar, J.: Saskia en Jeroen, de tweeling — V1b-c	3466
ter Haar, J.: Saskia en Jeroen op stap — V1b-c	3467
ter Haar, J.: Saskia en Jeroen uit logeren — V1b-c	3468
Haenen, B. J.: Verkeersavonturen van Jan Klaassen — V1c	3905
Hagers, F.: Janny's buurtjes — V1b, M	3837
Hagers, F.: Marjolein op nieuwe wegen — IV-V, M	3580
Hagers, F.: Pien neemt de eerste hindernis — VIa-b, M	3934
Hamaker-Willink, A.: Dim van Dam — V1c	3729
Hansen, E.: Een overwintering tegen wil en dank — VIa, J	3689
van der Hart, R.: Margy — IV, M°, (P)	3972
den Hartog, C., Prof. Dr.: Voeding — VIa-b	3975
van Havelte, S.: De verborgen fontein — IV-V, M, (P)	3582
Haverkamp, G.: Hup „Achilles” — VIa-b, J	4032
van Heerde, G.: Matjan, de tijger — VIa-b, (P)	3533
van Heeteren, R.: Ik ben Kokkie — V1c	4006
van Heeteren, R.: Ri-Ti en haar kleintjes — V1b-c	3823
van der Heide, W.: Lotgevallen rond een locomotief — VIa, J	3547
van der Heide, W.: Pyjama-rel in Panama — V, J	4054
van der Heide, W.: Start de straalracer toch? — V, J	3502
van der Heide, W.: Trammelant op Trinidad — VIa, J	3545
van der Heide, W.: Vreemd krakeel in Californië — VIa, J	3546
Held, K.: En dat voor twee dubbeltjes — VIa-b, J	3767
van Helden, W.: De smokkelhond van slimme Wang — V, J	3954
Helmich, A.: Flossy voor anker! — IV, M, N	3892
van Hemeldonck, E.: Karel van Lorreinen — VIa	3542
(Herda, H.): De sprookjeswereld — V1b-c	3711
Hergé: De guitenstreken van Kwik en Flupke. 7de Reeks — V1b	3618
Hergé: Kuifje en het zwarte goud — VIa	3630
Hergé: De sigaren van de farao — VIa-b	3490
van Heurck, J.: Kantonnier Waakzaam — VIa-b	3977
van den Heuvel, M.: Juffertje Jolijt — VIa-b, M	3839

van den Heuvel, M.: Kattekopje — VIa, M	3862
Hildebrand, A. D.: Jos de zwerfer — Vlb	3914
van Hille-Gaerthé, C. M.: In 't midden van de nacht — Vlb	3718
Hoekstra, H. G.: De drie beertjes — VIc	3447
(Hoekstra, H. G.): Zeven kleine vrienden — VIc	4000
Hoffmann, A.: De verovering van Mexico — IV-V	3880
Holmberg, A.: Ture Sventon in Londen — Vlb	3918
Holmberg, A.: Ture Sventon, particulier detective — Vlb	3917
Holst, M.: Vasco da Gama's Indiëvaart — V, JM	3877
van der Hooning, F.: Evelyn ontdekt het leven — IV-V, M, (P)	3510
van der Horst, R.: Er stond een huis in 't bos — VIa, M	3936
van der Horst, R.: Het werd toch vriendschap — VIa-b, M	3492
van der Horst, R.: Ina's nieuwe vaderland — V, M	3865
van der Horst, R.: Het zestal van 2-B — VIa, M	3551
Huisinga-Scaf, L.: De „Oeroemtsji" vaart naar China — Vlb, J	3833
Hulsebosch, T.: Mijn eigen encyclopedie — Vlb	3805
(Hulsebosch, T.): Winterboek — VIa-b	3765
van de Hulst, W. G.: De bengels in het bos — VIc, (P)	4011
van de Hulst, W. G.: Jantje van de Scholtenhoeve — Vlb-c	3744
van de Hulst, W. G.: Het kerstfeest van twee domme kindertjes — VIc, (P)	3734
van de Hulst, W. G.: Rozemarijntje — VIc, M, (P)	3992
van de Hulst, W. G.: Rozemarijntje en Rooie Pier — VIc, M, (P)	3994
van de Hulst, W. G.: Rozemarijntje naar school — VIc, M, (P)	3993
van Hulzen, A.: Het huisje op wielen — Vlb-c, (P)	3745
Humblé, J., en C. van Rode: Julius Caesar — VIa	3543
Huysmans, E.: 'k Zag twee beren... — VIc	3894
Jackson, K. en B.: Christoffel en de Columbus — VIc	3446
Jager-Meursing, T.: Zo lag het leven voor hen — IV-V, M	3700
Jagtmans, M.: Anja — VIa-b, M	4036
Jagtmans, M.: Annelicze uit de apotheek — VIa, M	3864
Jagtmans, M.: Eerst Riet, toen Inge — VIa, M	3493
Jagtmans, M.: Het laatste huis van de rij — VIa, M	3552
Jannes, E.: Elle Kari — VIc	3733
Jansonius, H.: Emigrante tegen wil en dank — IV-V, M, N	3506
Jansonius, H.: Luuk Boswijk, verslaggeefster — IV-V, M,	3668
Jansonius, H.: Puck reikt naar de maan — IV-V, M, N	3887
Jansonius, H.: Wies gaat naar kostschool — V°, M	3652
Jansonius, H.: Zo ben je, Freke! — VIa, M	3555
Jansse, G.: Avonturen op de Westerplas — Vlb, J	3487
Jeanne Marie: Jopie's kerstfeest — Vlb, (P)	3746
Jeanne Marie: Van Robbie en Ineke — Vlb-c, M, P	3822
Jeuninckx, K., en L. Vermeulen: De Noormannen komen! — VIa	3540
Johns, W. E., Captain: Biggles koerst west — IV-V, J	3796
de Jong, A.: Paddeltje en Pometje op thuisreis — VIa, J	3495
Jongejan-De Groot, C. Th.: Beppe knapt het op — Vlb, P	4028
Jongejan-De Groot, C. Th.: Manke Harmke — Vlb-c, J, (P)	3995
Jongejan-De Groot, C. Th.: Marian's vergissing — IV-V, M, (P)	3666
Jongejan-De Groot, C. Th.: Nieuwe vrienden — Vlb, (P)	3920
Jongejan-De Groot, C. Th.: Spoorjongens — VIa, J	3639
Jongejan-De Groot, C. Th.: Vleugellam — Vlb, M, (P)	3523
Julca: Anneke leert rolschaatsen — Vlb-c°, M	3909

Julca: De boswachter bij het ven — V ib , J	3830
Julca: Loes Robbedoes — V ib -c ^o , M	3910
Kästner, E.: Tijl Uilenspiegel — V ib	3588
Kalmijn-Spiereburg, J.: Fransje vindt haar weg — IV-V, M, (P)	3797
Kalsbeek, L.: Piet Verlaar — V ib , J, P	3749
Kaufmann, P.: Jongensstad in rep en roer — V (V, JM) †	3955
van Kerkhove, V.: De ingenieur der Nederlanden — V ia	3541
van Kerkhoven, B.: Met de Micro in Kongo — V, JM, N	3788
Kerssen, O.: Experiment met de V.R. — V, J	3692
Ketijzer-De Jong, A.: De grote reis van Peter en Mieke — V ic	3675
Kis, S.: Boeren, goud en diamanten — V ia	3859
Kis, S.: Elf apen op reis — V ib -c	3824
Kis, S.: De tovenaer van Menlo-Park — V ia	3632
Knight, F.: Met de Compagnie naar Bengalen — V, JM	3878
de Knock, A. L.: Startbaan vrij! — V	3986
Koch, F.: Avonturen in Guatemala — V ia	3626
Koen- Conrad , N.: Een, die anders was — IV-V, M	3586
Koen- Conrad , N.: Mariannes mooiste souvenir — IV-V, M	3888
Koremans, N.: Geen mens mag 't weten — IV, M ^o	4083
Koster, B. M.: Parachutesprong boven het oerwoud — V ia , J	3633
Kraay, G., en T. Visser: Finland — V ic	3738
Kraay, G., en T. Visser: Indonesië — V ic	3736
Kraay, G., en T. Visser: Oostenrijk — V ic	3735
Kraay, G., en T. Visser: Schotland — V ic	3737
Kray, H.: Het geheim van de grijze river — V, JM, (P)	3957
Krijger, A.: Het raadsel van de rubberplantage — V ia , J	3852
Kuiper, J. E.: Een zomer vol verrassingen — V ib , (P)	3836
Kuipers, J.: Van pret, parels en politie — V ia -b	3978
Kuïtert, J.: Jan Eikelman — V ic	3728
Kuypers, M.: Een van ons — V ia -b, M	3840
Kuypers, M.: De eerste prijs — V ib -c	3908
Kuypers, M.: Marjanke — V ib , M	4023
Kuypers, M.: Het Zonnehuis — V ia , M	3935
Laan, D.: Pinkeltje gaat naar Pinkeltjesland — V ic	3899
Laan, D.: Pinkeltje in Madurodam — V ic	3517
La Fontaine: Fabels van La Fontaine — V (V ib)	3503
Lange, H.: De avonturen van Korreltje Zondervan — V ib	3804
de Lange-Praamsma, M.: Lotty is Lot geworden — IV-V, M, (P)	3886
de Lange-Praamsma, M.: O, die Jolientje — V ib -c, M, (P)	4021
de Lange-Praamsma, M.: Riet Berkhout — IV-V, M, (P)	3511
de Lannoy, M.: De Fonteintjes — V ia -b †	3529
Lathrop, W.: De Indianen te slim af — V, J	4068
Laurey, H.: Hopla het feestvarken — V ib -c	4015
Laurey, H.: Tovertje konijn en haasje Repje — V ic	3725
Lee, N.: Naar de ijsvelden van de Zuidpool — V	3563
Leeman, C. R.: Aarde: jaar 3000 — V ia , J	3501
Leeman, C. R.: Jongens onderweg — V, J †	3575
van Leeuwen, F., en C. J. J. Wiedhaup: Geheimen van de zee — V	3987
Leger, H.: Karavanen in de nacht — IV-V	3662
Leighton, R.: Het avontuur van sergeant Silk — V, J ^o , N	4064
Leighton, R.: Ratelslang bevrijd — V, J	3556

Lewis, C. S.: De betoverde kleerkast — V Ib	3826
Lewis, C. S.: Prins Caspian — V Ib	3827
Lida: Roef de haas — V Ib	3479
Lie, B.: Een schooljaar van Sven Bij-de-Wind — V Ia , J	3690
Lillegg, E.: Vevi — V Ib-c	4019
Lindeberg, S.: Ochtendnevelen — IV-V, M	3667
Lindgren, A.: Mio, mijn Mio — V Ib	3825
Löbler, J.: Uit de trommel van Klaas Vaak — V Ic	3702
Löbler, J.: Het wonderlijk avontuur van Dorus en Klavertje — V Ib-c	3613
Lofting, H.: Dr. Dolittle op de maan — V Ia	3998
Lokman, H.: Sergeant Boest van de X-14 — V, J	3574
Lowrey, J. S.: Hondje Eigenwijs — V Ic	3999
Lucidius, Fr.: De Eerste Communie van mijn kind — V †	3962
Lührs-Vrugt, C.: Polletje Wol — V Ic	3901
Lütken, V.: De storm — V, M	3655
van der Lugt, A.: Het geheim van de zwarte ring — IV-V, J M ^o (V Ia , J ^o)	3881
van Luijn, W. C.: Het verhaal van koning Kriebelteen — V Ib-c	3906
Luyts, A.: Ik weet het! Hoe deel ik het mee? — V Ia-b	3532
Lynch, P.: Langoor — V Ia-b	3766
Manders, J.: Wickje van „De Cruydt Hof” — V, M	3866
van Manshoven, I.: Vasco da Gama zeilt naar Indië — V Ia †	4043
van Maren, G. H.: Sander Westerhout geeft gas — V Ia , J, (P)	3942
van Maren, G. H.: Spanning op „De Salamander” — V Ia , J, (P)	4049
van Maren, G. H.: Stokken-Steven — V Ib , (P)	3483
Mariën, M. E.: De grote tocht naar de vuursteenmijnen — V Ia	3535
van Marxveldt, C.: Kwikzilver — IV-V, M	3701
Matteesen, H.: Het eiland der gedoemden — IV-V, J M †	3964
Matzer van Bloois, J., Ds., en Dr. J. Drost: Flapje Wildsnuif wil een mens worden — V Ic	4005
Michaëlis, K.: Bibi en de gezworenen — V Ia-b , M	3687
Meertens, W.: Een veelbewogen jaar — V Ia-b , M	3530
van der Meiden-Coolsma, D.: Verjarie — V Ib , M, (P)	3472
Melville, H.: Moby Dick — V, J	3794
Menkman, H.: De grote beloning — V Ib , J, (P)	3924
Mens, J.: Tijd Uilenspiegel — V	3961
Merkestein, L.: Mar in 't kwadraat — V Ia , M, N	4037
Merkestein, L.: De zes vaders van Mira — V Ia , M	3553
Meyer, C.: Van drie stoute kippetjes — V Ic	3991
Meyer, J. S.: Het boek van de electriciteit — V Ia-b	3981
Meyer, J. S.: Het boek van de scheikunde — V Ia	3980
Meyer, J. S.: Het boek van de sterrenkunde — V Ia-b	3983
Meyer, J. S.: Het boek van radio en televisie — V Ia	3982
Mitchell, L. S., I. S. Black en J. Stanton: De gele taxi — V Ic	3448
Moen, M.: Drie jongens van ijzer — V Ia , J	3769
Mol, M. B., Fr.: Bij ons thuis — V Ib-c †	3740
Moody, R.: Ons huis in de prairie — V Ia , (P)	4040
Morrison, W.: Mel Oliver naar Mars — V, J ^o	4073
Naaykens, J.: De gevangene van het oerwoud — V Ia	3534
Nabben, J.: Confectie — IV, M †	3891
Nabben, J.: Het kind van de Sparrenhorst — IV, M †	3973
Nefkens, G.: Voor wie die rode rozen — IV-V, M	3581

Neffkens, G.: Het zusje van Margriet — V ib , M	3838
van Nerum, A.: De schat van de Zilversmidstoren — V ia	3536
Nesbit, E.: Goede voornemens — V ib	3685
Nesbit, E.: Een ondernemend zestel — V ib	3684
Niemeijer, J. E.: Jan-baas en de ark — V ic	3604
Niemeijer, J. E.: Jan-baas en de hond — V ic	3603
Nierop, P.: O, Miesje Sandelhout...!! — V ib , M	4025
Nierop, P., en K. de Haan: Raket op drift — V, J	3573
Nolte, N.: Het koekemannetje — V ic	4001
van Noortwijk, T.: Fluitelijntje en de buurtjes — V ic	3723
Nordhoff, Ch., en J. N. Hall: De mouterij op de Bounty — V	3648
Norel, K.: Bij de marine — IV-V, J, (P)	4076
Norel, K.: Die kwajongens — V ib , J, P	3485
Norel, K.: Sleepboot Jonge Jan — IV-V, J M , (P)	3576
Norel, K.: Vakantie in Palestina — V ib , (P)	4029
Norton, M.: De poes die dacht dat hij een muis was — V ic	3449
Nowee, J.: Arendsoog in geheime dienst — V ia , J	3775
Nowee, J.: Het testament van Tobì Thomson — V ia	3774
van Nuis-Zuidema, M.: De waterval — V ib , (P)	3480
Nijland, F.: Stropers — V ia , J, (P)	3941
O'Brien, J.: Flits van de Zwarte Rivier — IV-V, J	4074
Oltmans, J. F.: Het slot Loevestein — V, (P)	3792
(Oostra, R., en C. Covens): Kerstboek De Vonk 1956 — V ic , (P)	3747
van Overstraeten, J.: Boeren in 't geweer — V ia	3537
Patchett, M. E.: Noodlanding op Venus — V ia , J	4069
Pauwels, Y.: Bloesem in de storm — IV-V, M †	3663
Peeters, M.: Naar het bos met Alexander — V ic	3601
Peiry, A.: Zwammetje doet zaken — V ib	3520
Perrault, Ch.: De sprookjes van Moeder de Gans — V ib	3715
Peter: Moet je horen... — V ib	3748
Phaff, C.: 't Geheim van Tip en Joosje	3518
Pierré, J.: De club „De Zwarte Ridders” — V ib , J	3828
van der Plaats, B.: Dorientje en haar vrienden — V ib , (P)	3755
van der Plaats, B.: Dorientje wint — V ib	3754
Pleysier, A. J.: Jan Verduin — V ib , J, (P)	3831
Popping, H. J.: Sieger de Bronsman — V ia -b	3843
Porteous, R. S.: De smokkelaars van Tambai — V ia , J	4044
Prins, P.: De wonderlijke reis van Sjoerd Douwema — V ia -b, J, (P)	3847
Prins, P.: De zwerftocht van de IJsvogel — V ia , J	3496
Puttemans, R.: Nel het woonwagenmeisje — V ia , M †	3861
van der Putten, A.: Luisteruurtjes. 2e Deel — V ic †	3707
van Rappard, L.: De verboden jacht — V, J	3854
Reeskamp, J. H. E., Dr.: De pers — V ia	3974
van Renkum, M.: Bloemen voor Inge — V ia , M	4038
van Renkum, M.: Dubbel blank — IV-V, M	3971
van Renkum, M.: Elly's grote reis — V ib , M	3911
van Renkum, M.: Er kon nog meer bij — IV-V, M	3669
Riddell, J.: Malle gevallen van dieren — V ib -c	3739
Risseeuw, P. J.: Het Zwanenest — V ic	3904
Roggeveen, L.: Bram Alleman — Jan Piederiet — Snip snap snor	
· Vrouw Handjegauw — V ic	3811-3814

Foggeveen, L.: Toon en zijn vrienden — VIa-b, J	3688
Roggeveen, L.: De zeven jongens in de lucht — VIIb, J	3683
Rogoor, D.: 't Begon op Texel — IV, M	4081
Rohmer, H.: Van scheepsjongen tot scheepsingenieur — V, J	3989
Romijn, A.: Ela, de Berendoder — VIa, J	3773
van Roon, R.: Rond het Hertenmeertje — V, M	3868
de Roos, H.: Speurders met de Kameleon — VIIb, J	3750
Roos, J.: Gangsters aan de Rio Grande — VIa, J	3849
Rosseels, M.: O Marolleke — IV-V, M †	3505
van Rossum, R.: Gijs mag niet buiten. Gijs gaat uit rijden. Gijs plakt een vlieger. Gijs krijgt een boot. Gijs staat op schaatsen. Gijs vangt een poes — VIc	3605-3610
van Rossum, R.: Juup gaat op stap — VIc	4008
van Rossum, R.: Koen komt te laat — VIc	4009
van Rossum, R.: De zon is zoek — VIc	3730
Rottiers, A. K.: Klein Congolees vertelselboek — VIIb	3716
de Rover, P. A.: Het gebeurde bij Riccione — III (V) P, L	3585
Rutley, C. B.: Gevaar in de rimboe — V, J	3567
Rutley, C. B.: De gouden ring — VIa, J	3559
van der Ryken, C.: De wereld van Miek — IV-V, M †	3578
Sandwall-Bergström, M.: Astrid houdt haar woord — VIa-b ^{oo} , M, P	3622
Sandwall-Bergström, M.: Blijf bij ons, Astrid! — VIa-b ^{oo} , M, P	3621
Saris, L.: Het leven is een wonder — IV-V, M	4078
Saris, L.: De muziek begon opnieuw — IV-V, M	3583
van der Schaaf, C.: Hokkiepokie het kabouterkokie — VIc ^{oo}	3815
Schaafsma-Muller, L.: Villa Tierelantijn — IV-V, M	3508
Schaake-Verkozen, C.: Grimbeltje het oude grijze konijn. 1e Deel: Vertel- lingen van duin en strand. 2e Deel: Vertellingen van bos en hei — VIb-c	3681-3682
Schaap, B.: De schade moet vergoed worden — VIIb, J, P	3482
(Schenk, M. G., Dra.): Robin Hood — V	3564
Schenk, W. J. H.: Jeugdboek en School — IV-V	3893
Schiller, F.: Willem Tell — V	3647
Schilling, T.: Musketiërs voor de West — IV-V, JM	3879
Schmidt, A. M. G.: Hop maar Jip en Jan-ne-ke — VIc	3462
Schmidt, A. M. G.: Het huis dat Japie heeft gebouwd — VIc	4002
Schmidt, A. M. G.: Roodkapje — VIc	3450
Schmitz, M.: Een tweeling en nog twee — VIIb	3996
Schöler, E.: Droomfabriek — IV-V, M †	3884
Schoolland, J. L.: De gulden die in het laantje lag — VIc, M, (P)	3463
Schorel, A.: De jongens van „Olympia” — VIIb, J	3486
Schouten, N. M.: Dorus Trommelgraag — VIb-c, (P)	3470
Schouten, N. M.: De meisjes van Sparrelaan 33 — VIa-b, M, (P)	4035
Schultz, J. W.: Grote Raaf, de beverjager — V, J ^o	3949
Schultz, J. W.: Rode Kraai en zijn blanke broeder — V, J	3873
Schwerbrock, W.: Avonturen in grotten en doolhoven — V	3985
Scott, W., Sir: Rooie Rob — IV-V, J	4075
Secker, J. H.: Pimmetje in Zwitserland — VIIb, J †	3834
Shakespeare, W.: Hamlet — IV (VIa)	3643
Sillevis, S.: Drie meisjes en een vakantiecamp — IV-V, M	3507
van der Sluys, W. N.: Ferme jonkers stoere knapen! — IV-V, J	3661
van der Sluys, W. N.: De kunstmaan van prof. Lepidus — VIa, J	3855
Smulders, L.: De drie prinses — Fietje Vatenkwast — VIc	3819-3820

Smulders, L.: Het geheim van Pietje Prik — Pietje Prik en het circus — Vic	3817-3818
Soulier, F.: Drie jongens voor de microfoon — VIa, J	3548
Speelman, E.: „De Kruk” op drift — V, J	3660
Speelman, E.: Ridders van de weg — VIa, J	3550
Spitz, G.: Rubber — VIa	3979
Spoor, H.: Rhani, de tijger — VIa	3624
Spoor, P.: De Albatros in de storm — VIa †	4041
Spoor, P.: Het boogschuttersje — VIb †	3835
Spoor, P.: Malek-Mansur — VIb †	3997
Sprenger, H.: Kick Wilstra de wondermidvoor & Zonen in moeilijke om- standigheden — VIa-b, J	3844
Sprenger, H.: Wondermidvoor Kick Wilstra. Over de oude en de nieuwe tijd — VIa-b, J	3845
Stafleu-Kruikemeier, L.: Het huis „De Vreugde” — VIb, J	3832
Stanley, H. M., Sir: Zo vond ik Livingstone — V	3649
van der Steen-Pijpers, C.: Barendje en het Hongaartje — VIb, J, (P)	3923
van der Steen-Pijpers, C.: Barendje gaat naar zee — VIb, J, (P)	3922
van der Steen-Pijpers, C.: Ik wil niet alleen zijn — IV-V, M, (P)	3512
van der Steen-Pijpers, C.: 't Was maar een grapje — Vic, (P)	4010
van der Ster, J.: Door gekleurde ruitjes — Vic	3710
Stevenberg, L.: Piet Rielant, detective — VIa, J	3497
Stook, J.: Uit Jezus' kinderjaren — III, (VIb-c), P	3471
Stouthamer, P.: Mies — Vic	4007
Streef, N.: Hou je taai, Boendermartje — VIa-b, M, (P)	3623
Strik, A.: Het avontuur van Gijs en Bram — VIb, J	4031
Strik, A.: Het geheim van het zilveren doosje — VIb, J	3925
Strik, A.: Klas vijf wordt kampioen — VIb, J	3926
Strik, A.: Het rode huis in de bossen — VIb-c, M	4022
Stulp, J. F.: Het brugwachtershuisje van Larum — VIa-b, J, (P)	3528
(Swanenburg, B. D., Ir.): Beeld-encyclopaedic van onze industrie — V	3810
Terpstra, J.: Buurtjes over 't water — VIb-c	4020
Thieme, J. G.: Goudmijn Kirondatal — V, J	3658
Thieme, J. G.: Telegram uit Monrovia — V, J	3659
Thomas, A.: Om vier uur op het San Marcoplein — IV-V, M	3967
Thompson, D. P.: 'n Pony is mijn hartewens...! — VIa, M	3783
van Tiel, G.: „Vader!... Kom toch!” — VIb, J, (P)	3484
Timmer, L.: Een vrolijk kwartet — VIb, M	4024
van Tricht, A.: Marjorie geeft het niet op — IV-V, M	3801
Trio, D.: Robijntje deserteert — IV-V, M †	3664
Twain, M.: Verdere avonturen van Tom Sawyer — VIa	3670
Vance, J.: Vrijbuiters in het heelal — V, J	3558
Vandersteen, W.: Het geheim der gladiatoren — VIb	3478
Vandersteen, W.: De kleppende klipper — VIa-b	3932
Vandersteen, W.: De speelgoedzaaier — VIb	3475
Vandersteen, W.: De sterrenplukkers — VIb	3477
Vandersteen, W.: De straatridder — VIa-b	3933
Vandersteen, W.: De ijzeren schelvis — VIb	3476
Vandersteen, W.: De zwervers — VIb°	3671
van der Velde, A.: Als verstekeling naar Londen — VIa-b, J	3846
van der Velde, N.: Hoe de poppen Marike beter maakten — Vic	3677

van der Velde, N.: De kleine poes — Vic	3678
Velsen-Quast, M.: Alleen maar 'n hart — IV-V, M, (P)	3966
van Velsen, I.: Rondom „t Sparretje" — VIa, M	3863
Vemor, E.: Uit één gezin — V, JM, (P)	4061
Vendelier, M.: Alarm op Hertensprong — V, J †	4050
Verbeeten, W. J.: Rik Robberts en de mannen van Mars — V, J	3694
Verbeeten, W. J.: Rik Robberts raketpiloot — V, J	3693
Verbeeten, W. J.: Rik Robberts, ruimteschipbreukeling — V, J	3795
Verbeeten, W. J.: Sator en de zonen van Vlugges Eekhoorn — VIa, J	3772
Vercammen, J.: O die muis — Vic	3903
Verhavert, Y.: In het portaalte van het leven — IV-V, M	3665
Verleyen, C.: Leve prins Philips! — VIa	3544
Vermeiren, L.: De Rode Ridder op de ijzeren brug — VIa-b, J	3848
Vermeiren, L.: Het zinkende eiland — VIa-b, J	3930
Verne, H.: Bob Moran en de luchtpiraten — V, J	4055
Verne, H.: Het geheim der Mayas — V, J	4056
Verne, J.: De reis naar de maan — VIa	3641
Verne, J.: 20.000 mijlen onder zee — V	4065
Verschoor, L.: Zie je nu wel, Hanneke — VIb, M	3753
Verschoor-Van der Vlis, N.: Met Brombeer naar de bergen — VIb, (P)	3913
Versteegh, C.: Churchill — V	3789
Vethack, K.: Gloeiende bamboedraden — VIa, J	3853
van Vianen-Roosing, C.: Moortje — Vic	3679
Visser-Bakker, J. A.: Op het ijs — Vic	3676
Visser, P.: De blauwe ruiters van de Sahara — VIa, J	3499
Visser, P.: De hacienda van de dood — VIa, J	3500
Vlas, E.: Tijden zoekt zijn vader — VIb, (P)	3921
De Vleeschouwer-Verbracken, M.: De goede haven — IV-V, M †	3577
De Vleeschouwer-Verbracken, M.: Een uil vloog over — V, JM †	3787
van Vliet-Ligthart Schenk, A.: Pieterbaas — Vic, (P)	3895
Voerman, N.: De nieuwe — IV-V, M	4079
Voorhoeve, R.: Harimau — V	3697
Vreeburg, H.: In Zipangu loert de dood — VIa	3627
de Vries, A.: Panokko en de wildernis — VIa-b, (P)	3841
de Vries, A. B.: Rembrandt — V, JM	3654
de Vries, J.: De deur met de druiventros — VIa-b	3620
de Vries, J.: Paniek in de tunnel — V, J	3571
de Vries, M.: Hoera! Daar is de poppenkast — VIb-c	3714
Was-Osinga, A.: Marion West — IV-V, M, (P)	3885
de Water, H. J.: Columbus — V	3791
Weetveel, Prof.: Wist je dat al? — VIa-b	3806
Weiser, F., S.J.: Het lied van de Donau — VIa-b, J †	3686
Wells, H. G.: Mars valt aan — V ^o	3645
Westerink, H.: Tussen vriend en vijand — VIa, J, P	3498
Westerman, P. F.: De robijn van de Dalan — V, J	4066
Weyergans, F.: De vriendelijke beer — Vic	3516
Wheeler, J. D.: Billie Bradley aan de top — VIa, M	3554
van Wieringen, F.: Zilvergieren — VIa, J	4047
von Wiese, J.: Schliemann ontdekt Troje — IV-V, JM	3963
Wilkeshuis, C.: Avonturen van Ollebolle — VIb-c	4018
de Wingerd, W.: Het oude huis aan 't pleintje — VIb, J	4030

Winterfeld, H.: Caius is een ezel — VIa-b, J	3489
Wired: De spookhengst — VIa-b	3762
Wired: De zwarte prins — VIa-b	3763
Wired: De zwijgende getuige — VIa-b	3764
Wolffenbattel-Van Rooyen, H.: Drie maanden zeventien — V, M †	3786
Wolffenbattel-Van Rooyen, H.: Het Luchtkasteel — IV-V, M †	3800
Worm, P.: De Heilige Schrift voor kinderen verteld. 2e Deel — VIb	3919
XX: Ali Baba en de veertig rovers en Aladdin en de wonderlamp — V	3696
XX: De avonturen van Kit Carson — VIa°, J	3642
XX: Belles chansons de France — V	3568
XX: Davy Crockett — VIa, J	3651
XX: Het geheim van de Mount Everest — V, J	3657
XX: Gevangenen van het oerwoud — V, J	3951
XX: Groot vakantieboek — VIa-b	3719
XX: Jeanne d'Arc — VIa, N	3650
XX: Jeugdjuweel — VIa †	3782
XX: De koraalduikers van de Stille Zuidzee — V, J	3656
XX: Om het goud van Midian — V	3504
XX: Spelende kindsheid. 3e Deel — VIb †	3717
XX: De verdwenen diamanten — V, J	3950
XX: De want in de sneeuw — VIc	3902
XX: Wie wat waar? voor de jeugd. 1956-1957	3807
IJzerman, H.: Het blauwe paard — VIc	3816
van der Zee, N.: Daphne en haar schrijver — IV-V, M, (P)	3969
van der Zee, N.: Paviljoen III — IV-V, M	3584
van de Zee, N.: De geheimzinnige buurman — VIb, J	3526
de Zeeuw J.Gzn, P.: Gijzelaar in Londen — VIb, J, P	3481
de Zeeuw J.Gzn, P.: De Kaapse rebel — VIa, J, (P)	3768
de Zeeuw J.Gzn, P.: Siegfried de drakedoder — VIa	3860
van Zeggelen, C. H.: Vier sprookjes — VIb-c°°	3710
Zeldenthuis, Kapt.: De avonturen van kapitein Zeldenthuis — VIa, J	3592
Zeldenthuis, Kapt.: De avonturen van Plum — VIa	3598
Zeldenthuis, Kapt.: Het concert der gouden nachtegale — VIa	3597
Zeldenthuis, Kapt.: De cowboys van de poesta — VIa	3596
Zeldenthuis, Kapt.: Gouden Mond — VIa	3595
Zeldenthuis, Kapt.: Het lokkende voetspoor — V	3593
Zeldenthuis, kapt.: De piraat van de pool — VIa	3594
Zoller, J.: Op het spoor van de gele marter — VIa, J †	3636
Zonruiter, P. J.: De geheimzinnige oase — VIa, J	3549
Zonruiter, P. J.: Peter Fleming en de groene smaragd — VIa, J	4048
Zoomers-Vermeer, J. P.: Spinnetje — VIa, M	3784

INHOUD VAN JAARGANG VIII

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR	3, 27, 51, 87, , 111, 135, 163	Pag.
--------------------------	--------------------------------	------

MOGEN WIJ U VOORSTELLEN:

Henri Arnoldus	15
Rie van Ipenburg	42
Hans van Amstel	78
A. D. Hildebrand	104
Esther Hagers	129
Jaap ter Haar	155
Yvonne Pauwels	179

WIJ STAAN EVEN STIL BIJ:

Een probleem rond kinderboek-illustraties	41
Pedagogie en Jeugdboek	62
Jeugdboek en School	127
De muze en het meisje	153

BIBLIOGRAFISCH REGISTER	23, 47, 81, 107, 131, 158, 182
-------------------------	--------------------------------

JAARREGISTER	187-199
--------------	---------

Correspondentie-Rubriek	14, 76
Boeken veroveren de jeugd	14
Productie van Jeugdlectuur	17
De Rafaël-katalogus verschijnt weer	17
B.I.C.E.	18
Ván en vóór onze propagandisten	22
Winst voor het goede jeugdboek,... ook in Amerika	22
Herdrukken vragen uw aandacht	40, 63, 153
Propaganda... Alleen maar nu ?	45
Errata	62, 103
Sprookjes- en Vertelselboeken	69
Jeugdlectuur — Toets der meningen	72
Populair-wetenschappelijke lectuur voor de jeugd	102, 150
Lectuur en Jeugdcriminaliteit	128

BIJLAGEN:

<i>Jeugdlectuurlijst 1956-1957</i>	bij nummer 2-3
<i>I.D.I.L.-keurwijzer 1957</i>	bij nummer 8